ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

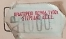
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

Γιατί να ζείτε σε διαμερίσματα-κλουβιά σαν *Τα Κτήνη του Άρη* ή σε ανήλιαγα υπόγεια σαν να 'σαστε *Ο Κάτοικος της Αβύσσου*; Σ' ένα συνηθισμένο διαμέρισμα *Ο Φόβος είναι Κάτι Κρύο και Μαύρο*, ιδίως αν δεν πληρώσετε τα κοινόχρηστα και τη ΔΕΗ. Για να ξενοιάσετε, νοικιάστε *Ένα σπίτι Κελεπούρι*, απ' όπου δεν κινδυνεύετε να σας εξώσουν ποτέ.

Και μη σας προβληματίζει το αν θα έχετε καλούς γείτονες. Θα τους γνωρίσετε σύντομα. Κάποιο βράδυ, αργά ή γρήγορα, θα δεχτείτε *Το Κάλεσμα του Κθούλου*, και στο πάρτυ του θα γνωρίσετε *Ένα Κομμάτι του Σκοτεινού Κόσμου*.

Και ύστερα θαγλεντήσετε όλοι μαζί ώσπου να 'ρθει η αυγή.

Αν έρθει.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

Εισαγωγή - Μετάφραση - Σχόλια: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

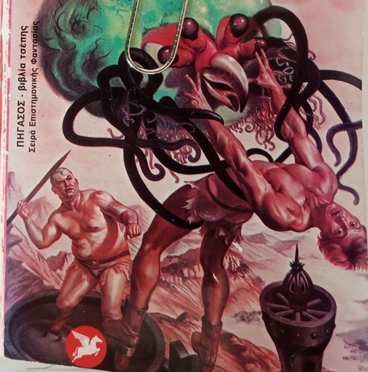

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

Εισαγωγή - Μετάφραση - Σχόλια: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟ 6ο

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ:
ΒΙΒΛΙΟ 1ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΠΑΡΑΞΕΝΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟ 2ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΕΞΩΓΗΙΝΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟ 3ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟΧΡΟΝΟ
ΒΙΒΛΙΟ 4ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΚΟΣΜΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
ΒΙΒΛΙΟ 5ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΠΛΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΛΛΟ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ
«ΚΑΡΕΛ»
ΑΠΟ ΤΗΝ WORLD SCIENCE FICTION ASSOCIATION

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΗΓΑΣΟΣ
Σειρά Επιστημονική Φαντασία

Copyright ©: 1987 Εκδόσεις ΠΗΓΑΣΟΣ
Ασκληπιού 7, Αθήνα
τηλ. 36.15.209

Φωτοστοιχειοθεσία: «ΒΙΒΛΙΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ» ΣΥΝ.Π.Ε.
Φειδείου 18, Αθήνα
τηλ. 36.44.332.

Κεντρική Διάθεση: Εκδόσεις «ΩΡΟΡΑ»
Μαυρομιχάλη 11, Αθήνα
τηλ. 36.01.395

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το διάστημα είναι πολύ απέραντο, πολύ σκοτεινό, πολύ μυστηριακό—

Ώς εκεί έχω φτάσει τούτη την εισαγωγή πριν το μυαλό μου σταματήσει κι αρνηθεί να προχωρήσει πιο κάτω. Για να περιγράψω κάτι σωστά πρέπει να το ζω εκείνη την ώρα και μάλλον έχω διαλέξει ακατάλληλη στιγμή για μια εισαγωγή στο διαστημικό τρόμο.

Το διάστημα δεν είναι απέραντο· τρία μέτρα με χωρίζουν από τον απέναντι τοίχο του γραφείου μου.

Το διάστημα δεν είναι σκοτεινό· έξω είναι μια ηλιόλουστη παγερή μέρα.

Το διάστημα δεν—

Για μια στιγμή!

Είναι μια ηλιόλουστη αλλά παγερή μέρα... Υπάρχει κάτι εδώ που με προβληματίζει... Μια αντίφαση: Ήλιος και Παγωνιά! Και το διάστημα είναι ένας ανείπωτα παγερός χώρος με αμέτρητους φλογερούς ήλιους... Ένας ανείπωτα σκοτεινός χώρος με αμέτρητα φωτεινά άστρα...

Και ακόμη, πώς γίνεται να ζορίζω τον εαυτό μου να κατεβάσει ιδέες;

Για σκεφτείτε το. Ποιος ζορίζει ποιον; Να κατεβάσω ιδέες από πού; Από το ασυνείδητο; Και τι είναι αυτό, αν όχι ένα ακόμη σκοτάδι, ένας ακόμη άγνωστος χώρος που τον βαφτίσαμε για να μη μας φοβίζει; Ναι,

βαφτίζοντας το άγνωστο έχουμε την ψευδαίσθηση ότι γίνεται γνωστό.

Ο ήλιος έξω από το παράθυρο είναι σαν μια σπίθα φωτεινής συνείδησης στο άπειρο σκοτάδι του ασυνειδήτου.

Η συνειδητή σκέψη μου είναι άλλη μια σπίθα που ψάχνει απεγνωσμένα στο σκοτάδι του ασυνειδήτου για να βρει ιδέες για τούτο τον πρόλογο.

Κάτι με τρομάζει σε τούτη την αναζήτηση, κάτι που το συνειδητοποιώ τώρα γράφοντας. Ψάχνοντας για απλές ιδέες να γράψω αυτό τον πρόλογο, μπορεί να βρω και άλλα πράγματα... Οπωσδήποτε δεν έκανα τυχαία την εκλογή στα διηγήματα αυτού του τόμου. Αναρωτιέμαι αν οι λόγοι που ξέρω είναι και οι μόνοι που μ' έσπρωξαν...

Τέλος πάντων, ας το δούμε πιο απλά.

Έχουμε εδώ ένα μικρό βιβλίο με ουσιαστικό σκοπό να ψυχαγωγήσει, έστω και μέσω του τρόμου. Γιατί όχι; Ο τρόμος μπορεί και είναι συχνά μέσο ψυχαγωγίας. Υποχρέωσή μου ήταν να διαλέξω διηγήματα με βάση αυτό το κριτήριο και μόνο. Όμως δύο από τα διηγήματα αυτής της συλλογής διαλέχτηκαν με διαφορετικά κριτήρια. Ομολογώ την αμαρτία μου: δυο από τις ιστορίες σ' αυτή την ανθολογία αποβλέπουν σε κάτι πολύ διαφορετικό.

Τώρα συνειδητοποιώ και κάτι άλλο!

Δεν ήταν η ηλιόλουστη μέρα που έκανε το μυαλό μου να στερέψει από ιδέες· όχι, αυτό ήταν η δικαιολογία. Τώρα καταλαβαίνω ότι κατά βάθος δεν ήθελα να θίξω οτιδήποτε που ν' αφορά αυτά τα δυο συγκεκριμένα διηγήματα. Και επειδή ήταν αδύνατο να γράψω πρόλογο δίχως ν' αναφερθώ σ' αυτά, ασυνείδητα κοντράριζα στη σκέψη να γράψω οτιδήποτε.

Και δε ζητώ συγγνώμη γι' αυτό το ασυνήθιστο είδος

γραφής ενός προλόγου. Για να έχετε διαλέξει να διαβάσετε ένα τέτοιο βιβλίο, είναι σχεδόν σίγουρο ότι σας γοητεύουν αυτά τα πράγματα. Αν ανήκετε στις εξαιρέσεις, έχετε όλο τον καιρό να το παρατηρήσετε *τώρα.*

Λοιπόν, για τις δυο ιστορίες που λέγαμε... Αφορούν πραγματικά «γεγονότα». Και θέτω τη λέξη σε παρένθεση, γιατί δεν εννοώ ότι η πλοκή τους είναι πραγματική. Απλώς αναφέρονται συγκαλυμμένα —και σε καθαρά μυθιστορηματικό πλαίσιο— σε πραγματικά γεγονότα. Ίσως ένα μέρος της γοητείας του πράγματος βρίσκεται και στην προσπάθεια που θα χρειαστεί να κάνετε αν θέλετε να βρείτε την αλήθεια πίσω από το φανταστικό μέρος τους. Για διάφορους λόγους, ελάχιστα θα σας βοηθήσω σ' αυτό. Πάντως, δε βλάπτει αν σας πω από τώρα ότι οι δυο ιστορίες έχουν κάποια στενή σχέση μεταξύ τους. Όμως ό,τι άλλο ανακαλύψετε θα είναι με δική σας προσπάθεια και με δική σας ευθύνη. Εγώ απλώς θα περιοριστώ σε μερικά ακόμη λόγια στους επιμέρους προλόγους.

Σας αρέσουν οι ιστορίες διαστημικού τρόμου, έτσι; Καλή διασκέδαση.

Γιώργος Μπαλάνος

Ο ΦΟΒΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΙ ΚΡΥΟ ΚΑΙ ΜΑΥΡΟ

της Κέητ Ουίλελμ

Λίγες δεκάδες άνθρωποι κλεισμένοι σ' ένα στενό χώρο, με Κάτι που κανένας δεν μπορεί να δει και που κανένας δεν ξέρει τι είναι... Κάτι που τους σκοτώνει με φοβερό τρόπο, έναν έναν...

Δύο βασικά στοιχεία της συνταγής του Τρόμου συναντιώνται εδώ: Ο Άγνωστος Εχθρός και η Αδυναμία της Φυγής. Ποτέ δεν είναι αρκετά τρομακτικό εκείνο από το οποίο μπορούμε να ξεφύγουμε και τίποτα δεν είναι τόσο τρομακτικό όσο η άμορφη και άγνωστη απειλή. Η συνταγή δεν είναι πρωτότυπη· έχει χρησιμοποιηθεί ξανά και ξανά, κι αυτό από μόνο του δείχνει πόσο αποτελεσματική είναι.

Η Κέητ Ουίλελμ είναι Αμερικανίδα, γεννήθηκε το 1928 και είναι παντρεμένη με τον Ντέιμαν Νάιτ, επίσης πασίγνωστο συγγραφέα Επιστημονικής Φαντασίας.

Γ.Μ.

Ο φόβος είναι κάτι το σχεδόν χειροπιαστό. Ξεκινά μικρός και οξύς, μια μύτη καρφίτσας από κρύο σκοτάδι που διατρυπά την εξωτερική φλούδα του θάρρους και αρχίζει να το κατατρώει από μέσα, μέχρι που δεν απομένει πια παρά μονάχα η μαυρίλα. Αρχίζει σαν μια λεπτή μαύρη φλουδίτσα σκιάς στο φως... και συνεχίζει να πλαταίνει κα. ν' απλώνεται ώσπου σκεπάζει τα πάντα σαν ένας βαρύς, απειλητικός μανδύας μαυρίλας. Αυτός είναι ο φόβος· έτσι έρχεται και έτσι θεριεύει κι απλώνεται. Ο Ρόυλ τον είχε δει ν'απλώνεται ανάμεσα στους δεκαεπτά επιζώντες επιβάτες του αστρόπλοιου *Κριτέριον III*.

Είχαν αρχίσει να σπάζουν εδώ κι εκεί, κάτι που του θύμιζε μια πυρκαγιά δάσους όπου οι σπρωγμένες από τον άνεμο σπίθες και τα φλεγόμενα κουκουνάρια διασχίζουν τις γραμμές πυρασφάλειας και απειλούν με χειρότερα ολοκαυτώματα από την αρχική εστία αν δεν καταπολεμηθούν έγκαιρα. Μονάχα που στη συγκεκριμένη περίπτωση του *Κριτέριον* και των επιβατών του ήταν ο πανικός που απειλούσε να τους καταστρέψει όλους. Από ανάγκη ο Ρόυλ ήταν εκείνος που έπρεπε να εντοπίσει και να ελέγξει τις νέες εστίες.

«Καπετάνιε...» Ο Ρόυλ σήκωσε το βλέμμα του προς την πόρτα και αντίκρισε τον Κάστενς να τον κοιτάζει ανήσυχος. Δεν την είχε ακούσει ν' ανοίγει, ούτε τον

άλλο να μπαίνει. «Είστε καλά;» τον ρώτησε ο Κάστενς με υπόκωφη φωνή. Ωστόσο ήταν μάλλον η λύπη παρά ο φόβος που έκανε να φαίνεται ακόμη πιο μακρύ το από τη φύση του σκυθρωπό πρόσωπο του Κάστενς.

«Μην ανησυχείς, Κάστενς. Είμαι μια χαρά. Τι τρέχει;»

«Είναι ο Μάλερ, καπετάνιε. Αρχισε να... να... Σαν τους άλλους, καπετάνιε. Ζητά την άδεια να εκτοξευτεί τώρα».

Ο κυβερνήτης Ρούλ γρύλισε σιγανά μια βλαστήμια και σηκώθηκε κουρασμένα στα πόδια του. «Η θερμοκρασία του;» ρώτησε δίχως καμιά ελπίδα.

«Είκοσι τέσσερις βαθμούς, και πέφτει κατά ένα δέκατο κάθε δυο ώρες».

«Πανάθεμα! Αυτό είναι η τελευταία σταγόνα· άντε μετά να κουμαντάρουμε τον πανικό. Το ξέρει κανένας άλλος;»

«Όχι, καπετάνιε», απάντησε διστακτικά ο Κάστενς. «Τουλάχιστον, δε νομίζω. Αλλά πρέπει όλοι να υποψιάζονται ότι είναι κιόλας νεκρός».

«Ναι, ξέρω. Εντάξει, Κάστενς, έλεγξε τη θυρίδα κι εκτόξευσέ τον». Ο Μάλερ θα πέθαινε στο κενό διάστημα, όπως και τα τελευταία τέσσερα θύματα της αρρώστιας. Με το ναρκωτικό αέριο στο οξυγόνο του θα ήταν γρήγορος κι ανώδυνος θάνατος. «Και, Κάστενς... καλύτερα να κλειδωθείς κι εσύ σε μια από τις υπόλοιπες καμπίνες. Ειδοποίησέ με όταν θα βολευτείς».

Ο Κάστενς χαμήλωσε το βλέμμα του στο πάτωμα. «Λέω να κλειστώ σε μια από τις σωσίβιες λέμβους, καπετάνιε, αν δεν έχετε αντίρρηση. Υπολογίζω ότι θα 'μαι ο επόμενος στη σειρά, και ο Μάλερ άντεξε δυο βδομάδες στη λέμβο».

Μόνος και πάλι, ο Ρούλ έβγαλε μηχανικά το ημερολόγιο του σκάφους και έγραψε: «Η θερμοκρασία του

Μάλερ πέφτει, πλησιάζοντας στο στάδιο των σπασμών και του παραληρήματος. Όπως και τα προηγούμενα είκοσι τέσσερα θύματα. Θα εκτιναχτεί έξω με μια λέμβο. Δεν έγιναν εργαστηριακά τεστ». Δεν έχουμε καν γιατρό πια, πρόσθεσε με απόγνωση στον εαυτό του κλείνοντας απότομα το ημερολόγιο. Δεν υπάρχει τίποτα που να μας εξηγεί γιατί η θερμοκρασία των θυμάτων έπεφτε και συνέχιζε να πέφτει μέχρι που πέθαιναν. Ο επόμενος θα ήταν ο Κάστενς και μετά ποιος; Πιθανόν αυτός ο ίδιος. Ήταν ο μόνος που εξακολουθούσε να βγαίνει από την καμπίνα του για οποιοδήποτε λόγο. Οι υπόλοιποι ήταν κλειδαμπαρωμένοι στις δικές τους, νιώθοντας τρόμο στο πλησίασμα ενός άλλου όσοι ταξίδευαν μόνοι, και τρόμο στο πλησίασμα κάθε ανεπιθύμητου τρίτου για τα δυο ζευγάρια στο σκάφος.

Το φωτάκι της ενδοσυνεννόησης άναψε και ο Ρούλ συνδέθηκε με τη σωσίβια λέμβο, όπου το μελαγχολικό πρόσωπο του Κάστενς έκανε μια ηρωική προσπάθεια να χαμογελάσει. Το αριστερό του χέρι ήταν ντυμένο με κάτι που έμοιαζε με χοντρό γάντι· ήταν το ιατρικό διαγνωστικό περιφερειακό που μετέδιδε αυτόματα τις φυσιολογικές αλλαγές του στο κεντρικό κομπιούτερ.

«Εντάξει, Κάστενς. Κάνε κουράγιο», είπε ο Ρούλ.

«Μάλιστα, καπετάνιε. Ξέρετε...» Ο Κάστενς έβγαλε το γάντι και το ακούμπησε στο κάθισμα δίπλα του. «Αναρωτιέμαι αν είναι ίσως το ωτομάτ της κουζίνας που μεταδίδει την αρρώστια. Όταν στέλνει φαγητό στις διάφορες καμπίνες μπορεί να στέλνει μαζί και τα μικρόβια».

«Δεν είναι θέμα μικροβίων», τον διόρθωσε αφηρημένα ο Ρούλ. Ύστερα ρώτησε περίεργα, «Ακόμη κι αν

ήταν έτσι, τι θα μπορούσαμε να κάνουμε; Δεν μπορούμε να μην τρώμε».

«Μάλιστα, καπετάνιε. Αλλά οι άρρωστοι δε χρειάζονται φαγητό, έτσι δεν είναι; Θέλω να πω, η αρρώστια είναι εκατό τοις εκατό θανατηφόρα μέχρι στιγμής· ποιος ο λόγος να κρατάμε ζωντανό κάποιον ξεγραμμένο δίνοντάς του φαγητό;»

«Κάστενς!» φώναξε αυστηρά ο κυβερνήτης. «Ποια είναι η θερμοκρασία σου;»

«Τριάντα τέσσερα μισό. Αλλά νομίζω ότι ήταν ακόμη φυσιολογική όταν σας επισκέφθηκα. Την είχα μετρήσει μόλις λίγο προηγουμένως. Και, καπετάνιε... αποσύνδεσα και σφράγισα το ωτομάτ που τροφοδοτεί τη λέμβο μου».

«Κάστενς, δεν μπορείς να σταματήσεις να...» άρχισε να λέει ο Ρόυλ, αλλά συγκρατήθηκε και συνέχισε σιγανά, «Πολύ καλά, Κάστενς. Θα διατηρώ επαφή μαζί σου. Όποτε έχεις διάθεση για κουβέντα, θα είμαι πάντα στη διάθεσή σου».

«Μάλιστα, καπετάνιε», απάντησε ευγενικά ο Κάστενς.

Δεν μπορείς να εγκαταλείψεις τον αγώνα, συμπλήρωσε πικρόχολα ο Ρόυλ κοιτάζοντας την άδεια τώρα οθόνη. Αλλά και τι άλλο σου απομένει να κάνεις; Θα παγώνεις σιγά σιγά, βαθμό βαθμό. Θα σφαδάζεις με τετανικούς σπασμούς και ίσως, σαν τον Τίσνερ, θα σπάσει η ραχοκοκαλιά σου από ένα σπασμό ή, σαν τον Μαλτχάους, θα βλέπεις τη γάγγρινα να σου τρώει τα πόδια και ν' ανεβαίνει αργά προς το υπόλοιπο κορμί... Χριστέ μου, γιατί να μην πεθαίνουν μια κι έξω;

Ο Ρόυλ έτριψε τα κοκκινισμένα μάτια του με τη ράχη του χεριού του και σηκώθηκε απότομα. Τώρα δεν του απόμεναν παρά μονάχα τρία μέλη του πληρώματος και οι δεκαεφτά επιβάτες, αλλά εξακολουθούσε

να έχει την ευθύνη όλων τους. Ρύθμισε την ενδοσυνεννόηση ώστε να ενημερώνει όποιον τον ζητούσε ότι θα βρισκόταν στη γέφυρα και βγήκε από την καμπίνα του. Προχώρησε αποφασιστικά στο διάδρομο, με τα βήματά του να γεμίζουν αντίλαλους το μισο-άδειο σκάφος· αντηχούσαν σαν το θάνατο που είχε βγει σε αναζήτηση του επόμενου θύματος.

Η ματιά που έριξε στο θάλαμο ήταν επιπόλαιη και, για πρώτη φορά από τότε που είχε αναλάβει τη διακυβέρνηση, δεν πρόσεξε κατά πόσο έλαμπαν ή όχι οι μπρούντζοι ή καταπόσο άστραφτε ή όχι ο χάλυβας. Η ματιά που έριξε στο τυπωμένο μήνυμα από τον πλανήτη Καπέλα-4 ήταν το ίδιο σύντομη κι επιπόλαιη. Το είχε πρωτοδεί και απαντήσει πριν έξι μέρες. «Απομονώσατε όλα τα νέα κρούσματα και διατηρήσατε υπερβολική τροχιά. Αναμείνατε οδηγίες». Αναμείνατε οδηγίες! γρύλισε μέσ' από τα δόντια του. Ώς πότε; Όσπου να στείλουν το επόμενο μήνυμα μπορεί κι ο ίδιος να είχε αρχίσει να νιώθει τα πρώτα ρίγη. Στον Καπέλα-4 βρίσκονταν στο σκοτάδι, όπως και ο δικός τους γιατρός πριν πεθάνει, αλλά το ερευνούσαν και θα τους ενημέρωναν σχετικά. Θα έστελναν ιατρικό προσωπικό στο μολυσμένο κόσμο και, αν δεν πέθαιναν όλοι, κάποτε θα έβρισκαν τη λύση. *Κάποτε...*

Ο Ρόυλ κάθισε μπροστά στη μεγάλη οθόνη και πάτησε ένα κουμπί. Στη στιγμή ήταν σαν να βρέθηκε έξω από το σκάφος ατενίζοντας το απέραντο πανόραμα του διαστήματος. Ήταν ένα θέαμα που ποτέ δεν έπαυε να τον συναρπάζει όταν το σκάφος ταξίδευε με υποφωτική ταχύτητα.

Δεν ήταν αυτή η ταχύτητα που μπορούσε να οδηγήσει το σκάφος κάπου· απλώς τη χρησιμοποιούσαν κυρίως όταν ήθελαν να ρυθμίσουν την πορεία τους ή ν' ανιχνεύσουν μια ανεξερεύνητη περιοχή στις απάτη-

τες ακόμη εσχατιές του σύμπαντος. Τώρα το αστρόπλοιο φαινόταν σαν να 'ταν σταθερά αγκυροβολημένο με αόρατη αλυσίδα, ενώ το μαύρο πέπλο του απείρου κυλούσε αργά μεταφέροντας μαζί του τα φαντασμαγορικά φωτάκια των άστρων. Η κάθε μεγαλόπρεπη κίνησή τους, με τη δική της ταχύτητα και ανεξάρτητη από κάθε άλλη, ήταν μια χαριτωμένη αλλά αδυσώπητα προκαθορισμένη πτήση προς ένα ραντεβού με το πεπρωμένο κάπου στο άπειρο του χώρου και του χρόνου. Πότε πότε κάποια από τις σταθερές φωτεινές κουκίδες αποκτούσε ένα πρόσθετο μεγαλείο, και για ένα διάστημα έφεγγε πιο λαμπερά. Ύστερα χανόταν από τη θέα για να δώσει τη θέση της σ' ένα ζευγάρι άστρων που γύριζαν επιφυλακτικά το ένα γύρω από το άλλο· σαν δυο δισταχτικά σκυλιά που συναντιόνταν για πρώτη φορά, απρόθυμα να ζυγώσουν περισσότερο, αδύναμα ν' αντισταθούν στον πειρασμό και ν' απομακρυνθούν. Μια εικόνα διαρκώς μεταβαλλόμενη, αλλά κατά βάση αιώνια αμετάβλητη. Αυτό ήταν το διάστημα που ο Ρόυλ το ήξερε τόσο καλά και το αγαπούσε.

Με το σπαθί του Ορίωνα πίσω μας, συλλογίστηκε ρεμβαστικά, σε πορεία που θα μας οδηγήσει ακόμη πιο πέρα από τα φωτεινά γαλαξιακά νέφη. Κούνησε θλιβερά το κεφάλι του, και τότε ένιωσε άλλον ένα θεατή τρία μέτρα πίσω του, να κοιτάζει κι αυτός με δέος το μεγαλείο του απείρου.

«Κύριε Ζιροντέν, δεν έπρεπε να βγείτε από την καμπίνα σας», είπε ο Ρόυλ, με όχι ιδιαίτερα αυστηρό τόνο. Δεν μπορούσε να κατηγορήσει τον επιβάτη που είχε παραβεί την εντολή. Οι καμπίνες δεν πρόσφεραν καμία προστασία.

«Συγνώμη, καπετάνιε, αλλά υπέθεσα ότι θα θέλατε να πληροφορηθείτε για τον Πέρες. Νομίζω ότι τρελά-

θηκε». Ωστόσο τα μάτια του Ζιροντέν δεν ξεκόλλησαν από την οθόνη και η φωνή του ήταν αδιάφορη σαν να είχε έρθει κυρίως για να σκοτώσει την ώρα του. Ήταν ίσως ο πιο καλοπληρωμένος μυθιστοριογράφος όλων των εποχών.

«Τι συμβαίνει με τον Πέρες;» ρώτησε απότομα ο Ρόυλ. Για μια στιγμή δεν μπορούσε να θυμηθεί ποιος είχε αυτό το όνομα. Ύστερα τον θυμήθηκε. Ήταν ένας μικροκαμωμένος ανθρωπάκος, κομπλεξικός στα θέματα υγείας ώς το σημείο της υποχονδρίας. Ήταν καθηγητής της γλωσσολογίας σε ετήσια επαγγελματική άδεια για να συγκεντρώσει στοιχεία για τη μελέτη που ετοίμαζε.

Ο Ζιροντέν πλησίασε πιο κοντά στην οθόνη, κοιτάζοντάς την ενώ μιλούσε. Ήταν η πρώτη φορά που έβλεπε το διάστημα εκτός από τη μικρή οθόνη στο σαλόνι των επιβατών. «Τον πήρα πριν λίγα λεπτά για μια κίνησή του στο σκάκι και όταν φάνηκε στην οθόνη κράδαινε ένα μαχαίρι ολόγυρα φωνάζοντας ότι θα σκότωνε μονάχος του τους διαβόλους. Νομίζω, πάει, τρελάθηκε».

Ο Ρόυλ κοίταξε σκεφτικά για μια στιγμή το νεαρότερο άντρα. «Δε φαίνεται να σας επηρεάζει ιδιαίτερα. Πώς έτσι;»

«Ο Πέρες; Αυτός έχασε τα λογικά του, καπετάνιε. Ειλικρινά τον ζηλεύω. Τώρα έχει τουλάχιστον ένα συγκεκριμένο εχθρό να πολεμήσει». Ο Ζιροντέν χαμογέλασε πικρόχολα καθώς γύριζε να κοιτάξει τον Ρόυλ.

Ένα μικρό συνοφρύωμα έκανε ακόμη πιο βαθιές τις γραμμές στο πρόσωπο του κυβερνήτη και αναστέναξε βαριά. «Υποθέτω ότι πρέπει να πάω να τον δω», είπε σβήνοντας την οθόνη.

«Γιατί; Αφήστε τον στην ησυχία του και θα φροντί-

σει να κόψει μονάχος το λαιμό του. Θα είναι πιο γρήγορο και σπλαχνικό έτσι».

«Ελάτε, Ζιροντέν», είπε ο Ρόυλ κοφτά, συμφωνώντας από μέσα του με τον άλλο, ξέροντας ταυτόχρονα ότι δεν μπορούσε να μείνει αμέτοχος σε κάτι τέτοιο. «Μπορεί να το σκάσει από την καμπίνα του και ν' αρχίσει να κυνηγάει τους άλλους επιβάτες». Βγήκαν από τη γέφυρα και ο Ρόυλ κλείδωσε την πόρτα πίσω του ενώ ο Ζιροντέν παρακολουθούσε.

«Χμμμ. Τώρα που το θυμήθηκα...» έκανε ο Ζιροντέν. «Είναι οι καμπίνες αλεξίπυρες;»

«Ναι, γιατί;»

«Έτσι, έκανα μια σκέψη. Αυτό το πράγμα, ό,τι κι αν είναι, απορροφάει θερμότητα από τα θύματά του. Σκέφτομαι, έτσι και η θερμοκρασία μου αρχίσει να πέφτει, να του δώσω φωτιά».

Ο Ρόυλ τον κοίταξε διαπεραστικά και μετά γύρισε και προχώρησε κάτω στο διάδρομο. Η πόρτα του Πέρες ήταν κλειδωμένη, όπως περίμενε. Διάλεξε στα γρήγορα το σωστό κλειδί από την αρμαθιά του και το γύρισε στην κλειδαριά. Ο Πέρες ήταν ζαρωμένος στον αντικρινό τοίχο, απόσταση που δεν ήταν ποτέ μεγάλη στα αστρόπλοια. Στα χέρια του κρατούσε ένα μαχαίρι που μάλλον θα είχε πάρει από την κουζίνα. Ο Ρόυλ ακούμπησε με ήρεμο ύφος στο πλάι της πόρτας και ρώτησε με φιλική φωνή, «Πώς αισθάνεστε, κύριε Πέρες;»

«Ξέρω ποιος είσαι. Δε με γελάς εμένα. Εσύ τον έφερες στο σκάφος, έτσι δεν είναι;» Ο Πέρες δε σάλεψε από τη θέση του, ενώ τα μάτια του έπαιξαν από τον Ρόυλ στην οθόνη ενδοσυνεννόησης. «Θα ξανάρθει σύντομα και τότε θα τον κανονίσω».

«Σας πειράζει να περιμένω μαζί σας, κύριε Πέρες; Βαρέθηκα να κάθομαι μόνος μου».

«Μόνος... Μοναξιά... Αυτή είναι η κατάρα του ανθρώπου. Και άνθρωποι σαν ελόγου του μας παγιδεύουν με λόγια. Τα λόγια είναι επινόηση του διαβόλου, κι ο διάβολος είναι επινόηση των ανθρώπων σαν κι αυτόν. Θέλουν να μας τρομάξουν και χρησιμοποιούν λόγια. Μπορείς να τ' αναλύσεις και δε σημαίνουν τίποτα. Στο τέλος δε μας απομένουν παρά ήχοι δίχως νόημα». Τα μάτια του Πέρες γυάλιζαν τρελά, αλλά πρόσεχε έτοιμος να πιάσει το πρώτο ίχνος κίνησης στην οθόνη.

«Αυτής της γνώμης ήμουνα πάντοτε κι εγώ, κύριε Πέρες», τον διαβεβαίωσε ο Ρόυλ, διατηρώντας τη φωνή του ήρεμη.

«Εσύ!» ξεφώνισε ο Πέρες. «Και τι είσαι εσύ; Ένα άδειο τσόφλι! Φύγε από δω, άδειο πλάσμα! Εσύ τον έφερες. Εσύ το κουβάλησες εκείνο το πράγμα εδώ. Ζωή στο θάνατο... αιωνιότητα στο ανοιγοκλείσιμο ενός ματιού... η φαντασία προτείνει, η λογική ρυθμίζει. Εγώ είμαι η λογική. Η ζωή στο θάνατο. Τι σημαίνει αυτό;» Τα μάτια του έκαιγαν σαν αναμμένα κάρβουνα καθώς παραληρούσε με διαπεραστική φωνή. «Ξέρεις τι είναι οι λέξεις; Επινοήσεις των διαβόλων που εκείνος κάλεσε για να καθυποτάξουν την ψυχή μας! Καμία λέξη δεν μπορεί να διαπεράσει το κέλυφος του κενού που είναι ο άνθρωπος».

Ο Ρόυλ έγνεψε πάλι καταφατικά και έκανε ένα μικρό βήμα μπροστά. Όσο ο άλλος θα κρατούσε εκείνο το κοφτερό μαχαίρι στο ύψος της μέσης έτοιμος να καρφώσει μ' αυτό, δεν ήθελε να κάνει καμιά απότομη κίνηση.

«Η αλήθεια είναι σημαντική, αλλά το ίδιο και το ψέμα. Το 'ξερες αυτό; Είναι η διάταξή τους που τα κάνει ανοησίες. Οι λέξεις είναι αληθινές και πραγματικές. Οι όμορφες λέξεις.Εκείνος τις εξευτελίζει. Υπάρχει κάτι —ένα φάντασμα, μια αρρώστια ή ένας

διάβολος— που μας σκοτώνει κι εκείνος μας παρασύρει έναν έναν. Με ασυνάρτητες επικλήσεις τους καλεί, και θα τον σκοτώσω. Οι δαίμονες θα τον ακολουθήσουν γιατί δεν είναι παρά προβολές της σκοτεινής του ψυχής».

Ο Πέρες ούτε που πρόλαβε να δει τον Ρούλ να πηδά πάνω του και να τον αφοπλίζει. Αργότερα, ακινητοποιημένος από το συνθετικό δίχτυ της κουκέτας του, έπεσε σε βαθύ ύπνο. Ο Ρούλ στεκόταν από πάνω του ανασαίνοντας ακόμη κάπως λαχανιασμένα, με μια έκφραση οίκτου στο πρόσωπό του.

Αφού κλείδωσε τον Πέρες στην καμπίνα του, ο Ρούλ τράβηξε με βαριά πόδια προς το θάλαμο διακυβέρνησης στη γέφυρα. Στο μυαλό του στροβιλίζονταν σκοτεινές σκέψεις για το μέλλον του *Κριτέριον* και των επιβατών του. Ήδη ο Ζιροντέν έκανε σχέδια για τη νεκρική του πυρά, ενώ ο Πέρες έπλαθε με τη φαντασία του έναν εχθρό για να τον εξοντώσει. Ακόμη και ο δύστυχος Κάστενς, ο πιο στερούμενος φαντασίας μέσα στο σκάφος, έκανε θεωρίες ότι ο άγνωστος εχθρός μεταδινόταν με την τροφή και αρνιόταν να φάει ελπίζοντας έτσι να εμποδίσει την περαιτέρω εξάπλωση. Μάταια, μάταια όλα. Πατώντας απότομα το κουμπί της ενδοσυνεννόησης, ο Ρούλ γρύλισε τραχιά στο μικρόφωνο ότι ήθελε να μιλήσει σε όλους. Ύστερα ρύθμισε τη συσκευή ώστε να εστιάζει αυτόματα όλες τις καμπίνες σε μια οθόνη, κάνοντας τους ενοίκους τους να φαίνονται σαν να ήταν συγκεντρωμένοι σε μια μεγάλη αίθουσα.

«Κυρίες και κύριοι, γνωρίζετε όλοι για την ασθένεια που μεταδόθηκε στο σκάφος και δε θα τα επαναλάβω τώρα. Ωστόσο, αν κανένας από σας έχει καμιά πρόταση, άσχετα πόσο απίθανη μπορεί να φαίνεται, νομίζω ότι είναι η κατάλληλη στιγμή να την αναφέρει».

«Καπετάνιε...» Ήταν η νεαρή κυρία Γουίντλας, η όμορφη νιόπαντρη που έκανε το ταξίδι του μέλιτος. «Αν ο Καπέλα-4 έχει κάτι χρήσιμο να μας πει, μήπως απομακρυνόμαστε υπερβολικά για να διατηρήσουμε επαφή μαζί του;»

«Εφόσον δε θα χρησιμοποιήσουμε την υπερώθηση, το όποιο μήνυμα μας στείλουν θα μας προλάβει κάποτε», εξήγησε ο Ρούλ μαλακά, και είδε την κοπέλα να χαμηλώνει πάλι τα μάτια της.

Παντού γύρω του έβλεπε μάτια γεμάτα απόγνωση, μάτια έντρομα, μάτια άυπνα και κουρασμένα. Ο Ρούλ τους αγριοκοίταξε, ευχόμενος από μέσα του να είχαν αποβιβαστεί όλοι στον τελευταίο τους σταθμό μαζί με τους υπόλοιπους επιβάτες. Το ροδαλό πρόσωπο του Γουίντλας, γκρίζο και τσακισμένο τώρα από κούραση και φόβο, έφτιαχνε μια έντονη αντίθεση με το ντελικάτο πρόσωπο της γυναίκας του, τόσο γαλήνιο και ατάραχο που λες κι ανήκε σε άψυχη κούκλα. Όταν σήκωσε τα μάτια της να τον κοιτάξει, ο Ρούλ τράβηξε αμέσως το βλέμμα του, νιώθοντας αμηχανία σαν να την είχε δει γυμνή. Τον είχε κοιτάξει με τόσο απόλυτη εμπιστοσύνη...

Τα χείλη του ιερέα επιβάτη σάλευαν σε κάποια από τις αιώνιες προσευχές του και τα μάτια του είχαν το σχεδόν γυάλινο βλέμμα της αυτοΰπνωσης. Το ζευγάρι των Κλέβερς, που ταξίδευε με έξοδα της κυβέρνησης, πάσχιζε σκληρά να δείξει ότι τους άφηναν ασυγκίνητους όλα αυτά. Ύστερα το μάτι του διέκρινε εκείνη τη γυναίκα, την Ντράιοντ· γελούσε υστερικά —αλλά βουβά— κουνώντας το κορμί της πάνω κάτω στο κρεβάτι της. Ο Ρούλ τράβηξε απότομα το βλέμμα του από την οθόνη,

«Αν θέλετε», είπε αργά, «μπορείτε να εγκαταλείψετε τις καμπίνες σας. Ειλικρινά η απομόνωση δε φαίνεται να έχει αποτέλεσμα. Σήμερα εκτινάξαμε τον κύριο Μάλερ με μια λέμβο». Κοντοστάθηκε για να μελετήσει προσεκτικά τον αντίκτυπο που θα είχαν τα λόγια του.Τίνος ήταν η σειρά να σπάσει; αναρωτήθηκε.

Επακολούθησε οχλαγωγία από έντονες, διαπεραστικές φωνές και μονάχα σποραδικά μπορούσε να διακρίνει τι φώναζαν.

«Δηλαδή δεν υπάρχει καμία ελπίδα! Είμαστε ξεγραμμένοι, έτσι δεν είναι;»

«Είσαι τρελός! Νόμιζα ότι η κάθε καμπίνα ήταν ανεξάρτητη και απομονωμένη».

«Δεν μπορείς να με αναγκάσεις να βγω...»

«Σκέτη παραφροσύνη! Έτσι σίγουρα θα κολλήσουμε...»

«Κατέβασέ μας σ' έναν πλανήτη! Άσε τους γιατρούς εκεί να μας φροντίσουν! Σε παρακαλώ, σε παρακαλώ...»

Ο Ρόυλ κοίταξε παγερά κι ανέκφραστα, με το βλέμμα καρφωμένο σ' ένα σημείο λίγο πιο πάνω από την οθόνη μπροστά του, δίχως να βλέπει για ένα διάστημα κανέναν τους. Τελικά ο θόρυβος κόπασε και τότε δήλωσε με έμφαση, «Δεν μπορούμε να αποβιβαστούμε σε κανέναν πολιτισμένο πλανήτη ούτε σε κανέναν άλλο κόσμο που μπορεί κάποτε να επισκεφτεί ο άνθρωπος. Μεταφέρουμε κάτι θανάσιμο κι εξαιρετικά μεταδοτικό· γι' αυτό δεν υπάρχει αμφιβολία». Κοντοστάθηκε για μια στιγμή και συνέχισε σε πιο μαλακό τόνο. «Δεν ξέρω αν θα αρρωστήσετε όλοι, αλλά με το να μένετε στις καμπίνες σας δεν κερδίζετε τίποτα. Ο Μάλερ ήταν δεκαεφτά μέρες απομονωμένος στη δική του, όταν άρχισε να έχει τα πρώτα συμπτώματα. Το μήνυμα με τις οδηγίες θεραπείας μπορεί να έρθει οποιαδήποτε στιγμή, ή μπορεί στο μεταξύ να 'χουμε αναπτύξει ανοσία· απλώς δεν ξέρουμε. Θα βρίσκομαι στο θάλαμο διακυβέρνησης αν θέλει κανείς από σας να μου μιλήσει». Ο Ρόυλ διέκοψε την επαφή κι έγειρε πίσω στο κάθισμά του φέρνοντας πάλι στο νου τα γεγονότα των τελευταίων λίγων εβδομάδων. Όλα είχαν αρχίσει με το σήμα κινδύνου που είχαν λάβει από ένα σκάφος στην επιφάνεια ενός ακατοίκητου πλανήτη.

Το πρώτο άγημα των έξι αντρών που είχαν κατέβει στον πλανήτη ψάχνοντας για το ναυαγισμένο σκάφος δεν είχε βρει ίχνος ζωής. Μονάχα συντρίμμια και τις στάχτες του σκάφους που παρέσυρε ο άνεμος. Οι εργαστηριακές αναλύσεις έδειξαν ότι δεν υπήρχε τίποτα το βλαβερό στο έδαφος ή τον αέρα. Υπέθεσαν ότι ο καπετάνιος του άγνωστου σκάφους θα είχε μάλλον τρελαθεί και το είχε ανατινάξει ο ίδιος στον αέρα. Οι έξι άντρες πέρασαν από τη συνήθη διαδικασία απολύμανσης επιστρέφοντας και ύστερα γύρισαν στα κανονικά τους καθήκοντα.

Και τρεις βδομάδες αργότερα οι πέντε από τους έξι ήταν νεκροί!

Μέσα στις επόμενες πέντε βδομάδες δεκαοχτώ μέλη του πληρώματος και επτά επιβάτες είχαν πεθάνει, κι ανάμεσά τους ήταν ο γιατρός του σκάφους και οι βοηθοί του. Πριν πεθάνει ο γιατρός είχε πειραματιστεί με διάφορα φάρμακα και είχε κάνει ακτινογραφήσεις και νεκροψίες. Όλα τα θύματα ξεψυχούσαν με επώδυνους παροξυσμούς σπασμών, μέχρι που ο Ρόυλ έδωσε εντολή για ευθανασία πριν φτάσουν σ' αυτό το στάδιο. Έτσι τώρα τους εκτόξευαν στο διάστημα με σωσίβιες λέμβους που ο αέρας τους είχε ναρκωτικό για να μην υποφέρουν πεθαίνοντας. Όλες οι γνωστές μέθοδοι για να εμποδιστεί η εξάπλωση της αρρώστιας είχαν αποδειχτεί άχρηστες. Απομόνωση, κα-

ραντίνα, αντιβιοτικά, μεγάλες δόσεις Γενικού Εμβολίου...

Τρεις φορές οι ζωντανοί είχαν φορέσει διαστημικά σκάφανδρα και περίμεναν μέχρι να γίνει γενική απολύμανση στη διάρκεια της οποίας αποστειρωνόταν ολόκληρο το σκάφος. Και να που ο Μάλερ ήταν ήδη νεκρός και ο Κάστενς είχε μολυνθεί. Ο Ρούλ κοίταξε σκυθρωπά μπροστά δίχως να βλέπει ούτε τα μηχανήματα ούτε την κονσόλα του κομπιούτερ· το μόνο που έβλεπε ήταν το τέλος που τους περίμενε αν ο Καπέλα-4 δεν έβρισκε σύντομα την απάντηση. Κουρασμένα, σηκώθηκε από το κάθισμά του και τράβηξε για την κουζίνα.

Άλλαξε τον προγραμματισμό του ωτομάτ για το μενού των επόμενων ημερών, φροντίζοντας να μην είναι φαγητά που χρειάζονταν μαχαίρι ή πιρούνι. Ξανακλείδωνε την πόρτα, όταν είδε τον ιερέα του Πανεκκλησιαστικού Δόγματος να τον πλησιάζει με γοργά βήματα.

«Έχετε να μου πείτε τίποτα, Δρ Ξιέβιτς;» ρώτησε ο Ρούλ.

«Ναι, καπετάνιε. Η πόρτα του κυρίου Πέρες είναι κλειδωμένη.Νομίζω ότι είναι χρέος να πάω να τον δω. Ίσως θα μπορούσα να τον βοηθήσω». Ο ιεροκήρυκας ήταν ψηλός, πιο ψηλός κι από το ένα ογδόντα τρία του Ρούλ. Ντυμένος με το λαμπερό μαύρο ράσο του, έδειχνε ακόμη πιο ψηλός και μεγαλόπρεπος.

«Λυπάμαι, αλλά δεν μπορώ να το επιτρέψω. Φοβάμαι ότι ο κύριος Πέρες έχει χάσει τα λογικά του. Δε θα μπορούσατε να τον βοηθήσετε στην κατάσταση που είναι».

«Δεν έχετε δικαίωμα να το κρίνετε εσείς αυτό, καπετάνιε. Είναι φανερό ότι ο άνθρωπος χρειάζεται βοήθεια και πιστεύω ότι μπορώ να του προσφέρω εκείνη

την αναγκαία κατανόηση που θα κάνει το μαρτύριό του πιο υποφερτό».

«Έχετε καμιά συγκεκριμένη μέθοδο υπόψη, Δρ Ξιέβιτς; Έχετε τη δυνατότητα να θεραπεύσετε ένα κλονισμένο μυαλό; Έχετε σπουδάσει χημειοψυχολογία;»

Ο κληρικός όρθωσε το κορμί του και είπε αυστηρά, «Καλά θα κάνετε να με ακούσετε, γιατί κι εσείς χρειάζεστε τη βοήθειά μου, καπετάνιε. Η προσευχή πάντοτε βοηθά κι ανακουφίζει. Μονάχα εκείνοι που έχασαν την πίστη στη θρησκεία τους έχουν λόγους να φοβούνται τώρα. Τούτη μπορεί να είναι η υπέρτατη δοκιμασία της ανθρωπότητας».

«Μάλιστα, πάτερ μου, καταλαβαίνω. Αλλά, πιστέψτε με, δεν μπορείτε να βοηθήσετε τον Πέρες στην κατάσταση που είναι τώρα. Φαίνεται να πιστεύει ότι εσείς είστε ο υπεύθυνος όλης αυτής της κατάστασης, και το 'χει βάλει σκοπό του να σας σκοτώσει». Απότομα, γύρισε την πλάτη στον κληρικό και άρχισε ν'απομακρύνεται στο διάδρομο. Ύστερα σταμάτησε και ξαναγύρισε πίσω τα λίγα βήματα που είχε κάνει. «Λυπάμαι, πάτερ μου. Ασφαλώς, για κείνους που σας χρειάζονται, είστε απαραίτητος τώρα και η παρουσία σας θα τους είναι πολύτιμη. Βοηθήστε τους να βρουν κάποια ανακούφιση. Αλλά όχι τον Πέρες». Χαμογέλασε σκυθρωπά και πρόσθεσε, «Και αν είναι στις δυνατότητές σας, φροντίστε στη διάρκεια των στοχασμών σας να βρείτε κάποια διέξοδο και απ' αυτό το δίλημμα. Γιατί, πάτερ μου, τη μέρα που η θερμοκρασία μου θ' αρχίσει να πέφτει, το σκάφος πρέπει να καταστραφεί».

«Τι θέλετε να πείτε; Γιατί;»

«Γιατί δεν εμπιστεύομαι κανέναν άλλο ότι θα το αφήσει να συνεχίσει στην προκαθορισμένη πορεία του.

Γιατί μέχρι οι γιατροί να βρουν τρόπο να νικήσουν την αρρώστια, η μόνη σίγουρη μέθοδος για να μην εξαπλωθεί παντού είναι να κρατήσουμε τις αποστάσεις από την υπόλοιπη ανθρωπότητα».

«Μα να καταστρέψετε το σκάφος! Αυτό θα 'ταν έγκλημα!»

«Καταλαβαίνετε τώρα ποια είναι η διαφορά μας, πάτερ; Εσείς θέλετε να σώσετε την ανθρωπότητα για την άλλη ζωή, ενώ εγώ θέλω να τη σώσω για τούτη εδώ».Τα βήματά του γέμισαν το διάδρομο με κοροϊδευτικούς αντίλαλους, πνίγοντας την ψιθυριστή φωνή του κληρικού που προσευχόταν με σκυμμένο το κεφάλι.

Ο Ρούλ χτύπησε σιγανά την πόρτα της Στέφανι Ντράιοντ. Δεν πήρε απάντηση και άνοιξε μόνος του την πόρτα, για να σταθεί στο κατώφλι. «Δεσποινίς Ντράιοντ», είπε με ήρεμη φωνή, «ήρθα να σας βοηθήσω».

Η κοκαλιάρα γυναίκα έκλαιγε με ασυγκράτητους λυγμούς στο κρεβάτι, αλλά στο άκουσμα της φωνής του άρχισε να τσιρίζει και να προσπαθεί να κρυφτεί κάτω από τα σκεπάσματα.

Ο Ρούλ αναστέναξε βαθιά και κράτησε την υποδερμική σύριγγα στην παλάμη του. Με το άλλο χέρι του τράβηξε απότομα τα σκεπάσματα και, πριν η γυναίκα προλάβει να τραβηχτεί, της κάρφωσε τη βελόνα στο μπράτσο. Κοιμήθηκε σχεδόν αμέσως. Θα ανέθετε τη φροντίδα της στον ιερέα, σκέφτηκε αφηρημένα. Θα βοηθούσε να μείνουν ήρεμοι και οι δυο.

Η μέρα περνούσε και τα λόγια του Ζιροντέν γυρόφερναν στο μυαλό του. Μια νεκρική πυρά... Να του δώσουν κι άλλη θερμότητα. Άραγε τι ήταν αυτό που μπορούσε να προσβάλει έναν οργανισμό πολύπλοκο όσο ο ανθρώπινος και να του απορροφά θερμότητα δίχως

ν' αφήνει ίχνη της παρουσίας του; Ένα σπόριο ή ένας διηθητός ιός; Οι γιατροί του Καπέλα-4 θεωρούσαν απίθανη αυτή την εκδοχή. Ο Ρούλ το σκεφτόταν μέχρι που τον πήρε ο ύπνος στο κάθισμά του, και ονειρεύτηκε βρικόλακες που ρουφούσαν την ίδια τη ζωή από τα θύματά τους. Ξύπνησε μ' ένα σκίρτημα που λίγο έλειψε να τον ρίξει από το κάθισμά του. Βρικόλακες; Βλαστήμησε από μέσα του τους υπεύθυνους, που δεν είχαν προβλέψει ιατρικούς ερευνητές για τα αστρόπλοια. Αντί γι' αυτούς είχαν παλιούς γιατρούς που αγωνίζονταν ποιος θα πρωτοδιοριστεί στα μεγάλα πολυτελή επιβατικά για να περάσει άνετα τα τελευταία χρόνια του πριν βγει στη σύνταξη.

Ο Ρούλ πέρασε την υπόλοιπη μέρα στη γέφυρα, εκτελώντας μηχανικά τα διάφορα καθήκοντα ρουτίνας για να διατηρήσει σταθερή την πορεία τους, ενώ το μυαλό του δούλευε πυρετικά στο πρόβλημα απομόνωσης της αρρώστιας. Δεν ήταν ούτε ιός, ούτε σπόριο. Δεν προσέβαλλε συγκεκριμένα όργανα, αλλά το σύνολο του οργανισμού...Ένα αόρατο *κάτι* που είχε έρθει στο σκάφος τους από ένα νεκρό κόσμο.

Κάτι που είχε μολύνει... που είχε προσκολληθεί... στους έξι άντρες του αγήματος και μετά τους είχε σκοτώσει όλους. Μονάχα μετά το θάνατό τους άρχισαν να προσβάλλονται κι άλλοι. Ό,τι κι αν ήταν απορροφούσε αργά και ανεξήγητα τη θερμότητα από το σώμα του θύματος, και δεν αναζητούσε καινούριο ξενιστή πριν η θερμοκρασία του πέσει σε... σε θερμοκρασία δωματίου!

Ο Κυβερνήτης έτρωγε, κοιμόταν και συνέχιζε να βασανίζει το πρόβλημα. Πότε πότε αντάλλασσε σύντομα λόγια με τους επιβάτες. «Όχι, κυρία Κλέβερς, δε είχαμε καμιά είδηση ακόμη. Θα σας ειδοποιήσω όταν μάθω κάτι», ή, «Λυπάμαι, δρ Ξιέβιτς, δεν μπορού-

με να αποβιβάσουμε τη δεσποινίδα Ντράιοντ για νοσοκομειακή περίθαλψη. Κάνετε ό,τι μπορείτε με την κατάσταση όπως έχει».

Ύστερα ο Κάστενς τον κάλεσε από τη λέμβο του. «Καπετάνιε, κάποιος προσπαθεί να μπει εδώ μέσα. Μου φαίνεται ότι επιχειρεί να σπάσει την κλειδαριά».

Ο Ρούλ βγήκε από τη γέφυρα τρέχοντας, έχοντας αρπάξει το παραλυτικό πιστόλι του από το συρτάρι. Ύστερα διέσχισε γοργά το διάδρομο με τα βήματά του ν' αντιλαλούν άγρια στον άδειο χώρο, με κατεύθυνση το λεμβοστάσιο. Το μόνο που του έλειπε τώρα ήταν μια ανταρσία, σκεφτόταν πικρόχολα καθώς έτρεχε.

Πλησιάζοντας την πόρτα έκοψε το βήμα του, προσέχοντας μηχανικά ότι η κλειδαριά ήταν σπασμένη. Τα πολυτελή επιβατικά δεν ήταν φτιαγμένα για ν' αντέχουν σ' επιθέσεις από μέσα. Ήταν σαφές πάντως ότι ο άγνωστος ήταν οπλισμένος. ο Ρούλ γρύλισε μέσ' από τα δόντια του και πέρασε το κατώφλι.

Κούνησε το κεφάλι του στον Κάστενς, που του έγνεφε αδύναμα δείχνοντας προς τις άλλες λέμβους, και σήκωσε το δάχτυλό του στα χείλη ώστε ο άλλος να μη βγάλει τσιμουδιά. Αθόρυβα, άρχισε να ζυγώνει προς την τρίτη λέμβο, μένοντας στη σκιά των πλαισίων στήριξής τους. Τα περισσότερα πλαίσια ήταν τώρα άδεια· τα μικροσκοπικά σκάφη τους είχαν εκτοξευτεί στο διάστημα με μοναδικό επιβάτη τους ένα παγωμένο πτώμα. Μπορούσε ν' ακούσει τον άγνωστο τώρα, ν' ανασαίνει βαριά καθώς πασπάτευε κάτι από την πίσω μεριά. Επακολούθησε μια πνιχτή βλαστήμια και μια ρουφηχτή ανάσα, και ο Ρούλ κατάλαβε αμέσως ποιος ήταν από την άλλη μεριά της λέμβου. Με βλοσυρό βλέμμα έσφιξε το όπλο του και έκανε μπροστά για να σταθεί στα δυο μέτρα πίσω από τον Χάρμαν Γουίντλας.

«Σταμάτα εκεί που είσαι, Γουίντλας! Και άσε κάτω το κλειδί που κρατάς!» πρόσταξε ο Ρούλ τραχιά.

Ο Γουίντλας γύρισε απότομα και με την ίδια κίνηση τίναξε το γαλλικό κλειδί προς το κεφάλι του κυβερνήτη. Αμέσως μετά βούτηξε κι ο ίδιος με το κεφάλι μπροστά τη στιγμή που ο Ρούλ έσκυβε ακούγοντας το βαρύ εργαλείο να σφυρίζει δίπλα στο αφτί του. Πριν μπορέσει να ξαναβρεί την ισορροπία του, ο Γουίντλας έπεσε πάνω του και με τη φόρα του γκρεμίστηκαν βαριά και οι δυο στο μετάλλινο δάπεδο. Ο Ρούλ ένιωσε το πιστόλι να φεύγει από το χέρι του και να τινάζεται πέρα. Με μια απότομη ώθηση κατάφερε να γυρίσει ανάποδα, συμπαρασύροντας μαζί του και το βαρύτερο άντρα.

Ήξερε ότι δεν μπορούσε να τα βγάλει πέρα με τον Γουίντλας σε αγώνα αντοχής, αλλά σχεδόν με απόλαυση άρχισε να εφαρμόζει τις παμπάλαιες τεχνικές πάλης που είχε διδαχτεί ως δόκιμος. Το ένα του γόνατο μαζεύτηκε και καρφώθηκε με δύναμη στο στομάχι του αντιπάλου του. Όλος ο αέρας βγήκε σφυριχτός από το στόμα του Γουίντλας, αλλά μετά το δεξί του χέρι τινάχτηκε προς το λαιμό του Ρούλ με σχεδόν θανάσιμη ορμή. Ο Ρούλ το απόφυγε παραμερίζοντας και ρίχνοντας όλο το βάρος του στο γόνατό του, ενώ ταυτόχρονα έστριβε και με τα δυο χέρια το κεφάλι του αντιπάλου του. Αυτό ανάγκασε τον Γουίντλας να σηκώσει το χέρια του σε μια μάταιη προσπάθεια ν' απαλλαγεί από τα δάχτυλα του Ρούλ που ήταν χωμένα στο πρόσωπό του. Την άλλη στιγμή ο Γουίντλας έπαψε ξαφνικά ν' αντιστέκεται και το σώμα του χαλάρωσε χάνοντας τις αισθήσεις του. Ο Ρούλ τον άφησε σχεδόν απρόθυμα και στάθηκε αργά στα πόδια του. Ανά-

σαινε λαχανιασμένα καθώς πήγαινε να μαζέψει από κάτω το όπλο του και το γαλλικό κλειδί. Ύστερα ακούμπησε με τη ράχη στον τοίχο και περίμενε τον Γουίντλας να συνέλθει. Ο άλλος χρειάστηκε κάπου πέντε λεπτά πριν μπορέσει να σταθεί τρικλίζοντας στα πόδια του.

«Δεν τελειώσαμε ακόμη οι δυο μας, Ρούλ», γρύλισε ο Γουίντλας. Ξαφνικά τα μάτια του γούρλωσαν από τρόμο και έκανε ένα βήμα πίσω, ύστερα κι άλλο, με τα μάτια καρφωμένα ορθάνοιχτα σε κάτι πίσω από τον Ρούλ. Μια βραχνή κραυγή τρόμου ξέφυγε από τα χείλη του και μετά άρχισε να τρέχει σαν τρελός προς την πόρτα.

Ο Ρούλ γύρισε και κατάλαβε τι είχε τρομοκρατήσει —αρκετά δικαιολογημένα— τον άλλο. Ο Κάστενς, μην μπορώντας να δει από τη λέμβο του τι γινόταν, είχε βγει και στεκόταν παραπαίοντας ελαφρά δίπλα σε ένα από τα πλαίσια. Ο Ρούλ βλαστήμησε από μέσα του βλέποντας την εμφάνιση του άλλου. Ο Κάστενς ήταν πετσί και κόκαλο, με βουλιαγμένα μάτια, και έτρεμε ολόκληρος. «Θα φροντίσω να πάει γραμμή στην καμπίνα του», του φώναξε ο Ρούλ και κούνησε το χέρι του σε χαιρετισμό πριν ακολουθήσει τον Γουίντλας.

Έλεγξε την καμπίνα του Γουίντλας από το θάλαμο διακυβέρνησης στη γέφυρα και μετά βολεύτηκε όσο πιο αναπαυτικά μπορούσε με τους μώλωπες που μόλις τώρα άρχιζαν να τον πονάνε. Ο Γουίντλας σίγουρα κάτι θα προσπαθούσε πάλι. Δε θα ξαναπλησίαζε στις λέμβους όσο θα ήξερε ότι ο Κάστενς ήταν εκεί. Αλλά ήταν πονηρός και πολυμήχανος. Τα σχέδιά του θα γίνονταν πιο μελετημένα και πιο δύσκολο να εξουδετερωθούν. Ένα σκληρό χαμόγελο έκανε πιο βαθιές τις ρυτίδες στο πρόσωπο του Ρούλ, καθώς θυμόταν την προσωπική ικανοποίηση που είχε νιώσει κάνοντας κά-

τι συγκεκριμένο και βίαιο. Ήταν το γεγονός ότι δεν υπήρχε τίποτα να κάνουν κι αυτό έκανε αφόρητη την κατάσταση.

Ένας βρικόλακας, συλλογίστηκε, και κάλεσε τον Ρώλινς στην οθόνη του. «Δεν ξέρω πώς μπορεί να είναι καταχωρημένο», του είπε, «αν είναι καν καταχωρημένο. Αόρατο ον, παράσιτο, μη νοήμων μορφή ζωής... Δοκίμασέ τα όλα. Ψάξε για οτιδήποτε στο ευρετήριο που μπορεί να ταιριάζει. Θα σε ξαναπάρω»: Ο Ρώλινς τον χαιρέτησε και το πρόσωπό του χάθηκε από την οθόνη. Ύστερα ο Ρούλ κάλεσε τον Κάστενς.

«Είμαι μια χαρά, καπετάνιε. Ύστερα από ένα διάστημα συνηθίζεις και δε σε πειράζει τόσο το κρύο». Το τσακισμένο πρόσωπο και τα στοιχειωμένα μάτια του διέψευδαν τα λόγια του. Το ιατρικό γάντι ήταν δίπλα του.

«Κάστενς, θα σου φέρω φαγητό. Αυτό που κάνεις είναι πιο τρελό από το ν' αφήνεις το κρύο να σε σκοτώσει. Εσύ, φίλε μου, θα πεθάνεις από την πείνα».

«Δε νομίζω, καπετάνιε. Έχω μαζί αρκετές προμήθειες. Αρκετές για όσο θα μπορούν να πηγαίνουν κάτω».

«Θα έρθω εκεί, Κάστενς. Θέλω να σου μιλήσω».

Ο Ρούλ διέκοψε επαφή, ενώ ο άλλος διαμαρτυρόταν ακόμη, και κάλεσε τον Ζιροντέν να έρθει στη γέφυρα.

«Τι τρέχει;» ρώτησε εκείνος φτάνοντας.

«Κοίτα, Ζιροντέν, πρέπει να λείψω για λίγο, αλλά δεν μπορώ ν' αφήσω το θάλαμο διακυβέρνησης έτσι. Θέλω να μείνεις εδώ και να μην επιτρέψεις σε κανέναν άλλο να μπει», εξήγησε ο Ρούλ λακωνικά.

«Χμμμ. Αυτό σημαίνει ότι κάποιος μπορεί να το αποπειραθεί κι εγώ θα πρέπει να τον εμποδίσω με όποιο τρόπο μπορώ. Σωστά;»

«Ακριβώς», αποκρίθηκε ο Ρόυλ. «Κάποιος μπορεί να το αποπειραθεί. Κάποιος που ήδη δοκίμασε να κλέψει μια σωσίβια λέμβο. Αν πιστέψει ότι είμαι εδώ δε θα προσπαθήσει να μπει, γι' αυτό μην ανοίξεις την πόρτα σε κανέναν».

«Μου εξάπτεις την περιέργεια, καπετάνιε. Πολύ διφορούμενα λόγια. Ποιο είναι το πονηρό κάθαρμα που προσπάθησε να κλέψει μια από τις τελευταίες μας λέμβους;» Το πλατύ χαμόγελο του Ζιροντέν άλλαξε σε σκυθρωπή γκριμάτσα όταν άκουσε την απάντηση του Ρόυλ.

«Ο Γουίντλας. Και ήταν μόνος του όταν προσπάθησε να το σκάσει. Πήγε στο λεμβοστάσιο μ' ένα γαλλικό κλειδί που είχε βρει από κάπου. Ήδη μπορεί να έχει βρει και κανένα μαχαίρι ή και παραλυτικό όπλο, γι' αυτό όχι αστεία μαζί του».

«Ο Γουίντλας; Και πού είναι η μικρή νυφούλα του;»

«Ακόμη στην καμπίνα τους, υποθέτω. Αν έρθει εδώ, μπορείς να της επιτρέψεις να μπει. Κάτι μου λέει ότι δε θ' αργήσει πολύ πριν εξαντλήσει τα όρια της αντοχής της και έρθει τρέχοντας για βοήθεια».

«Θα της ανοίξω να μπει, καπετάνιε», βιάστηκε να τον καθησυχάσει ο Ζιροντέν, και κάτι στη φωνή του έκανε τον Ρόυλ να γυρίσει και να τον κοιτάξει διαπεραστικά για μια στιγμή. Ύστερα βγήκε από το θάλαμο.

Περνώντας από την κουζίνα ο Ρόυλ διάλεξε μερικές μπριζόλες, γάλα, τυρί και ροδάκινα για τον Κάστενς. Δεξιά κι αριστερά του έχασκαν ανοιχτές πόρτες δίνοντας στο μεγάλο σκάφος τη αίσθηση κενοτάφιου. Οι ανοιχτές πόρτες των αποθηκών και των καταλυμάτων του πληρώματος έδωσαν τη θέση τους στις κλειδαμπαρωμένες καμπίνες των επιβατών και στο άνετο πολυτελές σαλόνι, που τώρα δεν είχε ψυχή.

Μόλις το είχε αφήσει κι αυτό πίσω του, όταν κάτι τον έκανε να κοντοσταθεί.

Κάποιος έκλαιγε. Μια γυναίκα έκλαιγε σιγανά, παραδομένη στην απόλυτη απόγνωση κι απελπισία. Ο Ρόυλ μπήκε στην καμπίνα απ' όπου ερχόταν ο θόρυβος να δει τι συνέβαινε. Μπορεί να ήταν κάποια που η θερμοκρασία της είχε αρχίσει να πέφτει, και στην περίπτωση αυτή ήταν κάτι που τον αφορούσε απόλυτα.

«Κυρία Γουίντλας!» φώναξε έκπληκτος, νιώθοντας την καρδιά του να σφίγγεται. Όχι αυτή, Θεέ μου, βόγκηξε από μέσα του. Όχι αυτό το όμορφο, λαμπερό πλάσμα. «Κυρία Γουίντλας, τι σας συμβαίνει;»

Ακούμπησε το δίσκο που κρατούσε στο τραπέζι και κάθισε δίπλα της παίρνοντας το χέρι της στο δικό του. Το βρήκε ενθαρρυντικά ζεστό και ιδρωμένο κάτω από τα δάχτυλά του.

«Τι... τίποτα... κα... καπετάνιε. Με συγχωρείτε. Φύγετε, σας παρακαλώ, και αφήστε με μόνη μου. Αρκετές στενοχώριες έχετε ήδη», αποκρίθηκε σπασμωδικά η κοπέλα μέσ' από τους λυγμούς της.

«Μη σας απασχολεί αυτό, κυρία Γουίντλας», είπε ο Ρόυλ αμήχανα, χαϊδεύοντας το χέρι της με ενθαρρυντικό, όπως έλπιζε, τρόπο. Δεν ήταν η πρώτη που έσπαζε αλλά ήδη ξανάβρισκε την αυτοκυριαρχία της.

«Είμαι ανόητη, καπετάνιε. Χάζευα στην οθόνη, βλέποντας όλα εκείνα τ' άστρα σαν φωτεινές γιρλάντες στο κενό και ξαφνικά άρχισα να κλαίω σαν μωρό. Θα μου περάσει».

«Ναι, γλυκιά μου, θα περάσει». Τα λόγια του ξέφυγαν πριν προλάβει να τα σκεφτεί, αλλά φαίνονταν πιο σωστά από το να συνεχίσει να τη φωνάζει «κυρία Γουίντλας».

«Καπετάνιε, δεν ξέρω τι να κάνω. Δεν μπορώ να

πάω πίσω στην καμπίνα μας, αλλά ούτε και μπορώ να μείνω εδώ άλλο». Το κοριτσίστικο πρόσωπό της ήταν λεκιασμένο γιατί είχε μουτζούρες από τρίψιμο γύρω από τα μάτια της. Τα μαλλιά της ξέφευγαν από το χρυσό στήριγμα που τα κρατούσε πίσω από το μέτωπό της κι έπεφταν σε μικρές σγουρές τούφες στο νοτισμένο πρόσωπό της.Τον κοίταξε ανήσυχα καθώς ψιθύριζε, «Δεν μπορώ να ξαναγυρίσω κοντά του, καπετάνιε. Δεν μπορώ. Είμαι ώρες εδώ, αλλά σίγουρα θα έρθει γυρεύοντάς με. Είμαι σίγουρη ότι θα έρθει».

«Πηγαίνετε στη γέφυρα. Ο Ζιροντέν είναι εκεί και θα σας ανοίξει να μπείτε. Θα έρθω κι εγώ σε λίγο».

Ο Ρόυλ σήκωσε πάλι το δίσκο του και συνέχισε προς το χώρο με τις λέμβους. «Άνοιξε, Κάστενς, αν δε θες να σε αδειάσω στο διάστημα». Ο Κάστενς ήξερε ότι ο κυβερνήτης μπορούσε ν' ανοίξει όλο το κάτω μέρος του σκάφους αν ήθελε, και απρόθυμα άνοιξε μια ιδέα τη θυρίδα της λέμβου, «Άνοιξε κανονικά, Κάστενς. Θέλω να σε δω να τρως».

«Δε θα 'πρεπε να το κάνετε αυτό, καπετάνιε. Αν αρρωστήσετε, ποιος θα φροντίσει το σκάφος;»

«Αρκετά είπες, Κάστενς. Φρόντισε μονάχα να φας». Έγειρε με τον ώμο στο τοίχωμα του σκάφους, έβγαλε την πίπα του και την άναψε προσεκτικά, περιμένοντας ν' αρχίσει να τραβάει κανονικά πριν ρωτήσει στοχαστικά, «Πόσο καιρό είμαστε μαζί, Κάστενς;»

«Δεκάξι χρόνια, καπετάνιε».

«Έντεκα χρόνια εξερευνήσεων και άλλα πέντε μεταφέροντας λεφτάδες από το ένα σημείο του σύμπαντος στο άλλο. Κάναμε ωραία ζωή, Κάστενς. Ωραία ζωή, δεν μπορείς να πεις. Και τι δεν είδαν τα μάτια μας, ε; Σκέφτομαι, αν ζήσουμε από τούτη την περιπέτεια, ότι δε θα 'ταν άσκημη ιδέα να ξαναγυρίσω στις εξερευνήσεις. Τι λες κι εσύ; Θα σ' ενδιέφερε;»

«Ναι, καπετάνιε, ό,τι πείτε εσείς».

«Πιστεύω, Κάστενς, πως αν σου ζητούσα να πας στην κόλαση για χάρη μου θα το 'κανες, έτσι δεν είναι;» Δεν υπήρχε απάντηση σε μια τέτοια ερώτηση, και ο Ρόυλ δεν έδωσε καιρό στον άλλο να το σκεφτεί. «Αυτό ακριβώς σου ζητάω τώρα, Κάστενς. Θέλω να κάνεις ό,τι μπορείς για να κρατηθείς ζωντανός γι' άλλη μια βδομάδα. Τάισε αυτό το πράγμα μέσα σου μπόλικες θερμίδες, κρατήσου όσο πιο ζεστός μπορείς και μείνε ζωντανός. Ξέρω, δεν είναι τόσο εύκολο όσο το να πεθάνεις, αλλά σ'το ζητάω εγώ. Έρχονται στιγμές στη ζωή που πρέπει κανείς να ρισκάρει δίχως να έχει καλό χαρτί και δίχως να ξέρει αν ο αντίπαλος θα δεχτεί ή όχι την μπλόφα. Ξέρεις ότι είμαι υποχρεωμένος ν' ανατινάξω το σκάφος αν αρρωστήσω, έτσι;»

«Είναι αυτονόητο, καπετάνιε. Όλοι το ξέρουν».

«Όχι όλοι, Κάστενς, όχι όλοι. Έχε τα μάτια σου τέσσερα για τις άλλες δυο λέμβους που μας απομένουν. Μπορεί να τις χρειαστούμε μια μέρα. Θα σε κρατώ ενήμερο».

«Καπετάνιε, αν μου επιτρέπετε, έχετε κανένα σχέδιο;»

«Ναι, κάτι έχω στο νου μου, Κάστενς. Αυτό το πράγμα περιμένει να σκοτώσει το ένα θύμα του πριν μεταπηδήσει στο επόμενο. Έτσι μεταδίδεται». Ο Κάστενς κουνούσε το κεφάλι του απορημένα και ο Ρόυλ συνέχισε σιγανά, «Πρέπει να πρόκειται για πλάσμα, για μια οντότητα! Άμορφο, διαπερατό, ίσως διάφανο σαν τον αέρα, αλλά πάντως πλάσμα!» Ο Ρόυλ γύρισε το κεφάλι από το συγκινητικά γεμάτο εμπιστοσύνη πρόσωπο του άλλου που συγκλονιζόταν από τα ρίγη και απομακρύνθηκε προς το αναρρωτήριο.

Ο Ρώλινς του πέταξε μια σύντομη χαιρετούρα και του κούνησε ελαφρά το κεφάλι. «Τίποτα ακόμη, καπε-

τάνιε». Ύστερα ξαναγύρισε πάλι προς την οθόνη και τ' ακουστικά του.

«Συνέχισε την προσπάθεια, Ρώλινς», γρύλισε ο Ρόυλ και κάθισε απέναντί του για λίγα λεπτά.

Ήξερε ότι ο Ρώλινς θα έβρισκε την επιβεβαίωση που ζητούσε αν υπήρχε στις ταινίες του κομπιούτερ. Θα έμενε κολλημένος εκεί στο καθισμά του, μέχρι που θα γινόταν ένα μ' αυτό. Για μια στιγμή τον πλημμύρισε μια καταθλιπτική αίσθηση αβεβαιότητας και, όπως συχνά στο παρελθόν, αναρωτήθηκε γιατί οι άντρες του τον ακολουθούσαν με τέτοια τυφλή εμπιστοσύνη. Όμως το έκαναν, και για την ώρα αυτό ήταν αρκετό. Ποντάριζε σε μια διαίσθηση που δε θα χειροτέρευε την κατάσταση περισσότερο απ' όσο ήταν τώρα, αλλά μπορεί να επιτάχυνε το τέλος τους. Υπήρχε ο κίνδυνος οι επιβάτες να στασίαζαν και, με τον Γουίντλας να τους ξεσηκώνει, αυτό ήταν κάτι περισσότερο από πιθανό. Ο Ρόυλ ήξερε ότι, όπως είχαν τα πράγματα, οι στασιαστές αποκλείεται να κατάφερναν τίποτα. Αν και κατανοούσε τον τρόμο των επιβατών του, καταλάβαινε ότι έπρεπε να βρει κάποιο τρόπο να σπάσει αυτόν τον εφιάλτη, αλλιώς θα κατέρρεαν όλοι και πολύ σύντομα μάλιστα. Αλλά το να γίνει ο ίδιος το έναυσμα του πανικού μ' ένα αστόχαστο σχέδιο μπορεί να σήμαινε ότι η πιθανή σωτηρία από τον Καπέλα-4 ίσως να έφτανε πολύ αργά.

Το παν εξαρτιόταν από το σωστό συντονισμό. Η θερμοκρασία του Κάστενς είχε ήδη πέσει στους τριάντα ένα βαθμούς· σε λιγότερο από δέκα μέρες θα ήταν αργά για να του είναι χρήσιμος σ' αυτό που σκεφτόταν. Εφτά μέρες προθεσμία, είπε σκυθρωπά στον εαυτό του ο Ρόυλ. Δε θα περίμενε πάνω από εφτά ακόμη για το σήμα από τον Καπέλα-4. Ύστερα θα έκανε το πείραμα. Η δυσάρεστη σκέψη ότι μπορεί να μην εί-

χε καν εφτά μέρες στη διάθεσή του κλωθογύριζε συνέχεια στο μυαλό του, καθώς έβγαινε από το αναρρωτήριο για να επιστρέψει στο θάλαμο διακυβέρνησης στη γέφυρα.

Ο Γουίντλας τον περίμενε στο διάδρομο μπροστά από τη γέφυρα. Στεκόταν καταμεσής του χώρου, με τα πόδια ανοιχτά, τα χέρια στη μέση κι ένα άσχημο χαμόγελο στο πρόσωπό του. «Πού είναι η Κάρα, Ρόυλ;» του φώναξε. «Και μη μου τα μασάς· λέγε στα ίσια πού την έχεις;»

«Γιατί;»

«Σε προειδοποιώ, Ρόυλ. Δε θα 'μαι ευγενικός με τύπους που κάνουν τα γλυκά μάτια στη γυναίκα μου. Ή μου λες αμέσως πού την έχεις, ή αρχίζω να σε κομματιάζω επιτόπου. Και τούτη τη φορά θα χτυπηθούμε με το δικό μου τρόπο. Δε μου την ξαναφέρνεις έτσι».

«Γουίντλας, γιατί δεν πας να φοβερίσεις καμιά γριούλα; Η κοπέλα σε παράτησε. Κατάλαβέ το και παρ'το απόφαση. Δε θέλει να ξαναγυρίσει στην αφεντιά σου, και στο πλοίο μου τίποτα δεν μπορεί να την αναγκάσει να το κάνει».

Ο Γουίντλας στήριξε καλύτερα το κορμί του και φάνηκε να συσπειρώνει απειλητικά τους μεγάλους μυώνες του. «Τη βρήκα σ' έναν πεθαμένο κόσμο και έκανε πώς και πώς να έρθει μαζί μου», γρύλισε με υπόκωφη φωνή. «Την παντρεύτηκα αν και, πίστεψέ με, μπορούσα και να μην το κάνω· θα δεχόταν τα πάντα προκειμένου να ξεφύγει από κείνο το βρομότοπο του κερατά. Και τώρα η κυρά αποφασίζει ότι ένας καπετάνιος του γλυκού νερού είναι καλύτερο ψάρι για τα δίχτυα της, έτσι; Λοιπόν, λέγε πού είναι. Σε ρωτάω για τελευταία φορά!»

«Κοίτα δω, Γουίντλας. Είχες όλη την καλή διάθεση να την παρατήσεις πίσω όταν νόμισες ότι μπορούσες

να κλέψεις μια από τις λέμβους. Πώς τώρα σ' έπιασε ξαφνικά το συζυγικό φιλότιμο;»

«Ας πούμε ότι έχω άλλα σχέδια τώρα, Ρούλ. Πολλοί από μας έχουμε άλλα σχέδια τώρα. Δε κάνουμε κέφι την ιδέα ν' ανατινάξεις το σκάφος κι εμάς μαζί. Αν θέλεις τόσο να το τινάξεις, ίσως θα πρέπει να 'σαι ο μόνος που θα πάει μαζί του. Ίσως εμείς πιστεύουμε ότι όσο είμαστε ζωντανοί και υγιείς θα 'ταν καλύτερα να παρατήσουμε τούτο τον κουβά και να γυρίσουμε σε κανένα πλανήτη όπου υπάρχουν γιατροί και εργαστήρια».

Ο Ρόυλ κούνησε το κεφάλι του ατάραχα. «Καταλαβαίνω. Είσαι τρομοκρατημένος. Όλοι μας είμαστε. Αλλά με το να συμπεριφέρεσαι σαν πεισματάρικο παιδάκι που δεν του κάνουν το χατίρι δε βγαίνει τίποτα. Έχω ένα σχέδιο που θέλω να δοκιμάσω. Μπορεί να είναι η σωτηρία όλων μας. Γιατί δε γυρίζεις να το πεις στους φίλους σου που θέλετε να εγκαταλείψετε το σκάφος;»

«Και η Κάρα;» ρώτησε ο Γουίντλας. Ήταν φανερό όμως ότι τώρα ήταν μάλλον για τα προσχήματα, παρά γνήσια απειλή.

«Είναι κλειδωμένη σε μέρος που δεν μπορείς να τη βρεις. Αν αποφασίσει να γυρίσει κοντά σου, δεν έχει παρά ν' ανοίξει την πόρτα και να βγει. Σε διαβεβαιώνω πάντως ότι δεν έχω κανένα προσωπικό ενδιαφέρον για την κοπέλα». Ο Ρόυλ προσπάθησε να κάνει τη φωνή του όσο πιο πειστική μπορούσε, ελπίζοντας να μην αναγκαζόταν να χρησιμοποιήσει το όπλο που κρατούσε στην τσέπη του. Ήξερε ότι θα έριχνε δίχως τον παραμικρό δισταγμό έτσι κι ο άλλος έκανε καμιά κίνηση προς το μέρος του.

Ο Γουίντλας του πέταξε άλλη μια βρισιά και μετά έκανε μεταβολή κι απομακρύνθηκε, βαδίζοντας πολύ

ανάλαφρα για άντρα με το βάρος του. Ο Ρόυλ περίμενε μέχρι να τον δει να μπαίνει σε μια καμπίνα πριν χτυπήσει το κουδούνι της πόρτας της γέφυρας. Ύστερα στάθηκε μπροστά στο μάτι της κάμερας και περίμενε να του ανοίξουν.

Ο Ζιροντέν άνοιξε την πόρτα μια χαραματιά και κοίταξε καχύποπτα πίσω από τον Ρόυλ πριν την ανοίξει ολότελα.

«Είχε έρθει εδώ!» του φώναξε η Κάρα μόλις τον είδε. «Τον είδατε;»

«Τον είδα», απάντησε λακωνικά ο Ρόυλ και κοίταξε την κοπέλα με περιέργεια. Ήταν νέα, όχι πάνω από δεκαεννιά, και ακόμη δεν είχε αποκτήσει τον αέρα που είχαν οι γυναίκες των πιο μεγάλων κόσμων.

«Καπετάνιε, ίσως αν σας εξηγήσω ορισμένα πράγματα», άρχισε η Κάρα διστακτικά, «δε θα είστε μετά τόσο πρόθυμος να με βοηθήσετε».

«Άσ' τα τώρα αυτά, Κάρα», βιάστηκε να την προλάβει ο Ζιροντέν, αλλά με κάτι στη φωνή που διέψευδε τον ανέμελο τόνο του. «Ο καπετάνιος δεν ενδιαφέρεται ούτε για τις κυρίες ούτε για τα προσωπικά τους προβλήματα».

«Όχι, άσε με να μιλήσω», επέμεινε αποφασιστικά η Κάρα. «Θα πρέπει να το μάθει, πριν έχει μπλεξίματα με τον Χάρμον για χάρη μου. Ο Χάρμον είναι επικίνδυνος άνθρωπος για να τον κάνει κανείς εχθρό του». Η κοπέλα στράφηκε προς τον Ρόυλ κοιτάζοντάς τον ανήσυχα, ενώ τα λόγια άρχισαν να ξεχύνονται σαν χείμαρρος από το στόμα της. «Ο πατέρας μου είναι μηχανικός ορυχείου στον Τράνους. Εκεί γεννήθηκα κι εκεί πέθανε η μητέρα μου. Ο πατέρας μου ποτέ δεν έδειξε διάθεση να φύγει από κει, αν και δεν υπήρχε τίποτα άλλο στον πλανήτη πέρα από δουλειά, λασπουριά και βρόμα. Μέρα νύχτα δεν άκουγα άλλο από τα μηχανή-

ματα που έσκαβαν τη λάσπη. Ήταν το μόνο που ήξερα μέχρι που μεγάλωσα. Έπρεπε να ξεφύγω —όσο ήμουν ακόμη νέα και νόστιμη— αλλιώς θα πέθαινα εκεί γριά, άσκημη και μόνη. Ύστερα ήρθε ο Χάρμον. Ήταν επιθεωρητής των ορυχείων και τον φιλοξενήσαμε σπίτι μας. Εγώ ήμουν που τον πολιόρκησα τόσο μέχρι που τον έπεισα να με παντρευτεί. Δε νομίζω να το κατάλαβε, αλλά από την πρώτη στιγμή που τον είδα είπα μέσα μου ότι αυτός θα ήταν το εισιτήριο για να ξεφύγω από κει».

«Γιατί δε φρόντιζε να σε στείλει κάπου ο πατέρας σου;» ρώτησε τραχιά ο Ρόυλ.

«Να με στείλει πού; Μονάχη μια ανήλικη κοπέλα; Ύστερα από τόσα χρόνια αποκομμένος από τον υπόλοιπο κόσμο δεν ήξερε κανέναν έξω από τον Τράνους», αποκρίθηκε η Κάρα απλά.

«Και τι γίνεται τώρα; Τι θέλεις από μένα;»

«Τίποτα, μονάχα μη με αναγκάσεις να ξαναγυρίσω κοντά του! Οτιδήποτε εκτός απ' αυτό. Δεν μπορώ να τον αντικρίσω ύστερα από αυτό που του έκανα. Ο τρόμος τον έχει αλλάξει. Δεν ήταν ποτέ τρυφερός, αλλά τουλάχιστον είχε κατανόηση. Είναι άνθρωπος που θέλει να είναι πάντα μπροστά από τους άλλους, πιο δυνατός από τον καθένα. Και τώρα δεν είναι παρά ένας φοβισμένος ανθρωπάκος», εξήγησε η Κάρα. «Αν μπορούσε να στηριχτεί πάνω μου θα κατάφερνε να κρύψει το φόβο του από τους άλλους κι αυτό θα τον έσωζε. Αλλά τώρα δεν μπορεί να στηριχτεί σε κανέναν και είναι αναγκασμένος να δείξει αυτό που είναι...ένας δειλός, έτσι που ο καθένας μπορεί να το δει. Το σφάλμα είναι δικό μου. Αν δεν τον είχα προδώσει, δε θα δημιουργούσε αυτά τα προβλήματα τώρα. Εγώ φταίω για όλα!»

«Και αυτό είναι το μόνο που σε απασχολεί; Δε σε φοβίζει καν η αρρώστια που μας σκοτώνει;»

«Γιατί να με φοβίζει, κάπταιν Ρόυλ; Ο Χάρμον δούλεψε σκληρά στη ζωή του και κέρδισε πολλά που τώρα κινδυνεύει να τα χάσει. Αν επιζήσουμε, δε θα θέλει να με ξαναδεί στα μάτια του. Θα είμαι και πάλι μόνη δίχως στον ήλιο μοίρα. Δεν έχω να χάσω τίποτα».

«Έχεις να χάσεις τη ζωή σου, κοπέλα μου. Τη ζωή σου», της θύμισε ο Ρόυλ τραχιά. Ύστερα τους οδήγησε προς την πόρτα. «Μπορείτε να φύγετε και οι δύο. Κάρα, αν θέλεις πήγαινε με τον Ζιροντέν ή ζήτα του να σου βρει κάποια άδεια καμπίνα. Μετά δεν έχεις παρά να κλειδώσεις την πόρτα και κανένας δε θα μπορεί να μπει. Μπορείτε και οι δυο να με βρείτε εδώ αν με χρειαστείτε. Ειδοποιήστε με μόνο πού θα βρίσκεστε, για να κανονίσω το θέμα του φαγητού». Όταν έφυγαν ο Ρόυλ κάλεσε στην οθόνη τον Ντεμπάρτζ που βρισκόταν στο θωρακισμένο αμπάρι. «Κοίτα, Ντέμπι», του είπε, «δεν ξέρω αν θα πιάσει τελικά, αλλά θα προχωρήσουμε αμέσως με το σχέδιο που σου ανέφερα».

«Νόμιζα ότι είχατε πει για την άλλη βδομάδα, καπετάνιε», διαμαρτυρήθηκε ο Ντέμπαρτζ.

«Ξέρω, ξέρω... Αλλά τα πράγματα εδώ πέρα άρχισαν να εξελίσσονται πιο γοργά απ' όσο περίμενα. Μερικοί από τους επιβάτες μας θέλουν να πάρουν δρόμο, και ο μόνος τρόπος για να τους ηρεμήσω είναι να τους απασχολήσω με κάτι. Οτιδήποτε».

«Εντάξει, καπετάνιε. Θα παρακολουθώ την οθόνη περιμένοντας το σύνθημα. Μονάχα που δε θα γίνει τόσο γρήγορα όπως το θέλατε. Το υπολόγισα πάλι με το κομπιούτερ και νομίζω ότι θα χρειαστούν τρεις ώρες ή και περισσότερο όταν διακόψουμε την παροχή ενέργειας για να πέσει η θερμοκρασία στο επίπεδο που τη θέλετε».

«Εντάξει, Ντέμπι, αυτό σημαίνει ότι θα τουρτουρίζουν όλοι για περισσότερη ώρα. Θα σε ειδοποιήσω μόλις θα είμαι έτοιμος».

Τα χέρια του Ρόυλ άρχισαν να κινούνται με σιγουριά κι αυτοπεποίθηση, ρυθμίζοντας τα διάφορα όργανα, θέτοντας σε λειτουργία τις βοηθητικές γεννήτριες και κλειδώνοντας τον αυτόματο πιλότο στην τωρινή πορεία τους. Κούνησε το κεφάλι του ανέκφραστα όταν η Κάρα τον πήρε για να του πει ότι θα έμενε με τον Ζιροντέν. Όταν έφτασε το φαγητό του έφαγε μηχανικά, τσεκάροντας πάλι με το μυαλό του ένα προς ένα τα βήματα του σχεδίου του. Ύστερα κάλεσε τον Ρώλινς στην οθόνη.

«Τίποτα το συγκεκριμένο, αλλά νομίζω ότι έχετε δίκιο», τον πληροφόρησε ο Ρώλινς μ' αισιόδοξο ύφος.

«Εννοείς ότι βρήκες κάτι στις ταινίες;» Η φωνή του Ρόυλ ήταν σαρκαστική, αλλά διέκοψε τον άλλο όταν άρχισε να αρνείται κάτι τέτοιο. «Παράτα τα, Ρώλινς. Πρέπει να θέσουμε το σχέδιο σε άμεση εφαρμογή, έστω και δίχως επιβεβαίωση από το κομπιούτερ. Φέρε τη συσκευή εμβολιασμού και τους ορούς».

«Έγινε, καπετάνιε!» απάντησε ο Ρώλινς μ' ενθουσιασμό.

Ο Ρόυλ χρειάστηκε κάπου μία ώρα για να πείσει τους επιβάτες —μερικούς με την απειλή του όπλου— ότι μιλούσε σοβαρά όταν τους πρόσταξε να βγουν από τις καμπίνες τους και να μαζευτούν στο σαλόνι. Θέλοντας και μη, υπάκουσαν. Ο πολιτισμός τους είχε συνηθίσει να σέβονται τη φωνή της εξουσίας. Ο Γουίντλας, πάντα καχύποπτος και επιθετικός, είχε δείξει διάθεση ανταρσίας, και μονάχα το όπλο του Ρόυλ τον έπεισε ότι θα ήταν μάταιη κάθε αντίσταση. Ο Δρ Ξιέβιτς είχε σουφρώσει τα χείλη του αποδοκιμαστικά, αλλά είχε συμμορφωθεί δίχως να πει λέξη. Μερικές

από τις γυναίκες έκλαιγαν τρομαγμένες. Ο Ζιροντέν και η Κάρα, έγνεψαν απλώς καταφατικά και ξεκίνησαν μαζί, δίχως ν' αγγίξει ο ένας τον άλλο, αλλά δίνοντας την εντύπωση ενός στενού δεσμού μεταξύ τους.

Ο Ρόυλ τσεκάρισε έναν έναν τους επιβάτες στη λίστα του για να σιγουρευτεί ότι είχαν έρθει όλοι και μετά έστειλε το σινιάλο που περίμενε ο Ρώλινς. «Κυρίες και κύριοι», άρχισε, κρύβοντας το πιστόλι στην τσέπη του με μια μελετημένη κίνηση αυτοπεποίθησης. «Σας κάλεσα να συγκεντρωθείτε εδώ για έναν πολύ συγκεκριμένο λόγο». Κοντοσταθηκε μια στιγμή πριν συνεχίσει, βλέποντας την ηττοπάθεια που ήταν ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους ν' αντικαθίσταται από μια λάμψη ελπίδας. Τα μάτια όλων ήταν καρφωμένα πάνω του με προσμονή. Την άλλη στιγμή ο Ρώλινς έφερε τον Πέρες στην αίθουσα, δεμένο και ν' αγωνίζεται να ξεφύγει από τα δεσμά του. «Ξάπλωσέ τον στον καναπέ», πρόσταξε, «Και βόλεψέ τον όπως μπορείς. Φρόντισε μονάχα να μην ξεφύγει». Ύστερα τράβηξε τα μάτια του από τον άνθρωπο που παραληρούσε κι έβγαζε άναρθρες κραυγές και είπε στους άλλους, «Όπως βλέπετε, ο Πέρες, από κάθε ουσιαστική άποψη, τρέλα και, δίχως χημειοψυχολόγο στο σκάφος, η παρατρέλα και, δίχως χημειοψυχολόγο στο σκάφος, η παραφροσύνη —και πάλι από κάθε ουσιαστική άποψη— είναι αθεράπευτη κατάσταση».

Ο Ρόυλ πήρε μια βαθιά ανάσα και συνέχισε.

«Τώρα θα σας εξηγήσω με λίγα λόγια το σχέδιό μου. Συνεπάγεται αρκετή σωματική ταλαιπωρία, αλλά τίποτα το σοβαρό ή επικίνδυνο. Τούτη η αρρώστια δείχνει μια προτίμηση για τη θερμότητα, και συγκεκριμένα εκείνη του ανθρώπου, για ν' αναπτυχθεί».

Χάρη στη μακροχρόνια εξοικείωσή του με το αστρόπλοιο το ένιωσε κάτω από τα πόδια του όταν στα-

μάτησε κάθε κίνηση στο σκάφος· κανένας από τους άλλους δε φάνηκε να το προσέχει.

«Πριν από μερικές μέρες», συνέχισε, «έβαλα έναν από τους άντρες μου να ψάξει προσεκτικά τις ιατρικές σημειώσεις που είχε κρατήσει ο γιατρός μας πριν πεθάνει. Στην κάθε περίπτωση δε σημειωνόταν νέο κρούσμα αν δεν πέθαινε πρώτα το προηγούμενο θύμα. Αυτό υποδηλώνει ότι το... το ό,τι κι αν είναι μένει στον οργανισμό του ξενιστή μέχρι που αυτός πάψει να το συντηρεί και μονάχα τότε αναζητεί νέα πηγή ζωικής θερμότητας. Πιστεύω ότι με την απομόνωση των θυμάτων στις λέμβους και την εκτόξευσή τους πριν πεθάνουν απαλλαγήκαμε από ένα μεγάλο φορτίο μολυσματικότητας. Εξάλλου η ελάττωση του αριθμού των κρουσμάτων αυτό ακριβώς επιβεβαιώνει».

Κανένας δε φάνηκε να προσέχει την ξαφνική εμφάνιση του Ντεμπάρτζ στην οθόνη, ο οποίος έκανε με τον αντίχειρα και το δάχτυλο έναν κύκλο που σήμαινε, «όλα εντάξει». Ο Ρόυλ έγνεψε καταφατικά και συνέχισε να μιλά δίχως να διακόψει καθόλου τα λόγια του.

«Ο γιατρός μας απέρριψε την περίπτωση να οφείλεται σε ιό η αρρώστια, και σ' αυτό συμφωνούν και οι ερευνητές από τον Καπέλα-4. Διατηρήσαμε επικοινωνία μαζί τους», είπε, προσπαθώντας να μη φανεί το ψέμα του, «και πιστεύουμε ότι κάποια άγνωστη μορφή ζωής βρίσκεται στο σκάφος μας». Επακολούθησε η οχλαγωγία που υπολόγιζε και περίμενε μερικές στιγμές πριν αρχίσει να τους γνέφει να ησυχάσουν. Ύστερα συνέχισε, «Πιστεύουμε ότι αυτή η άγνωστη μορφή ζωής είναι αόρατη στο περιβάλλον μας, ότι μπορεί να κινηθεί ελεύθερα στο χώρο και ότι δεν έχει καταγραφεί από κανένα μας όργανο απλώς γιατί δε διαθέτει υλικό σώμα που να εντοπίζεται από τις συσκευές μας. Ξέρουμε κάμποσα πράγματα για τη φύση αυτού

του...πλάσματος και οι γνώσεις αυτές είναι τα όπλα μας για να το αντιμετωπίσουμε. Πρώτο, είναι παράσιτο θερμόαιμων πλασμάτων κι εγκαταλείπει τον ξενιστή του μονάχα όταν η θερμοκρασία του σώματός του πέσει κάτω από εκείνη του περιβάλλοντος. Προφανώς ούτε πολλαπλασιάζεται ούτε μεγαλώνει ούτε αναπαράγεται κατά κανέναν τρόπο — αλλιώς ήδη θα ήμαστε όλοι νεκροί. Διαθέτει κινητικότητα και μπορεί ν' αναζητήσει καινούριο ξενιστή όχι με τη νοημοσύνη αλλά με το ένστικτο, ή ίσως με βάση κάποιο φυσικό νόμο... σαν το μαγνητισμό, ας πούμε». Στη σχετική ερώτηση ενός επιβάτη, ο Ρόυλ απάντησε, «Αν είχε νοημοσύνη θα φρόντιζε ν' αφήσει τα θύματά του πριν αυτά εκτοξευτούν με τις λέμβους». Περίμενε για λίγο, και ο άλλος έγνεψε καταφατικά.

«Έτσι», κατέληξε, «πιστεύουμε ότι το μόνο που θέλει αυτό το πλάσμα από μας είναι η θερμότητα και ότι δεν έχει σχέση με τη ζωή όπως την ξέρουμε. Το έλκει ακατανίκητα η ζωική θερμότητα και αυτή είναι που, κατά κάποιο τρόπο, το ενεργοποιεί. Έτσι σκοπεύω να του δώσω θερμότητα —ανθρώπινη θερμότητα— και να μην του αφήσω άλλα περιθώρια επιλογής πέρα από μία συγκεκριμένη πηγή της. Κοντολογίς, σκοπεύω να χορηγήσω σε κάποιον από εδώ μέσα όλα τα εμβόλια και τους ορούς που έχουμε στο ιατρείο μας. Όλοι μας έχουμε εμβολιαστεί κάποτε δίχως δυσάρεστα αποτελέσματα, γι' αυτό μάλλον θα χρειαστούν να χορηγηθούν όλα μαζί στο συγκεκριμένο άτομο για ν' ανέβει αρκετά η θερμοκρασία του. Θέλω να προκαλέσω σε κάποιον τόσο πυρετό ώστε να γίνει πόλος έλξης κάθε θερμοτροπικής οντότητας στο σκάφος».

Κοντοστάθηκε πάλι για να τους αφήσει να εκδηλωθούν. Και ήταν φανερό ότι όλοι είχαν κι από κάτι να πουν.

«Ρόυλ, λες ανοησίες! Απλώς κάνεις εικασίες που εγώ τις βρίσκω λόγια του αέρα», φώναξε ο Γουίντλας.

«Θα είναι κι αυτός άρρωστος», βόγκηξε η κυρία Κλέβερς ξανά και ξανά.

Η φωνή του Ζιροντέν ακούστηκε πολύ σοβαρή ό-ταν παρατήρησε, «Μπορεί τα όντα αυτά να βρίσκονται σ' όλο το αστρόπλοιο κι απλώς να παραμονεύουν ποιος θα ζυγώσει αρκετά για να του ριχτούν. Γιατί να θελήσουν ν' αφήσουν το ζεστό σκάφος για έναν άνθρωπο με πυρετό; Θα ήταν αντίθετο με τα χαρακτηριστικά τους όπως τα περιέγραψες».

«Γιατί», εξήγησε ο Ρόυλ με καθαρή φωνή, «τούτο το σκάφος δε θα παραμείνει ζεστό για πολύ. Απεναντίας, σύντομα θα γίνει κρύο σαν ψυγείο. Και ο άνθρωπος με τον πυρετό θα κάνει το γύρο του σκάφους ώστε να τους δώσει κάθε ευκαιρία να ζητήσουν μέσα του καταφύγιο από την παγωνιά. Το ίδιο το γεγονός ότι ήρθαν στο σκάφος δείχνει ότι μετακινούνται από το κρύο προς τη ζέστη».

«Για μια στιγμή!» βρυχήθηκε ξαφνικά ο Γουίντλας. «Λες ότι ένας από μας θα γίνει το δόλωμα. Και μετά; Και ποιος θ' αποφασίσει ποιος θα είναι αυτός;»

«Εγώ αποφασίζω», δήλωσε κοφτά ο Ρόυλ. «Και το συγκεκριμένο άτομο θα σφραγιστεί σε μια από τις λέμβους και θα εκτοξευτεί στο διάστημα όταν κρίνουμε ότι τράβηξε όλες τις οντότητες πάνω του».

«Ώστε αποφασίζεις εσύ, ε; Είσαι ψεύτης και υποκριτής! Γιατί να μην το κάνουμε δημοκρατικά, με κλήρο, και με τ' όνομά σου ανάμεσα στ' άλλα;»

«Γιατί είμαι ο μόνος που ξέρω τι μπορώ και τι θα πρέπει να κάνω αν η μέθοδος αποδειχτεί αποτελεσματική. Θα χρειαστεί να παραμείνουμε τουλάχιστον ένα χρόνο στο διάστημα πριν σιγουρευτούμε απόλυτα ότι ξεπεράσαμε οριστικά τον κίνδυνο. Ένα χρόνο ή μέχρι

ο Καπέλα-4 μας επιτρέψει την προσεδάφιση. Η σχετική έρευνα και επαλήθευση μπορεί να πάρει και περισσότερο από χρόνο. Στο διάστημα αυτό εγώ θα κυβερνώ το σκάφος και ο κάθε άντρας ή γυναίκα σ' αυτό θ' αποτελεί μέλος του πληρώματός μου. Παρ' το απόφαση, Γουίντλας, δεν υπάρχει θέμα δημοκρατίας σ' ένα αστρόπλοιο. Για όσο θα βρίσκεστε στο *Κριτήριον* θα είστε υπό τις διαταγές μου!»

Ο Γουίντλας γύρισε προς τους υπόλοιπους, που ήταν ζαρωμένοι κι έντρομοι στις θέσεις τους, και φώναξε άγρια, «Θα τον αφήσετε να μας υπαγορεύει έτσι τι θα κάνουμε; Τον ακούσατε. Δεν έχει σκοπό να βάλει σε κίνδυνο τον εαυτούλη του, ενώ εμείς θα ρισκάρουμε για λογαριασμό του. Εγώ λέω να τραβήξουμε κλήρο για το ποιος θα κάνει τα εμβόλια».

«Γουίντλας, κάθισε κάτω ή σου ρίχνω!» Η φωνή του Ρόυλ ήταν κοφτή καθώς τον σημάδευε με το όπλο του. «Λοιπόν», εξήγησε απευθυνόμενος σε όλους, «ο Πέρες είναι φυσικά ο άνθρωπος για τη δουλειά». Δίνοντας το πιστόλι στον Ρώλινς, άρχισε να στερεώνει τη συσκευή εμβολιασμού στο μπράτσο του Πέρες.

«Καπετάνιε Ρόυλ, διαμαρτύρομαι! Αυτός ο άνθρωπος είναι ανίκανος να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Δεν είναι καν σε θέση να εκφράσει γνώμη. Δεν μπορείς να τον σκοτώσεις στην κατάσταση που είναι!» Ο Δρ Ξιέβιτς τον κοίταξε με φρίκη και απέχθεια στα μάτια.

«Ρώλινς», πρόσταξε ατάραχα ο Ρόυλ, «αν αυτός ο άνθρωπος επιχειρήσει το παραμικρό, παράλυσέ τον». Γύρισε προς τον κληρικό και πρόσθεσε. «Ακριβώς επειδή είναι ανίκανος και αθεράπευτα τρελός είναι ο πλέον κατάλληλος. Είπα ότι θα παραμείνουμε στο κενό επί ένα χρόνο και στο διάστημα αυτό θέλω να έχω ένα πλήρωμα από υγιείς άντρες και γυναίκες. Δε θα

περισσεύει χρόνος σε κανέναν για να φροντίζει αυτό τον άνθρωπο».

Τέλειωσε με τον Πέρες, ενώ οι άλλοι κοίταζαν σαν παράλυτοι, μην πιστεύοντας στ' αφτιά και τα μάτια τους. Όταν ο Ρόυλ σήκωσε πάλι το κεφάλι, το πρόσωπό του ήταν μια ανέκφραστη, τραχιά μάσκα. «Νομίζω ότι θα δείξει αντίδραση εντός της ώρας», παρατήρησε ήρεμα. «Και αν προσέξατε, η θερμοκρασία έχει αρχίσει να μειώνεται αισθητά εδώ μέσα, μια και οι μηχανές του σκάφους έχουν σταματήσει προ πολλού. Σύντομα θα σβήσουν και τα βοηθητικά φώτα και θα μείνουμε στο απόλυτο σκοτάδι. Εγώ και οι άντρες μου θα έχουμε γυαλιά υπερύθρων που θα μας επιτρέπουν να βλέπουμε στο σκοτάδι, γι' αυτό σας προειδοποιώ... έτσι και σαλέψει κάποιος από τη θέση του θα δεχτεί παραλυτική βολή από το όπλο μου. Τούτο το σκάφος θα κρυώσει σημαντικά και θα νιώσετε άσχημα και παγωμένοι. Όμως να θυμάστε, το κρύο δε θα συγκρίνεται μ' εκείνο που θα νιώθατε αν πέφτατε θύματα αυτού... του πράγματος που βρίσκεται ανάμεσά μας. Φυσικά όταν θα πάψουν να λειτουργούν και οι βοηθητικές γεννήτριες θα είμαστε σε συνθήκες ελεύθερης πτώσης, δίχως βαρύτητα. Γι' αυτό σας συμβουλεύω να δέσετε τις ζώνες σας από τώρα».

Ο Ντεμπάρτζ τον πλησίασε και ο Ρόυλ έγνεψε σ' αυτόν και τον Ρώλινς να καθίσουν στις θέσεις τους. Οι τρεις τους έφτιαχναν μια σχεδόν συμπαγή γραμμή μπροστά στην πόρτα. Τα φώτα σκοτείνιασαν ελαφρά, τρεμόπαιξαν μερικές φορές και μετά έσβησαν. Κάποιος άφησε μια πνιχτή κραυγή, κι ακούστηκαν μια δυο βλαστήμιες πριν ηρεμήσουν και αρχίσει η αναμονή.

Το σχεδόν χειροπιαστό σκοτάδι τροφοδοτούσε τους φόβους τους, σπρώχνοντας αδυσώπητα το μυαλό τους και υποχρεώνοντάς το να μη σκέφτεται τίποτε άλλο. Έτσι ένιωθαν ακόμη πιο έντονα το σκοτάδι να τους πλακώνει, καθώς το σκάφος ακτινοβολούσε αργά τη θερμότητά του στο διάστημα. Η σάρκα τους αντιδρούσε στην παγωνιά με μια αδύναμη προσπάθεια άμυνας, κάνοντας την επιδερμίδα τους ν' ανατριχιάζει.

Ο Ρόυλ καθόταν ασάλευτος, και μονάχα οι σκέψεις του στροβιλίζονταν τρελά στο κεφάλι του. Σκέψεις ευθύνης... για το σκάφος... γι' αυτούς τους ανθρώπους... για το σχεδόν αποδεκατισμένο πλήρωμα... για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Ήταν υποχρεωμένος να καταστρέψει το *Κριτέριον*. Δεν μπορούσε να ρισκάρει τυχόν απώλεια ελέγχου του σκάφους. Έτσι και οι άλλοι ενώνονταν εναντίον του, το αστρόπλοιο θα γινόταν δικό τους. Ο Γουίντλας ήταν έξυπνος άνθρωπος. Κάπου θα κατάφερνε να τους προσεδαφίσει. Και τι θα γινόταν μετά; Θα λάκιζαν όλοι εδώ κι εκεί. Και πίσω τους θ' άφηναν μια γραμμή από παγωμένα κουφάρια που θα εκτείνονταν ατέλειωτα σε αλλόκοτες στάσεις θανάτου, φρίκης, τρόμου και αβάσταχτου πόνου.

Ο Πέρες βόγκηξε και κλαψούρισε μερικές φορές, και ο Ρόυλ άπλωσε το χέρι του και το ακούμπησε απαλά στο μέτωπό του. Του φάνηκε πιο ζεστό, αλλά δεν μπορούσε να είναι σίγουρος. Στο άγγιγμα του χεριού του ο Πέρες ηρέμησε, και ο Ρόυλ το κράτησε εκεί, χαϊδεύοντας πότε πότε με τρυφερά δάχτυλα το πρόσωπο του άλλου. Είχε πει ψέματα για τα γυαλιά υπερύθρων και έλπιζε ότι κανένας δεν το 'χε μυριστεί. Απ' όσο ήξερε, τίποτα δεν επέτρεπε στην όραση να δουλέψει σε απόλυτο σκοτάδι, αλλά είχε απομνημονεύσει καλά τη θέση του καθενός, έτσι ώστε αν κανένας έκανε τον παραμικρό θόρυβο μπορούσε αμέσως ν' αναγνωρίσει την πηγή.

Ο Γουίντλας δεν έκανε κανένα θόρυβο εκτός από τη βαριά αναπνοή του. Ο ανεμιστήρας εξαερισμού φαινόταν μερικές στιγμές να γεμίζει την αίθουσα με το φυσιολογικό ανεπαίσθητο βουητό του, και ο Ρόυλ ευχήθηκε να υπήρχε τρόπος να κυκλοφορεί ο αέρας στο σκάφος δίχως να λειτουργεί το σύστημα εξαερισμού. Πόση θερμότητα μπορεί να παρήγαγε άραγε; Από κάθε άποψη, η όλη προσπάθεια ήταν ένα παιχνίδι με την τύχη και δεν μπορούσε να διώξει απ' το μυαλό του τις πιθανότητες που υπήρχαν να μην πάει κάτι καλά. Ύστερα από τούτη την ιστορία, ποτέ δε θα μπορούσαν να ξαναγυρίσουν στις καμπίνες τους όπου θα παραμόνευε ο τρόμος. Τώρα παίζονταν όλα για όλα. Ο Γουίντλας δε θα περίμενε για άλλη μια μάταιη προσπάθεια έτσι και αποτύχαινε τούτη εδώ. Αν αποτύχαινε, αυτό θα σήμαινε ανοιχτή ανταρσία... και ο θάνατος θα ήταν σίγουρος για όλους. Το σκάφος ήταν ρυθμισμένο ν' ανατιναχτεί αν ο Ρόυλ δεν αποσύνδεε έγκαιρα ορισμένα σύρματα, και αν πετύχαινε η ανταρσία...

Κάτω από το χέρι του ο άνθρωπος που ήταν δεμένος στο κάθισμα φαινόταν ν' αγωνίζεται να ξεφύγει από τα δεσμά του. Το δέρμα του ήταν τώρα σίγουρα καυτό και στεγνό. Ο Ρόυλ άπλωσε το άλλο χέρι του, που ήταν πιο κρύο, και το μέτωπο του Πέρες φαινόταν να καίει. Το φως του έλαμψε στιγμιαία στο θερμόμετρο. Έδειχνε τριάντα εννιά βαθμούς. Ξαφνιασμένος συνειδητοποίησε πόσο παγωμένος ήταν ο ίδιος. Ο Πέρες δίπλα του ήταν σαν μια ευπρόσδεκτη θερμάστρα. Πόσο θα χρειαζόταν να περιμένουν ακόμη; Θα ήθελε να είχαν ένα από τα ψυχρά φώτα που ήταν διαθέσιμα για τους πιο θερμούς κόσμους, όπου καμιά πρόσθετη θερμοκρασία δεν ήταν ανεκτή. Ρισκάρισε άλλο ένα φευγαλέο άναμμα του φαναριού του. Η θερμοκρασία του Πέρες είχε φτάσει κοντά στους σαράντα βαθ-

μούς. Το ανακοίνωσε στους άλλους και μετά έμεινε πάλι σιωπηλός.

«Ρόυλ! Νομίζω ότι αρκετά κράτησε αυτή η φάρσα!» Ο Ρόυλ κατάλαβε ποιος είχε μιλήσει· ήταν ο κρατικός υπάλληλος που ταξίδευε με τη γυναίκα του με έξοδα του δημοσίου. «Γουίντλας», τον άκουσε να λέει, «σκέφτηκα την πρότασή σου. Είμαι μαζί σου κι όπου φτάσει».

«Το ακούσατε, παιδιά!» φώναξε αμέσως ο Γουίντλας. «Το βρίσκετε λογικό εσείς αυτό που γίνεται; Αντί να προσπαθήσει να μας κρατήσει ζωντανούς, ο καπετάνιος βοηθάει την αρρώστια ξεπαγιάζοντάς μας ο ίδιος! Εγώ λέω ν' αρπάξουμε αυτόν και τα τσιράκια του τούτη τη στιγμή και να καταλάβουμε το σκάφος! Όλοι μαζί θα καταφέρουμε να το οδηγήσουμε σ' ένα ασφαλές μέρος, όπου οι γιατροί και οι άλλοι τεχνικοί θα μας φροντίσουν».

Ο Ρόυλ χαμογέλασε στο σκοτάδι και στα δεξιά του άκουσε τον Ντεμπάρτζ να μουρμουρίζει κάτι στον Ρώλινς. Ένιωσε την ευθυμία τους και κρύβοντάς την από τη φωνή του φώναξε, «Κύριε Γουίντλας, σε συμβουλεύω να μη λύσεις τη ζώνη σου. Έχεις ποτέ δοκιμάσει να ριχτείς σε κάποιον σε συνθήκες έλλειψης βαρύτητας; Έχεις καθόλου πείρα;»

«Άει στο διάβολο, Ρόυλ!» γρύλισε μανιασμένα ο Γουίντλας. «Νομίζεις ότι μπορείς να μου κάνεις έτσι κουμάντο;» Ακούστηκε ο ήχος ενός λουριού που χτυπούσε στο πλαστικό καθώς έλυνε τη ζώνη του καθίσματός του. Σχεδόν αμέσως ακούστηκε ένας δυνατότερος γδούπος, καθώς ο Γουίντλας χτυπούσε στο ταβάνι. Ο Ρόυλ έκλεισε τα μάτια και φαντάστηκε τον άλλο να στριφογυρίζει ασταμάτητα στον αέρα, εντελώς αποπροσανατολισμένος στο σκοτάδι, κάνοντας γκελ σαν μπάλα από το πάτωμα ώς το ταβάνι. Ο Γουίν-

τλας γκάριζε ανήμπορος να κάνει το παραμικρό τώρα, με φωνή βραχνή από τρόμο καθώς έκανε τούμπες στον αέρα.

Με φωνή αργή και καθαρή, ο Ρούλ φώναξε ήρεμα, «Άρπαξε το πρώτο σταθερό πράγμα που θα πιάσουν τα χέρια σου, Γουίντλας. Και συνέχισε να το κρατάς».

Περίμενε τον Γουίντλας να βρει κάποιο στήριγμα και μετά ανακοίνωσε, «Ήρθε η ώρα ν' αρχίσουμε το γύρο του Πέρες στο σκάφος. Κάνετε λίγο υπομονή, παρακαλώ. Ξέρω ότι υποφέρατε, αλλά δε θα κρατήσει για πολύ ακόμη. Ρώλινς, μείνε εδώ και πρόσεχέ τους. Όχι δηλαδή ότι περιμένω ν' αποτολμήσει κανένας τίποτα μετά το πάθημα του Γουίντλας», πρόσθεσε σαρκαστικά.

Ο Ντεμπάρτζ αιωρήθηκε άνετα στα πόδια του δίπλα από τον Ρούλ, και οι δυο μαζί άρχισαν να σπρώχνουν τον καναπέ με τον Πέρες στο διάδρομο, βρίσκοντας με σιγουριά το δρόμο τους στο σκοτάδι με κινήσεις έμπειρων κολυμβητών.

Ο Ρούλ ένιωσε την κούρασή του σε συνδυασμό με το ήδη φοβερό κρύο σχεδόν να του παραλύει το κορμί όταν, δυο ώρες αργότερα, πλησίαζαν το λεμβοστάσιο. «Πόσο είναι τώρα, Ντέμπι;» ρώτησε.

«Ακόμη τριάντα οχτώ και κάτι».

«Εντάξει, ώς εδώ ήταν. Είτε η θερμοκρασία δεν ήταν αρκετή το επηρεάσει είτε ο οργανισμός του αντιστέκεται στη δόση που του έδωσα. Δεν ξέρω. Ας πάμε τώρα στον Κάστενς».

Αργότερα στέκονταν κοιτάζοντας στη μεγάλη οθόνη της γέφυρας. Ο Ρούλ, ο Ζιροντέν, η Κάρα, ο Γουίντλας... όλοι τους. Κοίταξαν την κηλίδα της λέμβου να χάνεται ανάμεσα στα πολύχρωμα άστρα και μονάχα

όταν εξαφανίστηκες εντελώς ο Ρούλ έκλεισε το διακόπτη.

«Θα χρειαστεί ένας χρόνος», είπε, και ένιωσε μια κρυφή, ευχάριστη ταραχή στη σκέψη. Ένας χρόνος! Μπορεί και παραπάνω! «Θα σας αναθέσω προσωρινά καθήκοντα τώρα, και αργότερα θα βρούμε ποιος είναι ο πιο κατάλληλος για την κάθε δουλειά. Κάρα, εσύ θ' αναλάβεις το αναρρωτήριο. Ζιροντέν, πήγαινε με τον Ντεμπάρτζ κι αυτός θα σε καθοδηγήσει. Ρώλινς, πάρε τον Γουίντλας...» Το βλέμμα του έπεσε πίσω από τον Γουίντλας και τα μάτια του στένεψαν. «Κάστενς! Σου είπα να μείνεις στο κρεβάτι σου!»

«Μάλιστα, καπετάνιε», αποκρίθηκε ο Κάστενς ακουμπώντας ένα δίσκο δίπλα στον κυβερνήτη. «Σας έφερα το φαγητό σας, καπετάνιε».

Ο Κάστενς κοίταξε τον Ντεμπάρτζ λοξά, και ο τελευταίος χαμογέλασε πονηρά. Μαζί με τον Ρώλινς οδήγησαν τους υπάκουους τώρα επιβάτες έξω από τη γέφυρα, αφήνοντας τον καπετάνιο και τον πιστό του Κάστενς μόνους με τις λαμπερές μηχανές. Όταν ο Ντεμπάρτζ έκλεισε πίσω του την πόρτα, ο Κάστενς ήδη χειριζόταν τις οθόνες προβάλλοντας, τον ένα τομέα μετά τον άλλο, τους χάρτες που έδειχναν τις ανεξερεύνητες περιοχές του γαλαξία.

Ο Ρούλ άρχισε να τρώει αφηρημένα, με τα μάτια να λάμπουν κιόλας από λαχτάρα και προσμονή, καρφωμένα στους άγνωστους κόσμους που περνούσαν ο ένας μετά τον άλλο από μπροστά του.

Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΑΒΥΣΣΟΥ

του Κλαρκ ΄Αστον Σμιθ

Σ' έναν υπόγειο εφτιαλτικό κόσμο κάτω από το έδαφος του ΄Αρη, τρεις τολμηροί τυχοδιώκτες ανακαλύπτουν τα φρικαλέα μυστικά ενός αρχαίου κι ετοιμοθάνατου κόσμου...

Λίγοι ξέρουν να εκμεταλλεύονται όλους εκείνους τους άμορφους φόβους του ασυνειδήτου που καραδοκούν μέσα μας όσο ο Κλαρκ ΄Αστον Σμιθ, και δεν είναι τυχαίο που ο σκοτεινός κόσμος του στα έγκατα του Κόκκινου Πλανήτη θυμίζει κάπως σε περιγραφή την Κόλαση του Ντάντε. Στον Σμιθ δεν είναι τόσο ο χειροπιαστός τρόμος —το όποιο «Τέρας» του— που μας συγκλονίζει όσο οι αρχέτυπες μνήμες που καταφέρνει να ξυπνήσει μέσα μας από εποχές που δεν ήμαστε ακόμη άνθρωποι.

Συγγραφέας, γλύπτης, ποιητής και ζωγράφος, ο Κλαρκ ΄Αστον Σμιθ (1893-1961) υπήρξε μια από τις πιο παράξενες μορφές στο χώρο της λογοτεχνίας του Φανταστικού. Ο μόνος ίσως πιο παράξενος απ' αυτόν ήταν ο φίλος και συνάδελφός του Χ. Φ. Λάβκραφτ.

Ζώντας σαν ερημίτης με τη γυναίκα του σε μια απόμακρη φάρμα της Καλιφόρνια, ο Σμιθ έγραψε μερικά από τα καλύτερα έργα που συνδυάζουν το φανταστικό με τον τρόμο, και ο «Κάτοικος της Αβύσσου» είναι ένα από αυτά.

Γ.Μ.

Φουσκώνοντας και θεριεύοντας γοργά σαν τελώνιο που ξέφυγε από το μαγικό λυχνάρι του, ο κουρνιαχτός δυνάμωνε και απλωνόταν στον ορίζοντα του πλανήτη. Σαν κυκλώπεια κολόνα στο χρώμα της σκουριάς, στροβιλιζόταν πάνω από τη νεκρή πεδιάδα, με φόντο έναν ουρανό μαύρο σαν την αρμυρή λάσπη που γέμιζε τις λακούβες της ερήμου, απομεινάρι των χαμένων θαλασσών.

«Μοιάζει σαν αναθεματισμένη αμμοθύελλα», παρατήρησε ο Μάσπικ.

«Δε θα μπορούσε να 'ναι και τίποτε άλλο», συμφώνησε ο Μπέλμαν με μάλλον ξερή φωνή. «Κάθε άλλο είδος θύελλας είναι ανήκουστο σε τούτα τα μέρη. Είναι από κείνους τους ανεμοστρόβιλους που οι Αϊχάι τους λένε *ζουρθ* — και μάλλον ζυγώνει προς το μέρος μας. Θα 'λεγα ν' αρχίσουμε να ψάχνουμε για καταφύγιο. Έχω ξαναπέσει σε *ζουρθ* και δεν κάνω κέφι να γεμίσω πάλι τα πνευμόνια μου μ' αυτή τη σιδηρούχα σκόνη».

«Υπάρχει μια σπηλιά στην όχθη του παλιού ποταμού στα δεξιά μας», παρατήρησε ο Τσίβερς, ο τρίτος της ομάδας, που τα μάτια του σάρωναν την έρημο με αεικίνητο, γερακίσιο βλέμμα.

Οι τρεις Γήινοι ήταν σκληροτράχηλοι τυχοδιώκτες που είχαν καταφρονήσει τις υπηρεσίες των ντόπιων

οδηγών. Είχαν ξεκινήσει μόνοι πριν πέντε μέρες από τον προκεχωρημένο σταθμό του Αχούμ, εισχωρώντας στην ακατοίκητη περιοχή που ήταν γνωστή σαν Χαούρ. Εδώ, στις κοίτες των μεγάλων ποταμών που είχαν χιλιάδες χρόνια να δουν νερό, οι φήμες έλεγαν ότι το πλατινόχρωμο χρυσάφι του Άρη μπορούσε να βρεθεί πιο άφθονο κι από το αλάτι. Αν η τύχη τους χαμογελούσε, τα χρόνια της μάλλον αναγκαστικής εξορίας τους στον Άρη θα έφταναν στο τέρμα τους. Τους είχαν προειδοποιήσει να μην πάνε στο Χαούρ, και στο Αχούμ είχαν ακούσει μερικές παράξενες ιστορίες σχετικά με το γιατί δεν είχαν γυρίσει από κει οι προηγούμενοι χρυσοθήρες που το είχαν επιχειρήσει. Αλλά ο κίνδυνος, άσχετα πόσο φοβερός ή μυστηριώδης ήταν, αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής ζωής τους. Έτσι και υπήρχε μια λογική πιθανότητα να βρουν αμύθητες ποσότητες χρυσού στο τέρμα του ταξιδιού, ήταν διατεθειμένοι να πάνε και στην κόλαση.

Οι προμήθειές τους σε τρόφιμα και νερό ήταν φορτωμένες στη ράχη τριών από κείνα τα περίεργα θηλαστικά που στην ντόπια γλώσσα λέγονταν *βορτλούπ*. Με τα μακριά τους πόδια, τους φιδίσιους λαιμούς και τα σκεπασμένα με κεράτινες φολίδες κορμιά τους, έμοιαζαν σαν κάποιο μυθικό πλάσμα, μισό λάμα και μισό σαυροειδές. Τα ζώα αυτά, αν και ανείπωτα άσκημα, ήταν ήμερα και υπάκουα. Εξάλλου, ήταν θαυμάσια προσαρμοσμένα για ταξίδια στην έρημο και μπορούσαν να ζήσουν μήνες ολόκληρους δίχως νερό.

Εδώ και δυο μέρες ακολουθούσαν την αρχαία κοίτη ενός ανώνυμου ξεροπόταμου. Ήταν γύρω στο ένα μισό χιλιόμετρο πλατιά και φιδογύριζε ανάμεσα σε λόφους, απομεινάρια παλιών βουνών ύστερα από χιλιετίες διάβρωσης. Δεν είχαν βρει τίποτα μέχρι στιγμής

εκτός από φαγωμένους βράχους, βότσαλα και λεπτή άμμο στο χρώμα της σκουριάς. Ώς τώρα ο ουρανός ήταν σιωπηλός και ξάστερος και τίποτα δε σάλευε στην ξερή κοίτη, που οι πέτρες της ήταν γυμνές ακόμη κι από λειχήνες. Εκείνη η απειλητική στήλη του *ζουρθ*, που φούσκωνε και στροβιλιζόταν ολοένα και πιο κοντά, ήταν το πρώτο δείγμα κάποιας κίνησης σε τούτη την ασάλευτη, νεκρή γη.

Τα σιδερένια μυτερά ραβδιά που κρατούσαν ήταν τα μόνα που μπορούσαν να ζωηρέψουν κάπως τα αργοκίνητα *βορτλούπ*. Κεντρίζοντας τα νωθρά τέρατα να ταχύνουν το βήμα τους, οι Γήινοι στράφηκαν προς το άνοιγμα της σπηλιάς που είχε αναφέρει ο Τσίβερς.

Ηταν καμιά πεντακοσαριά μέτρα μακριά, ψηλά στην απότομη όχθη.

Το *ζουρθ* είχε ήδη κρύψει τον ήλιο πριν φτάσουν στα ριζά της απότομης πλαγιάς της αρχαίας όχθης, και τώρα βάδιζαν σ' ένα άγριο μισόφωτο στο χρώμα του πηχτού αίματος. Τα *βορτλούπ*, γκρινιάζοντας με τα αλλόκοτα μουγκανητά τους, άρχισαν να σκαρφαλώνουν την πλαγιά. Το έδαφος ανηφόριζε σε σχεδόν κανονικά σκαλοπάτια που μαρτυρούσαν τη σταδιακή υποχώρηση της στάθμης των αρχαίων νερών. Η στήλη της άμμου, ήδη πελώρια και φοβερή, στροβιλιζόταν κιόλας στην αντικρινή όχθη όταν έφτασαν στο στόμιο της σπηλιάς.

Η σπηλιά ήταν στο πρόσωπο ενός χαμηλού γκρεμού από πλούσιο σε σίδηρο βράχο. Η είσοδος είχε καταρρεύσει σε σωρούς σκουριάς και μαύρης σκόνης από βασάλτη, αλλά ήταν αρκετά μεγάλη για να περάσουν άνετα οι Γήινοι και τα φορτωμένα ζώα τους. Ένα πυκνό σκοτάδι, σαν να 'ταν πλεγμένο από μαύρους ιστούς αράχνης, γέμιζε το εσωτερικό. Ήταν αδύνατο να διακρίνουν πόσο μεγάλο ήταν το σπήλαιο, ώς τη

στιγμή που ο Μπέλμαν έβγαλε ένα ηλεκτρικό φανάρι από το γυλιό του και το άναψε, στρέφοντας τη δέσμη των ακτίνων του στις σκιές.

Το μόνο που τους έδειξε το φως ήταν η αρχή μιας αίθουσας απροσδιόριστου μεγέθους που πλάταινε βαθμιαία και χανόταν πέρα στο σκοτάδι. Το δάπεδο ήταν λείο σαν φαγωμένο από αρχαία νερά.

Το άνοιγμα είχε κιόλας σκοτεινιάσει με το πλησίασμα του *ζουρθ*. Ένα παράξενο βογκητό σαν να έσκουζαν χιλιάδες δαίμονες γέμιζε τ' αυτιά των εξερευνητών. Κόκκοι άμμου, λεπτοί σαν πούδρα και σκληροί σαν διαμαντόσκονη, μαστίγωναν τσουχτεροί τα χέρια και τα πρόσωπά τους.

«Η αμμοθύελλα θα κρατήσει για κάνα μισάωρο τουλάχιστον», παρατήρησε ο Μπέλμαν. «δε ρίχνουμε καμιά ματιά στο εσωτερικό της σπηλιάς; Δε νομίζω να βρούμε τίποτα το ενδιαφέρον ή το πολύτιμο, αλλά έτσι θα περάσει καλύτερα η ώρα. Και δεν αποκλείεται να βρούμε κανένα από κείνα τα βιολετιά ρουμπίνια ή τα κεχριμπαρένια ζαφείρια που ανακαλύπτονται κατά καιρούς στις σπηλιές των ερήμων. Καλύτερα να πάρετε μαζί και τα δικά σας φανάρια για να φωτίζετε το δάπεδο και τα τοιχώματα στο δρόμο μας».

Οι σύντροφοί του συμφώνησαν με την πρόταση. Τα *βορτλούπ*, που δεν έπαιρναν χαμπάρι από την τσουχτερή άμμο χάρη στο φολιδωτό τους θώρακα, τα αφησαν λίγο μετά την είσοδο. Ο Τσίβερς, ο Μπέλμαν και ο Μάσπικ άρχισαν να προχωρούν προς το βάθος φωτίζοντας ολόγυρα με τα φανάρια τους. Οι φωτεινές δέσμες τους έσκιζαν ένα σκοτάδι που ίσως για πρώτη φορά γνώριζε το φως από την αρχή της δημιουργίας.

Ο χώρος ήταν γυμνός, μ' εκείνη τη νεκρική άδεια αίσθηση πανάρχαιης κατακόμβης. Το δάπεδο και τα τοιχώματα, όλα στο χρώμα της σκουριάς, δεν αντανα-

κλούσαν ούτε στο ελάχιστο τις δέσμες των φακών τους. Η σπηλιά κατηφόριζε ομαλά και οι τοίχοι της είχαν σημάδια νερού στο ύψος των δύο περίπου μέτρων. Δίχως αμφιβολία, στο μακρινό παρελθόν η σπηλιά πρέπει να ήταν κάποιο υπόγειο παρακλάδι του ποταμού. Τα νερά είχαν παρασύρει καθετί στο διάβα τους, και τώρα το σπήλαιο έμοιαζε με κάποιον κυκλώπειο αγωγό που κατέληγε σ' ένα αρειανό Έρεβος στα έγκατα του πλανήτη.

Κανένας από τους τρεις τυχοδιώκτες δεν ήταν ιδιαίτερα ευφάνταστος ή νευρικός τύπος, αλλά όλους τους βασάνιζε μια παράξενη εντύπωση. Πίσω από τα πέπλα της νεκρικής σιγής φαινόταν κατά καιρούς να φτάνει ώς τ' αυτιά τους ένας αχνός ψίθυρος, σαν τον απόηχο από το στεναγμό μιας υπόγειας θάλασσας κάτω στ' ανείπωτα βάθη. Η ατμόσφαιρα είχε μια ελαφριά σχεδόν αβέβαιη αίσθηση υγρασίας και ένιωθαν ένα σχεδόν ανεπαίσθητο αεράκι στα πρόσωπά τους. Το πιο παράξενο απ' όλα ήταν μια υπόνοια ακαθόριστης μυρωδιάς που τους θύμιζε τόσο φωλιά ζώου όσο κι εκείνη τη χαρακτηριστική οσμή που είχαν οι κατοικίες των Αρειανών.

«Λέτε να συναντήσουμε τίποτα ζωντανό;» ρώτησε ο Μάσπικ, μυρίζοντας τον αέρα ανήσυχα.

«Μάλλον απίθανο», απάντησε ο Μπέλμαν με το συνηθισμένο κοφτό του τρόπο. «Ακόμη και τ' άγρια *βορτλούπ* αποφεύγουν το Χαούρ».

«Όμως σίγουρα υπάρχει μια κάποια υγρασία στον αέρα», επέμεινε ο Μάσπικ. «Αυτό σημαίνει ότι κάπου υπάρχει νερό· και αν υπάρχει νερό, μπορεί να υπάρχει και ζωή... ίσως ένα επικίνδυνο είδος ζωής».

«Έχουμε τα περίστροφά μας», του θύμισε ο Μπέλμαν. «Πάντως αμφιβάλλω αν θα χρειαστούν — φτάνει

να μη συναντήσουμε αντίζηλους χρυσοθήρες από τη Γη», πρόσθεσε κυνικά.

«Ακούστε!» ψιθύρισε ξαφνικά ο Τσίβερς. «Ακούτε τίποτα, παιδιά;»

Κοντοστάθηκαν και οι τρεις κι αφουγκράστηκαν. Κάπου από το σκοτάδι μπροστά άκουσαν να φτάνει ένας μακρόσυρτος, απροσδιόριστος ήχος που προβλημάτιζε το αφτί με τα αταίριαστα στοιχεία του. Ήταν ένα ευδιάκριτο σούρσιμο και κροτάλισμα σαν να ξυνόταν μέταλλο σε βράχο. Ταυτόχρονα θύμιζε κάπως πλατάγισμα από μυριάδες υγρά και πελώρια στόματα. Σιγά σιγά ο ήχος αυτός απομακρύνθηκε κι έσβησε σε κάποιο προφανώς πολύ χαμηλότερο επίπεδο της σπηλιάς.

«Πολύ παράξενο», παραδέχτηκε ο Μπέλμαν απρόθυμα.

«Τι λέτε να 'ταν;» ρώτησε ανήσυχα ο Τσίβερς. «Καμιά από κείνες τις σπηλαιόβιες τερατώδεις σαρανταποδαρούσες των πεντακοσίων μέτρων που αναφέρουν οι Αρειανοί;»

«Σαν να δίνεις μεγάλη βάση στα παραμύθια των ντόπιων», τον ειρωνεύτηκε ο Μπέλμαν. «Κανένας Γήινος δεν είδε ποτέ τέτοιο πλάσμα. Πολλά βαθιά σπήλαια του Άρη έχουν ήδη εξερευνηθεί και σ' εκείνα των ερήμων, όπως το Χαούρ, δε βρέθηκε ίχνος ζωής. Δεν μπορώ να φανταστώ τι προκάλεσε εκείνο τον ήχο αλλά, για χάρη της επιστήμης και μόνο, νομίζω ότι αξίζει τον κόπο ν' αναζητήσουμε την αιτία του».

«Εγώ άρχισα να νιώθω κιόλας ανατριχίλες», απάντησε ο Μάσπικ, «αλλά δε θα πω όχι αν συμφωνείτε κι εσείς».

Δίχως άλλη κουβέντα ή σχόλια, οι τρεις τους συνέχισαν να κατηφορίζουν τη σπηλιά. Περπατούσαν με γοργό βήμα κάπου ένα τέταρτο τώρα και θα πρέπει

ν' απείχαν γύρω στο χιλιόμετρο από την είσοδο. Το δάπεδο γινόταν πιο κατηφορικό, σαν να ήταν κάποτε η κοίτη ενός χειμάρρου. Εξάλλου, και η φύση των τοιχωμάτων είχε αλλάξει. Δεξιά κι αριστερά τους ο βράχος σχημάτιζε ψηλά πεζούλια από μεταλλοφόρα πετρώματα ενώ ολόγυρα ξανοίγονταν σκοτεινές σήραγγες με κιονοειδείς σταλαγμιτικούς σχηματισμούς που συχνά τα φανάρια τους δεν αρκούσαν για να φωτίσουν.

Ο αέρας είχε γίνει τώρα πιο βαρύς και η υγρασία ήταν πια αναμφισβήτητη. Υπήρχε διάχυτη μια ανάσα από αρχαία λιμνασμένα νερά. Και εκείνη η άλλη μπόχα, σαν από φωλιά ζώων ή από σπίτια των Αϊχάι, γέμιζε το σκοτάδι με τη βαριά μυρωδιά της.

Ο Μπέλμαν πήγαινε πρώτος όταν ξαφνικά ο φακός του αποκάλυψε μπροστά το χείλος ενός γκρεμού. Εκεί η υπόγεια παλιά κοίτη τέλειωνε απότομα σ' ένα κάθετο μαύρο βάραθρο. Τα τοιχώματα με τα πεζούλια συνέχιζαν δεξιά κι αριστερά και χάνονταν πέρα στη σκοτεινή απεραντοσύνη. Πλησιάζοντας στο χείλος του χάους ο Μπέλμαν έστειλε τη φωτεινή δέσμη του φακού του κάτω στην άβυσσο. Δεν μπόρεσε να διακρίνει παρά λίγα μέτρα μονάχα από τον κάθετο γκρεμό κάτω από τα πόδια του και μετά το φως χανόταν σε απύθμενα βάθη. Εξάλλου, ο φακός του δεν μπόρεσε να φωτίσει ούτε την αντικρινή πλευρά της αβύσσου που μπορεί να εκτεινόταν χιλιόμετρα ολόκληρα.

«Μου φαίνεται σαν ν' ανακαλύψαμε το βάραθρο των βαράθρων», παρατήρησε ο Τσίβερς. Ψάχνοντας γύρω του βρήκε μια αρκετά μεγάλη χαλαρή πέτρα και τη σήκωσε για να την εκσφενδονίσει πέρα στην άβυσσο. Οι Γήινοι αφουγκράστηκαν για να πιάσουν τον ήχο της πτώσης της, αλλά πέρασαν κάμποσα λεπτά

δίχως ο παραμικρός ψίθυρος να φτάσει στ' αυτιά τους.

Ο Μπέλμαν άρχισε να περιεργάζεται τις προεξοχές και τα πεζούλια του βράχου που εκτείνονταν δεξιά κι αριστερά από κει όπου τέλειωνε η υπόγεια κίτη που είχαν ακολουθήσει. Στα δεξιά διέκρινε ένα κατηφορικό πεζούλι που ακολουθούσε κολλητά τον τοίχο της αβύσσου και προχωρούσε προς τα κάτω για ακαθόριστη απόσταση. Η αρχή του βρισκόταν λίγο πιο πάνω από την κοίτη που στέκονταν τώρα, και μπορούσε να φτάσει κανείς ώς εκεί ακολουθώντας τα φυσικά σκαλοπάτια του βράχου. Το πεζούλι ήταν γύρω στα δυο μέτρα φαρδύ. Η μικρή κλίση και η περίεργη ομαλότητά του έδιναν την εντύπωση ότι ήταν κάποιος αρχαίος δρόμος κομμένος στο πρόσωπο του γκρεμού. Ο βράχος προεξείχε αψιδωτά από πάνω του, σαν να ήταν το μισό μιας ψηλής ημικυκλικής στοάς.

«Ιδού ο δρόμος μας προς τον Άδη», έδειξε ο Μπέλμαν. «Και μάλιστα με πολύ άνετη κατηφορική διαδρομή».

«Ποιος ο λόγος να συνεχίσουμε πιο πέρα;» ρώτησε ο Μάσπικ. «Εγώ, τουλάχιστον, χόρτασα από σκοτάδι. Ότι κι αν είναι να βρούμε συνεχίζοντας, θα είναι σίγουρα άχρηστο... ή δυσάρεστο».

Ο Μπέλμαν φάνηκε να διστάζει. «Μπορεί και να 'χεις δίκιο. Αλλά θα ήθελα ν' ακολουθήσω εκείνο το πεζούλι μέχρι να πάρω κάποια ιδέα για τις διαστάσεις αυτής της αβύσσου. Εσύ και ο Τσίβερς μπορείτε να περιμένετε εδώ, αν φοβάστε».

Προφανώς και ο Τσίβερς και ο Μάσπικ δεν ήθελαν να παραδεχτούν κάποιους φόβους τους. Έτσι ακολούθησαν τον Μπέλμαν στο πεζούλι, φροντίζοντας να βαδίζουν κολλητά στον τοίχο. Ο Μπέλμαν, όμως, προχωρούσε ανέμελα πλάι στο χείλος, ρίχνοντας κατά καιρούς τη δέσμη του φακού του στη σκοτεινή απεραντοσύνη που κατάπινε το φως.

Παρατηρώντας το σταθερό πλάτος, την ομαλότητα και τη μισή αψίδα που σχημάτιζε ο βράχος πάνω από τα κεφάλια τους, ολοένα και περισσότερο οι Γήινοι βεβαιώνονταν ότι είχαν να κάνουν με τεχνητό δρόμο. Αλλά ποιοι θα μπορούσαν να τον έχουν κατασκευάσει και χρησιμοποιήσει; Σε ποιους ξεχασμένους αιώνες και για ποιους αινιγματικούς σκοπούς είχε φτιαχτεί; Η ανθρώπινη φαντασία ωχριούσε μπροστά στα ασύλληπτα χάη της αρειανής αρχαιότητας που έχασκαν μπροστά τους σε τούτα τα ζοφερά βάθη.

Ο Μπέλμαν είχε την εντύπωση ότι βαθμιαία ο τοίχος κατηφόριζε στρίβοντας προς τα μέσα. Σίγουρα θα έκαναν έτσι το γύρο όλης της αβύσσου αν συνέχιζαν ν' ακολουθούν αυτό το δρόμο. Ίσως ξετυλιγόταν σαν ένα μεγάλο σπιράλ, κατηφορίζοντας σε συνεχείς κορδέλες προς τα ίδια τα έγκατα του πλανήτη.

Το δέος που τους προκαλούσε ο χώρος έκανε τους τρεις άντρες να μιλάνε ολοένα και λιγότερο. Αναπήδησαν τρομαγμένοι όταν, κάποια στιγμή καθώς πήγαιναν, άκουσαν ν' ανεβαίνει από τα βάθη ο ίδιος περίεργος μακρόσυρτος ήχος, ή συνδυασμός ήχων, που είχαν ακούσει και στο εξωτερικό σπήλαιο. Έφερνε στο νου άλλες εικόνες τώρα: το σούρσιμο έμοιαζε σαν λιμάρισμα, ενώ το σιγανό, ρυθμικό πλατάγισμα θύμιζε αόριστα κάποιο τεράστιο πλάσμα που ξεκολλούσε τα πόδια του από ένα βούρκο.

Ο ήχος ήταν εντελώς ανεξήγητος και τρομακτικός. Ώς ένα σημείο ο τρόμος που γεννούσε μέσα τους οφειλόταν στο ίδιο το απόμακρο της φύσης του. Αυτό με τη σειρά του φαινόταν να προδίδει το μέγεθος της αιτίας που τον προκαλούσε και να υπογραμμίζει πιο έντονα την αβυσσαλέα απεραντοσύνη του χώρου. Α-

κούγοντάς τον σε τούτο το πλανητικό χάος, κάτω από μια νεκρή έρημο, ήταν κάτι που σε πάγωνε και σε παρέλυε. Ακόμη και ο Μπέλμαν, που δεν είχε δείξει κανένα φόβο ώς εδώ, άρχισε να επηρεάζεται από την αόριστη φρίκη που ανέβαινε από κείνα τ' ανήλιαγα βάθη.

Ο ήχος έγινε πιο αχνός κι έσβησε τελικά, δίνοντας την εντύπωση ότι αυτό που τον είχε προκαλέσει είχε κατηφορίσει τον κάθετο τοίχο προς το απύθμενο χάος.

«Δε γυρίζουμε πίσω;» πρότεινε ο Τσίβερς.

«Καλή ιδέα», συμφώνησε πρόθυμα ο Μπέλμαν. «Έτσι κι αλλιώς δε θα μας έφτανε μια αιωνιότητα για να εξερευνήσουμε τούτο το χώρο».

Άρχισαν να παίρνουν το δρόμο του γυρισμού ακολουθώντας ανηφορικά τώρα το πεζούλι. Εκείνη η έκτη αίσθηση που προειδοποιεί για κρυφούς κινδύνους έκανε και τους τρεις να βαδίζουν ανήσυχοι και επιφυλακτικοί. Αν και η σιωπή κάλυψε πάλι την άβυσσο όταν κόπασε εκείνος ο παράξενος ήχος, κάποιο ένστικτο τους προειδοποιούσε ότι δεν ήταν μόνοι. Δεν ήταν δυνατό να μαντέψουν από πού προερχόταν ο κίνδυνος ούτε ποια μορφή θα έπαιρνε, αλλά ένιωθαν ήδη έναν τρόμο που άγγιζε τα όρια του πανικού. Σαν από κοινή συμφωνία, κανένας δεν το ανέφερε μεγαλόφωνα, ούτε και κουβέντιαζαν για τούτο το αλλόκοτο μυστήριο που είχαν ανακαλύψει τυχαία.

Ο Μάσπικ πήγαινε τώρα λίγο πιο μπροστά από τους άλλους. Είχαν καλύψει τουλάχιστον τη μισή απόσταση ώς το στόμιο του τούνελ της σπηλιάς, όταν η δέσμη του φακού του έδειξε κάτι ασπρουλιάρικες μορφές που τους έκλειναν το δρόμο μπροστά. Τα φανάρια του Μπέλμαν και του Τσίβερς, προσθέτοντας το φως τους, αποκάλυψαν με φοβερή σαφήνεια τα κορμιά και τα πρόσωπα των όντων που τους έκλειναν το

δρόμο μπροστά, αλλά και τον αριθμό τους.

Τα πλάσματα, που στέκονταν εκεί ασάλευτα και σιωπηλά σαν να περίμεναν τους ανθρώπους, είχαν σαφή ομοιότητα με τους Αϊχάι, τους ιθαγενείς του Άρη. Φαίνονταν όμως ν' αντιπροσωπεύουν κάποιο εκφυλισμένο και ανώμαλο παρακλάδι τους, ενώ η λαδαρή χλομάδα των κορμιών τους μαρτυρούσε αιώνες εξέλιξης μακριά από το φως. Ήταν πιο μικρόσωμοι από τους κανονικούς Αϊχάι, που το μπόι τους ήταν γύρω στο ενάμισι μέτρο. Είχαν τα πελώρια ανοιχτά ρουθούνια, τα πεταχτά αφτιά, τα τεράστια στήθη και τα κοκαλιάρικα μέλη των Αρειανών...αλλά όλοι τους ήταν τυφλοί. Στα πρόσωπα μερικών υπήρχαν μικρές υποτυπώδεις χαραματιές στη θέση των ματιών ενώ στα πρόσωπα άλλων έχασκαν βαθιές και άδειες κόχες που υποδηλούσαν βγάλσιμο των βολβών τους.

«Χριστέ μου, τι αποκρουστικά όντα!» φώναξε ο Μάσπικ. «Από πού ξεφύτρωσαν; Τι θέλουν;»

«Μακάρι να 'ξερα», απάντησε ο Μπέλμαν. «Αλλά η κατάστασή μας γίνεται τώρα λιγάκι δύσκολη... εκτός κι αν έχουν φιλικές διαθέσεις. Θα πρέπει να 'ταν κρυμμένοι στις τρύπες του σπηλαίου ψηλά όταν περάσαμε».

Κάνοντας θαρραλέα μπροστά, αφού παραμέρισε τον Μάσπικ, ο Μπέλμαν απευθύνθηκε στα πλάσματα με τη λαρυγγώδη γλώσσα των Αϊχάι που μόλις μπορούσαν να την προφέρουν οι Γήινοι. Μερικά από τα πλάσματα ανασάλεψαν ανήσυχα, βγάζοντας διαπεραστικούς, σφυριχτούς ήχους που δεν έμοιαζαν και τόσο με τ' αρειανά. Ήταν φανερό ότι δεν καταλάβαιναν τον Μπέλμαν. Η γλώσσα των χειρονομιών, εξαιτίας της τυφλότητάς τους, θα ήταν προφανώς το ίδιο άχρηστη.

Ο Μπέλμαν τράβηξε το περίστροφό του και πρό-

σταξε τους άλλους να τον ακολουθήσουν. «Πρέπει να επιχειρήσουμε να περάσουμε μέσα από τις γραμμές τους», εξήγησε αποφασιστικά. «Και αν δε μας αφήσουν να το κάνουμε ανενόχλητοι...» Το κλικ του κόκορα του όπλου του συμπλήρωσε την πρόταση.

Σαν ο μεταλλικός ήχος να ήταν το σύνθημα που περίμεναν, το πλήθος των τυφλών, ασπρουλιάρικων πλασμάτων χύθηκε ξαφνικά προς τους Γήινους. Ήταν σαν να τους ρίχνονταν ρομπότ — με το ανελέητο βήμα μηχανών, συντονισμένο και μεθοδικό — που κατευθύνονταν από κάποιο άγνωστο κέντρο ελέγχου.

Ο Μπέλμαν πάτησε τη σκανδάλη, μια... δυο... τρεις φορές, πυροβολώντας σχεδόν εξ επαφής. Ήταν αδύνατο να μην πετύχει στόχο. Αλλά οι σφαίρες του ήταν αναποτελεσματικές σαν χαλίκια ενάντια σε ορμητικό χείμαρρο. Τα τυφλά πλάσματα δεν κλονίστηκαν, αν και δύο απ' αυτά άρχισαν να χύνουν εκείνο το κιτρινοκόκκινο υγρό που είναι το αίμα των Αρειανών. Το πρώτο από δαύτα άπλωσε τα χέρια του με διαβολική σιγουριά, γράπωσε το βραχίονα του Μπέλμαν με τα τέσσερα μακριά του δάχτυλα και του απόσπασε το περίστροφο πριν εκείνος προλάβει να ξαναπατήσει τη σκανδάλη. Κατά περίεργο τρόπο, δεν επεχείρησε να του πάρει και το φακό που ο Μπέλμαν συνέχισε να κρατά με το αριστερό χέρι. Στο φως του ο Γήινος είδε τη μεταλλική λάμψη του Κολτ να στριφογυρίζει πέρα στο χάος πεταγμένο από το χέρι του Αρειανού. Την άλλη στιγμή τα σιχαμερά ασπρουλιάρικα κορμιά τον έκλεισαν από παντού στο στενό δρόμο, πέφτοντας πάνω του και κάνοντας μάταιη κάθε αντίσταση. Ο Τσίβερς και ο Μάσπικ, αφού έριξαν κι αυτοί λίγους πυροβολισμούς, αφοπλίστηκαν με τον ίδιο τρόπο αλλά, με περίεργη οξυδέρκεια, τα πλάσματα τους άφησαν τους φακούς τους.

Το όλο επεισόδιο δεν κράτησε πάνω από λίγες στιγμές. Υπήρξε μονάχα μια μικρή καθυστέρηση της πορείας, καθώς τα πλάσματα πέταξαν αδιάφορα στο χάος τους συντρόφους τους που είχαν πέσει από τις σφαίρες του Τσίβερς και του Μάσπικ. Μετά οι μπροστινές γραμμές τους άνοιξαν, για να εγκλωβίσουν τους Γήινους και να τους γυρίσουν προς την αντίθετη κατεύθυνση, πάλι πίσω. Ύστερα, κρατώντας τους σφιγμένους εκεί σε μια κινούμενη μέγκενη από κορμιά, παγιδευμένους κι ανίκανους ν' αντισταθούν, συνέχισαν το δρόμο τους.

Οι τρεις άντρες, σε μειονεκτική θέση από φόβο μήπως χάσουν τους φακούς τους, δεν τολμούσαν να κάνουν τίποτα ενάντια στο ζωντανό εφιαλτικό χείμαρρο που τους παρέσυρε αδυσώπητα. Σπρωγμένοι θέλοντας και μη σ' ένα δρόμο που οδηγούσε ολοένα και πιο βαθιά στην άβυσσο και διακρίνοντας μονάχα τις ράχες των πλασμάτων μπροστά τους, οι τρεις Γήινοι έγιναν κι αυτοί μέρος της τυφλής και μυστηριακής στρατιάς.

Πίσω τους φαίνονταν ν' ακολουθούν δεκάδες από τους Αρειανούς, σπρώχνοντάς τους αδυσώπητα μπροστά. Ύστερα από ένα διάστημα, η τρομερή θέση τους άρχισε να παραλύει τις αισθήσεις και τη σκέψη τους. Τους φαινόταν ότι δε βάδιζαν πια με ανθρώπινα πόδια, αλλά με το γοργό, αυτόματο βηματισμό των απροσωπικών όντων που τους κύκλωναν. Η σκέψη, η βούληση, ακόμη και ο τρόμος έσβησαν σιγά σιγά μέσα σ' εκείνο τον απόκοσμο ρυθμό των ποδιών που βάδιζαν προς το άγνωστο. Σαν υπνωτισμένοι απ' αυτό, καθώς και από την ονειρική αίσθηση του πράγματος, μιλούσαν σπάνια αρχικά και, μετά, μονάχα με μονοσύλλαβα που είχαν χάσει κάθε ανθρώπινο περιεχόμενο, σαν ήχοι μηχανών. Τα τυφλά πλάσματα παρέμεναν εν-

τελώς βουβά — ο μοναδικός ήχος ήταν εκείνος από τις αδιάκοπες, μαλακές πατημασιές μυριάδων ποδιών.

Κατέβαιναν και κατέβαιναν, ατέλειωτες, εβένινες ώρες σ' αιώνια σκοτάδια. Αργά, ελικοειδώς, ο δρόμος τους κατέβαινε γυριστά σαν να ήταν τυλιγμένος στο εσωτερικό ενός σκοτεινού κι ανεστραμμένου κοσμικού πύργου της Βαβέλ. Οι Γήινοι είχαν την εντύπωση ότι είχαν κάνει κάμποσες φορές το γύρο της αβύσσου ακολουθώντας εκείνο το τεράστιο σπιράλ, αλλά θα ήταν αδύνατο να πουν πόση απόσταση είχαν διανύσει έτσι ή ποιες ήταν οι διαστάσεις αυτού του ασύλληπτου χώρου.

Εκτός από το φως των φακών τους, η νύχτα ήταν απόλυτη και αναλλοίωτη. Ήταν μια νύχτα παλιότερη κι από τον ήλιο, ένα σκοτάδι που λίμναζε εκεί αμέτρητα χρόνια τώρα. Τους πλάκωνε από πάνω σαν ασήκωτο φορτίο και έχασκε φοβερό κάτω από τα πόδια τους. Από τα βάθη αναδιδόταν ολοένα και πιο διαπεραστική εκείνη η μπόχα από λιμνασμένα νερά. Αλλά η σιωπή εξακολουθούσε να είναι απόλυτη, εκτός από το μαλακό ρυθμικό ήχο των αμέτρητων ποδιών που κατηφόριζαν στο απύθμενο Έρεβος.

Κάποτε, που τους φάνηκε σαν να 'χαν κυλήσει αμέτρητοι νυχτερινοί αιώνες, η κατηφορική πορεία σταμάτησε. Ο Μπέλμαν, ο Τσίβερς και ο Μάσπικ ένιωσαν να χαλαρώνει η πίεση των σωμάτων γύρω τους. Κατάλαβαν ότι είχαν σταματήσει, αν και στο μυαλό τους συνέχιζε ν' αντηχεί ακόμη ο απόκοσμος ρυθμός εκείνων των φρικαλέων ποδιών.

Η λογική —και ο τρόμος— επέστρεψαν σιγά σιγά. Ο Μπέλμαν σήκωσε το φακό του και τον κίνησε σε κύκλο φωτίζοντας το πλήθος των Αρειανών. Πολλοί από αυτούς είχαν αρχίσει κιόλας να σκορπίζουν στο απέραντο σπήλαιο όπου κατέληγε ο σπειροειδής δρόμος που φιδογύριζε την άβυσσο. Ωστόσο μερικά από τα πλάσματα παρέμειναν, σαν φρουροί των τριών ανθρώπων. Σκίρτησαν αμέσως στην κίνηση του Μπέλμαν, σαν να διαισθάνονταν τι έκανε χάρη σε κάποια άγνωστη αίσθηση.

Κοντά, προς τα δεξιά, το επίπεδο δάπεδο κοβόταν απότομα. Πλησιάζοντας στο χείλος ο Μπέλμαν είδε ότι το σπήλαιο όπου είχαν φτάσει ήταν ένας ανοιχτός θάλαμος εγκάρσια στον κάθετο τοίχο της αβύσσου που συνεχιζόταν ακόμη. Κάτω, στ' απόμακρα βάθη, μια αχνή λάμψη έπαιζε στη μαυρίλα, σαν από φωσφορικά πλάσματα σ' έναν υπόγειο ωκεανό. Ένα αργό, δύσοσμο ρεύμα ανέβαινε από χαμηλά, και στ' αφτιά του έφτασε ο αλλόκοτος στεναγμός των νερών στα ριζά του φοβερού βάραθρου. Νερά που αποσύρονταν αργά εδώ κι αμέτρητους χρονικούς κύκλους, καθώς στέγνωνε ο πλανήτης.

Ο Μπέλμαν έκανε πίσω νιώθοντας τη ζαλάδα του ιλίγγου. Οι σύντροφοί του πιο πίσω περιεργάζονταν το εσωτερικό της σπηλιάς. Ο χώρος φαινόταν να είναι τεχνητός. Το φως τους, που έπαιζε εδώ κι εκεί, αποκάλυψε γιγάντιες κολόνες σκεπασμένες με βαθιά σκαλισμένα ανάγλυφα. Ποιος τα είχε κάνει και γιατί, ήταν ερωτήματα δίχως απάντηση, όπως και η προέλευση του δρόμου στο πρόσωπο του γκρεμού. Απεικόνιζαν σκηνές αποκρουστικές, σαν από οράματα τρέλας. Ήταν εικόνες που σοκάριζαν το μάτι με βάναυσο τρόπο, μεταδίδοντας, ακόμη και στη φευγαλέα επιθεώρηση, την αίσθηση ενός εξω-ανθρώπινου κακού, μιας αβυσσαλέας μοχθηρίας.

Το σπήλαιο είχε πράγματι απίστευτη έκταση, προχωρώντας βαθιά στα έγκατα του γκρεμού, με πολυάριθμα ανοίγματα που σίγουρα οδηγούσαν σε άλλους

θαλάμους πιο πέρα. Οι δέσμες από τους φακούς τους, μόλις και έδιωχναν λίγες από τις σκιές στις διάφορες εσοχές, αποκαλύπτοντας φευγαλέα τους μακρινούς τοίχους που ανηφόριζαν κάθετα και χάνονταν στο αδιαπέραστο σκοτάδι. Τα πλάσματα γύρω τους έμοιαζαν σαν τερατώδεις ζωντανοί μύκητες που πηγαινοέρχονταν ανάμεσα σε ασπριδερούς, φυτικούς πολύποδες που κολλούσαν σιχαμερά τα πλοκάμια τους στα μαύρα βράχια.

Ο τόπος εδώ προκαλούσε αφόρητο δέος, καταπιέζοντας τις αισθήσεις και πλακώνοντας την ψυχή. Ο ίδιος ο βράχος ήταν σαν η ενσάρκωση του σκοταδιού· το φως και η όραση ήταν μονάχα εφήμεροι παρείσακτοι σε τούτο το βασίλειο των τυφλών. Οι Γήινοι ένιωθαν να τους συνθλίβει μια ενστικτώδης σιγουριά ότι ποτέ κανένας δεν μπορούσε να ξεφύγει από δω. Ένας παράξενος λήθαργος είχε αρχίσει να τους κυριεύει. Δεν κουβέντιαζαν καν την κατάσταση, αλλά στέκονταν εκεί μουδιασμένοι και βουβοί.

Κάποια στιγμή, από το πυκνό σκοτάδι ξεπρόβαλαν κάμποσοι Αρειανοί. Με τις ίδιες μηχανικές κινήσεις που χαρακτήριζαν την όλη συμπεριφορά τους περικύκλωσαν πάλι τους ανθρώπους και τους έσπρωξαν πιο βαθιά προς το απέραντο σπήλαιο.

Βήμα με βήμα οι τρεις άντρες μεταφέρονταν μπροστά από κείνη την αλλόκοτη και λεπρουλιάρικη κουστωδία. Οι αποκρουστικές κολόνες περνούσαν ολοένα και περισσότερες από δίπλα τους και το σπήλαιο ξετυλιγόταν μπροστά τους απέραντο, σαν μια συνεχής αποκάλυψη φρικαλέων μυστικών που κοιμούνται στο ναδίρ της νύχτας. Αχνά στην αρχή, αλλά ολοένα και πιο έντονα όσο προχωρούσαν, οι άντρες ένιωθαν μια ύπουλη νάρκη να τους κυριεύει, σαν να τους ζάλιζαν βαριές και δύσοσμες αναθυμιάσεις. Προσπάθησαν ν' αντιδράσουν, γιατί ο λήθαργος πού τους παρέλυε είχε κάτι το σκοτεινό και το κακό. Γινόταν όλο και πιο αφόρητος, ώσπου έφτασαν τελικά στην καρδιά της φρίκης.

Ανάμεσα στις χοντρές κολόνες που δε φαίνονταν να στηρίζουν τίποτα, το δάπεδο ανηφόριζε ώς ένα βωμό σε σχήμα κλιμακωτής πυραμίδας με εφτά επίπεδα. Εκεί στην κορφή κούρνιαζε ένα είδωλο από ανοιχτόχρωμο μέταλλο· κάτι όχι μεγαλύτερο από γάτα, αλλά πιο τερατώδες από κάθε φαντασία.

Η παράξενη, αφύσικη νύστα φάνηκε να δυναμώνει, καθώς οι Γήινοι στάθηκαν εκεί κοιτάζοντας το είδωλο. Πίσω τους οι Αρειανοί μαζεύονταν σαν ένα πλήθος πιστών μπροστά σε κάτι ιερό. Ο Μπέλμαν ένιωσε ένα χέρι να σφίγγεται στο μπράτσο του. Γυρίζοντας αντίκρισε δίπλα του κάτι απίστευτο όσο και απρόσμενο. Αν και ασπρουλιάρικο και βρομερό όσο και οι κάτοικοι του σκότους, το πλάσμα πλάι του ήταν κάποτε άνθρωπος! Ήταν ξυπόλυτος, ντυμένος με κάτι χακί κουρέλια που πρέπει να είχαν λιώσει από τη χρήση και τα χρόνια. Η άσπρη γενειάδα του αγνώστου ήταν μια μάζα από τη γλίτσα και γεμάτη από απομεινάρια ακατονόμαστης τροφής. Κάποτε πρέπει να ήταν ψηλός σαν τον Μπέλμαν, αλλά τώρα είχε καμπουριάσει στο μέγεθος των κοντών Αρειανών, και ήταν κυριολεκτικά πετσί και κόκαλο. Το αποσκελετωμένο κορμί του έτρεμε σαν από θέρμη, και μια σχεδόν αποκτηνωμένη έκφραση απόγνωσης και τρόμου ήταν αποτυπωμένη στο τσακισμένο πρόσωπό του.

«Θεέ μου! Ποιος είσαι συ;» φώναξε ο Μπέλμαν, έχοντας συνέλθει σχεδόν εντελώς από το σοκ της αποτρόπαιης θέας του άλλου.

Για μερικές στιγμές το ανθρώπινο ερείπιο ψέλλιζε κάτι άναρθρους ήχους, σαν να είχε ξεχάσει την αν-

θρώπινη γλώσσα ή δεν ήταν σε θέση να τη μιλήσει πια. Ύστερα έκρωξε αδύναμα, με πολλές στάσεις και άναρθρα γρυλίσματα, «Είστε Γήινοι! Γήινοι! Μου το 'παν ότι σας είχαν πιάσει... όπως κάποτε κι εμένα... Ήμουν αρχαιολόγος παλιά... Με λέγαν Τσάλμερς... Τζων Τσάλμερς. Ήταν πριν από χρόνια... δεν ξέρω πόσα. Ήρθα στο Χαούρ να μελετήσω κάτι παλιά ερείπια. Μ' έπιασαν... αυτά τα πλάσματα της αβύσσου... Με κρατούν εδώ από τότε. Δεν υπάρχει τρόπος να ξεφύγει κανείς από δω... Ο Κάτοικος φροντίζει και γι' αυτό».

«Μα τι είναι αυτά τα πλάσματα; Και τι θέλουν από μας;» ρώτησε ο Μπέλμαν.

Ο Τσάλμερς φάνηκε να προσπαθεί να συγκεντρώσει τα λιγοστά απομεινάρια του μυαλού του. Η φωνή του έγινε καθαρότερη και πιο σταθερή.

«Είναι ένα εκφυλισμένο απομεινάρι των Γιόρχις, της αρχαίας αρειανής ράτσας που άκμαζε πριν από τους Αϊχάι. Όλοι πιστεύουν ότι έχουν εξαφανιστεί. Τα ερείπια μερικών πόλεών τους υπάρχουν ακόμη στο Χαούρ. Απ' όσα κατάφερα να μάθω —μπορώ και μιλώ τη γλώσσα τους τώρα— τούτη η φυλή τους αναγκάστηκε να καταφύγει στα σπήλαια όταν χάθηκε το νερό από την επιφάνεια του Χαούρ. Ύστερα ακολούθησαν τα νερά που αποσύρονταν διαδοχικά ώς την υπόγεια λίμνη που απόμεινε στα βάθη τούτης της αβύσσου. Ελάχιστα διαφέρουν από ζώα πια, και λατρεύουν ένα αλλόκοτο τέρας που ζει στη λίμνη... τον Κάτοικο, όπως τον λένε... το πλάσμα που σκαρφαλώνει στον γκρεμό. Είναι έτοιμοι ν' αρχίσουν τώρα μια από τις θρησκευτικές τελετουργίες τους˙ και θέλουν να πάρετε κι εσείς μέρος. Μου ανέθεσαν να σας προετοιμάσω... Θα είναι η αρχή της μύησής σας στη ζωή των Γιόρχις».

Ο Μπέλμαν και οι σύντροφοί του, ακούγοντας την παράξενη εξήγηση, ένιωσαν για τον Τσάλμερς μια έντονη απέχθεια ανάκατη με απορία. Το ασπρουλιάρικο, τυφλό, βρομερό πρόσωπο του πλάσματος μπροστά τους φαινόταν σχεδόν το ίδιο εκφυλισμένο όσο και των ντόπιων κατοίκων των σπηλαίων. Κατά κάποιο τρόπο, δύσκολα θα χαρακτήριζες τον Τσάλμερς άνθρωπο. Αλλά, δίχως αμφιβολία, ο δύστυχος θα είχε τσακίσει από τη φρίκη της πολύχρονης αιχμαλωσίας του στο σκοτάδι, στα νύχια μιας μη ανθρώπινης ράτσας. Οι τρεις άντρες διαισθάνονταν ότι βρίσκονταν ανάμεσα σε φρικαλέα μυστήρια, και οι άδειες κόχες των ματιών του Τσάλμερς τους παρακινούσαν σε μια ερώτηση που κανένας τους δεν έβρισκε το κουράγιο να κάνει.

«Τι είναι αυτή η τελετή που λες;» αποτόλμησε τελικά ο Μπέλμαν ύστερα από κάμποσες στιγμές.

«Ελάτε. θα σας δείξω». Υπήρχε μια περίεργη ανυπομονησία και βιασύνη στη σπασμένη φωνή του Τσάλμερς. Τράβηξε τον Μπέλμαν από το μανίκι και άρχισε ν' ανεβαίνει την πυραμίδα με μια σβελτάδα και σιγουριά που πρόδιναν παλιά εξοικείωση. Ο Μπέλμαν, ο Τσίβερς και ο Μάσπικ τον ακολούθησαν, βαδίζοντας σαν σε όνειρο.

Το είδωλο δεν έμοιαζε με τίποτα που είχαν δει στον κόκκινο πλανήτη... ή οπουδήποτε αλλού. Ήταν φτιαγμένο από κάποιο περίεργο μέταλλο που φαινόταν πιο λευκό και μαλακό από το χρυσάφι. Το είδωλο απεικόνιζε ένα καμπουρωτό πλάσμα με λείο γυριστό καβούκι, κάτω από το οποίο ξεπρόβαλλαν το κεφάλι και τα πόδια όπως στις χελώνες. Το κεφάλι ήταν πλατύ, τριγωνικό σαν φαρμακερού φιδιού... και δίχως μάτια. Από τις κρεμαστές άκρες του μοχθηρού σκιστού στόματος ξεπρόβαλαν δυο κούφιες προβοσκίδες που γύ-

ριζαν προς τα πάνω και τέλειωναν σε δυο προεξοχές σαν βεντούζες. Το πλάσμα ήταν εφοδιασμένο με κάμποσα κοντά πόδια που εξείχαν σε κανονικά διαστήματα κάτω από το καβούκι· οι άκρες τους ήταν στρογγυλές και θύμιζαν ανάποδες κούπες. Τέλος, μια περίεργη διπλή ουρά ήταν πλεγμένη και κουλουριασμένη κάτω από το μουλωχτό κορμί.

Σιχαμερό και κτηνώδες, σαν γέννημα της αρρωστημένης φαντασίας ενός τρελού, το είδωλο φαινόταν να κουρνιάζει νυσταλέα πάνω στο βωμό. Σου πάγωνε το μυαλό με μια ανεπαίσθητη, ύπουλη φρίκη, βομβαρδίζοντας τις αισθήσεις με ληθαργικές αναθυμιάσεις. Ήταν σαν να ανέδιδε ένα μίασμα από αρχέγονους κόσμους πριν δημιουργηθεί το φως, τότε που η ζωή κυλιόταν ακόμη στο βούρκο, καταβροχθίζοντας αποχαυνωμένα ό,τι έβρισκε στη γλοιώδη, σκοτεινή λάσπη.

«Κι αυτό το πλάσμα υπάρχει στ' αλήθεια;» Στον Μπέλμαν η ίδια του η φωνή φαινόταν να φτάνει πίσω από μια θολούρα νύστας, σαν να είχε μιλήσει κάποιος άλλος και ο ήχος της τον είχε ξυπνήσει.

«Είναι ο Κάτοικος», μουρμούρισε ο Τσάλμερς. Ύστερα έγειρε προς το ομοίωμα και τα τεντωμένα του δάχτυλα τρεμούλιασαν από πάνω του, στον αέρα, σαλεύοντας πέρα δώθε σαν να λαχταρούσε να χαϊδέψει την ασπρουλιάρικη φρικαλεότητα. «Οι Γιόρχις έφτιαξαν το είδωλο πριν χρόνια και χρόνια», συνέχισε. «Δεν ξέρω πώς το κατασκεύασαν... Και το μέταλλο από το οποίο το έχυσαν δεν έμοιαζε με κανένα άλλο... Ένα καινούριο στοιχείο. Κάνετε όπως κάνω κι εγώ... και το σκοτάδι θα πάψει να σας τρομάζει τόσο... Δε θα σας λείπουν τα μάτια σας ούτε θα τα χρειάζεστε εδώ. Θα πίνετε από τα σαπισμένα νερά της λίμνης, θα τρώτε τους ζωντανούς γυμνοσάλιαγκες, τα ωμά τυφλά ψάρια και τα σκουλήκια των νερών και θα τα βρίσκετε νόστιμα... Και ούτε που θα το νιώσετε όταν ο Κάτοικος έρθει για σας».

Ενώ μιλούσε, άρχισε να χαϊδεύει το είδωλο, περνώντας ηδονικά τα δάχτυλά του πάνω από το κυρτό καβούκι και το πλακουτσό φιδίσιο κεφάλι. Το τυφλό πρόσωπό του πήρε την ονειροπόλα αποχαυνωμένη έκφραση ενός οπιομανούς, ενώ η φωνή του έσβησε σε άναρθρο μουρμουρητό σαν το απαλό γουργούρισμα ενός παχύρρευστου υγρού. Το καθετί πάνω του ανέδιδε μια παράξενη υπάνθρωπη εξαχρείωση.

Οι Μπέλμαν, Τσίβερς και Μάσπικ, όπως τον παρακολουθούσαν αποσβολωμένοι, αισθάνθηκαν ότι ο βωμός μυρμήγκιαζε από τους ασπρουλιάρικους Αρειανούς. Μερικοί από δαύτους σπρώχνονταν μεταξύ τους στην αντίθετη πλευρά από εκείνη που ήταν ο Τσάλμερς για να φτάσουν στην κορφή. Όταν ζύγωσαν, άρχισαν κι αυτοί να χαϊδεύουν το είδωλο σαν να συμμετείχαν σε κάποια εξωφρενική θωπευτική ιεροτελεστία. Τα κοκαλιάρικα δάχτυλά τους άγγιξαν τις γραμμές και τις καμπύλες του ομοιώματος, με τις κινήσεις τους ν' ακολουθούν μια αυστηρά προκαθορισμένη διαδρομή από την οποία κανένας δεν παρέκκλινε στο ελάχιστο. Τα στόματά τους έβγαζαν ήχους που έμοιαζαν με τα διαπεραστικά τριλίσματα νυσταλέων νυχτερίδων. Πάνω στα κτηνώδη πρόσωπά τους ήταν αποτυπωμένη μια ληθαργική έκσταση.

Τελειώνοντας την αλλόκοτη τελετουργία, οι πρώτοι από τους πιστούς έκαναν πίσω από το είδωλο. Αλλά ο Τσάλμερς, με αργές, αποχαυνωμένες κινήσεις και με το κεφάλι του να κουνιέται πέρα δώθε σαν παράλυτο στο στήθος του, συνέχιζε να το χαϊδεύει. Μ' ένα παράξενο μείγμα απέχθειας, περιέργειας και ψυχαναγκασμού, οι άλλοι τρεις, σπρωγμένοι και από

τους Αρειανούς πίσω τους, πλησίασαν και ακούμπησαν τα χέρια τους στο είδωλο. Η όλη διαδικασία τους φαινόταν εξαιρετικά μυστηριώδης και κάπως αποκρουστική, αλλά έκριναν φρόνιμο ν' ακολουθήσουν τα έθιμα των πλασμάτων που τους κρατούσαν αιχμαλώτους.

Το ομοίωμα ήταν κρύο στην αφή και γλοιώδες, σαν να είχε βγει πρόσφατα από κάποιο βούρκο. Αλλά φαινόταν να έχει δική του ζωή, ν' αργοσαλεύει και να πάλλεται κάτω από τα δάχτυλά τους. Από μέσα του ξεχυνόταν σε πηχτά, αδιάκοπα κύματα κάτι σαν ναρκωτικός μαγνητισμός. Ήταν σαν κάποιο ισχυρό αλκαλοειδές να επενεργούσε στα νεύρα τους ακόμη και με την απλή επαφή στο άγνωστο μέταλλο. Ο Μπέλμαν και οι άλλοι, γοργά και ακατανίκητα, ένιωσαν ένα σκοτεινό ρεύμα να διαπερνά τα μέλη τους, θολώνοντας τα μάτια τους και πλημμυρίζοντας το αίμα τους με ύπνο. Μέσα στη θολούρα της νύστας προσπάθησαν να εξηγήσουν το φαινόμενο με τα δεδομένα της γήινης επιστήμης. Ύστερα, καθώς η νάρκη τους δυνάμωνε σε κάτι σαν ακατανίκητο μεθύσι, ξέχασαν και την κάθε σκέψη.

Με αισθήσεις που κολυμπούσαν σ' ένα παράξενο σκοτάδι, αισθάνονταν απόμακρα την πίεση των αμέτρητων κορμιών που έσπρωχναν και τους αντικαθιστούσαν στην κορφή του βωμού. Κάποτε, ορισμένα από τα πλάσματα, χορτασμένα από τη ναρκωτική επιρροή, τους κατέβασαν από τα σκαλοπάτια πίσω στο δάπεδο της σπηλιάς, μαζί με τον παράλυτο και αποχαυνωμένο Τσάλμερς. Οι φακοί ήταν ακόμη στα μουδιασμένα δάχτυλά τους και είδαν ότι ο χώρος μυρμήγκιαζε ολόγυρα από τ' ασπρουλιάρικα όντα που είχαν μαζευτεί για να πάρουν μέρος στην ανίερη τελετουργία. Μέσα στο χάος των κινούμενων σκιών, οι τρεις

άντρες τα έβλεπαν να σκεπάζουν την πυραμίδα σαν ένα λεπρικό, ζωντανό ανάγλυφο.

Ο Τσίβερς και ο Μάσπικ ήταν οι πρώτοι που υπέκυψαν στη ναρκωτική επιρροή και γλίστρησαν αναίσθητοι στο πάτωμα. Ο Μπέλμαν, πιο ανθεκτικός, ένιωθε να βουλιάζει και να παρασύρεται σ' έναν κόσμο από σκοτεινά όνειρα. Οι αισθήσεις του λειτουργούσαν ανώμαλα, μεταδίδοντάς του εντελώς πρωτόγνωρες εντυπώσεις. Παντού κυριαρχούσε μια σκυθρωπή, σχεδόν απτή Δύναμη για την οποία δεν μπορούσε να βρει αντίστοιχη οπτική εικόνα: μια Δύναμη που απέπνεε ένα μιασματικό ύπνο. Σ' εκείνα τα όνειρα, αργά και ανεπαίσθητα, αφήνοντας πίσω και τα τελευταία ίχνη του ανθρώπινου εαυτού του, έφτασε να ταυτίζεται και να γίνεται ένα με τα τυφλά πλάσματα που τον περιτριγύριζαν. Ζούσε και κινιόταν όπως εκείνα, σε βαθιά σπήλαια, βαδίζοντας στους δρόμους της νύχτας. Και ταυτόχρονα —σαν να είχε γίνει αποδεκτός ύστερα από εκείνη τη συμμετοχή στην αποτρόπαιη ιεροτελεστία— είχε μεταμορφωθεί σε κάτι άλλο: σε μια Οντότητα δίχως όνομα που βασίλευε στα τυφλά όντα και ήταν αντικείμενο λατρείας τους. Δεν ήταν πια ο εαυτός του αλλά κάτι που κατοικούσε στα αρχαία σαπισμένα νερά, στα ανήλιαγα βάθη, και που έβγαινε κατά καιρούς για να βρει την ακατανόμαστη τροφή του. Σ' εκείνη τη διπλή του υπόσταση, χόρταινε την πείνα του σε τυφλά φαγοπότια — καταβρόχθιζε αλλά και τον καταβρόχθιζαν. Με όλ' αυτά είχε άμεση σχέση, σαν συνδετικό στοιχείο της ενότητας, εκείνο το είδωλο· αλλά μονάχα από άποψη αφής και όχι σαν οπτικός δεσμός. Γιατί πουθενά δεν υπήρχε φως, ούτε καν σαν ανάμνηση.

Ο Μπέλμαν ποτέ δεν κατάλαβε πότε από τους σκοτεινούς αυτούς εφιάλτες πέρασε κάποια στιγμή στο

δίχως όνειρα ύπνο. Το ξύπνημά του ήταν βαρύ και ληθαργικό, ήταν στην αρχή σαν μια συνέχεια των ονείρων. Ύστερα, ανοίγοντας τα απρόθυμα βλέφαρά του, είδε τη δέσμη του φωτός από το φακό του που ήταν πεσμένος στο δάπεδο. Η ακτίνα του φώτιζε κάτι που δεν μπορούσε ν' αναγνωρίσει στη θολούρα του μυαλού του. Αλλά του τραβούσε το μάτι· και όταν τελικά κατάλαβε τι ήταν, η φρίκη που τον πλημμύρισε τον έκανε να ξαναβρεί κάτι από τον ανθρώπινο εαυτό του.

Σιγά σιγά, συνειδητοποίησε ότι αυτό που έβλεπε ήταν το μισοφαγωμένο κουφάρι του Τσάλμερς. Υπήρχαν κουρέλια από σαπισμένα ρούχα στα ροκανισμένα απομεινάρια του και, αν και το κεφάλι έλειπε εντελώς, τα κόκαλα και τα εντόσθια στο δάπεδο ήταν ανθρώπινα.

Ο Μπέλμαν σηκώθηκε τρικλίζοντας και κοίταξε ολόγυρα με μάτια που ακόμη ήταν θολά από πέπλα σκιάς. Ο Τσίβερς και ο Μάσπικ ήταν ξαπλωμένοι δίπλα λαιο και πάνω στα εφτά επίπεδα της πυραμίδας ήταν σωριασμένοι εδώ κι εκεί οι πιστοί του υπνωτικού είσωριασμένοι εδώ κι εκεί οι πιστοί του υπνωτικιού ειδώλου.

Και οι άλλες του αισθήσεις άρχισαν να βγαίνουν αργά από το λήθαργο και του φάνηκε σαν ν' άκουσε ένα γνώριμο ήχο. Ήταν ένα τραχύ σούρσιμο μαζί με ρυθμικά πλαταγίσματα σαν από βεντούζες. Ο ήχος απομακρυνόταν πίσω από τις χοντρές κολόνες, πέρα από τα κοιμισμένα κορμιά. Μια μπόχα βούρκου κυκλοφορούσε στον αέρα, και είδε ότι στο βράχο του δαπέδου υπήρχαν πολλά περίεργα κυκλάκια υγρασίας, σαν από αναποδογυρισμένα ποτήρια. Ακολουθούσαν μια γραμμή σαν χνάρια ποδιών και απομακρύνονταν από το πτώμα του Τσάλμερς προς τις σκιές του εξωτερικού σπηλαίου που συνόρευε με την άβυσσο. Προς

την ίδια κατεύθυνση απομακρυνόταν και ο περίεργος θόρυβος πριν σβήσει εντελώς από τ' αφτιά του.

Ένας ξέφρενος τρόμος φούντωσε απότομα στο μυαλό του Μπέλμαν και προσπάθησε απεγνωσμένα ν' αποτινάξει τη ληθαργική διάθεση που τον κρατούσε ακόμη μουδιασμένο. Έσκυψε πάνω από τον Μάσπικ και τον Τσίβερς και τους ταρακούνησε μέχρι που άνοιξαν απρόθυμα τα μάτια τους με μουρμουρητά διαμαρτυρίας.

«Σηκωθείτε, πανάθεμά σας!» τους φώναξε ο Μπέλμαν. «Αν θέλουμε να ξεφύγουμε ποτέ από τούτη την τρύπα της κόλασης, τώρα είναι η ιδανική στιγμή».

Με βρισιές και απειλές και κάμποση σωματική προσπάθεια, κατάφερε να σηκώσει τους συντρόφους του στα πόδια τους. Μες στη ζαλάδα τους δε φάνηκαν να προσέχουν τ' απομεινάρια του άτυχου Τσάλμερς. Τρικλίζοντας μεθυσμένα ακολούθησαν τον Μπέλμαν ανάμεσα από τους ναρκωμένους Αρειανούς, αφήνοντας πίσω τους την πυραμίδα που από την κορφή της το ασπριδερό είδωλο συνέχιζε να σκορπίζει το θανάσιμο ύπνο του στους πιστούς.

Ο Μπέλμαν αισθανόταν τα μέλη του βαριά, αλλά μάλλον είχε αρχίσει να περνάει η ναρκωτική επίδραση. Ένιωσε να ξαναβρίσκει τη θέλησή του και τον κυρίεψε μια ασυγκράτητη επιθυμία να ξεφύγει από εκείνη την άβυσσο και όλα όσα κατοικούσαν στα σκοτάδια της. Οι άλλοι, πιο έντονα επηρεασμένοι από την υπνωτική δύναμη, δέχονταν αδιαμαρτύρητα να τους σπρώχνει και να τους τραβολογά σαν αποχαυνωμένα ζώα.

Ο Μπέλμαν ήταν σίγουρος ότι θα μπορούσε να ξαναβρεί το δρόμο που τους είχε φέρει στο βωμό. Φαινόταν να είναι προς την ίδια κατεύθυνση που είχαν ακολουθήσει κι εκείνα τα υγρά, σιχαμερά χνάρια. Διασχίζοντας το φαινομενικά ατέλειωτο χώρο ανάμεσα από

τις κολόνες μες τα αποτρόπαια ανάγλυφα, έφτασαν κάποτε στο χείλος του βάραθρου, στην πύλη για τα μαύρα Τάρταρα απ' όπου μπορούσαν να κοιτάξουν κάτω στο έσχατο χάος. Εκεί στα βάθη, στα σαπισμένα νερά, ο φωσφορισμός κυμάτιζε σε ομόκεντρους κύκλους σαν κάποιο βαρύ σώμα να είχε μόλις βουτήξει μέσα. Στο ίδιο το χείλος του βάραθρου, στο βράχο που στέκονταν, διακρίνονταν εκείνα τα υγρά δαχτυλίδια.

Απομακρύνθηκαν δίχως να σταθούν στιγμή εκεί. Ο Μπέλμαν, τρέμοντας από τη θολή θύμηση των εφιαλτικών ονείρων και από τον τρόμο που τον περίμενε στο ξύπνημα, βρήκε σε μια γωνιά της σπηλιάς την αρχή του ανηφορικού δρόμου. Ήταν ο δρόμος που γύριζε ελικοειδώς στον τοίχο της αβύσσου, ο δρόμος που θα τους οδηγούσε πίσω στο χαμένο ήλιο.

Ύστερα από εντολή του Μπέλμαν, ο Μάσπικ και ο Τσίβερς έσβησαν τα φανάρια τους για να κάνουν οικονομία στις μπαταρίες. Ήταν αμφίβολο αν είχαν πολλή ζωή ακόμη, και το φως ήταν το πιο πολύτιμο πράγμα εκεί κάτω. Ο δικός του φακός θα εξυπηρετούσε και τους τρεις μέχρι να εξαντληθούν εντελώς οι μπαταρίες του.

Κανένας ήχος ζωής δεν έφτανε από τη σπηλιά του σκοτεινού ύπνου, όπου είχαν αφήσει τους ναρκωμένους Αρειανούς να κοιμούνται γύρω από το υπνωτικό είδωλο. Αλλά ένας τρόμος που ποτέ δεν είχε γνωρίσει στη γεμάτη κινδύνους ζωή του έκανε το στομάχι του Μπέλμαν να σφιχτεί και τα γόνατά του να τρεμουλιάσουν καθώς αφουγκραζόταν με αγωνία.

Η άβυσσος χαμηλά ήταν επίσης σιωπηλή και οι φωσφορικοί κύκλοι είχαν πάψει να κυματίζουν στα νερά. Ωστόσο, κατά κάποιο τρόπο, τούτη η σιωπή ήταν κάτι που μούδιαζε τις αισθήσεις και παρέλυε τα μέλη. Τύλιγε τον Μπέλμαν σαν γλοιώδης βούρκος από κάποιο βάλτο της κόλασης που απειλούσε να τον ρουφήξει. Με μεγάλη προσπάθεια άρχισε ν' ανηφορίζει το δρόμο, προσπαθώντας να συνεφέρει με κλοτσιές και βλαστήμιες τους συντρόφους του που αντιδρούσαν σαν αποβλακωμένα γαλόπουλα.

Ήταν μια ανηφορική πορεία στην κόλαση, μια ανάβαση από το ναδίρ μέσ' από σκοτάδια που τους φαίνονταν σχεδόν συμπαγή και κολλώδη. Ανέβαιναν και ανέβαιναν στη μονότονη, σχεδόν ανεπαίσθητη ανηφορική κλίση του δρόμου. Είχαν χάσει κάθε αίσθηση απόστασης και ο χρόνος μετριόταν μονάχα με τον ατέλειωτο, ρυθμικό ήχο των βημάτων τους. Η νύχτα υποχωρούσε μπροστά στο αδύναμο φως του Μπέλμαν και έκλεινε πίσω τους σαν παμφάγα θάλασσα, ανελέητη και υπομονετική, περιμένοντας τη στιγμή που θα 'σβηνε και το τελευταίο φως τους.

Κοιτάζοντας κατά καιρούς από το χείλος προς την άβυσσο, ο Μπέλμαν είδε το βαθμιαίο σβήσιμο του φωσφορισμού στα βάθη. Η θέα έκανε αλλόκοτες και φανταστικές εικόνες να γεννηθούν στο μυαλό του. Ήταν σαν να 'βλεπε τις τελευταίες αναλαμπές από τ' αποκαΐδια κάποιας εγκαταλειμμένης κόλασης· σαν να 'βλεπε να βουλιαζουν οι γαλαξίες σε κάποιο κοσμικό βάραθρο κάτω από το σύμπαν. Ένιωσε τον ίλιγγο του ανθρώπου που κοιτάζει κάτω στο άπειρο χάος... Και κάποια στιγμή στα υγρά βάθη απόμεινε μονάχα το σκοτάδι. Από αυτό συνειδητοποίησε την τεράστια απόσταση που είχαν διανύσει ανεβαίνοντας.

Οι ασήμαντες ενοχλήσεις της πείνας, της δίψας και της κούρασης είχαν ξεχαστεί μπροστά στον τρόμο που του έδινε φτερά στα πόδια. Ο Μάσπικ και ο Τσίβερς συνέρχονταν σιγά σιγά από το λήθαργο, και τους κυρίεψε κι αυτούς ένα προαίσθημα τρόμου απέ-

ραντο σαν την ίδια τη νύχτα. Δε χρειάζονταν πια τα χτυπήματα, οι κλοτσιές και οι βρισιές του Μπέλμαν για να ταχύνουν το βήμα τους.

Μοχθηρή, αρχαία, υπνωτική, η νύχτα τους τύλιγε από παντού. Ήταν σαν ένα παχύ, βρόμικο χνούδι από νυχτερίδες, κάτι υλικό που μπούκωνε τα πνευμόνια και παρέλυε όλες τις αισθήσεις. Και παντού επικρατούσε η απόλυτη σιωπή πεθαμένων κόσμων... Αλλά μέσα από εκείνη τη σιωπή, ύστερα από ένα διάστημα που τους είχε φανεί αιώνες, ένας διπλός και γνώριμος ήχος ανέβηκε από τα βάθη ώς τ' αφτιά των φυγάδων. Ήταν κάτι που σερνόταν στο βράχο βαθιά στην άβυσσο, και ρουφηχτοί θόρυβοι σαν κάποιο πλάσμα να σήκωνε τα πόδια του από το βούρκο. Ανεξήγητος, σαν κάτι που το ακούς μονάχα σε παραλήρημα, και γεννώντας τρελές και αφύσικες εικόνες στο μυαλό τους, ο ήχος έκανε τον τρόμο των τριών αντρών ν' αγγίξει τα όρια της παραφροσύνης.

«Θεέ μου! Τι είναι αυτό;» ψιθύρισε ο Μπέλμαν. Του φάνηκε σαν να θυμόταν κάτι τυφλά πράγματα, φρικαλέες, *υλικές* μορφές της αρχέγονης νύχτας που δεν έπρεπε να έχουν καμία θέση σε ανθρώπινες αναμνήσεις. Τα όνειρά του, και το εφιαλτικό ξύπνημα στο σπήλαιο... το υπνωτικό είδωλο... το μισοφαγωμένο κουφάρι του Τσάλμερς... οι υπαινιγμοί που είχε κάνει ο αρχαιολόγος... τα υγρά στρογγυλά χνάρια που οδηγούσαν προς την άβυσσο... όλα ξαναγύρισαν τώρα σαν πλάσματα μιας τρελής φαντασίας για να τον πολιορκήσουν εκεί, στον εφιαλτικό δρόμο ανάμεσα στην υπόγεια θάλασσα και την επιφάνεια του Άρη.

Η ερώτησή του δεν είχε άλλη απάντηση από τον ίδιο τον ανατριχιαστικό ήχο. Φαινόταν να ζυγώνει... ν' ανεβαίνει τον κάθετο τοίχο κάτω από τα πόδια τους. Ο Μάσπικ και ο Τσίβερς, αφού άναψαν τους φακούς

τους, άρχισαν να τρέχουν σαν τρελοί· ο Μπέλμαν, χάνοντας κι αυτός τα τελευταία ίχνη του κουράγιου του, τους ακολούθησε με τον ίδιο τρόπο.

Ήταν ένας αγώνας δρόμου με αντίπαλο μια άγνωστη φρικαλεότητα. Πάνω από το μπουμπουνητό της καρδιάς τους και το ρυθμικό θόρυβο των ποδιών τους, δεν έπαψαν στιγμή ν' ακούνε εκείνο τον άγριο, ανεξήγητο ήχο. Τους φαινόταν σαν να 'τρεχαν ξέφρενα για αμέτρητα χιλιόμετρα σκοταδιού, αλλά ο ήχος που τους ακολουθούσε ζύγωνε σταθερά. Ερχόταν από κάτω, σαν να προερχόταν από πλάσμα που σκαρφάλωνε άνετα στον κάθετο τοίχο του βάραθρου.

Ήδη ο ήχος ήταν φοβερά κοντά... και λίγο μπροστά τους. Ύστερα σταμάτησε απότομα. Τα κινούμενα φώτα του Μάσπικ και του Τσίβερς, που πήγαιναν μπροστά, αποκάλυψαν το μουλωχτό πλάσμα που τους έφραζε απ' άκρη σ' άκρη τα δυο μέτρα του δρόμου τους.

Αν και ήταν ψημένοι σε μια ζωή κινδύνων, οι τρεις άντρες θα άρχιζαν να ουρλιάζουν υστερικά ή θα βουτούσαν με το κεφάλι στον γκρεμό, αν η θέα του πλάσματος δεν τους παρέλυε επιτόπου με κάτι σαν καταληψία. Ήταν σαν το ασπριδερό είδωλο της πυραμίδας, μεγεθυσμένο σε πελώριες διαστάσεις και αποκρουστικά *ζωντανό*, να είχε ανέβει από την άβυσσο και να στεκόταν τώρα στο δρόμο τους!

Ήταν φανερό ότι μπροστά τους είχαν το πλάσμα που είχε χρησιμεύσει για μοντέλο εκείνου του αποτρόπαιου ειδώλου... το πλάσμα που ο Τσάλμερς είχε αποκαλέσει Κάτοικο. Το καμπουρωτό, πελώριο καβούκι, που θύμιζε αόριστα το θώρακα προϊστορικού γλυπτόδοντα, γυάλιζε σαν υγρό άσπρο μέταλλο. Το άοματο κεφάλι, ξύπνιο αλλά νυσταλέο, ήταν τεντωμένο μπροστά σ' έναν αποκρουστικά φιδίσιο λαιμό. Μια

ντουζίνα ή και περισσότερα πόδια που κατέληγαν σε βεντούζες σαν κούπες ξεπετάγονταν λοξά κάτω από το καβούκι. Οι δυο προβοσκίδες του που κατέληγαν σε βεντούζες σαν χωνί, στέκονταν ορθές από τις άκρες του μοχθηρού στόματος και αναδεύονταν στον αέρα προς το μέρος των τριών Γήινων.

Το πλάσμα φαινόταν γέρικο όσο κι ο ετοιμοθάνατος πλανήτης του· μια άγνωστη μορφή αρχέγονης ζωής που ζούσε αιώνια στα υπόγεια νερά στα έγκατα του Άρη. Μπροστά του, οι αισθήσεις των ανθρώπων μούδιασαν από μια διαβολική νάρκη, λες και το πλάσμα ήταν φτιαγμένο από το ίδιο ναρκωτικό μέταλλο με το είδωλό του. Έμειναν ασάλευτοι εκεί, με τις δέσμες των φακών τους να φωτίζουν το ζωντανό Τρόμο. Και δεν μπόρεσαν ούτε να κουνηθούν ούτε να φωνάξουν όταν το πλάσμα στάθηκε ξαφνικά ορθό, αποκαλύπτοντας την τραχιά κοιλιά του και την παράξενη διπλή ουρά που κροτάλιζε μεταλλικά καθώς κουλουριαζόταν και μαστίγωνε το βράχο. Τα πολυάριθμα μπροστινά πόδια του, κρατημένα σ' αυτή τη στάση, φαίνονταν κούφια και από τις κούπες της άκρης τους έσταζε ένα δύσοσμο υγρό. Δίχως αμφιβολία του χρησίμευαν σαν βεντούζες για να σκαρφαλώνει στα κάθετα τοιχώματα.

Ασύλληπτα σβέλτο και σίγουρο στις κινήσεις του, κάνοντας κοντά βηματάκια με τα πίσω πόδια του και στηριγμένο στην ουρά του, το τέρας άρχισε να ζυγώνει τους ανίκανους ν' αντιδράσουν άντρες. Με αλάνθαστη ακρίβεια οι δυο προβοσκίδες καμπύλωσαν και οι βεντούζες στις άκρες τους ακούμπησαν στα μάτια του Τσίβερς εκεί που στεκόταν με το πρόσωπο ανασηκωμένο. Έμειναν εκεί μονάχα για μια στιγμή, σκεπάζοντας εντελώς τα μάτια του. Ύστερα από τα χείλη του ξέφυγε ένα ουρλιαχτό πόνου, καθώς οι κούπες

σηκώνονταν πάλι με μια κοφτή και σβέλτη κίνηση σαν τίναγμα φιδιού.

Ο Τσίβερς έμεινε τρικλίζοντας στα πόδια του, με το κεφάλι του να κουνιέται πέρα δώθε, με μισοναρκωμένο πόνο. Ο Μάσπικ, που στεκόταν δίπλα του, είδε με αδιάφορο τρόπο, σαν σε όνειρο, τις άδειες κόχες των ματιών του συντρόφου του. Ήταν το τελευταίο πράγμα που είδε ποτέ. Τη στιγμή που το τέρας άφηνε τον Τσίβερς, οι φρικαλέες βεντούζες, στάζοντας αίμα και βούρκο, χαμήλωσαν πάνω στα μάτια του Μάσπικ.

Ο Μπέλμαν, που είχε σταματήσει λίγο πιο πίσω από τους άλλους, παρακολουθούσε τι γινόταν σαν κάποιος που βλέπει τις σκηνές ενός εφιάλτη αλλά είναι ανίκανος ν' αντιδράσει ή να τρέξει να φύγει. Είδε τις κινήσεις των προβοσκίδων, άκουσε τη μοναδική κραυγή του Τσίβερς και, αμέσως μετά, το ουρλιαχτό του Μάσπικ. Ύστερα, πάνω από τα κεφάλια των συντρόφων του που ακόμη κρατούσαν τα άχρηστα φανάρια τους σε κοκαλωμένα δάχτυλα, οι προβοσκίδες καμπύλωσαν προς το μέρος του...

Με το αίμα να τρέχει πηχτό στα πρόσωπά τους, με τη ληθαργική, άγρυπνη, ανελέητη και τυφλή Μορφή πίσω τους να τους καθοδηγεί σαν τα ζώα και να τους συγκρατεί όταν τρίκλιζαν πολύ κοντά στο χείλος, οι τρεις άντρες άρχισαν τη δεύτερη κάθοδό τους στο δρόμο που οδηγούσε για πάντα στα αιώνια σκοτάδια της απύθμενης νύχτας.

ΕΝΑ ΣΠΙΤΙ ΚΕΛΕΠΟΥΡΙ

του Ρίτσαρντ Μάθεσον

Ψάχνετε να νοικιάσετε σπίτι; Ξέρω... με την κρίση στέγης που υπάρχει σήμερα, αυτό είναι από μόνο του μια τρομακτική εμπειρία. Αλλά, και πάλι, μη βιαστείτε να νοικιάσετε το πρώτο που θα σας τύχει, ιδίως αν είναι ασυνήθιστα φτηνό και κελεπούρι. Αν δε θέλετε να πείτε μετά, «Τι ωραία που ήμουν άστεγος!»

Ο τρόμος είναι πάντοτε κάτι το σχετικό, αλλά σίγουρα ποτέ δεν είναι τόσο έντονος όσο όταν δεν τον περιμένει κανείς. Ο Μάθεσον έχει τη δαιμονική ικανότητα να σου δίνει την εντύπωση ότι αστειεύεται και ό,τι σ' έχει πείσει γι' αυτό όταν ανακαλύπτεις ότι δεν αστειευόταν! Είναι σαν να παρακολουθείς τον αστείο ταχυδακτυλουργό στη σχολική παράσταση πού κόβει τάχα κάποιον με το πριόνι και, μέσα στα γέλια και τα χειροκροτήματα, συνειδητοποιείς ότι στ' αλήθεια έκοψε κάποιον με το πριόνι!

Ο Ρίτσαρντ Μάθεσον γεννήθηκε το 1926 στο Νιου Τζέρσυ και σπούδασε δημοσιογραφία στο πανεπιστήμιο του Μιζούρι. Σχεδόν όλα τα έργα του είναι κράμα επιστημονικής φαντασίας και τρόμου και πολλά έχουν γυριστεί ταινίες για τον κινηματογράφο και την τηλεόραση.

Γ.Μ.

«Αυτός ο θυρωρός με κάνει κι ανατριχιάζω», ανακοίνωσε σοβαρά η Ρουθ μπαίνοντας στο σπίτι εκείνο το απόγευμα.

Σήκωσα τα μάτια μου από τη γραφομηχανή καθώς ακουμπούσε τις τσάντες με τα ψώνια στο τραπέζι και γύριζε να με κοιτάζει. Με είχε κόψει ενώ δούλευα το δεύτερο δοκίμιο ενός διηγήματος.

«Σε κάνει κι ανατριχιάζεις», επανέλαβα αφηρημένα.

«Ναι, ακριβώς», με διαβεβαίωσε. «Εκείνος ο τρόπος του να περιφέρεται έτσι μουλωχτά... Μου θυμίζει τον Πήτερ Λόρρε ή κάτι τέτοιο».

«Τον Πήτερ Λόρρε», επανέλαβα, με το μυαλό μου ακόμη σ' αυτό που έγραφα.

«Αγάπη μου», είπε η Ρουθ ικετευτικά, «σου μιλάω σοβαρά. Ο τύπος είναι σκέτη ανατριχίλα».

Έπεσα απότομα από τα σύννεφα της έμπνευσης.

« Γλυκιά μου, τι φταίει ο άνθρωπος για τη φάτσα του;» τη ρώτησα. «Έτσι γεννήθηκε ο δύστυχος. Ασ' τον το φουκαρά».

Η Ρουθ κάθισε σε μια καρέκλα δίπλα στο τραπέζι και άρχισε ν' αδειάζει τις σακκούλες, στοιβάζοντας κονσέρβες πάνω του.

«Άκου!» μου είπε.

Μάντευα τι με περίμενε. Είχε εκείνο τον ανελέητα σοβαρό τόνο στη φωνή της που η ίδια δεν τον συναι-

σθάνεται, αλλά τον παίρνει κάθε φορά που είναι να μου κάνει κάποια από τις αποκαλύψεις της.

«Άκου!» επανέλαβε με μελοδραματική έμφαση.

«Ναι, αγάπη μου», μουρμούρισα. Ακούμπησα τον αγκώνα μου στο κάλυμμα της γραφομηχανής και την κοίταξα καρτερικά.

«Πάλι πήρες τη γνωστή σου έκφραση», μου φώναξε. «Πάντοτε με κοιτάζεις έτσι σαν να 'μουνα κανένα καθυστερημένο παιδάκι».

Χαμογέλασα αχνά.

«Εσύ θα μετανιώσεις», με προειδοποίησε. «Όταν μια ωραία νύχτα θα μας έρθει ο τύπος ύπουλα μ' ένα τσεκούρι και θα μας κατακρεουργήσει...»

«Μα δεν είναι παρά ένας φουκαράς που δουλεύει για το ψωμί του», της είπα. «Σφουγγαρίζει τους διαδρόμους, φτυαρίζει κάρβουνο στο λέβητα και —»

«Ο λέβητάς μας καίει πετρέλαιο», με έκοψε η Ρουθ.

«Αν έκαιγε κάρβουνο, αυτός θα το φτυάριζε», της απάντησα. «Ας δείξουμε λίγη κατανόηση. Ο άνθρωπος εργάζεται όπως κι εμείς. Εγώ γράφω διηγήματα. Εκείνος σφουγγαρίζει πατώματα. Ποιος μπορεί να κρίνει τίνος η δουλειά είναι η πιο σημαντική;»

Η Ρουθ φάνηκε να εγκαταλείπει τον αγώνα να μου βάλει μυαλό.

«Εντάξει», έκανε με μια χειρονομία σαν να παραδινόταν. «Εντάξει, αφού δε θες να δεις τα πράγματα κατάματα».

«Σαν ποια πράγματα, δηλαδή;» τη ρώτησα. Αποφάσισα ότι ήταν καλύτερα να την αφήσω να βγάλει τ' απωθημένα της πριν σκάσει καμιά ώρα.

Τα μάτια της στένεψαν. «Άκου με καλά», μου είπε. «Αυτός ο τύπος κάποιο κακό σκοπό έχει για να 'ναι εδώ. Δεν είναι πραγματικός θυρωρός. Δε θα με ξαφνιαζε αν...»

«Αν τούτη η πολυκατοικία ήταν βιτρίνα για παράνομο καζίνο», συμπλήρωσα. «Ή κρυψώνα για τον υπ' αριθμό ένα ώς και δεκαπέντε δημόσιο κίνδυνο. Ή κρυφή κλινική γι' αμβλώσεις. Ή λημέρι πλαστογράφων. Ή γιάφκα βομβιστών και φονιάδων».

Η Ρουθ ήταν κιόλας στην κουζίνα τακτοποιώντας νευριασμένα τα κονσερβικά στο ντουλάπι.

«Εντάξει», μου φώναξε.«*Εντάξει*». Η Ρουθ είχε εκείνο το χαρακτηριστικά καρτερικό τόνο που μεταφραζόταν σε Αν-σε-δολοφονήσουν-κάνα-βράδυ-μη-μου-έρθεις-μετά-ζητώντας-συμπόνια. «Μη μου πεις ότι δεν προσπάθησα να σε προειδοποιήσω, έτσι; Προσπάθησα. Αλλά δε φταίω εγώ αν παντρεύτηκα ένα ντουβάρι».

Την πλησίασα και την αγκάλιασα από τη μέση. Ύστερα της πέταξα ένα φιλάκι στο λαιμό.

«Έλα, κοψ' το!» γρύλισε θυμωμένα. «Δε με ρίχνεις με κάτι τέτοια. Αυτός ο θυρωρός είναι...» Γύρισε το κεφάλι της από την άλλη μεριά.

«Εσύ μιλάς σοβαρά!» έκανα έκπληκτος.

Το πρόσωπό της σκοτείνιασε. «Ναι, απόλυτα», δήλωσε. «Με κοιτάζει με τόσο παράξενο τρόπο!»

«Πώς δηλαδή;»

«Α...», έψαξε να βρει λέξεις. «Να... α... *λαίμαργα*».

Γέλασα. «Δεν τον κατηγορώ», της είπα πειραχτικά.

«Μην το παίρνεις γι' αστείο».

«Θυμάσαι τότε που νόμιζες ότι ο γαλατάς ήταν πληρωμένος φονιάς της Μαφίας;» της είπα.

«Δε με νοιάζει τι λες εσύ».

«Διαβάζεις πολλά φανταστικά διηγήματα», παρατήρησα.

«Εσύ θα μετανιώσεις».

Τη φίλησα πάλι στο λαιμό. «Δεν τρώμε τώρα;» της πρότεινα.

«Τι κάθομαι και μιλάω μαζί σου!» αναστέναξε.

«Γιατί με αγαπάς», της αποκρίθηκα.

Έκλεισε τα μάτια της. «Εγκαταλείπω τον αγώνα», δήλωσε μοιρολατρικά, με το καρτερικό ύφος ενός αγίου στο μαρτύριο.

Της πέταξα ένα φιλί. «Έλα, γλύκα μου, αρκετά προβλήματα έχουμε».

Ανασήκωσε τους ώμους της. «Τέλος πάντων, ας είναι».

«Ωραία», είπα. «Πότε είναι να έρθουν ο Φιλ και η Μαρτζ;»

«Στις έξι», μου αποκρίθηκε. «Έχω ετοιμάσει χοιρινό».

«Ψητό;»

«Μμμμ».

«Το πληρώνω όσο μου πεις».

«Μην ανησυχείς, το πλήρωσες ήδη».

«Τότε, πάω πίσω στη γραφομηχανή μου».

Ενώ έστυβα από το μυαλό μου μια ακόμη σελίδα, την άκουσα να μουρμουρίζει μέσ' από τα δόντια της στην κουζίνα. Δεν τα έπιασα όλα. Ίσα που πρόλαβα ν' ακούσω κάτι βλοσυρά προφητικό σαν, «Θα μας σφάξουν στο κρεβάτι μας, να μου το θυμάσαι...»

«Όχι, είναι αφύσικα φτηνό», κατέληξε η Ρουθ ενώ καθόμαστε όλοι γύρω από το τραπέζι εκείνο το βράδυ.

Έκλεισα πονηρά το μάτι στον Φιλ κι εκείνος μου απάντησε με τον ίδιο τρόπο.

«Σ' αυτό συμφωνώ κι εγώ», αποκρίθηκε η Μαρτζ. «Πού ακούστηκε μονάχα εξήντα πέντε δολάρια νοίκι για ένα επιπλωμένο πεντάρι; Με κουζίνα, ψυγείο, πλυντήριο... Είναι φανταστικό!»

«Μην το ψειρίζουμε, κορίτσια», είπα. «Ας το εκμεταλλευτούμε απλώς».

«Μάλιστα!» έκανε ειρωνικά η Ρουθ, τινάζοντας το όμορφο κεφάλι της. «Αν κάποιος σου 'λεγε, Ορίστε, πάρε ένα εκατομμύριο δολάρια για την ψυχή του παππού μου εσύ θα τα 'παιρνες».

«Αν θα τα 'παιρνα, λέει! Και με τα δυο χέρια», τη διαβεβαίωσα. «Και μετά θα γινόμουν βολίδα από κει πριν το μετανιώσει».

«Είσαι αφελής», μου πέταξε η Ρουθ. «Έχεις την εντύπωση ότι οι άνθρωποι είναι... είναι...»

«Ηρέμησε», τι συμβούλεψα.

«Έχεις την εντύπωση ότι όλοι είναι σαν τον Άη Βασίλη!»

«Πάντως, *είναι* κομμάτι παράξενο», παρενέβη ο Φιλ. «Για σκέψου το, Ρικ».

Το σκέφθηκα. Ένα νεόχτιστο πεντάρι διαμέρισμα, επιπλωμένο με τον καλύτερο τρόπο. Με όλα τα κουζινικά του και... Σούφρωσα σκεφτικά τα χείλη μου. Είναι γεγονός ότι καμιά φορά χάνει κανείς την επαφή μες την πραγματικότητα όταν είναι σκυμμένος πάνω από τη γραφομηχανή του. Μπορεί να είχαν και δίκιο. Κούνησα το κεφάλι καταφατικά. Καταλάβαινα τι εννοούσαν. Βέβαια δεν υπήρχε περίπτωση να το παραδεχτώ. Να χαλάσω όλη την ωραία διαμάχη μας με τη Ρουθ; Σε καμία περίπτωση.

«Νομίζω ότι μας ζήτησαν πολλά», δήλωσα, διατηρώντας σοβαρό το ύφος μου.

«Ω...Χριστέ μου!» Η Ρουθ το είχε πάρει τοις μετρητοίς, όπως γινόταν πάντα. «Πολλά, λέει ο άλλος! Για πέντε δωμάτια! Με επίπλωση, κουζινικά, κλινοσκεπάσματα και... μέχρι και τηλεόραση! Τι ήθελες να σου 'χουν ακόμη; Και καμιά πισίνα;»

«Ε, μια μικρή, τουλάχιστον...» αποκρίθηκα αθώα.

Η Ρουθ κοίταξε τη Μαρτζ και τον Φιλ σαν να ζητούσε κατανόηση.

«Ας το κουβεντιάσουμε λογικά», πρότεινε. «Ας κάνουμε ότι τάχα η τέταρτη φωνή εδώ μέσα είναι ο άνεμος στις φυλλωσιές».

«Εγώ είμαι ο άνεμος στις φυλλωσιές», διευκρίνισα στους άλλους.

«Ακούστε», συνέχισε η Ρουθ ξαναρχίζοντας τις σκοτεινές υποψίες της. «Γιατί να μην έχει κάποιο λάκο η φάβα; Θέλω να πω, αποκλείεται να θέλουν τους ενοίκους για να καμουφλάρουν κάποιες άλλες δραστηριότητες; Αυτό θα εξηγούσε το τόσο φτηνό νοίκι. Θυμάστε πώς όρμησαν όλοι σαν τα κοράκια μόλις έβαλαν τα νοικιαστήρια;»

Το θυμόμουν· το ίδιο και ο Φιλ και η Μαρτζ. Ο μόνος λόγος που προλάβαμε να πιάσουμε το διαμέρισμα ήταν επειδή έτυχε να περνάμε απέξω την ώρα που ο θυρωρός κολλούσε τα νοικιαστήρια. Μπήκαμε αμέσως μέσα. Θυμόμουν την έκπληξη και τη χαρά μας μόλις ακούσαμε πόσο ζητούσαν για νοίκι. Νιώσαμε σαν να 'ταν Χριστούγεννα και μας είχε επισκεφθεί ο Άη Βασίλης με τους μπουναμάδες του.

Ήμαστε οι πρώτοι ένοικοι. Την άλλη στιγμή έγινε χαμός, σαν να 'μαστε στο Άλαμο τις μέρες της πολιορκίας. Είναι, βλέπετε, λίγο δύσκολο να βρει κανείς διαμέρισμα στις μέρες μας.

«Εγώ επιμένω ότι κάτι ύποπτο συμβαίνει εδώ», κατέληξε η Ρουθ. «Και προσέξατε καθόλου εκείνο το θυρωρό;»

«Ανατριχιαστικός τύπος», συμπλήρωσα με αθώο ύφος.

«Ανατριχιαστικός δε θα πει τίποτα!» γέλασε η Μαρτζ. «Χριστέ μου, λες κι ξέφυγε από καμιά ταινία

τρόμου. Κι εκείνα τα μάτια του! Ίδιος ο Πήτερ Λόρρε είναι».

«Βλέπεις;» μου φώναξε η Ρουθ θριαμβευτικά.

«Για σιγά, παιδιά», έκανα κουρασμένα, σηκώνοντας το χέρι μου συμβιβαστικά. «Αν κάτι τρέχει πίσω απ' την πλάτη μας, ας το αφήσουμε να τρέχει. Δε μας ζήτησε κανένας να γίνουμε ούτε συνεργοί ούτε συνένοχοι σε τίποτα. Εμείς απλώς βρήκαμε ένα ωραίο σπιτάκι με πολύ καλό νοίκι. Δηλαδή, τι θέλουμε να κάνουμε; Ν' αρχίσουμε να το σκαλίζουμε και να το χαλάσουμε;»

«Κι αν κάποιος μαγειρεύει κάτι σε βάρος μας;» ρώτησε η Ρουθ.

«Σαν τι να μαγειρεύει, γλυκιά μου;»

«Δεν ξέρω», αποκρίθηκε. «Αλλά έχω μια κακή προαίσθηση».

«Θυμάσαι την άλλη φορά που είχες την κακή προαίσθηση ότι το λουτρό μας ήταν στοιχειωμένο;» τη ρώτησα. «Και στην πραγματικότητα δεν ήταν παρά ένα ποντίκι».

Η Ρουθ άρχισε να μαζεύει τα πιάτα. «Κι εσύ με στραβό είσαι παντρεμένη;» ρώτησε τη Μαρτζ.

«Όλοι οι άντρες είναι στραβοί», τη διαβεβαίωσε η Μαρτζ, συνοδεύοντας την ιδιωτική μου μάντισσα στην κουζίνα. «Είμαστε αναγκασμένες να τους υποφέρουμε».

Όταν μείναμε μόνοι ο Φιλ κι εγώ ανάψαμε τσιγάρο.

«Σοβαρά τώρα», είπα σιγανά για να μη με ακούσουν τα κορίτσια. «Λες να υπάρχει τίποτα πονηρό στη μέση;»

Ο Φιλ ανασήκωσε αβέβαια τους ώμους του. «Ειλικρινά δεν ξέρω, Ρικ. Πάντως ένα θα σου πω — είναι πολύ παράξενο να νοικιάζεται τόσο φτηνά ένα επιπλωμένο διαμέρισμα».

«Μμμ, ναι...» συμφώνησα. Η Ρουθ έχει δίκιο σ' αυτό, σκέφτηκα, ξυπνώντας τελικά.

Ήταν πολύ παράξενο.

Το άλλο πρωί σταμάτησα για λίγη κουβέντα με τον πεζό αστυφύλακα της περιοχής. Ο Τζόνσον επιβλέπει τη γειτονιά μας. Υπάρχουν συμμορίες νεαρών, μου είπε πει, η κίνηση είναι μεγάλη και τα παιδιά χρειάζονται επίβλεψη, ιδίως μετά τις τρεις το απόγευμα.

Είναι καλό παιδί ο Τζόνσον· ωραίος τύπος. Ανταλλάσσουμε κάνα δυο κουβέντες οι δυο μας κάθε φορά που πετάγομαι έξω για κάποια δουλειά.

«Η γυναίκα μου υποψιάζεται ότι κάποια βρομοδουλειά γίνεται στην πολυκατοικία μας», του είπα.

«Συμφωνώ απόλυτα», απάντησε ο Τζόνσον με σοβαρό ύφος. «Είμαι σίγουρος ότι κάποιοι αχρείοι αναγκάζουν εξάχρονα παιδάκια να πλέκουν καλάθια στα υπόγεια στο φως ενός κεριού».

«Κάτω από το μαστίγιο κάποιας γριάς μέγαιρας», συμπλήρωσα.

Συμφώνησε, κουνώντας το κεφάλι του με θλίψη. Ύστερα κοίταξε καχύποπτα ολόγυρα.

«Μην βγάλεις τσιμουδιά σε κανέναν», μου είπε συνωμοτικά. «Θέλω να διαλευκάνω μόνος μου αυτή την υπόθεση».

Τον χτύπησα ενθαρρυντικά στον ώμο. «Τζόνσον», τον διαβεβαίωσα μελοδραματικά, «θα είμαι τάφος, μην ανησυχείς».

«Θα σου είμαι ευγνώμων».

Σκάσαμε και οι δυο στα γέλια.

«Τι κάνει η κυρά;» με ρώτησε τελικά.

«Καχύποπτη», απάντησα. «Θέλει να χώνει παντού τη μύτη της».

«Απόλυτα φυσιολογικό», με διαβεβαίωσε. «Μη σ' απασχολεί».

«Έχεις δίκιο. Πάντως λέω να μην την αφήσω να ξαναδιαβάσει περιοδικά επιστημονικής φαντασίας».

«Μα τι υποψιάζεται τελοσπάντων;» με ρώτησε ο Τζόνσον.

«Α...» χαμογέλασα αμήχανα. «Τα πάντα. Λέει ότι το νοίκι είναι αφύσικα φτηνό. Ισχυρίζεται ότι όλοι οι άλλοι πληρώνουν είκοσι με πενήντα δολάρια παραπάνω».

«Είναι γεγονός αυτό;»

«Ναι», τον διαβεβαίωσα και τον χτύπησα φιλικά στο μπράτσο. «Γι' αυτό, ούτε κι εσύ μη βγάλεις τσιμουδιά σε κανέναν. Μη χαλάσουμε και τη δουλειά».

Τον άφησα και συνέχισα το δρόμο μου ώς το αντικρινό μαγαζί.

«Το 'ξερα εγώ», δήλωσε σκυθρωπά η Ρουθ. *Το 'ξερα*.

Με κοίταξε διαπεραστικά πάνω από τη λεκάνη με τα βρεγμένα ρούχα της μπουγάδας.

«Τι ήξερες, γλυκιά μου;» τη ρώτησα, αφήνοντας κάτω την αλλαξιά των σεντονιών που είχα πεταχτεί ν' αγοράσω.

«Τούτο το σπίτι είναι βιτρίνα για κάτι κακό», δήλωσε. Σήκωσε το χέρι να με προλάβει. «Μην πεις λέξη. Άνοιξε μονάχα τ' αφτιά σου και άκου».

Κάθισα στην καρέκλα και περίμενα καρτερικά.

«Ναι, αγαπούλα», μουρμούρισα.

«Ανακάλυψα μηχανές στο υπόγειο», μου ξεφούρνισε απότομα η Ρουθ.

«Μηχανές; Τι μηχανές; Μηχανές τρένου;»

Τα χείλη της σφίχτηκαν. «Άσε τις κρυάδες», φώνα-

ξε αρχίζοντας να φουντώνει. «Τις είδα σου λέω!»

Μιλούσε σοβαρά!

«Έχω κατέβει κι εγώ εκεί κάτω», παρατήρησα. «Γιατί εγώ δεν είδα τις μηχανές που λες;»

Κοίταξε ανήσυχα ολόγυρα. Δε μου άρεσε ο τρόπος που το έκανε. Ήταν σαν να πίστευε σοβαρά ότι μπορεί να παραμόνευε κάποιος στο παράθυρο κρυφακούγοντας τι λέγαμε.

«Ήταν *κάτω* από το υπόγειο», διευκρίνισε.

Δεν έκρυψα τη δυσπιστία μου.

Η Ρουθ τινάχτηκε πάνω. «Αφού είσαι άπιστος Θωμάς, πάμε να τις δεις με τα μάτια σου!»

Με κρατούσε από το χέρι όση ώρα διασχίζαμε το διάδρομο, καθώς κι όταν μπήκαμε στο ασανσέρ. Στεκόταν βλοσυρή στο πλευρό μου ενώ κατεβαίναμε, με το χέρι της να σφίγγει το δικό μου.

«Πότε τις είδες;» τη ρώτησα, προσπαθώντας να δείξω κατανόηση.

«Όταν έκανα την μπουγάδα στην αίθουσα των πλυντηρίων εκεί κάτω», μου εξήγησε. «Ή μάλλον στο διάδρομο, καθώς γύριζα με τα ρούχα. Πήγαινα προς το ασανσέρ, όταν είδα μια πόρτα στον τοίχο. Ήταν μισάνοιχτη».

«Και μπήκες μέσα;» τη ρώτησα.

Γύρισε και με κοίταξε σιωπηλή.

«Κατάλαβα. Μπήκες μέσα», είπα.

«Κατέβηκα τα σκαλοπάτια· είχε φως και —»

«Και είδες μηχανές», τη διέκοψα.

«Ναι, είδα μηχανές».

«Μεγάλες;»

Τη στιγμή εκείνη το ασανσέρ μας σταμάτησε και οι πόρτες άνοιξαν. Βγήκαμε στο διάδρομο του υπόγειου.

«Θα σου δείξω πόσο μεγάλες», απάντησε η Ρουθ.

Προχωρήσαμε και φτάσαμε μπροστά σ' έναν άδειο τοίχο.

«Εδώ είναι», δήλωσε η Ρουθ.

Την κοίταξα ερωτηματικά. Μετά χτύπησα δοκιμαστικά τον τοίχο. «Γλύκα μου...» της είπα.

«Μην τολμήσεις να πεις αυτό που σκέφτεσαι!» γρύλισε εκείνη. «Δεν άκουσες ποτέ για μυστικές πόρτες;»

«Και λες πως αυτή που είδες ήταν μυστική πόρτα;»

«Μπορεί ο τοίχος να γλιστρά από πάνω της», απάντησε αρχίζοντας κι αυτή να χτυπά τον τοίχο. Ο ήχος του μου φάνηκε κανονικά συμπαγής. «Πανάθεμα!» μουρμούρισε μέσ' από τα δόντια της. «Φαντάζομαι τι είσαι έτοιμος να πεις».

Δεν το είπα. Απλώς περίμενα κοιτάζοντάς τη.

«Χάσατε τίποτα;» ακούσαμε ξαφνικά πίσω μας.

Παραδέχομαι ότι ακόμη και η φωνή του θυρωρού έμοιαζε με τον Πήτερ Λόρρε, γλοιώδης και ύπουλη. Η Ρουθ αιφνιδιάστηκε και της ξέφυγε μια πνιχτή κραυγή. Ακόμη κι εγώ αναπήδησα.

«Η γυναίκα μου νομίζει ότι—» άρχισα να εξηγώ νευρικά.

«Του εξηγούσα το σωστό τρόπο που κρεμιέται ένα κάδρο», με πρόλαβε η Ρουθ. «*Έτσι* γίνεται, αγάπη μου», έκανε γυρίζοντας προς το μέρος μου. «Μπήγεις το καρφί λοξά και προς τα κάτω, όχι ίσια μπροστά. Το κατάλαβες τώρα;» Μου έπιασε το χέρι.

Ο θυρωρός χαμογέλασε.

«Καληνύχτα», του είπα αμήχανα. Ένιωθα τα μάτια του καρφωμένα πάνω μας καθώς πηγαίναμε προς το ασανσέρ.

Όταν έκλεισε η πόρτα του θαλαμίσκου, η Ρουθ γύρισε προς το μέρος μου φουντωμένη. «Μα τόσο ηλίθιος είσαι;» ξέσπασε. «Τι ήθελες να κάνεις, δηλαδή; Να τραβήξεις τις υποψίες του πάνω μας;»

«Μα, γλυκιά μου, εγώ...» ψέλλισα σαστισμένα.

«Ασ' τα τώρα», μ' έκοψε η Ρουθ. «Υπάρχουν μηχανές εκεί κάτω, σου λέω. *Πελώριες* μηχανές. Τις είδα. Κι εκείνος ξέρει ότι είναι εκεί».

«Μωρό μου», της είπα, «γιατί δεν—»

«Κοίταξέ με στα μάτια», πρόσταξε κοφτά.

Την κοίταξα. Πολύ σκεφτικά.

«Με θεωρείς ανισόρροπη, έτσι;» με ρώτησε. «Έλα, απάντησέ μου. Μη διστάζεις».

«Νομίζω ότι απλώς έχεις μεγάλη φαντασία», αναστέναξα. «Διάβασες γι' αυτά τα—»

«Ε, εσύ δεν τρώγεσαι!» μουρμούρισε αγανακτισμένα. «Είσαι σκέτο παχύδερμο...»

«Έχεις το ίδιο πρόβλημα με το Γαλιλαίο», τόλμησα να της πω.

«Θα σου το αποδείξω», δήλωσε αποφασιστικά. «Θα κατέβουμε πάλι απόψε, όταν ο θυρωρός θα έχει πάει για ύπνο. Αν, δηλαδή, κοιμάται ποτέ του».

Άρχισα στ' αλήθεια ν' ανησυχώ για λογαριασμό της.

«Σταμάτα πια, γλυκιά μου», την ικέτεψα. «Σε λίγο θ' αρχίσω να φοβάμαι κι εγώ».

«Ωραία», μου είπε. «Πολύ ωραία! Κι ό,τι είχα αρχίσει να πιστεύω πως ούτε με σεισμό δε θα 'παιρνες χαμπάρι».

Όλο εκείνο το απόγευμα το έβγαλα κοιτάζοντας τη γραφομηχανή μου. Ήταν αδύνατο να κάνω δουλειά· μ' έτρωγε η ανησυχία.

Δεν μπορούσα να το καταλάβω. Λες τελικά η Ρουθ να μιλούσε σοβαρά; Εντάξει, σκέφτηκα, ας το δούμε από την αρχή. Είχε δει μια πόρτα ξεχασμένη μισάνοιχτη. Προφανώς από αμέλεια. Αν υπήρχαν στ' αλήθεια πελώριες μηχανές κάτω από την πολυκατοικία, όπως

ισχυριζόταν η Ρουθ, εκείνοι που τις είχαν φτιάξει σίγουρα δε θα ήθελαν να τις δει κανείς.

Στην Ανατολική 7η Οδό... Σε μια πολυκατοικία... Υπήρχαν πελώριες μηχανές κάτω από το υπόγειο...

Θα μπορούσε να 'ναι αλήθεια;

* * *

«Ο Θυρωρός έχει τρία μάτια!»

Η Ρουθ έτρεμε σύγκορμη. Το πρόσωπό της ήταν άσπρο σαν πανί. Έμοιαζε με κοριτσόπουλο που μόλις είχε διαβάσει την πρώτη του ιστορία τρόμου.

«Έλα, γλυκιά μου», προσπάθησα να την καθησυχάσω, σφίγγοντάς τη στην αγκαλιά μου. Ήταν τρομοκρατημένη. Εδώ που τα λέμε, κι εγώ δεν πήγαινα πίσω. Φοβόμουνα, όχι γιατί ο θυρωρός είχε τρία μάτια, αλλά για τη Ρουθ.

Δεν είπα τίποτα στην αρχή. Τι μπορεί να πει κανείς όταν η γυναίκα του έρθει και του ξεφουρνίσει κάτι τόσο τρελό;

Η Ρουθ έτρεμε για κάμποση ώρα. Όταν μίλησε τελικά, η φωνή της ήταν σιγανή, φοβισμένη.

«Ξέρω», είπε. «Δε με πιστεύεις».

Ξεροκατάπια. «Μωρό μου...» μουρμούρισα, μην ξέροντας τι άλλο να πω.

«Θα κατέβουμε εκεί κάτω απόψε», απάντησε. «Το πράγμα έχει πάρει άλλες διαστάσεις τώρα. Είναι σοβαρό».

«Δε νομίζω ότι θα 'ταν σωστό...» άρχισα να λέω.

«Εγώ θα πάω», φώναξε. η φωνή της ήταν διαπεραστική τώρα, σχεδόν υστερική. «Σου λέω, υπάρχουν μηχανές εκεί κάτω! Πανάθεμά σε, υπάρχουν μηχανές!»

Άρχισε να κλαίει τώρα, με το κορμί της να συγκλο-

νίζεται από τους λυγμούς. Της χάιδεψα τα μαλλιά, ακουμπώντας το κεφάλι της στον ώμο μου. «Εντάξει, καλή μου», τη διαβεβαίωσα. «Θα κάνουμε όπως λες».

Προσπάθησε να μου μιλήσει μέσ' από τους λυγμούς της. Αλλά δεν τα κατάφερε. Αργότερα, όταν ηρέμησε, άκουσα υπομονετικά τα όσα είχε να μου πει. Δεν ήθελα να την ταράξω περισσότερο. Σκέφτηκα ότι το καλύτερο που είχα να κάνω ήταν να την αφήσω να μου εξηγήσει.

«Περπατούσα στον προθάλαμο κάτω», μου είπε. «Πήγαινα να δω αν είχαμε κανένα απογευματινό γράμμα. Ξέρεις ότι μερικές μέρες ο ταχυδρόμος...»

Κοντοστάθηκε. «Τέλος πάντων, αυτό είναι άσχετο», συνέχισε. «Εκείνο που έχει σημασία είναι αυτό που συνέβη ενώ περνούσα δίπλα από το θυρωρό».

«Τι συνέβη;» ρώτησα, αν και φοβάμαι πως μάντευα τι θα 'λεγε.

«Μου χαμογέλασε», αποκρίθηκε η Ρουθ. «Ξέρεις, μ' εκείνο το χαμόγελό του... Το γλυκερό και δολοφονικό».

Δεν το σχολίασα, ούτε έφερα αντίρρηση. Εξακολουθούσα να πιστεύω ότι ο θυρωρός ήταν ένας άκακος φουκαράς που είχε την ατυχία να έχει φάτσα σαν να βγήκε από ταινία φρίκης.

«Λοιπόν;» τη ρώτησα. «Τι έγινε;»

«Τον προσπέρασα και ένιωσα ένα ρίγος. Με είχε κοιτάξει με τρόπο σαν να ήξερε για μένα πράγματα που δεν τα ήξερα καν η ίδια. Δε με νοιάζει τι θα πεις... εγώ πάντως έτσι ένιωσα. Και μετά...»

Ανατρίχιασε ολόκληρη. Πήρα το χέρι της στο δικό μου.

«Τι έγινε μετά;» την παρότρυνα να συνεχίσει.

«Τον ένιωσα να με κοιτάζει».

Το ίδιο είχα νιώσει κι εγώ όταν ο τύπος μας είχε

πετύχει στο υπόγειο. Καταλάβαινα τι εννοούσε. Το ένιωθες πραγματικά όταν σε κοιτούσε.

«Εντάξει», τη διαβεβαίωσα. «Γι' αυτό δεν αμφιβάλλω».

«Θ' αμφιβάλεις όμως γι' αυτό που θ' ακούσεις τώρα αμέσως», με διαβεβαίωσε βλοσυρά. Η Ρουθ έμεινε σαν παγωμένη για μια στιγμή και μετά είπε, «Όταν γύρισα το κεφάλι να κοιτάξω, τον είδα ν' απομακρύνεται προς την αντίθετη κατεύθυνση».

Καταλάβαινα πού το πήγαινε. «Κοίτα να δεις...» άρχισα να της λέω αδέξια.

«Το πρόσωπό του ήταν στραμμένο προς την άλλη μεριά αλλά με κοίταζε!»

Ξεροκατάπια. Στάθηκα εκεί αμήχανος, χαϊδεύοντας αφηρημένα το χέρι της, δίχως καν να το προσέξω.

«Πώς, γλυκιά μου;» άκουσα τον εαυτό μου να τη ρωτά.

«Υπήρχε ένα μάτι στο πίσω μέρος του κρανίου του».

«Γλυκιά μου», μουρμούρισα. Την κοίταξα —γιατί να το αρνηθώ;— με φόβο. Ένα μυαλό που χάνει την ισορροπία του ποτέ δεν ξέρεις πού θα καταλήξει.

Η Ρουθ έκλεισε τα μάτια της. Απότομα τράβηξε το χέρι της από το δικό μου κι έπλεξε τα δάχτυλά της. Τα χείλη της σφίχτηκαν. Είδα ένα δάκρυ να τρέχει από το αριστερό της μάτι και να κυλά στο μάγουλό της. Το πρόσωπό της ήταν σαν πανί.

«Το είδα», ψιθύρισε σιγανά. «Μάρτυς μου ο θεός, αλλά το είδα εκείνο το μάτι».

Δεν ξέρω γιατί συνέχισα να την ακούω. Ίσως από μαζοχισμό. Στην πραγματικότητα ήθελα να ξεχάσω την όλη υπόθεση, να προσποιηθώ ότι τίποτα δεν είχε συμβεί ποτέ.

«Πώς και δεν τον είχαμε δει πρωτύτερα, Ρουθ;» τη

ρώτησα άμηχανα. «Έχουμε ξαναδεί το πίσω μέρος του κεφαλιού του».

«Το 'χουμε ξαναδεί, λες; Είσαι σίγουρος;»

«Μα γλυκιά μου, *κάποιος* θα το είδε κι άλλοτε. Φαντάζεσαι ότι ποτέ δε βρέθηκε άλλος άνθρωπος πίσω του;»

«Τα μαλλιά του ήταν τραβηγμένα, Ρικ», μου εξήγησε. «Και πριν το βάλω στα πόδια, είδα τα μαλλιά μου να σκεπάζουν πάλι το μάτι, έτσι ώστε να μη φαίνεται πια».

Έμεινα εκεί σιωπηλός. Τι θα μπορούσα να πω, αναρωτήθηκα. Τι θα μπορούσε κανείς να πει στη γυναίκα του όταν του λέει τέτοια πράγματα; Ότι της έστριψε η βίδα; Ότι είναι εντελώς ανισόρροπη; Ή εκείνο το παλιό, χαζό, «Δουλεύεις σκληρά και χρειάζεσαι λίγη ξεκούραση»; Η Ρουθ δε δούλευε καθόλου σκληρά.

Αλλά, από την άλλη μεριά, μπορεί και να δούλευε υπερωρίες· με τη φαντασία της.

«Θα έρθεις μαζί μου εκεί κάτω απόψε;» με ρώτησε.

«Εντάξει», συμφώνησα με ζορισμένα ήρεμη φωνή. «Εντάξει, καλή μου. Τώρα δεν πας να ξαπλώσεις λίγο;»

«Είμαι εντελώς καλά».

«Πήγαινε να ξαπλώσεις, γλυκιά μου», πρόσταξα πιο αυστηρά. «Θα έρθω μαζί σου απόψε. Αλλά τώρα θέλω να πας να ξαπλώσεις».

Στάθηκε στα πόδια της. Ύστερα τράβηξε για την κρεβατοκάμαρα και άκουσα το κρεβάτι να τρίζει καθώς ξάπλωνε.

Μπήκα λίγο αργότερα να ρίξω πάνω της κάτι. Στεκόταν ασάλευτη με τα μάτια καρφωμένα στο ταβάνι. Δεν της είπα τίποτα. Δε νομίζω ότι είχε διάθεση για κουβέντες.

«Πες μου τι μπορώ να κάνω;» ρώτησα με απόγνωση τον Φιλ.

Η Ρουθ κοιμόταν. Είχα βγει αθόρυβα έξω στο διάδρομο.

«Αποκλείεις το γεγονός να υπάρχουν πραγματικά οι μηχανές και να τις είδε;» ρώτησε ο Φιλ. «Το θεωρείς αδύνατο;»

«Ναι, δε λέω», μουρμούρισα. «Αλλά, στην περίπτωση αυτή, ξέρεις και τι άλλο είναι τότε δυνατό..»

«Κοίτα... πρέπει να κατέβεις να δεις το θυρωρό. Πρέπει να του—»

«Όχι», τον έκοψα. «Δεν κάνουμε τίποτα έτσι».

«Λες να κατέβεις μαζί της απόψε εκεί κάτω;»

«Αν επιμένει», αποκρίθηκα. «Αλλιώς όχι».

«Λοιπόν», πρότεινε ο Φιλ, «όταν ξεκινήσετε, περάστε να πάρετε κι εμάς».

Τον κοίταξα περίεργα. «Θέλεις να πεις ότι άρχισες να το πιστεύεις κι εσύ τώρα;»

Μου έριξε ένα παράξενο βλέμμα. Είδα το καρύδι στο λαιμό του ν' ανεβοκατεβαίνει νευρικά.

«Μη ... Κοίτα να δεις, μην κάνεις λόγο σε κανέναν», μουρμούρισε.

Κοίταξε ανήσυχα ολόγυρα και μετά πάλι προς το μέρος μου.

«Και η Μαρτζ μου είπε ακριβώς το ίδιο», ψιθύρισε σιγανά. «Ισχυρίστηκε ότι ο θυρωρός μας έχει τρία μάτια».

Πετάχτηκα έξω μετά το δείπνο για ν' αγοράσω λίγο παγωτό. Ο Τζόνσον έκανε κανονικά τις γύρες του.

«Υπερωρίες, βλέπω, υπερωρίες», του είπα φιλικά καθώς βαδίζαμε μαζί.

«Περιμένουν φασαρίες από τις συμμορίες νεαρών της γειτονιάς» μου εξήγησε.

«Δεν έχω δει καμιά συμμορία τους», παρατήρησα αφηρημένα.

«Α, υπάρχουν, μην ανησυχείς».

«Μμμμ».

«Τι κάνει η γυναίκα σου;»

«Καλά», απάντησα.

«Εξακολουθεί να πιστεύει ότι η πολυκατοικία είναι βιτρίνα για κάποια βρομοδουλειά;» γέλασε.

«Όχι», ξεροκατάπια. «Της το έκοψα. Νομίζω ότι με δούλευε από την αρχή».

Κούνησε το κεφάλι του και με καληνύχτισε στη γωνιά. Για κάποιο λόγο ήταν αδύνατο να εμποδίσω τα χέρια μου να τρέμουν σ' όλο το δρόμο του γυρισμού. Χώρια που κάθε τόσο γύριζα και κοίταζα πίσω μου...

«Ήρθε η ώρα», άκουσα τη φωνή της Ρουθ.

Γρύλισα κάτι ακαθόριστο και γύρισα από την άλλη μεριά στο κρεβάτι. Η Ρουθ με σκούντησε. Άνοιξα τα μάτια μου νυσταγμένα και το βλέμμα μου έπεσε αυτόματα στο ρολόι. Τα φωτεινά νούμερα έδειχναν ότι η ώρα ήταν σχεδόν τέσσερις το πρωί.

«Θέλεις να πάμε *τώρα*;» μουρμούρισα, μην έχοντας ακόμη ξυπνήσει αρκετά για να δείξω το απαιτούμενο τακτ.

Επακολούθησε μια σύντομη σιωπή από μέρους της. Αυτό ήταν που με ξύπνησε ολότελα.

«Εγώ θα πάω», μου δήλωσε ξερά.

Ανακάθισα στο κρεβάτι. Την κοίταξα στο μισοσκόταδο, με την καρδιά μου να βροντά κάπως υπερβολικά. Το στόμα και το λαρύγγι μου ήταν κατάξερα.

«Εντάξει», συμφώνησα. «Περίμενε λίγο να ντυθώ».

Η Ρουθ ήταν ήδη ντυμένη. Την άκουγα που ετοίμα-

ζε καφέ στην κουζίνα, ενώ εγώ φορούσα τα ρούχα μου. Δεν έκανε καθόλου θόρυβο. Θέλω να πω, αυτός που έκανε δεν πρόδινε καμιά τρεμούλα στα χέρια της. Εξάλλου μιλούσε πολύ λογικά. Αλλά όταν κοίταξα τον καθρέφτη του λουτρού αντίκρισα έναν πολύ ανήσυχο σύζυγο. Έριξα κρύο νερό στο πρόσωπό μου και χτένισα τα μαλλιά μου.

«Ευχαριστώ», είπα όταν μου έδωσε το φλιτζάνι με τον καφέ. Ύστερα στάθηκα εκεί νευρικός, αμήχανος μπροστά στην ίδια μου τη γυναίκα.

Η Ρουθ δεν ήπιε καφέ. «Ξύπνησες εντελώς τώρα;» με ρώτησε κάποια στιγμή. Κούνησα το κεφάλι καταφατικά. Πρόσεξα τον ηλεκτρικό φακό και το κατσαβίδι στο τραπέζι της κουζίνας. Αποτέλειωσα τον καφέ μου.

«Έτοιμος», δήλωσα. «Άντε να ξεμπερδεύουμε».

Ένιωσα το χέρι της στο μπράτσο μου.

«Ρικ, ελπίζω να μη...» άρχισε να λέει. Μετά σταμάτησε και γύρισε προς την άλλη μεριά το πρόσωπό της.

«Τι;»

«Τίποτα», αποκρίθηκε. «Ας ξεκινάμε».

Το κτήριο ήταν σιωπηλό σαν τάφος όταν βγήκαμε στο διάδρομο. Είχαμε φτάσει στα μισά προς το ασανσέρ, όταν θυμήθηκα τον Φιλ και τη Μαρτζ. Της το είπα.

«Δεν μπορούμε ν' αργήσουμε άλλο», παρατήρησε. «Θα φωτίσει όπου να 'ναι».

«Περίμενε μια στιγμούλα να δω τουλάχιστον αν έχουν σηκωθεί», της είπα.

Δεν έφερε αντίρρηση. Περίμενε δίπλα στην πόρτα του ασανσέρ, ενώ εγώ προχώρησα πιο κάτω στο διάδρομο και χτύπησα σιγανά την πόρτα του διαμερίσματός τους. Δεν πήρα καμιά απάντηση. Κοίταξε πίσω στο διάδρομο.Η Ρουθ είχε εξαφανιστεί!

Ένιωσα την καρδιά μου να κάνει τούμπα. Αν και ήμουν σίγουρος ότι δεν υπήρχε κανένας κίνδυνος στο

υπόγειο, ομολογώ ότι πανικοβλήθηκα. «Ρουθ...», τραύλισα και όρμησα προς τις σκάλες.

«Περίμενε μια στιγμή!» άκουσα τον Φιλ να φωνάζει δυνατά από μέσα.

«Δεν μπορώ!» φώναξα πίσω μου, αρχίζοντας να κατεβαίνω τέσσερα τέσσερα τα σκαλοπάτια.

Όταν έφτασα στο υπόγειο είδα ότι η πόρτα του ασανσέρ ήταν ανοιχτή και φως χυνόταν από μέσα. Ο θαλαμίσκος ήταν άδειος.

Κοίταξα γύρω μου για κανένα διακόπτη λάμπας, αλλά δεν είδα τίποτα. Άρχισα να προχωρώ στο σκοτεινό διάδρομο όσο πιο γοργά μπορούσα.

«Καλή μου!» ψιθύρισα με αγωνία. «Ρουθ, πού είσαι;»

Τη βρήκα να στέκεται δίπλα από μια πόρτα στο διάδρομο. Ήταν ανοιχτή.

«Τώρα μπορείς να πάψεις να μου φέρεσαι σαν να 'μουνα τρελή», μου είπε ψυχρά.

Μου κόπηκε η ανάσα και ένιωσα ένα χέρι στο μάγουλό μου. Κατάλαβα ότι ήταν το δικό μου. Η Ρουθ είχε δίκιο! Υπήρχαν σκάλες μετά την πόρτα. Και είχε φως εκεί κάτω και ακούγονταν ήχοι... Θόρυβοι μεταλλικοί και παράξενοι βόμβοι.

Πήρα το χέρι της στο δικό μου. «Με συγχωρείς», ψιθύρισα. «Σου ζητώ συγγνώμη».

Το χέρι της σφίχτηκε στο δικό μου. «Πολύ καλά», είπε. «Ας τα ξεχάσουμε αυτά τώρα. Υπάρχει κάτι πολύ σκοτεινό σε όλα αυτά».

Έγνεψα καταφατικά. «Ναι», μουρμούρισα, καταλαβαίνοντας ότι δεν μπορούσε να δει το κούνημα του κεφαλιού μου στο σκοτάδι.

«Ας κατέβουμε», πρότεινε η Ρουθ.

«Δε νομίζω πως θα 'ταν φρόνιμο», παρατήρησα.

«Πρέπει να μάθουμε», απάντησε, λες και η διαλεύ-

κανση της υπόθεσης ήταν ιερό καθήκον μας.

«Μα μπορεί να υπάρχει κάποιος εκεί κάτω», διαμαρτυρήθηκα.

«Απλώς θα ρίξουμε μια ματιά στα κρυφά», επέμεινε η Ρουθ.

Με τράβηξε πίσω της. Υποθέτω ότι το φιλότιμο δε με άφησε να κάνω πίσω. Αρχίσαμε να κατεβαίνουμε. Και τότε η σκέψη άστραψε στο μυαλό μου: Αν η Ρουθ είχε δίκιο για την κρυφή πόρτα και τις μηχανές, τότε έπρεπε να έχει δίκιο και για το θυρωρό. Ο τύπος έπρεπε στ' αλήθεια να έχει...

Ένιωσα κάπως σαν να ονειρευόμουνα. Βρίσκομαι στην Ανατολική 7η Οδό, θύμισα στον εαυτό μου. Σε μια πολυκατοικία στην Ανατολική 7η Οδό. Όλα όσα συμβαίνουν τώρα είναι αληθινά.

Ήταν σχεδόν αδύνατο να πείσω τον εαυτό μου.

Σταματήσαμε στη βάση της σκάλας. Εκεί μαρμάρωσα, κοιτάζοντας πέρα με γουρλωμένα μάτια. Υπήρχαν μηχανές εκεί κάτω, καμία αμφιβολία γι' αυτό. Απίστευτες μηχανές! Και ενώ τις κοιτούσα, άρχισα να συνειδητοποιώ τι είδους μηχανές ήταν. Είχα διαβάσει κι εγώ βιβλία, και μάλιστα όχι επιστημονικής φαντασίας.

Ένιωσα κάτι σαν ίλιγγο. Δεν είναι εύκολο να προσαρμοστείς αμέσως σε μια τέτοια εμπειρία. Τη μια στιγμή να είσαι σ' ένα κοινό διαμέρισμα και την άλλη σε... σε τούτο το χώρο που ξεχείλιζε από ενέργεια! Ένιωσα να κλονίζομαι από τη φοβερή αποκάλυψη.

Δεν ξέρω πόση ώρα στεκόμαστε αποσβολωμένοι έτσι, αλλά ξαφνικά συνειδητοποίησα ότι έπρεπε να του δίνουμε από κει, να αναφέρουμε στις αρχές τι γινόταν...

«Φεύγουμε», ψιθύρισα στη Ρουθ. Αρχίσαμε ν' ανεβαίνουμε πάλι τα σκαλοπάτια, με το μυαλό μου να

δουλεύει κι αυτό σαν μηχανή. Κλωθογύριζε ιδέες τη μια μετά την άλλη, γοργά, ξέφρενα. Και όλες τους ήταν παλαβές — αλλά και πιθανές. Ακόμη και οι πιο τρελές.

Ενώ διασχίζαμε το διάδρομο του υπογείου, είδαμε ξαφνικά το θυρωρό να έρχεται προς το μέρος μας.

Ήταν ακόμη σκοτεινά, μόλο που είχε αρχίσει πια να χαράζει. Άρπαξα τη Ρουθ και την τράβηξα βιαστικά πίσω από μια κολόνα. Ζαρώσαμε πίσω της κρατώντας και την ανάσα μας, με τ' αφτιά τεντωμένα για τα βήματά του που μας ζύγωναν.

Πέρασε από δίπλα μας. Κρατούσε ένα φακό, αλλά δεν έπαιζε το φως του ολόγυρα. Απλώς βάδιζε γραμμή προς την ανοιχτή πόρτα.

Και τότε ήταν που συνέβη.

Μόλις έφτασε στο φως που χυνόταν από την ανοιχτή πόρτα, κοντοστάθηκε. Το πρόσωπό του ήταν γυρισμένο αντίθετα από μας, προς τη σκάλα.

Αλλά μας κοιτούσε.

Έχασα και τη λιγοστή ανάσα που μου είχε απομείνει. Έμεινα παράλυτος από τρόμο, κοιτάζοντας σ' εκείνο το μάτι στο πίσω μέρος του κρανίου του. Και αν και δεν είχε πρόσωπο ολόγυρα, το αναθεματισμένο μάτι μας χαμογελούσε. Ήταν ένα μοχθηρό χαμόγελο σιγουριάς, ανείπωτα τρομακτικό. Μας έβλεπε και διασκέδαζε μαζί μας... και ούτε που σκοτιζόταν που το ξέραμε.

Πέρασε από το κατώφλι και η πόρτα βρόντησε κλείνοντας πίσω του. Ύστερα ο τοίχος γλίστρησε στο πλάι και η πόρτα χάθηκε από τα μάτια μας.

Μείναμε εκεί τρέμοντας.

«Το είδες», ψιθύρισε η Ρουθ τελικά.

«Ναι».

«Ξέρει ότι είδαμε εκείνες τις μηχανές», παρατήρησε. «Παρ' όλα αυτά δεν έκανε τίποτα».

Συνεχίσαμε να μιλάμε ενώ ανεβαίναμε με το ασανσέρ.

«Ίσως δε συμβαίνει τίποτα κακό», μουρμούρισα. «Μπορεί να...»

Σταμάτησα καθώς έφερνα πάλι στο νου μου εκείνες τις μηχανές. Ήξερα τι είδους μηχανές ήταν.

«Τι θα κάνουμε τώρα»; με ρώτησε η Ρουθ. Την κοίταξα. Ήταν τρομοκρατημένη. Την έσφιξα πάνω μου να της δώσω κουράγιο. Αλλά κι εγώ δεν ήμουν λιγότερο τρομαγμένος.

«Καλύτερα να φύγουμε από δω μέσα», είπα τελικά. «Και γρήγορα μάλιστα».

«Όμως δεν έχουμε μαζέψει τίποτα από τα πράγματά μας», παρατήρησε εκείνη.

«Θα τα μαζέψουμε», απάντησα. «Θα έχουμε φύγει πριν ξημερώσει. Δε νομίζω ότι μπορούν να...»

«Μπορούν; *Ποιοι;*»

Τώρα γιατί το 'χα πει αυτό; αναρωτήθηκα. Όμως έπρεπε να είναι ομάδα. Δεν μπορεί ο θυρωρός να είχε φτιάξει όλες εκείνες τις μηχανές μόνος του.

Νομίζω ότι ήταν εκείνο το τρίτο μάτι που επιβεβαίωνε τη θεωρία μου. Και όταν σταματήσαμε να δούμε τον Φιλ και τη Μαρτζ και μας ρώτησαν τι είχαμε δει, τους εξήγησα την άποψή μου . Η Ρουθ δε νομίζω να ξαφνιάστηκε ιδιαίτερα. Σίγουρα το ίδιο είχε σκεφτεί κι εκείνη.

«Νομίζω ότι το κτήριο είναι διαστημόπλοιο», εξήγησα.

Οι δυο φίλοι μας με κοίταξαν εμβρόντητοι. Ο Φιλ άρχισε να χαμογελά, αλλά το 'κοψε απότομα όταν είδε ότι δεν αστειευόμουν.

«Τι έκανε λέει!» φώναξε η Μαρτζ.

«Ξέρω ότι ακούγεται τελείως τρελό», είπα, καταλαβαίνοντας ότι έδειχνα πιο ανισόρροπος απ' ό,τι πριν η γυναίκα μου. «Αλλά ήταν πυραυλοκινητήρες εκείνες οι μηχανές κάτω. Δεν ξέρω πώς στο διάβολο βρέθηκαν εκεί...» Ανασήκωσα απελπισμένα τους ώμους μου, νιώθοντας πόσο μάταιη ήταν κάθε εικασία. «Το μόνο που ξέρω είναι ότι είναι πυραυλοκινητήρες».

«Μα αυτό σημαίνει ότι το σπίτι είναι... είναι διαστημόπλοιο;» τραύλισε αδύναμα ο Φιλ, αλλάζοντας την πρόταση στα μισά από παρατήρηση σε ερώτηση.

«Ακριβώς», αποκρίθηκε η Ρουθ.

Ανατρίχιασα. Η απάντησή της ήταν σαν να 'βαζε την τελευταία σφραγίδα. Ό,τι είχε πει τώρα τελευταία είχε βγει απόλυτα σωστά.

«Μα...» έκανε σαστισμένα η Μαρτζ. «Τί νόημα έχει;»

Η Ρουθ μας κοίταξε σταθερά, «Ξέρω», δήλωσε.

«Τι ξέρεις, καλή μου;» ρώτησα, τρέμοντας την πιθανή απάντηση.

«Εκείνος ο θυρωρός... Δεν είναι άνθρωπος. Αυτό το διαπιστώσαμε. Εκείνο το τρίτο μάτι που αποδεικνύει ότι—»

«Θέλεις να πεις ότι *στ' αλήθεια* έχει τρίτο μάτι;» ρώτησε δύσπιστα ο Φιλ.

Έγνεψα καταφατικά. «Ναι, έχει. Το είδα κι εγώ».

«Ω Θεέ μου!» ψέλλισε ο Φιλ.

«Δεν είναι άνθρωπος», επανέλαβε η Ρουθ. «Ανθρωποειδής, ναι, αλλά σίγουρα όχι από τούτη τη Γη. Μπορεί να μας μοιάζει σε όλα... εκτός από εκείνο το μάτι. Αλλά μπορεί και να είναι εντελώς διαφορετικός που να χρειάστηκε ν' αλλάξει τη μορφή του. Και ν' άφησε εκείνο το πρόσθετο μάτι για να μας παρακολουθεί δίχως να τον παίρνουμε είδηση».

Ο Φιλ χτένισε νευρικά τα μαλλιά του με δάχτυλα που τρέμαν.

«Είναι τρελό», μουρμούρισε.

Σωριάστηκε βαριά σε μια πολυθρόνα. Τα κορίτσια τον μιμήθηκαν. Εγώ έμεινα όρθιος. Ένιωθα ανήσυχος που ήμαστε ακόμη εκεί. Πίστευα ότι έπρεπε ν' αρπάξουμε το καπέλο μας και να το βάλουμε στα πόδια. Οι άλλοι δε φαίνονταν να διαισθάνονται άμεσο κίνδυνο. Τελικά αποφάσισα ότι δε θα χανόταν κι ο κόσμος αν περιμέναμε ώς το πρωί. Ύστερα θα το έλεγα στον Τζόνσον ή σε κάποιον υπεύθυνο τελοσπάντων. Αποκλείεται να συνέβαινε τίποτα τώρα.

«Είναι τρελό», επανέλαβε ο Φιλ.

«Είδα εκείνες τις μηχανές», του θύμισα. «Υπάρχουν στ' αλήθεια. Δεν μπορείς να το αρνηθείς».

«Κοιτάξτε», είπε η Ρουθ. «Πρόκειται μάλλον για εξωγήινους».

«Μα τι κάθεσαι και λες τώρα;» έκανε η Μαρτζ εκνευρισμένη. Κατάλαβα ότι ήταν κι αυτή τρομοκρατημένη.

«Γλυκιά μου», είπα στη Ρουθ δειλά, «διαβάζεις πολλή επιστημονική φαντασία...»

Τα χείλη της Ρουθ σφίχτηκαν. «Μη μου αρχίζεις πάλι τα ίδια», γρύλισε οργισμένα. «Πίστευες ότι ήμουνα τρελή όταν σου ανέφερα τις υποψίες μου για τούτο το σπίτι. Το ίδιο όταν σου έκανα λόγο για τις μηχανές. Ήσουν ακόμη πιο σίγουρος πως είχα χάσει τα λογικά μου όταν σου είπα ότι ο θυρωρός έχει τρία μάτια. Δε νομίζεις ότι είναι καιρός ν' αρχίσεις να με πιστεύεις και σε κάτι;»

Το βούλωσα. Και η Ρουθ συνέχισε.

«Ας υποθέσουμε ότι είναι εξωγήινοι», παράλλαξε ελαφρά για χάρη της Μαρτζ. «Μπορεί να θέλουν μερικούς κατοίκους της Γης για πειραματισμό... για *παρατήρηση*», βιάστηκε να διορθώσει, δεν ξέρω για τίνος τη χάρη τώρα. Οπωσδήποτε η ιδέα να γίνεις πειραμα-

τόζωο τρισόφθαλμων θυρωρών από άλλο πλανήτη δεν ήταν διόλου συναρπαστική.

«Ποιος καλύτερος τρόπος υπάρχει για να βρουν ανθρώπους», συνέχισε η Ρουθ, «από το να φτιάξουν ένα διαστημόπλοιο σαν πολυκατοικία, να το νοικιάσουν κανονικά κι έτσι να το γεμίσουν κόσμο στα γρήγορα;»

Μας κοίταξε επιθετικά σαν να μας προκαλούσε να τη διαψεύσουμε, μην υποχωρώντας ούτε χιλιοστό από τις απόψεις της.

«Και μετά», πρόσθεσε, «κάποιο ωραίο πρωί, όταν όλοι θα κοιμούνται ακόμη του καλού καιρού... έχει γεια, Γη».

Το κεφάλι μου στριφογύριζε. Ήταν τρελό, αλλά τι θα μπορούσα να πω; Ήδη είχα δείξει ορθολογιστικά σκεπτικιστής τρεις φορές, και είχα πέσει έξω. Δε σήκωνε να δείξω δυσπιστία και τώρα. Δεν άξιζε το ρίσκο. Και κατά βάθος δεν αμφέβαλλα ότι η Ρουθ είχε δίκιο.

«Μα ολόκληρο το κτήριο!» έκανε ο Φιλ, απρόθυμος να το πιστέψει. «Πώς θα μπορούσαν να... να το απογειώσουν;»

«Αν έρχονται από άλλο πλανήτη, μπορεί να είναι αιώνες πιο εξελιγμένοι από μας στη διαστημική τεχνολογία».

Ο Φιλ κάτι πήγε να πει, δίστασε και μετά παρατήρησε, «Μα δε *μοιάζει* καθόλου με διαστημόπλοιο».

«Το κτήριο μπορεί να είναι το κέλυφος του διαστημοπλοίου», απάντησα εγώ. «Και μάλλον αυτό συμβαίνει. Ίσως το ίδιο το διαστημόπλοιο συμπεριλαμβάνει μονάχα τις κρεβατοκάμαρες. Δε χρειάζονται και τίποτε άλλο. Εκεί θα βρίσκονται όλοι στις πολύ πρωινές ώρες αν...»

«Όχι», με διέκοψε η Ρουθ. «Δε θα μπορούσαν ν' α-

πορρίψουν το κέλυφος δίχως να τραβήξουν την προσοχή».

Μείναμε όλοι σιωπηλοί, παραδέρνοντας σε πυκνή καταχνιά αβεβαιότητας και άμορφων φόβων. Άμορφων, γιατί δεν μπορείς να δώσεις μορφή σε κάτι που δεν ξέρεις τι είναι.

«Ακούστε με», είπε έξαφνα η Ρουθ.

Τα λόγια της μ' έκαναν ξαφνικά ν' ανατριχιάσω. Ήθελα να της πω να πάψει να εκφράζει μεγαλόφωνα τα φρικαλέα της προαισθήματα. Είχαν τη δυσάρεστη τάση να επαληθεύονται.

«Υποθέστε ότι τούτο είναι κανονικό κτήριο», είπε, «και ότι το διαστημόπλοιο βρίσκεται *ολόγυρά* του».

«Μα...» Η Μαρτζ τα είχε κυριολεκτικά χαμένα και ένιωθε οργισμένη, ακριβώς γιατί τα είχε χαμένα. «Δεν υπάρχει τίποτα γύρω από το σπίτι. Αυτό είναι ολοφάνερο!»

«Αυτά τα πλάσματα θα διαθέτουν επιστημονικές γνώσεις πολύ πιο πέρα από τις δικές μας», εξήγησε η Ρουθ. «Δεν αποκλείεται να έχουν καταφέρει να κάνουν την ύλη αόρατη».

Νομίζω ότι όλοι σκιρτήσαμε νευρικά. «Γλυκιά μου...» μουρμούρισα.

«Δηλαδή το αποκλείετε;» ρώτησε η Ρουθ πεισματικά.

Αναστέναξα. «Είναι πιθανό. Πιθανό αλλά παρατραβηγμένο».

Μείναμε πάλι σιωπηλοί. «Ακούστε με», είπε πάλι η Ρουθ.

«Όχι», την έκοψα. «Η σειρά σου ν' ακούσεις. Νομίζω ότι έχουμε αρχίσει να χάνουμε τα λογικά μας με τούτη την ιστορία. Ωστόσο είναι γεγονός ότι *υπάρχουν* μηχανές στο υπόγειο και ότι ο θυρωρός *έχει* τρία μάτια. Με βάση αυτά τα δεδομένα και μόνο νομίζω ότι

η φρονιμάδα απαιτεί να πάρουμε δρόμο από δω. Τούτη τη στιγμή κιόλας».

Σ' αυτό τουλάχιστον συμφωνήσαμε όλοι.

«Καλύτερα να ειδοποιήσουμε και τους άλλους ενοίκους», πρότεινε η Ρουθ. «Δεν μπορούμε να τους εγκαταλείψουμε εδώ».

«Θα χάσουμε πολύτιμο χρόνο», διαφώνησε η Μαρτζ.

«Όχι, δεν είναι σωστό να τους αφήσουμε εδώ μέσα», δήλωσα. «Εσύ μάζεψε τα πράγματά μας, Ρουθ. Θα πάω εγώ να τους ειδοποιήσω».

Όρμησα στην πόρτα και άρπαξα το πόμολο.

Αλλά το πόμολο δε γύριζε.

Ένα κύμα πανικού με πλημμύρισε. Έσφιξα γερά το πόμολο κι έβαλα όλη μου τη δύναμη να το στρίψω. Ξαφνικά, προσπαθώντας να κυριαρχήσω στον πανικό μου, σκέφτηκα ότι μπορεί η πόρτα να ήταν κλειδωμένη από μέσα. Την έλεγξα.

Ήταν κλειδωμένη απέξω.

«Τι συμβαίνει;» ρώτησε η Μαρτζ με φωνή που έτρεμε. Μπορούσες να μαντέψεις το ουρλιαχτό που ήταν έτοιμο να πεταχτεί από το λαρύγγι της.

«Κλειδωμένη», εξήγησα λακωνικά.

Μια πνιχτή κραυγή ξέφυγε από τη Μαρτζ. Μείναμε όλοι μαρμαρωμένοι, κοιτάζοντας σαν χαζοί ο ένας τον άλλο.

«Είναι αλήθεια», τραύλισε η Ρουθ με φρίκη. «Ω Θεέ μου, τότε όλα είναι αλήθεια!»

Όρμησα προς το παράθυρο. Την άλλη στιγμή το κτήριο άρχισε να τρέμει σαν να γινόταν σεισμός. Πιατικά άρχισαν να κροταλίζουν και να πέφτουν από τα ράφια. Ακούσαμε μια καρέκλα να τουμπάρει με κρότο στην κουζίνα.

«Τι συμβαίνει;» φώναξε πάλι η Μαρτζ. Ο Φιλ την έσφιξε στα μπράτσα του καθώς άρχισε να κλαψουρίζει. Η Ρουθ έτρεξε σε μένα και μείναμε όλοι έτσι, παγωμένοι, νιώθοντας το πάτωμα να κλονίζεται κάτω από τα πόδια μας.

«Οι μηχανές!» φώναξε ξαφνικά η Ρουθ. «Τις έβαλαν μπροστά».

«Θα χρειάζονται προθέρμανση!» μάντεψα στην τύχη. «Υπάρχει ακόμη χρόνος να ξεφύγουμε!»

Άφησα τη Ρουθ και άρπαξα γοργά μια καρέκλα. Κάτι μου έλεγε ότι και τα παράθυρα θα είχαν κλειδωθεί αυτόματα.

Εκσφενδόνισα την καρέκλα στην τζαμαρία, κάνοντάς τη θρύψαλα. Οι κραδασμοί δυνάμωναν συνέχεια.

«Γρήγορα!» φώναξα για ν' ακουστώ πάνω από το βουητό. «Από τη σκάλα πυρκαϊάς! Ίσως προλάβουμε!»

Κεντρισμένοι από τον πανικό και τον τρόμο, η Μαρτζ και ο Φιλ άρχισαν να διασχίζουν το πάτωμα που έτρεμε. Σχεδόν τους πέταξα σηκωτούς έξω από το σπασμένο παράθυρο. Η φούστα της Μαρτζ πιάστηκε κάπου και σκίστηκε. Η Ρουθ έκοψε τα δάχτυλά της. Βγήκα τελευταίος, με ένα κομμάτι τζαμιού καρφωμένο στο πόδι μου. Είχα τόση αδρεναλίνη στις φλέβες μου που ούτε καν το ένιωθα χωμένο στη σάρκα μου.

Συνέχισα να τους σπρώχνω και να τους κεντρίζω να κατέβουν τη σκάλα της πυρασφάλειας. Το τακούνι από την παντόφλα της Μαρτζ πιάστηκε σ' ένα σκαλί και ξεκόλλησε. Η παντόφλα ξέφυγε από το πόδι της. Στραβοπατώντας, κατέβηκε την πορτοκαλόχρωμη σκάλα σχεδόν κουτρουβαλώντας, με το πρόσωπο πανιασμένο και παραμορφωμένο από τον τρόμο. Η Ρουθ, με σπορ παπούτσια, κατέβαινε γοργά πίσω από τον Φιλ. Εγώ ακολουθούσα τελευταίος, σπρώχνοντάς τους να βιαστούν.

Είδαμε και άλλους ενοίκους στα παράθυρά τους και ακούσαμε τζαμαρίες να σπάζουν από πιο ψηλά ή πιο χαμηλά πατώματα. Είδαμε ένα ηλικιωμένο ζευγάρι να βγαίνει από ένα παράθυρο και ν' αρχίζει επίσης να κατεβαίνει. Μας έκλειναν το δρόμο αναγκάζοντάς μας να κόψουμε τη φόρα μας.

«Άντε, κουνηθείτε!» τους φώναξε η Μαρτζ εκτός εαυτού. Οι άλλοι κοίταξαν πίσω τους με τρομαγμένα μάτια.

Η Ρουθ γύρισε προς το μέρος μου με το πρόσωπό της πανιασμένο. «Θα πάρεις τα πόδια σου;» μου φώναξε νευρικά με φωνή που έτρεμε.

«Έρχομαι», αποκρίθηκα με κομμένη την ανάσα. Ένιωθα σαν να 'μουν έτοιμος να σωριαστώ εκεί στις σκάλες. Και φαίνονταν ατέλειωτες οι αναθεματισμένες.

Στο τέρμα υπήρχε μια κρεμαστή σκάλα. Είδαμε την ηλικιωμένη συγκάτοικο να πέφτει με βρόντο στο έδαφος και να φωνάζει από πόνο έχοντας στραμπουλήξει τον αστράγαλό της. Ο άντρας της πήδησε δίπλα της και τη βοήθησε να σηκωθεί. Το κτήριο τρανταζόταν συθέμελα τώρα. Είδαμε κομμάτια από σοβάδες να πέφτουν από τους τοίχους.

Η φωνή μου ενώθηκε μ' εκείνη των αλλων, όλοι φωνάζοντας την ίδια λέξη: *«Γρήγορα!»*

Είδα τον Φιλ να πηδά στο έδαφος. Ύστερα γύρισε και μισοάρπαξε τη Μαρτζ που έκλαιγε από φόβο. Καθώς πατούσε στο χώμα την άκουσα να ψελλίζει σχεδόν άναρθρα, «Δόξα τω Θεώ!» Ύστερα άρχισαν και οι δυο να τρέχουν στο κοινόχρηστο δρομάκι προς τον κεντρικό δρόμο. Ο Φιλ γύρισε το κεφάλι προς το μέρος μας, αλλά η Μαρτζ συνέχισε να τον τραβά πίσω της.

«Άσε με να περάσω πρώτος!» γρύλισα λαχανιαστά. Η Ρουθ παραμέρισε και πήδησα στο χώμα, νιώθοντας ένα τσούξιμο χαμηλά στο πόδι κι ένα μικρό πόνο στους αστραγάλους. Μετά σήκωσα το κεφάλι και άπλωσα τα χέρια μου προς τη Ρουθ.

Ένας άντρας πίσω της προσπαθούσε να τη σπρώξει πέρα για να μπορέσει να πηδήσει εκείνος στο χώμα.

«Πρόσεξε!» βρηχήθηκα σαν μανιασμένο θεριό, έχοντας ξαφνικά χάσει την ανθρώπινη ιδιότητα από το φόβο και την αγωνία για τη γυναίκα μου. Αν είχα όπλο θα τον σκότωνα επιτόπου, δίχως δεύτερη σκέψη.

Η Ρουθ άφησε τον άλλο να πηδήσει πρώτος. Ο τύπος σηκώθηκε στα πόδια του βαριανασαίνοντας και όρμησε προς το δρόμο. Το κτήριο έτρεμε και συγκλονιζόταν ολόκληρο. Η ατμόσφαιρα ήταν γεμάτη τώρα από το μουγκρητό των μηχανών.

«Ρουθ!» ούρλιαξα.

Πήδησε και πρόλαβα να την αρπάξω στον αέρα. Μόλις ξαναβρήκαμε την ισορροπία μας αρχίσαμε να τρέχουμε στον κοινόχρηστο προς το δρόμο. Μόλις και μπορούσα ν' ανασάνω. Κάτι σαν μαχαιριά με σούβλιζε στο πλευρό.

Βγαίνοντας ακάθεκτοι στο δρόμο, είδαμε τον Τζόνσον να κινείται ανάμεσα στο πανικόβλητο πλήθος προσπαθώντας να επιβάλει μια τάξη.

«Μαζευτείτε εδώ!» φώναξε. «Μην πανικοβάλλεστε!»

Τρέξαμε προς το μέρος του. «Τζόνσον!» του φώναξα. «Το διαστημόπλοιο είναι —»

«Διαστημόπλοιο;» έκανε ο Τζόνσον κοιτάζοντας με δύσπιστα.

«Το κτήριο μας! Είναι διαστημόπλοιο! Είναι...» Το έδαφος τρανταζόταν φοβερά τώρα.

Ο Τζόνσον γύρισε για ν' αρπάξει κάποιον που περ-

νούσε τρεχάτος. Η φωνή πνίγηκε στο λαρύγγι μου και μια πνιχτή ανάσα ξέφυγε από τα χείλη της Ρουθ. Τα χέρια της ανέβηκαν ασυναίσθητα στα μάγουλά της.

Ο Τζόνσον μας κοίταζε με το τρίτο μάτι του. Εκείνο το πίσω μάτι που χαμογελούσε.

«Όχι!» ψιθύρισε η Ρουθ τρέμοντας. *«Όχι!»*

Και την άλλη στιγμή ο ουρανός, που είχε αρχίσει να χαράζει, σκοτείνιασε απότομα. Γύρισα έντρομος το κεφάλι. Γυναίκες έσκουζαν και στρίγκλιζαν από πανικό. Κοίταξα ολόγυρα...

Συμπαγή τοιχώματα έκρυβαν κιόλας τον ουρανό από τα μάτια μας.

«Ω Θεέ μου!» τραύλισε η Ρουθ. «Δεν υπάρχει ελπίδα να ξεφύγουμε. *Είναι ολόκληρο το τετράγωνο!»*

Ύστερα άναψαν στο φουλ οι κινητήρες.

ΤΟ ΚΑΛΕΣΜΑ ΤΟΥ ΚΘΟΥΛΟΥ

του Χ.Φ. Λάβκραφτ

Ίσως τούτη η Γη να μην ήταν πάντοτε δική μας. Ίσως κάποτε, στο πολύ μακρινό παρελθόν, την εξουσίαζαν πλάσματα που είχαν έρθει από άλλα άστρα. Πλάσματα με περισσότερες από τρεις διαστάσεις, τόσο ασύλληπτα και τρομακτικά για μας που οι πρώτοι άνθρωποι τα είδαν σαν δαιμονικούς θεούς. Και ίσως αυτά τα πλάσματα να μην έφυγαν ποτέ, αλλά να παρέμειναν σε μυστικούς τόπους της Γης, βυθισμένα για χιλιάδες χρόνια σε κάτι σαν χειμερία νάρκη, περιμένοντας τη μέρα που οι συνθήκες θα ευνοούσαν την επιστροφή και την επανακυριαρχία τους στον κόσμο.

Και πάνω απ' όλα, ίσως υπάρχει μια μυστική αδελφότητα που εξακολουθεί να λατρεύει εκείνους τους εξωγήινους «δαίμονες» και να εργάζεται για την επιστροφή τους...

Τούτο το διήγημα είναι το δεύτερο αυτής της συλλογής που βασίζεται σε πραγματικά δεδομένα. Αν και η επιμέρους πλοκή και υπόθεση είναι φανταστικές, η κεντρική ιδέα βασίζεται σε αληθινές μυστικές δοξασίες και παραδόσεις. Το διάλεξα γιατί είναι το πρώτο της σειράς μ' αυτό το συγκεκριμένο θέμα, που σήμερα είναι γνωστό σαν Μυθολογία Κθούλου. Το «Κάλεσμα του Κθούλου» δημοσιεύτηκε το 1926 και επακολούθησε πλήθος από διηγήματα τόσο από τον ίδιο τον Λάβ-

κραφτ όσο και από άλλους συγγραφείς που περιστρέφονται γύρω από το ίδιο κεντρικό θέμα. Όλα τα έργα της σειράς περιέχουν ανάμεικτα αληθινά και φανταστικά στοιχεία, και σήμερα χιλιάδες άνθρωποι σε όλο τον κόσμο πασχίζουν να ξεδιαλύνουν πού τελειώνει το μυθιστόρημα και πού αρχίζει η αλήθεια σ' αυτή την υπόθεση.

Επειδή είναι μια ιστορία πιο πολύπλοκη απ' όσο μου επιτρέπει ο χώρος ν' αναλύσω, δε θα πω τίποτα περισσότερο εδώ. Έχετε υπόψη πάντως ότι υπάρχει άμεση σχέση ανάμεσα στις οντότητες που αναφέρει ο Φριτς Λάιμπερ και σ' αυτές που αναφέρει ο Λάβκραφτ. Και αν θέλετε να γνωρίσετε στ' αλήθεια κι από κοντά τι σημαίνει «τρόμος» με όλη τη σημασία της λέξης δεν έχετε παρά να ερευνήσετε σε βάθος αυτή την ιστορία.

Ο Χάουαρντ Φίλλιπς Λάβκραφτ—που πάντοτε υπέγραφε τα έργα του σαν Χ. Φ. Λάβκραφτ— γεννήθηκε το 1890 στην οδό Έιντζελ της Πρόβιντενς του Ρόου Άιλαντ και πέθανε το 1937 στην οδό Κόλλετζ της ίδιας πόλης στο σπίτι της θείας του Άννι Φ. Γκάμουελ. Αναφέρω αυτές τις λεπτομέρειες σαν ένα πρώτο κλειδί για όποιον θέλει να προχωρήσει στην έρευνα της υπόθεσης. Προσέξτε τα διάφορα ονόματα στο «Κάλεσμα του Κθούλου», όπως έχουν ή ελαφρά παραλλαγμένα. Και η συνέχεια στο διήγημα...

Γ.Μ

1. Η Φρίκη στον Πηλό

Νομίζω ότι το πιο σπλαχνικό πράγμα στον κόσμο είναι η αδυναμία του ανθρώπινου νου να συσχετίσει όλα όσα περιέχει. Ζούμε σε μια γαλήνια νησίδα άγνοιας καταμεσής στις μαύρες θάλασσες του απείρου και δεν είμαστε φτιαγμένοι για μακρινές περιπλανήσεις. Οι επιστήμες, που η καθεμία τους αγωνίζεται στο δικό της δρόμο, δε μας έχουν προκαλέσει και τόσο μεγάλη ζημιά ώς τώρα. Κάποια μέρα όμως ο συνδυασμος των ώς τώρα ασύνδετων γνώσεων θ' ανοίξει μπροστά μας τρομακτικούς ορίζοντες από άλλες πραγματικότητες και θα μας αποκαλύψει τη φοβερή θέση που κατέχουμε ανάμεσά τους. Και τότε, είτε θα χάσουμε τα λογικά μας από την αποκάλυψη της αλήθειας είτε θα τραπούμε σε φυγή μακριά από το θανάσιμα άπλετο φως της, αποζητώντας καταφύγιο στη γαλήνη και τη σιγουριά ενός καινούριου σκοτεινού Μεσαίωνα.

Οι θεοσοφιστές έχουν μαντέψει κάτι από το τρομερό μεγαλείο του κοσμικού κύκλου που μέσα του ολόκληρος ο κόσμος μας και η ανθρώπινη ράτσα δεν αποτελούν παρά φευγαλέα συμβάντα. Έχουν κάνει υπαινιγμούς για παράξενα ζωντανά απομεινάρια του παρελθόντος με λόγια πού θα πάγωναν το αίμα αν δε

συγκαλύπτονταν από μια αφελή αισιοδοξία. Αλλά δεν προέρχεται από τις πηγές αυτές η μοναδική φευγαλέα εικόνα από το απαγορευτικό μακρινό παρελθόν που μου παγώνει το αίμα όταν τη συλλογίζομαι και με κάνει να χάνω τα λογικά μου όταν στοιχειώνει τα όνειρά μου. Η φευγαλέα εκείνη εικόνα, όπως όλες οι αβάσταχτες αποκαλύψεις της αλήθειας, μου αποκαλύφθηκε από ένα τυχαίο συσχετισμό διάφορων συμβάντων, με πρώτο απ' όλα ένα παλιό απόκομμα εφημερίδας και τις σημειώσεις ενός πεθαμένου πια καθηγητή. Ελπίζω ότι κανένας άλλος δε θα καταφέρει να κάνει αυτούς τους ίδιους συσχετισμούς. Είναι σίγουρο ότι, αν ζήσω τελικά, ποτέ δε θ' αποκαλύψω θεληματικά κανένα συνδετικό κρίκο σε μια τόσο αποτρόπαιη αλυσίδα γεγονότων. Πιστεύω ότι και ο καθηγητής που ανέφερα πιο πάνω σκόπευε να κρατήσει μυστικά τα όσα γνώριζε και ότι θα είχε καταστρέψει τις σημειώσεις του αν δεν τον προλάβαινε ο ξαφνικός θάνατος.

Η ανάμειξή μου στην υπόθεση αυτή άρχισε το χειμώνα του 1926-1927 με αφορμή το θάνατο του Τζωρτζ Γκάμελ Έιντζελ, αδελφού του παππού μου και ομότιμου καθηγητή των σημιτικών γλωσσών στο πανεπιστήμιο Μπράουν της Πρόβιντενς του Ρόουντ Άιλαντ. Ο καθηγητής Έιντζελ υπήρξε διακεκριμένη αυθεντία στις αρχαίες επιγραφές και συχνά κατέφευγαν στα φώτα του οι διευθυντές των μεγάλων μουσείων. Για το λόγο αυτό, ίσως δεν είναι λίγοι εκείνοι που θα θυμούνται το θάνατό του στην ηλικία των ενενήντα δύο ετών. Το τοπικό ενδιαφέρον υπήρξε πολύ πιο έντονο κυρίως εξαιτίας της ασάφειας σχετικά με τα αίτια του θανάτου του.

Ο καθηγητής είχε πεθάνει ξαφνικά ενώ επέστρεφε στο σπίτι του από το πλοίο που τον είχε φέρει από το

Νιούπορτ. Όπως ανέφεραν οι μάρτυρες, είχε σωριαστεί κάτω ύστερα από τη σκουντιά ενός νέγρου που έμοιαζε με ναυτικό. Ο νέγρος αυτός είχε ξεπεταχτεί από ένα από τ' αλλόκοτα σκοτεινά σοκάκια που σκαρφάλωναν στην απότομη πλαγιά, η οποία ήταν και η συντομότερη διαδρομή από την προβλήτα ώς το σπίτι του μακαρίτη, στην οδό Ουίλλιαμς. Οι γιατροί δεν μπόρεσαν να βρουν καμία φανερή παθολογική αιτία θανάτου. Τελικά, μετά από μια χαώδη ιατρική σύσκεψη, γνωμάτευσαν ότι η γοργή ανάβαση ενός τόσο ηλικιωμένου ανθρώπου στον απότομο λόφο θα πρέπει να του είχε προκαλέσει κάποια καρδιακή κρίση που στάθηκε αιτία του θανάτου του. Την εποχή εκείνη δεν είχα κανένα λόγο ν' αμφιβάλλω γι' αυτό το πόρισμα, αλλά τώρα τελευταία άρχισα να έχω τις αμφιβολίες μου... και κάτι παραπάνω από απλές αμφιβολίες.

Ο καθηγητής Έιντζελ είχε πεθάνει χήρος και άτεκνος, αφήνοντας εμένα μοναδικό κληρονόμο και εκτελεστή της διαθήκης του. Σαν αποτέλεσμα, είχα την υποχρέωση να εξετάσω κάπως διεξοδικά τα χαρτιά του και για το σκοπό αυτό μετέφερα όλους τους φακέλους και τα κουτιά του αρχείου του στην έδρα μου στη Βοστώνη. Ένα μεγάλο μέρος αυτού του υλικού, που συγκέντρωσα και ταξινόμησα, πρόκειται να δημοσιευτεί αργότερα από την Αμερικανική Αρχαιολογική Εταιρία, αλλά ανάμεσα στα πράγματά του ήταν και μια κασετίνα που τη βρήκα ιδιαίτερα αινιγματική και κάτι μ' έκανε να μη θέλω να τη δείξω σε άλλα μάτια. Ήταν κλειδωμένη και δεν έβρισκα το κλειδί, μέχρι που μου πέρασε από το νου να δοκιμάσω τα προσωπικά κλειδιά που ο καθηγητής κουβαλούσε πάντοτε στην τσέπη του. Τότε κατάφερα μεν ν' ανοίξω την κασετίνα, αλλά με την πράξη μου αυτή βρέθηκα αντιμέτωπος μ' ένα ακόμη μεγαλύτερο και πιο άλυτο αίνιγμα. Γιατί

ποιο συμπέρασμα θα μπορούσα να βγάλω από το παράξενο πήλινο ανάγλυφο και τις ακατανόητες σημειώσεις και τα αποκόμματα που βρήκα εκεί μέσα; Μήπως ο μεγάλος θείος μου είχε ξεκουτιάνει στα γεράματά του και ήταν έτσι ιδανικό θύμα και για τις πιο χοντροκομμένες απάτες; Τελικά αποφάσισα να ψάξω και να βρω τον εκκεντρικό γλύπτη που είχε φτιάξει αυτό το πήλινο τερατούργημα το οποίο ήταν φανερό ότι είχε διαταράξει την ψυχική γαλήνη του γεροκαθηγητή.

Το ανάγλυφο ήταν λίγο πολύ παραλληλόγραμμο, περίπου δύο εκατοστά χοντρό, δεκατρία πλατύ και δεκάξι μακρύ. Ήταν φανερά σύγχρονης κατασκευής. Τα σχέδια όμως που παρουσίαζε κάθε άλλο παρά σύγχρονα ήταν, τόσο σε τεχνοτροπία όσο και σε περιεχόμενο. Αυτό το τονίζω γιατί, αν και οι παραξενιές της τέχνης του κυβισμού είναι πολλές κι εξωφρενικές, δεν καταφέρνουν να πετύχουν εύκολα εκείνη τη μυστηριακή φυσικότητα που διακρίνει τις γνήσιες προϊστορικές επιγραφές. Και δε φαινόταν να υπάρχει καμία αμφιβολία ότι το μεγαλύτερο μέρος εκείνων των σχεδίων ήταν κάποιου είδους γραφή. Ωστόσο, αν και είχα μεγάλη εξοικείωση με τα χαρτιά και τις συλλογές του θείου μου, στάθηκε αδύνατο ν' αναγνωρίσω το συγκεκριμένο είδος γραφής ή έστω και να φανταστώ κάποια πιθανή της προέλευση.

Πάνω από τα ευδιάκριτα αυτά ιερογλυφικά υπήρχε μια μορφή με σαφή εικονογραφικό χαρακτήρα, αν και το ιμπρεσιονιστικό στυλ της δε μου επέτρεπε να σχηματίσω σαφή γνώμη για το τι ακριβώς έδειχνε. Φαινόταν να παριστάνει κάποιο τέρας ή ένα σύμβολο που αντιπροσώπευε ένα τέρας, αλλά τέτοιο που μονάχα μια αρρωστημένη φαντασία θα μπορούσε να συλλάβει. Δε θ' αδικούσα το πνεύμα του ανάγλυφου αν έλεγα ότι, με κάποια υπερβολική φαντασία, έβλεπα στη μορφή κάτι που ήταν ταυτόχρονα χταπόδι, δράκος και ανθρώπινη καρικατούρα. Ξεχώριζα ένα πλαδαρό κεφάλι με πλοκάμια, στηριγμένο σ' ένα τερατώδες και φολιδωτό κορμί εφοδιασμένο με υποτυπώδεις φτερούγες. Αλλά ήταν η *γενική εντύπωση* του συνόλου που έκανε το τέρας ανείπωτα και συγκλονιστικά τρομακτικό. Τέλος, πίσω από τη μορφή αυτή υπήρχε μια ασαφής απεικόνιση κάποιων κυκλώπειων κτισμάτων.

Χώρια από τη στοίβα με τ' αποκόμματα των εφημερίδων, οι σημειώσεις που συνόδευαν το παράξενο αυτό αντικείμενο ήταν γραμμένες πολύ πρόσφατα από το ίδιο το χέρι του καθηγητή Έιντζελ και δεν είχαν ιδιαίτερες λογοτεχνικές απαιτήσεις. Εκείνο που φαινόταν ν' αποτελεί και το βασικό ντοκουμέντο είχε τον τίτλο «Η ΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΚΘΟΥΛΟΥ» με το όνομα γραμμένο τόσο προσεκτικά ώστε να μην υπάρχει περίπτωση να διαβάσει κανείς λάθος μια τέτοια ανήκουστη λέξη· το ίδιο το χειρόγραφο ήταν χωρισμένο σε δύο μέρη. Το πρώτο από αυτά είχε τον τίτλο:

«1925 — Όνειρα και Ονειρικά Έργα του Χ.Α. Ουίλκοξ, οδός Τόμας 7, Πρόβιντενς, Ρ.Α.

Το δεύτερο μέρος είχε τον τίτλο:

«Η Διήγηση του Επιθεωρητού Τζων Ρ. Λεγκράς, οδός Μπιενβίλ 21, Νέα Ορλεάνη, Λουιζιάνα, από το συνέδριο της Α.Α.Ε. κατά το έτος 1908 — Σημειώσεις επί του θέματος και περιγραφή του καθηγητού Γουέμπ».

Τα υπόλοιπα χειρόγραφα ήταν όλα σύντομες σημειώσεις. Μερικές ήταν περιγραφές παράξενων ονείρων που είχαν δει διάφορα πρόσωπα, άλλες ήταν αποσπάσματα από θεοσοφικά βιβλία και περιοδικά (ιδίως από την *Ατλαντίδα και τη Χαμένη Λεμουρία* του Ουίλλιαμ Σκοτ-Έλλιοτ) και τα υπόλοιπα ήταν περικοπές από μυθολογίες και ανθρωπολογικές μελέτες, όπως

το *Χρυσό Κλαδί* του Τζέημς Φρέιζερ ή τη *Μαγική Λατρεία στη Δυτική Ευρώπη* της Μάργκαρετ Μώρρυ. Όσο για τ' αποκόμματα, αυτά αναφέρονταν κυρίως σε απίθανες ψυχικές παθήσεις και σε κάτι κρούσματα ομαδικής παράκρουσης ή μανίας που είχαν ξεσπάσει το 1925.

Το πρώτο μισό του βασικού χειρογράφου αφορούσε μια πολύ παράξενη ιστορία. Όπως φαίνεται, την 1η Μαρτίου του 1925 ένας αδύνατος μελαχρινός νεαρός, πολύ ταραγμένος και με παρουσιαστικό νευρωτικού, επισκέφθηκε τον καθηγητή Έιντζελ. Μαζί του είχε εκείνο το παράξενο πήλινο ανάγλυφο, που τότε ήταν ακόμη νωπό και φρεσκοφτιαγμένο. Σύμφωνα με το επισκεπτήριό του ο νεαρός λεγόταν Χένρυ Άντονυ Ουίλκοξ, και ο θείος μου τον αναγνώρισε γιατί ήταν ο μικρότερος γιος μιας εξαίρετης οικογένειας με την οποία είχε κάποια γνωριμία. Ο νεαρός Ουίλκοξ σπούδαζε γλυπτική στη Σχολή Σχεδίου του Ρόουντ Άιλαντ και ζούσε μόνος στο μέγαρο Φλερ-ντε-Λυ κοντά στο ίδρυμα όπου φοιτούσε. Ο Ουίλκοξ ήταν γνωστό «παιδί-θαύμα» με μεγάλο ταλέντο, αλλά ήταν πολύ εκκεντρικός και από τα παιδικά του χρόνια είχε τραβήξει την προσοχή με τις παράξενες ιστορίες και τα αλλόκοτα όνειρα που συνήθιζε να διηγείται. Ισχυριζόταν ότι είχε μια «ψυχική υπερευαισθησία», αλλά οι συντηρητικοί κάτοικοι της παμπάλαιης εμπορικής πόλης τον θεωρούσαν απλώς «λοξό». Δίχως να έχει ποτέ ιδιαίτερα στενές σχέσεις με τους ανθρώπους της τάξης του, είχε χαθεί από τους κοινωνικούς κύκλους και τώρα ήταν γνωστός μονάχα σε μια μικρή παρέα καλλιτεχνών από άλλες πόλεις. Ακόμη και η Καλλιτεχνική Λέσχη της Πρόβιντενς, ανησυχώντας μπας και χάσει κάτι από το συντηρητισμό της, τον είχε χαρακτηρίσει εντελώς αδιόρθωτη περίπτωση.

Στη συγκεκριμένη επίσκεψη, σύμφωνα με τα γραφόμενα του καθηγητή, ο γλύπτης μπήκε κατευθείαν στο θέμα, ζητώντας τα φώτα των αρχαιολογικών γνώσεων του οικοδεσπότη, τον οποίο παρακάλεσε να ερμηνεύσει τα ιερογλυφικά στην πινακίδα. Μιλούσε μ' έναν ονειροπαρμένο κι εξεζητημένο τρόπο που υποδήλωνε έπαρση και αλλοτριωμένο τρόπο σκέψης. Η αντίδραση του θείου μου ήταν κάπως ψυχρή, γιατί η ολοφάνερα πρόσφατη κατασκευή πρόδινε ότι το μόνο με το οποίο σίγουρα δεν είχε σχέση η πινακίδα ήταν η αρχαιολογία. Η απάντηση του νεαρού Ουίλκοξ, που εντυπωσίασε το θείο μου αρκετά ώστε να τη θυμηθεί μετά και να την καταγράψει κατά λέξη, μαρτυρούσε έναν απίστευτο ποιητικό τρόπο σκέψης. Αυτή η νοοτροπία θα πρέπει να χαρακτήριζε τη όλη συζήτηση και, όπως ανακάλυψα αργότερα, ήταν αντιπροσωπευτική και για τον καλλιτέχνη. «Είναι στ' αλήθεια καινούρια», παραδέχτηκε ο Ουίλκοξ, «γιατί την έφτιαξα μόλις χτες τη νύχτα στη διάρκεια ενός ονείρου για παράξενες πόλεις. Και τα όνειρα, ξέρετε, είναι παλιότερα ακόμη κι από τη μελαγχολική Τύρο, τη βαθυστόχαστη Σφίγγα ή την κηποζωσμένη Βαβυλώνα».

Αυτό το επεισόδιο στάθηκε η αρχή της περίπλοκης ιστορίας που ξύπνησε ξαφνικά κάποια κοιμισμένη θύμηση και προκάλεσε το ζωηρό ενδιαφέρον στο θείο μου. Μια μικρή σεισμική δόνηση είχε σημειωθεί την προηγούμενη νύχτα, η πιο δυνατή που είχε γίνει στη Νέα Αγγλία τα τελευταία χρόνια, και φαίνεται ότι το γεγονός είχε επηρεάσει έντονα τη φαντασία του Ουίλκοξ. Πέφτοντας για ύπνο είχε δει ένα πρωτοφανές όνειρο με κυκλώπειες πόλεις φτιαγμένες από τιτάνιες πέτρες και γεμάτες μονολιθικά μνημεία που ορθώνονταν προς τον ουρανό. Το καθετί ήταν σκεπασμένο με μια πράσινη γλοιώδη λάσπη και όλα φαντα-

ζαν καταχθόνια σαν ν' ανέδιδαν κάποια αίσθηση ακαθόριστης φρίκης. Ιερογλυφικά σκέπαζαν τους τοίχους και τις κολόνες, και μια φωνή που δεν ήταν ακριβώς η φωνή είχε αντηχήσει στον αέρα φτάνοντας από κάποιο απροσδιόριστο σημείο. Ήταν μια χαώδης ακουστική αίσθηση, που μονάχα η φαντασία θα μπορούσε να μεταστοιχειώσει σε λόγια, αλλά ο Ουίλκοξ προσπάθησε να την αποδώσει με το σχεδόν απρόφερτο συνονθύλευμα γραμμάτων *«Κθούλου φταγκν»*.

Αυτός ο γλωσσοδέτης ήταν το κλειδί της θύμησης που τόσο τάραξε και αναστάτωσε τον καθηγητή Έιντζελ. Έκανε στο γλύπτη ερωτήσεις με επιστημονική, λεπτομερή ακρίβεια και μελέτησε με σχεδόν μανιακό ενδιαφέρον το ανάγλυφο. Όπως εξήγησε ο νεαρός, κάποια στιγμή άρχισε να ξυπνά με δυσκολία από τον ανήσυχο ύπνο του και τότε συνειδητοποίησε έκπληκτος ότι, παγωμένος και με τις πιτζάμες όπως ήταν, δούλευε φτιάχνοντας το γλυπτό.

Ο θείος μου βλαστήμησε τα γεράματά του, είπε αργότερα ο Ουίλκοξ, που άργησε τόσο ν' αναγνωρίσει τα ιερογλυφικά και το εικονογραφικό σχέδιο. Πολλές από τις ερωτήσεις του είχαν φανεί εντελώς άσχετες στον επισκέπτη του, ιδίως εκείνες που προσπαθούσαν ν' αποσπάσουν από το γλύπτη την ομολογία ότι είχε σχέσεις με ορισμένες παράξενες μορφές λατρείας ή μυστικές αδελφότητες. Ο Ουίλκοξ δεν μπορούσε να καταλάβει τι νόημα είχαν οι συνεχείς υποσχέσεις του καθηγητή ότι θα κρατούσε κλειστό το στόμα του αν, σε αντάλλαγμα, γινόταν δεκτός σε κάποια παγκόσμια απόκρυφη ή ειδωλολατρική αδελφότητα. Όταν ο καθηγητής Έιντζελ πείστηκε ότι ο γλύπτης ειλικρινά δεν είχε ιδέα για οποιαδήποτε λατρεία ή σχολή μυστικής παράδοσης, άρχισε να πολιορκεί

τον επισκέπτη του ζητώντας του φορτικά να του αναφέρει κάθε μελλοντικό του όνειρο.

Αυτό φαίνεται ν' απέδωσε τακτικούς καρπούς γιατί, μετά την πρώτη εκείνη συνάντηση, στο χειρόγραφο αναφέρονταν καθημερινές επισκέψεις του νεαρού στη διάρκεια των οποίων διηγόταν εκπληκτικά αποσπάσματα ονειρικών εικόνων. Το επίκεντρό τους ήταν πάντοτε κάποιο τρομερό κυκλώπειο αρχιτεκτονικό σύνολο από σκούρες και βρεγμένες πέτρες, ενώ κάποια υπόκωφη φωνή ή οντότητα επαναλάμβανε μονότονα με τόνο που συγκλόνιζε ανεξήγητα τις αισθήσεις, κάτι απερίγραπτες λέξεις που μονάχα σαν ασυνάρτητοι ήχοι μπορεί να θεωρηθούν. Οι δύο ήχοι που επαναλαμβάνονταν συχνότερα ήταν εκείνοι που αποδίδονται με τους φθόγγους *«Κθούλου»* και *«Ρ' λυέ»*.

Στις 23 του Μάρτη, συνέχιζε το χειρόγραφο, ο Ουίλκοξ δεν εμφανίστηκε. Οι σχετικές έρευνες στο διαμέρισμά του αποκάλυψαν ότι ο γλύπτης είχε πέσει άρρωστος με κάποιο ακαθόριστο είδος πυρετού και είχε μεταφερθεί στο πατρικό του, στην οδό Ουώτερμαν. Όπως έγινε γνωστό, ο νεαρός είχε βάλει ξαφνικά τις φωνές μέσα στη νύχτα σηκώνοντας στο πόδι μερικούς από τους άλλους καλλιτέχνες που έμεναν στο ίδιο κτήριο, και από τη στιγμή εκείνη παρουσίαζε μονάχα εναλλαγές αναισθησίας και παραληρήματος. Ο θείος μου τηλεφώνησε αμέσως στους δικούς του να πληροφορηθεί την κατάστασή του, και από τη στιγμή εκείνη και μετά παρακολουθούσε από κοντά την εξέλιξη του αρρώστου περνώντας κατ' επανάληψη από το γραφείο του γιατρού Τόμπυ στην οδό Θέυερ, ο οποίος, όπως είχε μάθει, είχε αναλάβει την περίπτωση.

Κατά τα φαινόμενα, το ψημένο στον πυρετό μυαλό του νεαρού απασχολούσαν παράξενα πράγματα, και

ο γιατρός ανατρίχιαζε κάθε φορά που μιλούσε γι' αυτά. Μεταξύ άλλων, πέρα από την επανάληψη του προηγούμενου ονείρου, τα οράματα γυρόφερναν ανεξήγητα γύρω από κάποιο γιγάντιο πλάσμα «χιλιόμετρα ψηλό» που περπατούσε ή αργοσερνόταν εδώ κι εκεί. Σε καμία περίπτωση ο Ουίλκοξ δεν περιέγραφε με σαφήνεια αυτό το πλάσμα, αλλά από τρελά παραμιλητά που του ξέφευγαν πότε πότε —και που τα επανέλαβε ο Δρ Τόμπυ— ο καθηγητής συμπέρανε ότι επρόκειτο για το ίδιο ανώνυμο τέρας που ο καλλιτέχνης είχε προσπαθήσει ν' απεικονίσει στο γλυπτό. Μετά από κάθε τέτοια περίπτωση, πρόσθεσε ο γιατρός, ο νεαρός βυθιζόταν κατά κανόνα σε λήθαργο. Κατά αρκετά παράξενο τρόπο, η θερμοκρασία του δεν ξεπερνούσε πολύ το φυσιολογικό όριο, αλλά παρ'όλα αυτά η όλη κατάστασή του έμοιαζε μάλλον με οργανική πάθηση παρά με κάποια ψυχική κρίση.

Στις 2 του Απρίλη και γύρω στις 3 το πρωί κάθε ίχνος της αρρώστιας του Ουίλκοξ εξαφανίστηκε απότομα. Ο νεαρός ανακάθισε στο κρεβάτι του, εμβρόντητος που έβρισκε τον εαυτό του στο πατρικό του. Είχε ξεχάσει τελείως τόσο τα όσα είχε δει στα όνειρά του, καθώς και τα όσα είχαν μεσολαβήσει στην πραγματικότητα μετά τη νύχτα της 22ας του Μάη. Ο γιατρός αποφάνθηκε ότι ήταν πλέον καλά, και σε τρεις μέρες ο Ουίλκοξ ξαναγύρισε στο διαμέρισμά του. Ωστόσο ποτέ δεν μπόρεσε να προσφέρει άλλη βοήθεια στον καθηγητή Έιντζελ. Με την ανάρρωσή του είχαν σταματήσει εντελώς και τα παράξενα όνειρα. Ο θείος μου, αφού συνέχισε για καμιά βδομάδα να καταγράφει άσκοπα εντελώς άσχετα και συνηθισμένα όνειρα, έπαψε να κρατά άλλα στοιχεία νυχτερινών οραμάτων.

Στο σημείο αυτό τέλειωνε και το πρώτο μέρος του χειρογράφου, αλλά ρίχνοντας μια ματιά στις σκόρ-

πιες σημειώσεις ανακάλυψα πράγματα που μου έδωσαν πολλή τροφή για σκέψη. Εδώ που τα λέμε, αν συνέχιζα να δυσπιστώ για την ειλικρίνεια του καλλιτέχνη, γι' αυτό έφταιγε μονάχα ο βαθιά ριζωμένος σκεπτικισμός μου, που τότε αποτελούσε και το πιστεύω μου. Οι σημειώσεις που προανέφερα αφορούσαν τα όνειρα που διάφορα άλλα άτομα είχαν δει στη διάρκεια της ίδιας περιόδου κατά την οποία ο νεαρός Ουίλκοξ είχε τα παράξενα οράματά του. Καθώς φαίνεται, ο θείος μου είχε ξεκινήσει μια φοβερά εκτεταμένη έρευνα ανάμεσα σε όλους τους φίλους του, εκείνους τουλάχιστον που μπορούσε να ρωτήσει δίχως το φόβο παρεξήγησης. Τους είχε ζητήσει να του δίνουν καθημερινές περιγραφές των ονείρων τους, καθώς και τις ημερομηνίες για οποιαδήποτε αξιοσημείωτα νυχτερινά οράματα που είχαν στο πρόσφατο παρελθόν. Η ανταπόκριση στην παράκλησή του φαίνεται να υπήρξε ποικίλη.

Προφανώς, όμως, ο καθηγητής συγκέντρωνε έτσι περισσότερες αναφορές απ' όσες θα μπορούσε να καταχωρήσει και να επεξεργαστεί ένας άνθρωπος δίχως τη βοήθεια γραμματέα. Τα πρωτότυπα αυτής της αλληλογραφίας δε φυλάχτηκαν, αλλά οι σημειώσεις που κράτησε σχετικά προσφέρουν μια εμπεριστατωμένη και αληθινά αποκαλυπτική συνοπτική εικόνα. Όταν ρωτήθηκαν κατά πόσο είχαν δει παράξενα όνειρα στη συγκεκριμένη περίοδο, τα συνηθισμένα μέλη της λεγόμενης καλής κοινωνίας και οι επιχειρηματίες —η παραδοσιακή «αφρόκρεμα» της Νέας Αγγλίας— έδωσαν σχεδόν πάντοτε αρνητικές απαντήσεις. Πάντως υπήρξαν κι ανάμεσά τους μερικά σκόρπια περιστατικά με ταραγμένα αλλ' ακαθόριστα νυχτερινά οράματα, πάντοτε μεταξύ 23 του Μάρτη και 2 του Απρίλη, την περίοδο παραληρήματος του νεαρού Ουίλκοξ. Ε-

λάχιστα πιο θετικές ήταν οι απαντήσεις από τους επιστήμονες, αν και σε τέσσερις περιπτώσεις με ασαφείς περιγραφές αναφέρθηκαν κάποιες φευγαλέες εικόνες από παράξενα τοπία, ενώ σε μια περίπτωση αναφέρεται και η αίσθηση τρόμου από κάτι το απόκοσμο.

Οι πιο σημαντικές απαντήσεις προήλθαν από καλλιτέχνες και ποιητές, και φαντάζομαι τι πανικός θα επακολουθούσε έτσι και μπορούσαν να συγκρίνουν τις εμπειρίες τους. Όπως είχε η κατάσταση και μη διαθέτοντας τα πρωτότυπα της αλληλογραφίας, μισοϋποψιαζόμουν ότι ο καθηγητής είχε κάνει καθοδηγητικές ερωτήσεις ή είχε προσαρμόσει τις περιγραφές έτσι που να ταιριάζουν μ' εκείνο που υποσυνείδητα ήθελε να βρει. Για το λόγο αυτό εξακολουθούσα να πιστεύω ότι ο Ουίλκοξ, έχοντας με κάποιο τρόπο πληροφορηθεί για τα παλιά στοιχεία που κατείχε ο θείος μου, εξαπατούσε ασύστολα το γέρο επιστήμονα.

Οι απαντήσεις από τους καλλιτέχνες έδιναν μια ολότελα διαφορετική εικόνα. Από τις 28 του Φλεβάρη ώς τις 2 του Απρίλη ένα μεγάλο ποσοστό από αυτούς είχε ονειρευτεί πολλά αλλόκοτα πράγματα και η ζωντάνια των ονείρων τους ήταν ασύγκριτα πιο έντονη κατά την ίδια περίοδο που παραληρούσε ο γλύπτης. Πάνω από το ένα τέταρτο εκείνων που ανέφεραν κάτι σχετικό, έκαναν λόγο για εικόνες και άναρθρους ήχους που δε διέφεραν πολύ από εκείνα πού είχε περιγράψει ο Ουίλκοξ. Εξάλλου, μερικοί από τους επιστολογράφους εξομολογήθηκαν ότι είχαν νιώσει έναν αβάσταχτο τρόμο για το άγνωστο πλάσμα που άρχιζε να παίρνει μορφή προς το τέλος του ονείρου.

Σε μια συγκεκριμένη περίπτωση ατόμου με τέτοιες ονειρικές εμπειρίες —που στις σημειώσεις υπογραμμίζεται με έμφαση— η ιστορία είχε πολύ θλιβερή εξέλιξη. Ο πρωταγωνιστής της, ένας πολύ γνωστός αρχιτέκτοντας με θεοσοφικές και αποκρυφιστικές τάσεις, παραφρόνησε βίαια την ίδια μέρα που έπαθε την κρίση του ο Ουίλκοξ και ξεψύχησε τελικά μερικούς μήνες αργότερα. Και σ' όλο αυτό το διάστημα δεν έπαψε να ουρλιάζει ασταμάτητα και να ικετεύει να τον σώσουν από κάτι που είχε ξεράσει η κόλαση.

Αν ο θείος μου είχε καταχωρήσει αυτές τις μαρτυρίες με ονόματα αντί γι' αριθμούς, θα είχα ίσως κάνει κάποια επαλήθευση και προσωπική έρευνα. Αλλά τώρα, όπως είχαν τα πράγματα, μονάχα λίγους από τους μάρτυρες κατάφερα να εντοπίσω. Ωστόσο όλοι όσους βρήκα συμφωνούσαν απόλυτα με τις σημειώσεις. Έχω πολλές φορές αναρωτηθεί αν όλοι εκείνοι που ρωτήθηκαν από το θείο μου ένιωθαν την ίδια απορία για τα συμβάντα όσο και οι λίγοι που κατάφερα ν' ανακαλύψω. Είναι ευτύχημα τελικά που καμία εξήγηση του πράγματος δε θα φτάσει ποτέ ώς τ' αφτιά τους.

Τα αποκόμματα των εφημερίδων, όπως άφησα να εννοηθεί, αφορούσαν διάφορα περιστατικά πανικού, μανιακών κρίσεων και εκκεντρικών εκδηλώσεων που είχαν σημειωθεί κατά τη συγκεκριμένη εκείνη περίοδο. Ο καθηγητής Έιντζελ θα πρέπει να είχε αναθέσει τη δουλειά της περισυλλογής σε ειδικό γραφείο αποκομμάτων, γιατί ο αριθμός τους ήταν τεράστιος και προέρχονταν από έντυπα διάφορων χωρών του πλανήτη. Σ' ένα απ' αυτά αναφερόταν μια νυχτερινή αυτοκτονία στο Λονδίνο, όταν κάποιος που κοιμόταν μόνος είχε βγάλει ξαφνικά μια φοβερή κραυγή και μετά είχε πηδήσει από το παράθυρο στο κενό. Σ' ένα άλλο δημοσιευόταν ένα ασυνάρτητο γράμμα προς τον αρχισυντάκτη μιας εφημερίδας της Νότιας Αμερικής, όπου ένας φανατικός προφήτευε κάποιο φοβερό μέλλον βασιζόμενος σε κάτι οράματα που είχε δει. Σε μια ανταπόκριση από την Καλιφόρνια γινόταν λόγος για

μια κοινότητα αποκρυφιστών που τα μέλη της ντύθηκαν ομαδικά με λευκά ράσα προκειμένου να υποδεχτούν μια «υπέροχη εκπλήρωση», που ωστόσο δεν έφτασε ποτέ. Άλλες πάλι ειδήσεις από την Ινδία έκαναν λόγο για το σοβαρό αναβρασμό που είχε σημειωθεί εκεί ανάμεσα στους ντόπιους προς τα τέλη του Μάρτη.

Και τα συμβαντα δε σταματούσαν εδώ.

Τα όργια της μαγείας Βουντού πολλαπλασιάζονταν στην Αϊτή, ενώ οι πιο απόμακρες αφρικανικές κοινότητες ανέφεραν για σκοτεινές και δυσοίωνες φήμες που κυκλοφορούσαν ψιθυριστά ανάμεσα στους ιθαγενείς. Κατά την ίδια περίοδο Αμερικανοί αξιωματικοί στις Φιλιππίνες είχαν προβλήματα με ορισμένες φυλές, ενώ αστυνομικοί της Νέας Υόρκης είχαν κακοποιηθεί από υστερικούς Ανατολίτες τη νύχτα της 22 προς 23 του Μάρτη. Στη Δυτική Ιρλανδία εξάλλου οργίαζαν οι πιο τρελές και απίστευτες φήμες, ενώ στο Παρίσι ένας εκκεντρικός ζωγράφος ονόματι Αρντουά - Μποννό εξέθεσε ένα βλάσφημο πίνακα με τίτλο *Ονειρικό Τοπίο* στο ανοιξιάτικο σαλόνι του 1926. Τέλος, ήταν τόσο πολυάριθμες οι ταραχές που σημειώνονταν σε άσυλα ψυχοπαθών, που είναι θαύμα πώς οι γιατροί δεν πρόσεξαν τους παράξενους παραλληλισμούς στα συμβάντα για να σκοντάψουν έτσι σε αινιγματικά προβλήματα. Ήταν από κάθε άποψη μια παράξενη συλλογή αποκομμάτων, και σήμερα δυσκολεύομαι να καταλάβω τον ψυχρό σκεπτικισμό που μ' έκανε να μην τους δώσω σημασία αρχικά. Ίσως γιατί τότε πίστευα ακόμη ότι ο Ουίλκοξ είχε από πριν υπόψη του τα στοιχεία που ήδη απασχολούσαν από καιρό τον καθηγητή και τον δούλευε κανονικά.

2. Η Ιστορία του Επιθεωρητή Λεγκράς

Τα στοιχεία αυτά, που είχαν κάνει το θείο μου να δώσει τόση σημασία στο όνειρο και το ανάγλυφο του γλύπτη, αποτελούσαν και το θέμα του δεύτερου τμήματος του πολυσέλιδου χειρογράφου. Φαίνεται ότι τουλάχιστον άλλη μια φορά στο παρελθόν ο καθηγητής Έιντζελ είχε δει τη δαιμονική μορφή εκείνου του απερίγραπτου τέρατος. Είχε προβληματιστεί και άλλοτε με τα ίδια μυστηριώδη ιερογλυφικά και είχε ξανακούσει τους απειλητικούς φθόγγους πού μπορεί ν' αποδοθούν μονάχα σαν *«Κθούλου»*. Και όλα αυτά σχετίζονταν με τόσο συνταρακτικά και φρικιαστικά συμβάντα που, τελικά, δεν είναι άξιο απορίας γιατί ο καθηγητής ταλαιπωρούσε έτσι το νεαρό Ουίλκοξ ρωτώντας και απαιτώντας απ' αυτόν περισσότερα στοιχεία.

Αυτά τα προγενέστερα συμβάντα είχαν λάβει χώρα το 1908, δεκαεφτά χρόνια πριν, στη διάρκεια του ετήσιου συνεδρίου της Αμερικανικής Αρχαιολογικής Εταιρίας στο Σαιντ Λούις. Ο καθηγητής Έιντζελ, όπως ταίριασε σε άνθρωπο με το κύρος και τα επιτεύγματά του, ήταν από τους κύριους ομιλητές. Έτσι ήταν ένας από τους πρώτους που, με την ευκαιρία του συνεδρίου, τον πλησίασαν αρκετοί ακροατές για να του κάνουν διάφορες ερωτήσεις ελπίζοντας να λύσουν μια απορία τους ή να του εκθέσουν κάποια προβλήματα που απαιτούσαν ειδικές γνώσεις.

Ο σημαντικότερος από τους ακροατές αυτούς — που σύντομα έγινε και το επίκεντρο του ενδιαφέροντος των συνέδρων— ήταν ένας μεσόκοπος άντρας με συνηθισμένο παρουσιαστικό. Είχε πάει εκεί από τη Νέα Ορλεάνη προκειμένου να συγκεντρώσει ορισμένες πληροφορίες που ήταν αδυνατο να πάρει από κα-

νέναν ειδικό στην πόλη του. Ο άνθρωπος αυτός λεγόταν Τζων Ρέυμοντ Λεγκράς και ήταν επιθεωρητής της αστυνομίας. Μαζί του είχε φέρει και το αντικείμενο που στάθηκε αφορμή της επίσκεψής του: ένα αλλόκοτο, αποκρουστικό και φανερά πανάρχαιο αγαλματάκι άγνωστης προέλευσης.

Δε θα πρέπει να φανταστεί κανείς ότι ο επιθεωρητής Λεγκράς έτρεφε το παραμικρό ενδιαφέρον για την αρχαιολογία. Αντίθετα, η επιθυμία του να μάθει για το αγαλματάκι υπαγορευόταν από καθαρά επαγγελματικό ενδιαφέρον. Το αγαλματάκι, ειδώλιο, φετίχ ή ό,τι άλλο ήταν, είχε πέσει στα χέρια της αστυνομίας πριν από μερικούς μήνες, στη διάρκεια μιας επιδρομής στο κρησφύγετο κάποιας υποτιθέμενης οργάνωσης Βουντού στα δασώδη βαλτοτόπια νότια της Νέας Ορλεάνης. Τόσο παράξενες και αποτρόπαιες ήταν οι σχετικές τελετουργίες της οργάνωσης που η αστυνομία κατάλαβε ότι είχε πέσει σε κάποια σκοτεινή λατρεία, εντελώς άγνωστη και ασύγκριτα πιο διαβολική ακόμη και από τις μαύρες αδελφότητες της αφρικανικής Βουντού. Πέρα από μερικές παράλογες και απίστευτες ομολογίες που αποσπάστηκαν από τα μέλη που είχαν συλληφθεί, δεν είχε αποκαλυφθεί απολύτως τίποτα για την προέλευσή της. Για το λόγο αυτό η αστυνομία αναζητούσε οποιαδήποτε αρχαία παράδοση που μπορεί να βοηθούσε στην αναγνώριση του φοβερού συμβόλου της οργάνωσης και, μέσω αυτού, ν' ακολουθήσει τα χνάρια της λατρείας ώς την πηγή της.

Ο επιθεωρητής Λεγκράς αιφνιδιάστηκε εντελώς από την αίσθηση που προκάλεσε το εύρημά του. Μια ματιά στο αντικείμενο ήταν αρκετή για να συνταράξει όλους εκείνους τους συγκεντρωμένους εκπροσώπους της επιστήμης. Δίχως να χάσουν στιγμή, μαζεύτηκαν όλοι γύρω του για να περιεργαστούν το μικρό ομοίωμα, που η απόλυτη παραξενιά της εμφάνισης και η ατμόσφαιρα της φανερά ασύλληπτης ηλικίας που το περιέβαλλε υποδήλωναν έντονα προέλευση από άγνωστους και αρχαϊκούς ορίζοντες. Καμία γνωστή τεχνοτροπία δεν μπορεί να είχε πλάσει τούτο το τρομερό αντικείμενο και ωστόσο αιώνες ή και χιλιάδες χρόνια φαίνονταν καταγραμμένα στη μουντή, πρασινωπή επιφάνεια της απροσδιόριστης πέτρας.

Το ομοίωμα έκανε τελικά το γύρο της ομήγυρης, περνώντας αργά από χέρι σε χέρι, για να δοθεί η ευκαιρία σε όλους να το εξετάσουν και να το περιεργαστούν από κοντά. Είχε ύψος γύρω στους δεκαοχτώ με είκοσι πόντους και ήταν προϊόν εξαιρετικής τέχνης. Απεικόνιζε ένα τέρας με αόριστα ανθρωποειδή σιλουέτα, αλλά με χταποδίσιο κεφάλι που το πρόσωπό του ήταν μια μάζα από λεπτά πλοκάμια. Το κορμί του ήταν σαν μια πλαδαρή μάζα, φολιδωτό, με πελώριες δαγκάνες στα χέρια και τα πόδια, και δυο στενόμακρες υποτυπώδεις φτερούγες στη ράχη. Ήταν ένα πλάσμα που φαινόταν ν' αποπνέει μια φοβερή και αφύσικη μοχθηρία, και το κάπως πρησμένο κορμί του ήταν κουρνιασμένο μουλωχτά σ' ένα παραλληλόγραμμο βάθρο σκεπασμένο με αναποκρυπτογράφητα σύμβολα.

Οι μύτες από τις φτερούγες του άγγιζαν τις άκρες του μαύρου βάθρου και το κορμί του ήταν κουρνιασμένο στο κέντρο. Οι μακριές, γαμψές δαγκάνες των αναδιπλωμένων και συσπειρωμένων ποδιών του γράπωναν την μπροστινή άκρη του βάθρου και έφταναν ώς το ένα τέταρτο της απόστασης μέχρι τη βάση του. Το χταποδίσιο κεφάλι του ήταν γερμένο μπροστά έτσι που οι άκρες των πλοκαμιών του άγγιζαν τη ράχη των πελώριων χεριών του που έσφιγγαν τ' ανασηκωμένα του γόνατα.

Η γενική εντύπωση του συνόλου ήταν αφύσικα ρεαλιστική, και το γεγονός ότι ήταν αντικείμενο εντελώς άγνωστης προέλευσης το έκανε για ακαθόριστους λόγους να φαντάζει ακόμη πιο τρομακτικό. Η τεράστια, φοβερή και ανυπολόγιστη ηλικία του ήταν ολοφάνερη· ωστόσο δε φαινόταν να έχει την παραμικρή σχέση με καμία γνωστή τεχνοτροπία από τη νιότη του πολιτισμού... ή και από οποιαδήποτε άλλη χρονική περίοδο.

Χώρια από τα υπόλοιπα αινίγματα που παρουσίαζε το είδωλο, το ίδιο του το υλικό αποτελούσε μυστήριο. Η σαπουνώδης, πρασινόμαυρη πέτρα με τις χρυσαφένιες ή ιριδίζουσες κηλίδες και τα νερά, δεν έμοιαζε με κανένα πέτρωμα γνωστό στη γεωλογία ή την ορυκτολογία. Τα ιερογλυφικά που ήταν χαραγμένα στη βάση ήταν εξίσου προβληματικά. Κανένας από τους παρευρισκόμενους, αν και αντιπροσώπευαν τους μισούς σχεδόν από τους μεγαλύτερους ειδήμονες του κόσμου στη συγκεκριμένη επιστήμη, δεν μπορούσε καν να μαντέψει τις γλωσσικές τους συγγένειες. Τα σύμβολα, καθώς και το θέμα και το υλικό του ειδώλου, ανήκαν σε κάτι αποτρόπαια μακρινό και διάφορο από τον άνθρωπο όπως τον ξέρουμε. Ήταν κάτι που υποδήλωνε με φοβερό τρόπο την ύπαρξη πανάρχαιων και αποτρόπαιων κύκλων ζωής στους οποίους ο κόσμος μας και η λογική μας δεν έχουν καμία θέση.

Τα μέλη της αρχαιολογικής εταιρίας κουνούσαν ένας ένας το κεφάλι και ομολογούσαν την ήττα τους μπροστά στο πρόβλημα που τους έθετε ο επιθεωρητής. Αλλά τελικά ένας από τους επιστήμονες πρόσεξε ότι η τερατώδης μορφή και τα σύμβολα που τη συνόδευαν είχαν κάποια περίεργη ομοιότητα με κάτι που είχε δει παλιά, και διηγήθηκε διστακτικά τα όσα λιγοστά στοιχεία είχε υπόψη του. Το άτομο αυτό ήταν ο

μακαρίτης σήμερα Ουίλλιαμ Τσάνινγκ Γουέμπ, καθηγητής της ανθρωπολογίας στο πανεπιστήμιο του Πρίνστον και αρκετά διάσημος εξερευνητής.

Ήταν μια ιστορία που είχε συμβεί πριν σαράντα οχτώ χρόνια, όταν ο καθηγητής Γουέμπ είχε αναχωρήσει για μια αποστολή στη Γροιλανδία και την Ισλανδία. Σκοπός του ήταν η αναζήτηση κάτι αρχαίων επιγραφών στο ρουνικό αλφάβητο, που τελικά δεν είχε καταφέρει να βρει. Όμως, ενώ βρισκόταν ψηλά στις ακτές της δυτικής Γροιλανδίας, είχε ανακαλύψει μια περίεργη, εκφυλισμένη φυλή Εσκιμώων. Οι άνθρωποι αυτοί είχαν για θρησκεία τους μια παράξενη μορφή δαιμονολατρείας, τόσο αποκρουστική και αιμοδιψή που ο καθηγητής πάγωνε μονάχα και που τη συλλογιζόταν. Ήταν μια μορφή πίστης για την οποία οι άλλοι Εσκιμώοι δεν ήξεραν σχεδόν τίποτα, και ανατρίχιαζαν κάθε φορά που μιλούσαν γι' αυτή.

Έλεγαν ότι η λατρεία αυτή ήταν κληρονομιά από απίστευτα παλιούς αιώνες, από εποχές πολύ πριν φτιαχτεί καν ο κόσμος. Εκτός από τις ακατονόμαστες τελετουργίες και τις ανθρωποθυσίες της, υπήρχαν και ορισμένες αλλόκοτες πατροπαράδοτες τελετές αφιερωμένες στον υπέρτατο αρχιδαίμονα ή *τορνασούκ*. Ο καθηγητής Γουέμπ είχε κάνει προσεκτική φωνητική καταγραφή του ονόματος με τη βοήθεια ενός ηλικιωμένου *αγκεκόκ* ή μάγου-ιερέα, αποδίδοντας όσο ήταν δυνατό πιστότερα τους ήχους με το λατινικό αλφάβητο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτό που είχε σημασία ήταν το φετίχ που λάτρευε εκείνη η φυλή, στήνοντας ξέφρενους χορούς γύρω του όταν το βόρειο σέλας φεγγοβολούσε ψηλά πάνω από τους λόφους. Όπως εξήγησε ο καθηγητής, επρόκειτο για ένα χοντροκομμένο πέτρινο ανάγλυφο που απεικόνιζε ένα πολύ αποκρουστικό πλάσμα και κάποια μυστηριώ-

δη σύμβολα γραφής. Απ' όσο ήταν σε θέση να κρίνει, σε γενικά χαρακτηριστικά έμοιαζε πολύ με το κτηνώδες είδωλο που είχαν τώρα μπροστά τους.

Τα στοιχεία αυτά, που προκάλεσαν ζωηρό ενδιαφέρον και εντυπωσίασαν την ομήγυρη, αποδείχτηκαν δυο φορές πιο ενδιαφέροντα για τον επιθεωρητή Λεγκράς και αμέσως άρχισε να βομβαρδίζει τον καθηγητή Γουέμπ μ' ερωτήσεις. Ο αστυνομικός, έχοντας προσέξει και καταγράψει μια προφορική τελετουργία των πιστών στα βαλτοτόπια της Λουιζιάνα, παρακάλεσε τον καθηγητή να προσπαθήσει να θυμηθεί τα λόγια που είχε ακούσει να χρησιμοποιούν οι δαιμονολάτρες Εσκιμώοι. Έτσι κι έγινε, και στη συνέχεια οι δυο τους ρίχτηκαν σε μια εξαντλητική προσπάθεια προσεκτικής σύγκρισης. Μετά επακολούθησε μια στιγμή σιωπηλού δέους, καθώς ο αστυνομικός και ο επιστήμονας συμφωνούσαν ότι οι δυο διαβολικές τελετουργίες, σχεδόν στις δυο αντίθετες άκρες του κόσμου, ήταν ουσιαστικά πανομοιότυπες. Αυτό που τελικά έψαλλαν τόσο ο Εσκιμώος μάγος όσο και οι ιερείς των βάλτων της Λουιζιάνα —με το χωρισμό των λέξεων όπως τον θυμόνταν από τις παύσεις της ψαλμωδίας— ήταν το εξής:

Φ' νγκλούι μγκλου' ναφ Κθούλου Ρ' λυέ βγκαχ' ναγκλ φταγκν.

Στο συγκεκριμένο σημείο, ο Λεγκράς είχε να προσφέρει κάτι παραπάνω από τον καθηγητή Γουέμπ, γιατί μερικοί από τους μιγάδες που είχε συλλάβει του είχαν αποκαλύψει και την ερμηνεία που έδιναν οι γεροντότεροι μύστες στα λόγια. Σαν αποτέλεσμα, ήξερε ότι το προηγούμενο κείμενο θα μπορούσε να μεταφραστεί κάπως έτσι:

«Στον οίκο του στη Ρ' λυέ ο νεκρός Κθούλου ονειρεύεται περιμένοντας».

Στη συνέχεια ο επιθεωρητής Λεγκράς, ανταποκρινόμενος στη γενική επίμονη παράκληση, διηγήθηκε όσο γινόταν πιο διεξοδικά την περιπέτειά του με τους πιστούς των βαλτότοπων. Μπορούσα να μαντέψω πόσο έντονα η ιστορία του θα επηρέασε το θείο μου. Είχε κάτι που μονάχα στους πιο τρελούς εφιάλτες ενός μυθοποιού ή θεοσοφιστή μπορεί να βρεθεί και αποκάλυπτε μια πρωτοφανή σύλληψη κοσμικής φαντασίας που ποτέ κανείς δε θα περίμενε να συναντήσει ανάμεσα σ' αυτούς τους μιγάδες και τους παρίες.

Την 1η του Νοέμβρη του 1907 η αστυνομία της Νέας Ορλεάνης είχε λάβει μια αγωνιώδη έκκληση από την περιοχή του νότου τη γεμάτη βάλτους και λιμνοθάλασσες. Οι ντόπιοι άποικοι, κυρίως πρωτόγονοι αλλά καλόκαρδοι απόγονοι των πειρατών του Λαφίτ, βρίσκονταν έρμαιοι στα νύχια ενός ανείπωτου τρόμου από κάτι το άγνωστο που στοίχειωνε τις νύχτες τους. Προφανώς επρόκειτο για δραστηριότητες κάποιας οργάνωσης Βουντού, αλλά πιο τρομερής από κάθε άλλη που είχαν γνωρίσει ποτέ. Εξάλλου, μερικές από τις γυναίκες και τα παιδιά τους είχαν εξαφανιστεί από τότε που τα διαβολικά ταμ-ταμ είχαν αρχίσει να ηχούν ασταμάτητα, βαθιά μέσα στα μαύρα στοιχειωμένα δάση όπου κανένας ντόπιος δεν τολμούσε να προχωρήσει. Ακούγονταν μανιακές κραυγές, φρικιαστικά ουρλιαχτά και ψαλμωδίες που πάγωναν το αίμα, ενώ φασματικές φλόγες φαίνονταν να χορεύουν στο σκοτάδι. Όπως είχε εξηγήσει στους αστυνομικούς ο τρομοκρατημένος απεσταλμένος, η κατάσταση για τους κατοίκους είχε φτάσει πια στο απροχώρητο.

Έτσι μια ομάδα αστυνομικών με δυο άμαξες και ένα αυτοκίνητο είχαν ξεκινήσει αργά το απόγευμα με οδηγό τους τον τρομοκρατημένο ντόπιο που τους είχε φέρει την έκκληση για βοήθεια. Στο τέλος ενός υ-

ποφερτά διαβατού δρόμου είχαν κατέβει και είχαν συνεχίσει πεζοί. Προχωρούσαν έτσι σιωπηλά για κάμποσα χιλιόμετρα, πλατσουρίζοντας στα βαλτόνερα του φοβερού κυπαρισσόδασους, στο έδαφος του οποίου ποτέ δεν έφτανε το φως της μέρας. Αποκρουστικές ρίζες και φρικαλέα βρύα που κρέμονταν σαν σάβανα από τα κλαριά δυσκόλευαν το δρόμο τους. Εδώ κι εκεί συναντούσαν κάποιο σωρό από μουχλιασμένες λαξευτές πέτρες ή τα απομεινάρια ενός γκρεμισμένου τοίχου. Αυτές οι ματυρίες του αρρωστημένου τόπου για κάποιες παλιές κατοικίες εκεί, χειροτέρευαν την κατάθλιψη που τους γεννούσε η θέα του κάθε παραμορφωμένου δέντρου και της κάθε μουχλιασμένης και σαπισμένης βαλτονησίδας.

Τελικά, κάποια στιγμή αντίκρισαν μπροστά τους τον οικισμό των αποίκων, ένα τρισάθλιο συνονθύλευμα από σαπιοκάλυβα. Αμέσως ένα τσούρμο από υστερικούς ανθρώπους ξεχύθηκαν και κύκλωσαν τα φανάρια των αστυνομικών που σπάθιζαν στο σκοτάδι. Ο πνιχτός ήχος από ταμ-ταμ έφτανε αχνά από μακριά, πολύ μακριά πιο πέρα. Αριά και που, κάθε φορά που φυσούσε από κει ο άνεμος, στ' αφτιά τους έφτανε ένα ουρλιαχτό που πάγωνε το αίμα. Μια απόμακρη κοκκινωπή ανταύγεια φαινόταν να τρεμοπαίζει πίσω από ασπριδερά χαμόκλαδα και πέρα από τις ατέλειωτες στοές του νυχτερινού δάσους. Οι τρομοκρατημένοι άποικοι φάνηκαν απρόθυμοι να μείνουν έστω και για μια στιγμή πάλι μόνοι, αλλά αρνήθηκαν κατηγορηματικά να κάνουν έστω κι ένα βήμα προς τον τόπο της ανίερης τελετουργίας. Έτσι ο επιθεωρητής Λεγκράς μαζί με τους δεκαεννιά συναδέλφους του, αναγκάστηκαν να προχωρήσουν μόνοι και δίχως οδηγό στα μαύρα μονοπάτια ενός πρωτόγνωρου για όλους, φρικαλέου κόσμου.

Η περιοχή που τώρα εισχωρούσαν οι αστυνομικοί είχε από παλιά κακή φήμη, και ήταν ουσιαστικά άγνωστη και απάτητη από πόδια λευκού. Οι θρύλοι που κυκλοφορούσαν εδώ μιλούσαν για κάποια κρυφή λίμνη που ποτέ δεν είχαν αντικρίσει μάτια θνητού, και για ένα πελώριο, άμορφο και άσπρο πολύποδο πλάσμα με φωτεινά μάτια που κατοικούσε στα βάθη της. Οι άποικοι ψιθύριζαν ακόμη ιστορίες για νυχτεριδόφτερους δαίμονες που έβγαιναν τα μεσάνυχτα από τα σπήλαιά τους στα έγκατα της γης για να το λατρέψουν. Έλεγαν ότι το πλάσμα αυτό υπήρχε εκεί πριν από την εποχή του Ντ' Ιμπερβίλ και του Λα Σαλ, πριν από τους Ινδιάνους, πριν ακόμη και από τα φυσιολογικά αγρίμια και πουλιά του δάσους. Ήταν η προσωποποίηση ενός εφιάλτη και η ίδια η θέα του σήμαινε το θάνατο. Αλλά έστελνε όνειρα στους ανθρώπους, και έτσι ήξεραν αρκετά για να μη ζυγώνουν στα λημέρια του. Μάλιστα, τα τωρινά όργια της Βουντού γίνονταν σχεδόν στα όρια της απαγορευμένης περιοχής, αλλά ήδη και αυτή η τοποθεσία ήταν αρκετά κακόφημη. Έτσι, ίσως οι άποικοι είχαν τρομοκρατηθεί περισσότερο από το γεγονός ότι οι τελετουργίες γίνονταν στη συγκεκριμένη περιοχή, παρά από τους ίδιους τους φοβερούς ήχους και τ' άλλα συμβάντα.

Ίσως μονάχα ένας ποιητής ή ένας παράφρονας θα μπορούσε να περιγράψει τους ήχους που άκουγαν οι άντρες του Λεγκράς καθώς βάδιζαν τσαλαβουτώντας με κόπο στο μαύρο βούρκο προς την κόκκινη ανταύγεια και τα υπόκωφα ταμ-ταμ. Υπάρχουν φωνητικοί ήχοι που ανήκουν μονάχα στον άνθρωπο και φωνητικοί ήχοι που ανήκουν στα ζώα· και είναι φοβερό ν' ακούς τους μεν να βγάζουν τον ήχο των δε. Ο απόηχος από τη θηριώδη μανία και το οργιαστικό ξεφάντωμα των πιστών έφτανε εδώ σε δαιμονικά ύψη. Απόκοσμα ουρ-

λιαχτά και βραχνοί λαρυγγισμοί έκστασης αντιλαλούσαν σ' αυτά τα σκοτεινά δάση σαν μια μολυσματική καταιγίδα που ξεχυνόταν από τα βάθη της κόλασης. Κατά διαστήματα αυτό το χαώδες πανδαιμόνιο κόπαζε, και τότε κάτι σαν ένας καλοσυντονισμένος χορός από βραχνές φωνές υψωνόταν σε μια μονότονη ψαλμωδία που επαναλάμβανε εκείνη την αποτρόπαιη τελετουργική φράση ή επωδό:

«Φ' νγκλούι μγκλου' ναφ Κθούλου Ρ' λυέ βγκαχ' ναγκλ φταγκν».

Ύστερα οι άντρες έφτασαν σ'ένα σημείο όπου τα δέντρα αραίωναν κάπως και ξαφνικά αντίκρισαν μπροστά τους ένα φοβερό θέαμα. Τέσσερις απ' αυτούς κλονίστηκαν, ένας λιποθύμησε, και από τα χείλη δύο άλλων ξέφυγε μια κραυγή τρόμου, που ευτυχώς πνίγηκε μέσα στη γενική ξέφρενη κακοφωνία της οργιαστικής τελετής. Ο Λεγκράς έριξε λίγα βαλτόνερα στο πρόσωπο εκείνου που είχε λιποθυμήσει, και μετά όλοι στάθηκαν για λίγο εκεί, τρέμοντας, σχεδόν υπνωτισμένοι από τη φρίκη.

Σ' ένα φυσικό ξέφωτο του βάλτου ξεπρόβαλε μια χορταριασμένη νησίδα με έκταση γύρω στα τέσσερα με πέντε στρέμματα, γυμνή από δέντρα και αρκετά στεγνή. Πάνω της χοροπηδούσε και συστρεφόταν ένας συρφετός από τόσο απερίγραπτα ανθρώπινα εκτρώματα που μονάχα το πινέλο ενός Σάιμ ή ενός Ανγκαρόλα θα μπορούσαν ν' αποδώσουν. Γυμνά από κάθε ρούχο, αυτά τα υβριδικά γεννήματα της φύσης γκάριζαν, μούγκριζαν και στροβιλίζονταν γύρω από μια τερατώδη δαχτυλιδωτή φωτιά. Στο κέντρο του φλογερού δαχτυλιδιού, ξεχωρίζοντας κατά καιρούς πίσω από τα πέπλα του καπνού και της φλόγας, ορθωνόταν ένας μεγάλος γρανιτένιος μονόλιθος γύρω στα δυόμισι μέτρα ψηλός. Στην κορφή του, δυσαρμονικά

μικρό σε σχέση με το μονόλιθο, στεκόταν το γνωστό αποκρουστικό είδωλο. Δέκα ικριώματα ήταν στημένα σε μεγάλο κύκλο κατά κανονικά διαστήματα, με το φλογοζωσμένο μονόλιθο στο κέντρο. Από αυτά κρέμονταν ανάποδα τα περίεργα κατακρεουργημένα κορμιά των δύστυχων αποίκων που είχαν εξαφανιστεί. Ήταν στο εσωτερικό αυτού του κύκλου, ανάμεσα στο δαχτυλίδι με τα κρεμασμένα κουφάρια και σ' εκείνο της φωτιάς, που χόρευαν και αλάλαζαν οι πιστοί, σ' ένα ατέλειωτο βακχικό στροβίλισμα από τ' αριστερά προς τα δεξιά.

Μπορεί να ήταν μονάχα της φαντασίας του ή απλώς οι αντίλαλοι, αλλά ένας αστυνομικός ισπανικής καταγωγής νόμισε ότι άκουσε μια αντιφωνική απάντηση στην τελετουργία. Ερχόταν από κάποιο απόμακρο και σκοτεινό σημείο, ακόμη πιο βαθιά στο δάσος εκείνο των αρχαίων θρύλων και της φρίκης. Τον άνθρωπο αυτόν, που λεγόταν Τζόζεφ Γκαλβέζ, τον συνάντησα αργότερα και τον ρώτησα σχετικά· και, όπως αποδείχτηκε, είχε αρκετά ζωηρή φαντασία. Έφτασε μάλιστα στο σημείο να κάνει μια νύξη ότι άκουσε δήθεν τον ήχο από μεγάλες φτερούγες και ότι διέκρινε φευγαλέα λαμπερά μάτια και έναν πελώριο άσπρο όγκο πέρα από τα δέντρα στο βάθος... Αλλά φαντάζομαι ότι είχε ακούσει πολλές από τις δεισιδαιμονίες των ντόπιων και είχε επηρεαστεί.

Στην πραγματικότητα, το σοκ που μαρμάρωσε τους άντρες δεν κράτησε και πολύ. Πάνω απ' όλα τους καλούσε το καθήκον. Αν και πρέπει να ήταν συγκεντρωμένοι εκεί σχεδόν καμιά εκατοστή από εκείνους τους μπασταρδομιγάδες πιστούς, οι αστυνομικοί βασίστηκαν στο ατού των όπλων τους και ρίχτηκαν αποφασιστικά στο σιχαμερό τσούρμο.

Για κάνα πεντάλεπτο το πανδαιμόνιο και το χάος

που επακολούθησαν ξεπερνούσαν κάθε περιγραφή. Άγρια χτυπήματα έπεφταν βροχή, λάμψεις από πυροβολισμούς σπάθιζαν το σκοτάδι, και στη γενική αναβολισμούς σπάθιζαν το σκοτάδι, και στη γενική ανακατωσούρα κάμποσοι κατάφεραν να ξεφύγουν. Αλλά τελικά ο Λεγκράς κατάφερε να τσουβαλιάσει σαράντα εφτά από δαύτους. Όταν συγκέντρωσε τους σκυθρωπούς αιχμαλώτους, τους ανάγκασε να ντυθούν βιαστικά και να μπουν στη γραμμή ανάμεσα σε δυο σειρές αστυνομικών. Πέντε από τους πιστούς είχαν σωριαστεί νεκροί, ενώ δύο που ήταν σοβαρά λαβωμένοι μεταφέρθηκαν από τους συντρόφους τους πάνω σε αυτοσχέδια φορεία. Όσο για το είδωλο στο μονόλιθο, ο Λεγκράς το κατέβασε προσεκτικά και το έφερε πίσω μαζί του.

Στην ανάκριση που έγινε στο αρχηγείο, όταν έφτασαν ύστερα από μια φοβερά αγωνιώδη και εξαντλητική πορεία, αποδείχτηκε ότι όλοι οι κρατούμενοι ήταν άτομα πολύ χαμηλού πνευματικού επιπέδου, με ανάμεικτο αίμα και με ανώμαλη ψυχοσύνθεση. Οι περισσότεροι ήταν ναυτικοί —κυρίως Ινδιάνοι της Καραϊβικής ή Πορτουγκέζοι Μπράβα από τα Νησιά του Πράσινου Ακρωτηρίου— και οι ανάκατοι λιγοστοί νέγροι και μουλάτοι, έδιναν μια απόχρωση Βουντού στην ετερόκλητη αδελφότητά τους. Αλλά από την αρχή της ανάκρισης έγινε φανερό ότι υπήρχαν σ' αυτή κάποια πολύ βαθύτερα και αρχαιότερα στοιχεία νέγρικου φετιχισμού. Παρά τον εκφυλισμό και την αγραμματοσύνη τους, τα λεγόμενα των πλασμάτων αυτών παρουσίαζαν μια εκπληκτική συνέπεια σε ό,τι αφορούσε στην κεντρική ιδέα της αποκρουστικής πίστης τους.

Όπως εξήγησαν, λάτρευαν τους Μεγάλους Παλιούς που είχαν ζήσει χιλιάδες χρόνια πριν παρουσιαστεί ο άνθρωπος στη Γη και οι οποίοι είχαν έρθει στο νεαρό τότε κόσμο μας από τον ουρανό. Αυτοί οι Παλιοί είχαν φύγει πια και είχαν αποσυρθεί στα έγκατα της γης ή στους βυθούς των ωκεανών. Αλλά τα νεκρά σώματά τους έστελναν όνειρα και μ' αυτά είχαν αποκαλύψει τα μυστικά τους στον πρώτο άνθρωπο, ο οποίος είχε έκτοτε ιδρύσει μια αθάνατη αδελφότητα πιστών. Οι κρατούμενοι ισχυρίστηκαν ότι αυτή ήταν η προέλευση της αδελφότητας όπου ανήκαν, ότι υπήρχε ανέκαθεν και ότι ποτέ δε θα έπαυε να υπάρχει. Κρυμμένα στις απάτητες ερημιές και τους σκοτεινούς τόπους όλου του κόσμου, τα μέλη της περίμεναν τη μέρα που ο μεγάλος ιερέας Κθούλου θα έβγαινε από το σκοτεινό σπίτι του στη μεγάλη βυθισμένη πόλη της Ρ' λυέ για να διαφεντέψει πάλι τη Γη. Κάποια μέρα, όταν τ' άστρα θα ήταν έτοιμα γι' αυτό, θα καλούσε τους πιστούς του. Στο μεταξύ η μυστική αδελφότητα θα περίμενε πάντοτε σ' ετοιμότητα για να τον βοηθήσεί να λευτερωθεί. Ώς τότε δεν τους επιτρεπόταν να πουν περισσότερα. Υπήρχε ένα μυστικό που δεν ήταν διατεθειμένοι ν' αποκαλύψουν, ακόμα και με βασανιστήρια.

Ο άνθρωπος, πίστευαν, δεν ήταν εντελώς μόνος ανάμεσα στα νοήμονα πλάσματα της Γης, γιατί υπήρχαν οντότητες που έβγαιναν κατά καιρούς από το σκοτάδι για να επισκεφθούν τους λιγοστούς πιστούς. Αλλ' αυτές δεν ήταν οι ίδιοι οι Μεγάλοι Παλιοί. Κανένας άνθρωπος δεν τους είχε δει ποτέ αυτούς. Το σκαλιστό είδωλο ήταν ο μεγάλος Κθούλου, αλλά κανένας δεν ήταν σε θέση να πει κατά πόσο και οι άλλοι Παλιοί είχαν την ίδια μορφή. Κανένας πια δεν ήξερε να διαβάζει τα παλιά κείμενα, αλλά οι παραδόσεις μεταδίδονταν από στόμα σε στόμα. Η επωδός που έψελναν δεν ήταν το μυστικό· αυτό ποτέ δεν επιτρεπόταν να ειπωθεί μεγαλόφωνα, αλλά μονάχα ψιθυριστά. Τα λόγια της επωδού σήμαιναν απλώς «Στον οίκο του στη

Ρ' λυέ ο νεκρός Κθούλου ονειρεύεται περιμένοντας».

Μονάχα δύο από τους κρατούμενους βρέθηκαν αρκετά λογικοί και ισορροπημένοι για να οδηγηθούν στην κρεμάλα· οι υπόλοιποι κλείστηκαν σε διάφορα άσυλα ψυχοπαθών. Όλοι τους αρνήθηκαν κάθε συνενοχή στα τελετουργικά εγκλήματα και ισχυρίστηκαν ότι οι φόνοι είχαν γίνει από Εκείνους με τα Μαύρα Φτερά, που έβγαιναν από τις πανάρχαιες κρυψώνες τους στο στοιχειωμένο δάσος για να συμμετάσχουν στις τελετές τους. Αλλά γι' αυτούς τους μυστηριώδεις συμμάχους οι αστυνομικοί δεν κατάφεραν να τους αποσπάσουν καμία λογική και σαφή περιγραφή. Τα όσα η αστυνομία κατάφερε να μάθει προέρχονταν κυρίως από ένα φοβερά γέρο Ισπανοϊνδιάνο μιγάδα, τον Κάστρο. Ο τελευταίος ισχυρίστηκε, μάλιστα, ότι είχε ταξιδέψει σε παράξενα λιμάνια και μιλήσει με αθάνατους αρχηγούς της αδελφότητας που ζούσαν στα βουνά της Κίνας.

Ο γερο-Κάστρο θυμόταν σκόρπια αποσπάσματα από φοβερούς θρύλους, μπροστά στους οποίους ωχριούσε κάθε θεωρία των θεοσοφιστών. Σύμφωνα με αυτούς, ο άνθρωπος και ο πολιτισμός του ήταν στ' αλήθεια κάτι το πολύ πρόσφατο και περαστικό πάνω στη Γη. Για χιλιετίες πριν από τον ερχομό του ανθρώπου, άλλα Πλάσματα εξουσίαζαν τη Γη ζώντας σε τεράστιες πόλεις. Μερικά από τα κυκλώπεια ερείπια των πόλεών τους, είχαν πει στον Κάστρο οι αθάνατοι Κινέζοι μύστες, μπορούσε να τα δει κανείς ακόμη σε νησιά του Ειρηνικού. Όλοι οι Παλιοί είχαν πεθάνει αμέτρητες χιλιετηρίδες πριν εμφανιστεί ο άνθρωπος, αλλά υπήρχαν τέχνες που μπορούσαν να τους αναστήσουν ξανά, όταν τ' άστρα έφταναν πάλι στη σωστή θέση τους στον τροχό της αιωνιότητας. Εξάλλου, απ' αυτά

τ' άστρα είχαν έρθει και οι Παλιοί, φέρνοντας μαζί και τα ομοιώματά τους.

Αυτοί οι Μεγάλοι Παλιοί, είχε εξηγήσει ο Κάστρο, δεν ήταν φτιαγμένοι αποκλειστικά από σάρκα και αίμα. Είχαν συγκεκριμένη μορφή —αυτό δεν έδειχνε άλλωστε και το αστροφερμένο τους ομοίωμα;— αλλά η μορφή αυτή δεν ήταν από ύλη. Όταν τ' άστρα έφταναν στη σωστή τους θέση, οι Παλιοί μπορούσαν να πετούν από κόσμο σε κόσμο στον ουρανό· αλλά όταν τ' άστρα δεν ήταν στην κατάλληλη θέση, δεν μπορούσαν καν να ζήσουν. Ωστόσο, αν και δε ζούσαν πια, ποτέ δεν είχαν πεθάνει στ' αλήθεια. Κείτονταν όλοι σε πέτρινους οίκους στη μεγάλη πόλη τους, τη Ρ' λυέ, διατηρημένοι σ' ένα είδος νάρκης χάρη στα μαγικά του πανίσχυρου Κθούλου περιμένοντας την περίλαμπρη ανάστασή τους, όταν τ' άστρα και η Γη θα 'ταν ξανά έτοιμα να τους υποδεχτούν. Αλλά για να γίνει αυτό έπρεπε κάποια άλλη δύναμη απέξω να βοηθήσει για να λευτερωθούν τα κορμιά τους. Τα ίδια μαγικά που τους διατηρούσαν ανέπαφους τους εμπόδιζαν να κάνουν την πρώτη κίνηση. Μπορούσαν μονάχα να μένουν ασάλευτοι εκεί στο σκοτάδι, με μόνη συντροφιά τις σκέψεις τους, ενώ αμέτρητα εκατομμύρια χρόνια κυλούσαν απέξω. Ήξεραν όλα όσα συνέβαιναν στο σύμπαν, γιατί ο τρόπος επαφής τους ήταν με τη μετάδοση της σκέψης. Ακόμη και τώρα κουβέντιαζαν εκεί στους τάφους τους.

Ύστερα, όταν μετά από αμέτρητους αιώνες έκαναν την εμφάνισή τους οι πρώτοι άνθρωποι, οι Μεγάλοι Παλιοί μίλησαν στους πιο ευαίσθητους από αυτούς στέλνοντας μηνύματα στα όνειρά τους, γιατί μονάχα έτσι η γλώσσα των Παλιών μπορούσε να φτάσει ως το σάρκινο μυαλό των θηλαστικών.

Ύστερα, συνέχισε ψιθυριστά ο Κάστρο, οι πρώτοι

εκείνοι άνθρωποι έθεσαν τα θεμέλια της λατρείας των μικρών ειδώλων που τους είχαν αποκαλύψει οι Μεγάλοι Παλιοί και που οι ίδιοι τα είχαν φέρει από τα σκοτεινά τους άστρα κατά το μακρινό παρελθόν. Η λατρεία τους θα διαρκούσε μέχρι που τ' άστρα θα ξανάρχονταν στη σωστή τους θέση. Τότε οι μυστικοί ιερείς θα βοηθούσαν το μεγάλο Κθούλου να βγει από τον τάφο του για ν' αναστήσει τους συντρόφους του και να διαφεντέψει πάλι τη Γη. Θα ήταν εύκολο οι πιστοί του να καταλάβουν πότε θα πλησίαζε αυτή η μεγάλη στιγμή, γιατί τότε οι άνθρωποι θ' άρχιζαν να μοιάζουν με τους Μεγάλους Παλιούς. Θα γίνονταν αχαλίνωτοι, και ασύδοτοι, πέρα από το καλό και το κακό, αδιαφορώντας για νόμους και ηθική και ξεσπώντας σ' ένα ξέφρενο ξεφάντωμα μέσα σ' ένα πανδαιμόνιο από κραυγές και σκοτωμούς. Μετά οι λευτερωμένοι Παλιοί θα τους δίδασκαν νέους τρόπους ν' αλαλάζουν, να σκοτώνουν και να ξεφαντώνουν, και ολάκερη η Γη θα φούντωνε σ' ένα ολοκαύτωμα έκστασης και κραιπάλης. Ώσπου να 'ρθει η μέρα εκείνη, η αδελφότητα έπρεπε με τις κατάλληλες τελετουργίες να κρατά ζωντανή την παράδοση των παλιών εθίμων και να διαδίδει την προφητεία του γυρισμού των Μεγάλων Παλιών.

Στα παλιότερα χρόνια μερικοί εκλεκτοί συνομιλούσαν στα όνειρα με τους ενταφιασμένους Παλιούς, αλλά μετά κάτι απρόσμενο είχε συμβεί. Η μεγάλη πέτρινη πόλη της Ρ' λυέ, με τους μονόλιθους και τα μαυσωλεία της, είχε βουλιάξει κάτω από τα κύματα. Και τα βαθιά νερά, αυτό το αρχέγονο, μυστηριακό υλικό που ούτε η σκέψη δεν μπορεί να περάσει, είχε διακόψει την τηλεπαθητική επαφή τους. Αλλά η θύμηση δεν είχε σβήσει ποτέ, και οι αρχιερείς έλεγαν ότι η πόλη θ' αναδυόταν ξανά κάποτε όταν τ' άστρα θα έφταναν στη σωστή θέση.

Ύστερα βγήκαν από τα έγκατα τα μαύρα πνεύματα της γης, μουχλιασμένα και σκοτεινά, φέρνοντας μαζί τους φήμες που είχαν ακούσει στα σπήλαια κάτω από ξεχασμένους βυθούς θαλασσών. Αλλά ο γερο-Κάστρο αρνήθηκε να πει περισσότερα για το θέμα αυτό. Σταμάτησε απότομα την αφήγησή του σ' εκείνο το σημείο και ούτε με το καλό ούτε με το άγριο δε δέχτηκε ν' αποκαλύψει περισσότερα στο θέμα αυτό. Εξάλλου, κατά περίεργο τρόπο, αρνήθηκε να κάνει λόγο για το *μέγεθος* των Παλιών. Για το κέντρο της Λατρείας του Κθούλου τους είπε ότι πίστευε πως βρισκόταν στις απάτητες ερήμους της Αραβίας, εκεί όπου η Ιρέμ, η Πόλη των Κιόνων, κρυμμένη και απρόσιτη ονειροπολεί το παρελθόν. Η πίστη τους δεν είχε καμία σχέση με τη μαγική λατρεία της Ευρώπης και ήταν ουσιαστικά άγνωστη στους αμύητους. Κανένα βιβλίο δεν είχε κάνει ποτέ νύξη γι' αυτή, αν και οι αθάνατοι Κινέζοι του είχαν πει ότι υπήρχαν ορισμένα διφορούμενα κείμενα στο *Νεκρονομικόν* του τρελού Άραβα Αμπντούλ Αλχαζρέντ που ένας μυημένος μπορούσε να τα ερμηνεύσει ανάλογα. Αυτό αφορούσε ιδίως το πολυσυζητημένο δίστιχο:

Δεν είν' νεκρό εκείνο που αιώνια μπορεί να περιμένει,
Μα με το διάβα των παράξενων αιώνων ως κι
ο θάνατος μπορεί να πεθαίνει

Ο Λεγκράς, βαθιά εντυπωσιασμένος και αρκετά μπερδεμένος απ' όλα αυτά, είχε ρωτήσει να μάθει για τις ιστορικές διασυνδέσεις της Λατρείας του Κθούλου, αλλά μάταια. Προφανώς ο Κάστρο είχε πει την αλήθεια λέγοντας ότι αυτό ήταν εντελώς μυστικό. Οι ειδικοί στο πανεπιστήμιο της Τουλέην δεν είχαν μπορέσει να ρίξουν φως ούτε στη συγκεκριμένη λατρεία

ούτε στο είδωλο, και τώρα ο αστυνομικός είχε έρθει στις μεγαλύτερες αυθεντίες της χώρας για ν' ακούσει μονάχα το περιστατικό της Γροιλανδίας από τον καθηγητή Γουέμπ.

Το ζωηρό ενδιαφέρον που προκάλεσε στο συνέδριο η αφήγηση του Λεγκράς, με την πρόσθετη επιβεβαίωση της από το αγαλματίδιο, αντανακλάται και στη μετέπειτα αλληλογραφία μεταξύ των συνέδρων. Ωστόσο ελάχιστη μνεία έγινε σχετικά στην επίσημη περιοδική έκδοση της εταιρίας. Αλλά, βέβαια, η επιφυλακτικότητα είναι παροιμιώδης σ' εκείνους που έχουν συχνά ν' αντιμετωπίσουν τσαρλατάνους και απατεώνες στο χώρο τους. Ο Λεγκράς δάνεισε για ένα διάστημα το αγαλματίδιο στον καθηγητή Γουέμπ, αλλά μετά το θάνατο του τελευταίου επιστράφηκε στον επιθεωρητή και παραμένει στην κατοχή του, όπου και μπόρεσα να το περιεργαστώ πριν λίγο καιρό. Είναι αληθινά ένα τρομακτικό αντικείμενο και έχει ολοφάνερη συγγένεια με το ονειρικό ανάγλυφο του νεαρού Ουίλκοξ.

Δεν απορώ που ο θείος μου έδειξε τόσο ενδιαφέρον για την ιστορία του ανάγλυφου. Έχοντας ήδη ακούσει τα όσα ήξερε ο Λεγκράς για την αδελφότητα, φαντάζομαι τι σκέψεις θα πέρασαν από το μυαλό του όταν πληροφορήθηκε ότι και ένας ευαίσθητος νεαρός είχε *ονειρευτεί* το ομοίωμα και τα ίδια ιερογλυφικά που έφερε το είδωλο των βάλτων! Και όχι μόνον αυτό, αλλά τρεις φορές *στα όνειρά του* είχε ακούσει τα ίδια ακριβώς λόγια που χρησιμοποιούσαν τόσο οι Εσκιμώοι δαιμονολάτρες όσο και οι μιγάδες της Λουιζιάνα! Ήταν απόλυτα φυσικό που ο καθηγητής Έιντζελ ρίχτηκε αμέσως σε μια συστηματική έρευνα του αινίγματος. Πάντως, από μέσα μου συνέχιζα να υποψιάζομαι πως ο νεαρός Ουίλκοξ είχε ακούσει από κάπου για την αδελφότητα της Λουιζιάνα και σκαρφίστηκε εκείνα τα όνειρα για να κάνει το πράγμα πιο μυστηριώδες και να εκμεταλλευτεί την ευπιστία του θείου μου.

Είναι γεγονός, βέβαια, ότι οι ονειρικές περιγραφές και τ' αποκόμματα που είχε συλλέξει ο καθηγητής αποτελούσαν ισχυρό ενισχυτικό στοιχείο. Από την άλλη μεριά, ο φυσικός σκεπτικισμός μου και η εξωφρενικότητα της όλης υπόθεσης μ' έκαναν να υιοθετήσω το συμπέρασμα που έκρινα τότε σαν το πιο λογικό. Έτσι, αφού μελέτησα πάλι προσεκτικά το χειρόγραφο και συνέκρινα τις θεοσοφικές κι ανθρωπολογικές σημειώσεις με την αφήγηση του Λεγκράς, αναχώρησα για την Πρόβιντενς για να συναντήσω τον Ουίλκοξ. Σκοπός μου ήταν να τον κατηγορήσω έξω από τα δόντια, δίκαια όπως πίστευα, για το θράσος του να κοροϊδέψει έτσι ένα γέρο καθηγητή.

Ο Ουίλκοξ εξακολουθούσε να ζει μόνος στο μέγαρο Φλερ-ντε-Λυ της οδού Τόμας, μια αποκρουστική βικτωριανή απομίμηση της αρχιτεκτονικής του 17ου αιώνα. Το κτήριο μοστράριζε τη σοβατισμένη του πρόσοψη ανάμεσα στα όμορφα σπίτια αποικιακού ρυθμού που σκαρφάλωναν στον αρχαίο λόφο, και μάλιστα κάτω από το πιο αριστουργηματικό γεωργιανό καμπαναριό της Αμερικής. Βρήκα τον Ουίλκοξ να εργάζεται στο διαμέρισμά του, και από τα δείγματα που ήταν σκόρπια ολόγυρα παραδέχτηκα ότι το ταλέντο του διέθετε πράγματι και βάθος και μεγαλοφυΐα. Πιστεύω ότι μια μέρα θα γίνει διάσημος σαν ένας από τους μεγάλους καλλιτέχνες της παρακμής, γιατί έχει πλάσει σε πηλό και ίσως θα λαξέψει κάποτε σε μάρμαρο όλους εκείνους τους εφιάλτες και τις φαντασίες που ξυπνά μέσα μας η πρόζα του Άρθρουρ Μάχεν και ζωντανεύουν οι στίχοι και οι ζωγραφιές του Κλαρκ Άστον Σμιθ.

Μελαχρινός, εύθραυστος και αδύνατος, κάπως α-τημέλητος σε εμφάνιση, γύρισε νωχελικά στο άκουσμα του χτυπήματός μου στην πόρτα και ρώτησε τι ήθελα δίχως να σηκωθεί από τη θέση του. Όταν εξήγησα ποιος ήμουν φάνηκε να δείχνει κάποιο ενδιαφέρον, γιατί ο θείος μου του είχε εξάψει την περιέργεια με την έρευνα στα παράξενα όνειρά του, αν και ποτέ δεν του είχε εξηγήσει τους λόγους του γι' αυτό. Δεν τον φώτισα περισσότερο στο σημείο αυτό, αλλά προσπάθησα με τρόπο να τον παρασύρω σε αποκαλύψεις.

Πριν περάσει πολλή ώρα θα έπαιρνα όρκο για την ειλικρίνειά του, γιατί μιλούσε για τα όνειρά του μ' έναν τρόπο που δεν άφηνε περιθώρια αμφιβολίας. Αυτά, καθώς και η υποσυνείδητη επιρροή τους, είχαν αφήσει έντονα τη σφραγίδα τους στην τέχνη του. Μου έδειξε, μάλιστα, ένα νοσηρό άγαλμα που οι γραμμές του μ' έκαναν σχεδόν ν' αναρριγήσω με τα σκοτεινά τους υπονοούμενα. Εξήγησε ότι δε θυμόταν να είχε δει το πρωτότυπο παρά μονάχα στ' ανάγλυφα των ονείρων του, αλλά η μορφή του είχε πλαστεί σχεδόν ασυνείδητα από τα δάχτυλά του. Ήταν δίχως αμφιβολία το γιγάντιο πλάσμα για το οποίο ξεφώνιζε στο παραλήρημά του. Σύντομα έγινε ολοφάνερο ότι δεν ήξερε τίποτα για τη μυστική αδελφότητα, πέρα από κάποιες νύξεις που είχαν ξεφύγει από το θείο μου στη διάρκεια της επίμονης έρευνάς του. Αυτό μ' έκανε πάλι ν' αναρωτηθώ και να προσπαθήσω να φανταστώ πώς θα ήταν δυνατό να έχουν καταγραφεί στο μυαλό του αυτές οι αλλόκοτες εικόνες.

Ο Ουίλκοξ μιλούσε για τα όνειρά του μ' έναν παράξενο, ποιητικό τρόπο, κάνοντάς με να βλέπω νοερά και με τρομερή ζωντάνια εκείνη τη νοτισμένη κυκλώπεια πόλη από γλοιώδη πράσινη πέτρα. Η *γεωμετρία* της, είπε ο γλύπτης κάνοντας παράξενη επιλογή λέξεων, ήταν *εντελώς ανώμαλη*. Ακούγοντάς τον ήταν σαν να 'φτανε στ' αφτιά μου, φορτισμένο με φοβερή προσμονή, το αδιάκοπο μισο-τηλεπαθητικό κάλεσμα από τα έγκατα, *«Κθούλου φταγκν... Κθούλου φταγκν»*.

Οι λέξεις αυτές αποτελούσαν μέρος εκείνης της τρομερής τελετουργίας που μιλούσε για την ονειρική ξαγρύπνια του νεκρού Κθούλου στην πέτρινη κρύπτη της Ρ' λυέ, και ένιωσα κάτι να με συγκλονίζει βαθιά παρά τις αντιρρήσεις της λογικής μου. Ωστόσο εξακολουθούσα να είμαι σίγουρος ότι ο Ουίλκοξ είχε κατά κάποιο τρόπο μάθει για την αδελφότητα, αλλά μετά το είχε πάλι ξεχάσει μέσα στον κυκεώνα των αλλόκοτων βιβλίων που διάβαζε και των δικών του φαντασιώσεων. Αργότερα, χάρη στο εντυπωσιακό της περιεχόμενο, η μνήμη είχε βρει υποσυνείδητη διέξοδο και έκφραση στα όνειρα, τα γλυπτά και στο τρομερό άγαλμα που έβλεπα τώρα μπροστα μου. Έτσι θα μπορούσε να πει κανείς ότι η απάτη που είχε παίξει στο θείο μου ήταν εντελώς αθώα. Ο νεαρός είχε ένα λίγο εξεζητημένο και κάπως αγενή χαρακτήρα, πράγμα που απέκλειε την περίπτωση να τον συμπαθήσω ποτέ, αλλά όφειλα ν' αναγνωρίσω ότι ήταν και μεγάλος καλλιτέχνης και ειλικρινής. Του ευχήθηκα όλη την επιτυχία που άξιζε το ταλέντο του και αποχαιρετιστήκαμε φιλικά.

Το πρόβλημα της Λατρείας του Κθούλου εξακολουθούσε να με συναρπάζει και να με απασχολεί, και κατά καιρούς ονειρευόμουν φήμη και δόξα από έρευνες που θ' αποκάλυπταν τις ρίζες και τις διασυνδέσεις της. Επισκέφθηκα τη Νέα Ορλεάνη, μίλησα με τον Λεγκράς και τους άλλους που είχαν συμμετάσχει σ' εκείνη την επιδρομή, είδα το φοβερό είδωλο και έκανα ερωτήσεις σε μερικούς από τους μιγάδες κρατούμενους που επιζούσαν ακόμη. Δυστυχώς ο γερο-

Κάστρο είχε πεθάνει κάμποσα χρόνια.

Τα όσα άκουσα τώρα τόσο παραστατικά από πρώτο χέρι, αν και ήταν απλώς μια πιο λεπτομερής επανάληψη των όσων ήδη ήξερα από τα κείμενα του θείου μου, μου κέντρισαν ακόμη περισσότερο το ενδιαφέρον. Ένιωθα σίγουρος ότι ήμουν στα ίχνη μιας πολύ αληθινής, πολύ μυστικής και πολύ αρχαίας θρησκείας. Έτσι και την ανακάλυπτα θα κέρδιζα σίγουρα μια θέση στο πάνθεον της ανθρωπολογίας. Ο τρόπος που αντιμετώπιζα το θέμα ήταν καθαρά υλιστικός, *και μακάρι να το 'βλεπα έτσι και τώρα*. Εξακολουθούσα να παραβλέπω με το πιο ανεξήγητο πείσμα τη σύμπτωση των ονειρικών περιγραφών και των περίεργων αποκομμάτων που είχε συγκεντώσει ο καθηγητής Έιντζελ.

Ένα πράγμα που άρχισα να υποψιάζομαι —και που τώρα φοβάμαι ότι *ξέρω*— είναι ότι ο θάνατος του θείου μου δεν ήταν καθόλου ατύχημα. Είχε πέσει σ' ένα στενό απότομο δρομάκι που ανηφόριζε από την παμπάλαιη προβλήτα όπου έβριθαν οι ξένοι μιγάδες, ύστερα από τη σκουντιά ενός νέγρου ναυτικού. Δεν ξεχνούσα το ανάμεικτο αίμα και το ναυτικό επάγγελμα των πιστών της αδελφότητας στη Λουιζιάνα και δε θα με ξάφνιαζε αν χρησιμοποιούσαν δηλητηριασμένες καρφίτσες ή άλλες μυστικές μεθόδους φόνου το ίδιο απάνθρωπες και το ίδιο πατροπαράδοτες γι' αυτούς όσο και οι μυστηριακές τελετουργίες και οι δοξασίες τους.

Είναι γεγονός ότι ο Λεγκράς και οι άντρες δεν ενοχλήθηκαν, αλλά στη Νορβηγία κάποιος ναυτικός που είδε πράγματα που δεν έπρεπε είναι τώρα νεκρός. Άραγε αποκλείεται να είχαν φτάσει σε ακατάλληλα αφτιά οι επίμονες έρευνες του θείου μου μετά την ανακάλυψη της περίπτωσης του γλύπτη;

Πιστεύω ότι ο καθηγητής Έιντζελ πέθανε επειδή

είτε ήξερε ήδη πολλά είτε ήταν στα πρόθυρα να μάθει πολλά. Μένει να δούμε κατά πόσο με περιμένει και μένα η ίδια μοίρα, γιατί κι εγώ ξέρω τώρα πολλά.

3. Η Παραφροσύνη από τη Θάλασσα

Αν ο Μεγαλοδύναμος ήθελε ποτέ να εισακούσει μια μεγάλη ευχή μου, θα έσβηνε ολότελα τις συνέπειες μιας τυχαίας ματιάς μου σε μια παλιά εφημερίδα που βρήκα στρωμένη σ' ένα ράφι. Ήταν μια ανακάλυψη που αποκλείεται να γινόταν στις φυσιολογικές, καθημερινές μου ασχολίες, γιατί επρόκειτο για ένα φύλλο της αυστραλιανής *Σύντνεϋ Μπούλετιν* με ημερομηνία 18 του Απρίλη, 1925. Ήταν μια από τις εφημερίδες που είχαν ξεφύγει από την προσοχή του γραφείου αποκομμάτων, που εκείνη την περίοδο μάζευε υλικό για την έρευνα του θείου μου.

Είχα σχεδόν εγκαταλείψει τις έρευνες στη «Λατρεία του Κθούλου», όπως την είχε βαφτίσει ο καθηγητής Έιντζελ, και είχα πάει στο Πάτερσον του Νιου Τζέρσυ να επισκεφθώ ένα πολυδιαβασμένο φίλο μου, έφορο του τοπικού μουσείου και γνωστό μεταλλειολόγο. Όπως εξέταζα μια μέρα τα εφεδρικά δείγματα ορυκτών που ήταν πρόχειρα αραδιασμένα στα ράφια μιας πίσω αίθουσας του μουσείου, το μάτι μου τράβηξε μια παράξενη φωτογραφία σε μια παλιά εφημερίδα στρωμένη κάτω από τις πέτρες. Ο φίλος μου συμβαίνει να έχει επαφές με όλα σχεδόν τα σημεία του κόσμου, και η εφημερίδα ήταν η *Σύντνεϋ Μπούλετιν* που ανέφερα πιο πάνω. Η φωτογραφία έδειχνε ένα αποκρουστικό πέτρινο είδωλο σχεδόν όμοιο μ' εκείνο που είχε βρει στους βάλτους ο Λεγκράς.

Καθαρίζοντας ανυπόμονα το φύλλο από το πολύτιμο φορτίο του, διάβασα το άρθρο με προσοχή, και α-

πογοητεύτηκα βρίσκοντάς το μάλλον σύντομο. Το περιεχόμενό του ωστόσο είχε άμεση σχέση με την έρευνά μου, που είχε αρχίσει να χωλαίνει, και έκοψα προσεκτικά το απόκομμα για άμεση δράση. Το κείμενο έγραφε τα εξής:

ΑΝΕΥΡΕΣΗ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΟΥΣ ΕΡΜΑΙΟΥ ΣΚΑΦΟΥΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Το Βίτζιλαντ έφτασε στο λιμάνι μας ρυμουλκώντας ακυβέρνητο εξοπλισμένο νεοζηλανδέζικο γιοτ. Ένας επιζών και ένας νεκρός στο σκάφος. Αφήγηση άγριας μάχης με θανάτους στη θάλασσα. Ο διασωθείς ναυτικός αρνείται να δώσει λεπτομέρειες για την παράξενη εμπειρία του. Περίεργο είδωλο βρέθηκε στην κατοχή του. Διενεργείται ανάκριση.

Το φορτηγό *Βίτζιλαντ* της εταιρίας Μόρισον επιστρέφοντας από το Βαλπαράιζο κατέπλευσε σήμερα το πρωί στην αποβάθρα του λιμένα Ντάρλινγκ ρυμουλκώντας πίσω του το σακατεμένο και ακυβέρνητο αλλά βαριά οπλισμένο ατμοκίνητο γιοτ *Αλέρτ*, νηολογίου Ντανέντιν, Νέας Ζηλανδίας. Το σκάφος εντοπίστηκε στις 12 του Απρίλη σε Νότιο Πλάτος 34° 21΄ και Δυτικό Μήκος 152° 17΄, έχοντας ως μοναδικό πλήρωμα έναν επιζώντα και ένα νεκρό.

Το *Βίτζιλαντ* είχε αναχωρήσει από το Βαλπαράιζο στις 25 του Μάρτη, αλλά στις 2 του Απρίλη παρασύρθηκε πολύ νότια της πορείας του εξαιτίας ισχυρών καταιγίδων και τεράστιων κυμάτων. Στις 12 του Απρίλη εντόπισε ένα σκάφος που φαινόταν εντελώς εγκαταλειμμένο από το

πλήρωμά του. Ωστόσο οι έρευνες στο σκάφος αποκάλυψαν έναν επιζώντα σχεδόν σε κατάσταση παραληρήματος και ένα νεκρό ο οποίος πρέπει να είχε πεθάνει πριν τουλάχιστον μια βδομάδα.

Ο διασωθείς έσφιγγε στα χέρια του ένα φρικαλέο πέτρινο είδωλο άγνωστης προέλευσης, ύψους περίπου τριάντα εκατοστών, σχετικά με τη φύση του οποίου οι ειδικοί του πανεπιστημίου του Σύντνεϋ, της Βασιλικής Εταιρίας και του Μουσείου της οδού Κόλλετζ δήλωσαν πλήρη άγνοια. Ο επιζών ναυτικός ισχυρίστηκε ότι το βρήκε στην καμπίνα του γιοτ, σ' ένα μικρό, συνηθισμένο σκαλιστό εικονοστάσι.

Ο άνθρωπος αυτός, αφού επανεύρε τα λογικά του, διηγήθηκε μια εξαιρετικά παράξενη ιστορία πειρατείας και μακελειού. Ονομάζεται Γκούστωφ Γιόχανσεν και είναι ένας αρκετά έξυπνος Νορβηγός που υπηρετούσε ως δεύτερος καπετάνιος στη δικάταρτη σκούνα *Έμμα*, νηολογίου του Ώκλαντ. Το σκάφος του είχε αναχωρήσει στις 20 του Φλεβάρη για το Καϊάο του Περού με πλήρωμα έντεκα αντρών.

Το *Έμμα*, σύμφωνα με τον Γιόχανσεν, βραδυπόρησε και βγήκε πολύ νότια από τη ρότα του εξαιτίας της μεγάλης καταιγίδας της 1ης του Μάρτη. Στις 22 του ίδιου μήνα και σε Νότιο Πλάτος 49° 51΄ και Δυτικό Μήκος 128° 34΄ το *Έμμα* συνάντησε το *Αλέρτ*, που ήταν επανδρωμένο από ένα παράξενο και κακομούτσουνο πλήρωμα από Κανάκες και μιγάδες. Όταν από το *Αλέρτ* τους πρόσταξαν επιτακτικά ν' αλλάξουν πορεία και να γυρίσουν πίσω, ο καπετάνιος Κόλλινς του *Έμμα* αρνήθηκε. Αυτό είχε σαν αποτέ-

λεσμα το παράξενο πλήρωμα του *Αλέρτ* ν' ανοίξει απροειδοποίητα άγριο πυρ εναντίον τους μ' ένα περίεργα βαρύ μπρούντζινο πυροβόλο που αποτελούσε μέρος του οπλισμού του.

Αν και η σκούνα τους άρχισε να βυθίζεται από τις βολές που την πέτυχαν στα ύφαλα, οι άντρες του *Εμμα* φάνηκαν παλικάρια, είπε ο διασωθείς. Κατάφεραν να πλευρίσουν το αντίπαλο σκάφος και να κάνουν ρεσάλτο. Επακολούθησε άγρια σύγκρουση σώμα με σώμα με το θηριώδες τσούρμο στο κατάστρωμα του γιοτ, και οι άντρες του *Έμμα*, όντας κάπως περισσότεροι, τους εξόντωσαν όλους. Ο Γιόχανσεν εξήγησε ότι αναγκάστηκαν να το κάνουν γιατί, παρά το μάλλον αδέξιο τρόπο που πολεμούσαν, οι άντρες του *Αλέρτ* πρόβαλαν απεγνωσμένη αντίσταση χρησιμοποιώντας ιδιαίτερα αποτρόπαιες μεθόδους.

Τρεις από το πλήρωμα του *Έμμα*, μεταξύ των οποίων ο καπετάνιος Κόλλινς και ο πρώτος αξιωματικός Γκρην, σκοτώθηκαν στη συμπλοκή. Οι υπόλοιποι οχτώ, υπό το δεύτερο αξιωματικό Γιόχανσεν, συνέχισαν την ίδια πορεία μπροστά με το αιχμαλωτισμένο γιοτ,θέλοντας να εξακριβώσουν γιατί οι άλλοι τους είχαν διατάξει να γυρίσουν πίσω.

Την επόμενη μέρα φαίνεται ότι διέκριναν ένα μικρό νησί —αν και κανένα δεν είναι γνωστό στα νερά εκείνα— στο οποίο και αποβιβάστηκαν. Για κάποιο λόγο έξι από τους άντρες πέθαναν εκεί, αν και ο Γιόχανσεν ήταν περίεργα λιγόλογος σχετικά με το σημείο αυτό της περιπέτειάς τους και δήλωσε απλώς ότι έπεσαν σε κάποιο χάσμα των βράχων.

Αργότερα, όπως φαίνεται, αυτός και ο μόνος επιζών σύντροφός του ξαναγύρισαν στο γιοτ και προσπάθησαν να το κουμαντάρουν, αλλά τελικά έγιναν έρμαιο των κυμάτων από την καταιγίδα που τους χτύπησε στις 2 του Απρίλη.

Από τη μέρα εκείνη ώς τη διάσωσή του στις 12 του μηνός, ο ναυτικός διατηρεί ελάχιστες αναμνήσεις και δε θυμάται καν πότε πέθανε ο Ουίλλιαμ Μπράιντεν, ο σύντροφός του. Δε βρέθηκε καμιά σαφής αιτία του θανάτου του Μπράιντεν, που μάλλον θα οφείλεται στο σοκ ή την εξάντληση.

Τηλεγραφήματα από το Ντανέντιν αναφέρουν ότι το *Αλέρτ* ήταν γνωστό ότι έκανε εμπόριο στα νησιά και ότι είχε πολύ κακή φήμη στους ναυτικούς κύκλους. Ήταν ιδιοκτησία μιας παράξενης ομάδας από μιγάδες, των οποίων οι συχνές συναντήσεις και οι νυχτερινές επισκέψεις στο δάσος είχαν προκαλέσει την περιέργεια. Εξάλλου, όπως έγινε γνωστό, το *Αλέρτ* είχε αναχωρήσει βιαστικά αμέσως μετά την καταιγίδα και τις σεισμικές δονήσεις της 1ης του Απρίλη.

Το λιμεναρχείο προτίθεται ν' αρχίσει αύριο τη διεξαγωγή ανακρίσεων κατά τις οποίες θα γίνει κάθε προσπάθεια προκειμένου να πειστεί ο Γιόχανσεν να διευκρινίσει περισσότερο τα όσα σημεία άφησε αναπάντητα.

Αυτά, μαζί με τη φωτογραφία του φρικαλέου ομοιώματος, ήταν όλα όσα ανέφερε το άρθρο, αλλά σκεφτείτε τι ιδέες έγινε αφορμή να ξεπηδήσουν στο μυαλό μου! Εδώ υπήρχαν νέοι θησαυροί στοιχείων σχετικά με τη Λατρεία του Κθούλου και ενδείξεις ότι είχε παράξενες διασυνδέσεις με τη θάλασσα όπως

και με τη στεριά. Τι ήταν άραγε εκείνο που είχε κάνει το πλήρωμα των μιγάδων που αρμένιζαν παρέα με το αποκρουστικό τους είδωλο να προστάξουν το *Έμμα* να γυρίσει πίσω; Ποιο ήταν το άγνωστο νησί στο έδαφος του οποίου είχαν πεθάνει έξι από τους ναυτικούς του *Έμμα*, και γιατί ο Γιόχανσεν απέφευγε τόσο να μιλήσει για το θέμα; Τι να είχε άραγε φέρει στο φως η ανάκριση του λιμεναρχείου, και τι μπορεί να γνώριζαν για τη φοβερή αδελφότητα στο Ντανέντιν; Και πιο σημαντικό απ' όλα, ποια ήταν η βαθύτερη και αφύσικη σχέση στις ημερομηνίες, που έδιναν τώρα μια απειλητική και αναντίρρητη σπουδαιότητα στα διάφορα συμβάντα τα οποία τόσο προσεκτικά είχε καταγράψει ο θείος μου;

Η 1η του Μάρτη —η δική μας 28η του Φλεβάρη, αν λάβουμε υπόψη τη Διεθνή Γραμμή Ημερολογιακής Αλλαγής— ήταν η μέρα που είχαν χτυπήσει ο σεισμός και η καταιγίδα. Το *Αλέρτ* και το σιχαμερό του πλήρωμα είχαν αναχωρήσει βιαστικά από το Ντανέντιν σαν να είχαν δεχτεί ένα επιτακτικό κάλεσμα. Ταυτόχρονα, στην άλλη άκρη της γης ποιητές και καλλιτέχνες είχαν αρχίσει να ονειρεύονται μια παράξενη, σκοτεινή κυκλώπεια πόλη, ενώ ένας νεαρός γλύπτης είχε πλάσει σε κατάσταση ονειροβασίας τη μορφή του τρομερού Κθούλου. Στις 23 του Μάρτη το πλήρωμά του *Έμμα* είχε αποβιβαστεί σ' ένα άγνωστο νησί αφήνοντας εκεί έξι νεκρούς... και την ίδια μέρα τα όνειρα ευαίσθητων ατόμων είχαν φτάσει στο αποκορύφωμά τους. Τα άτομα αυτά είχαν νιώσει τον τρόμο της δαιμονικής καταδίωξης από ένα γιγάντιο τέρας, με αποτέλεσμα ένας αρχιτέκτονας να τρελαθεί κι ένας γλύπτης να πέσει ξαφνικά σε παραλήρημα!

Και η καταιγίδα της 2ας του Απρίλη; Τη μέρα εκείνη δεν ήταν που σταμάτησαν όλα τα όνειρα της υγρής

πόλης, και ο Ουίλκοξ συνήλθε από τα δεσμά του παράξενου πυρετού του; Πώς συνδέονταν όλα αυτά μ' εκείνα τα παράξενα υπονοούμενα του γέρου-Κάστρο για τους αστρογέννητους Παλιούς κάτω από τα νερά και την επερχόμενη κυριαρχία τους στον πλανήτη· για τους αφοσιωμένους τους πιστούς και την *εξουσία τους επί των ονείρων*; Μήπως ισορροπούσα επικίνδυνα στο κατώφλι μιας αποκάλυψης κοσμικού τρόμου που ο ανθρώπινος νους είναι ανίκανος να βαστάξει; Αν ναι, τότε πρέπει να είναι τρόμος που αφορά το νου και μόνο, γιατί κατά κάποιο τρόπο η 2α του Απρίλη έθεσε τέρμα στην οποιαδήποτε τερατώδη απειλή είχε αρχίσει να πολιορκεί την ψυχή της ανθρωπότητας.

Το βράδυ εκείνο, ύστερα από μια πυρετώδη μέρα με επείγοντα τηλεγραφήματα και άλλες προετοιμασίες, αποχαιρέτησα τον οικοδεσπότη μου και πήρα το τρένο για το Σαν Φρανσίσκο. Σε λιγότερο από ένα μήνα ήμουν στο Ντανέντιν. Εκεί όμως ανακάλυψα ότι σχεδόν τίποτα δεν ήταν γνωστό για τα παράξενα μέλη της αδελφότητας που σύχναζαν στις παλιές ταβέρνες του λιμανιού. Τα κουτσομπολιά της προκυμαίας ήταν πολύ συνηθισμένα για να αξίζει τον κόπο να τ' αναφέρω, αν και κυκλοφορούσαν αόριστες φήμες για κάποιο στεριανό ταξίδι που είχαν κάνει εκείνοι οι μιγάδες, στη διάρκεια του οποίου μακρινές τυμπανοκρουσίες και κόκκινες ανταύγειες φλογών είχαν γίνει αντιληπτές στους μακρινούς λόφους.

Στο Ώκλαντ έμαθα ότι όταν ο Γιόχανσεν επέστρεψε από την ανάκριση του Σύντνεϋ *τα ξανθά του μαλλιά είχαν γίνει άσπρα*. Η ανάκριση ήταν μάλλον τυπική και δεν κατέληξε πουθενά. Αμέσως μετά ο Γιόχανσεν πούλησε το εξοχικό του στην οδό Ουώλ και μαζί με τη γυναίκα του είχαν σαλπάρει για το παλιό τους σπίτι στο Όσλο. Σχετικά με τη συγκλονιστική εμπει-

ρία του δεν είχε αποκαλύψει στους φίλους του τίποτα περισσότερο απ' όσα είχε πει στην ανάκριση του λιμεναρχείου, και το μόνο που μπορούσαν να μου πουν ήταν η διεύθυνσή του στο Όσλο.

Στη συνέχεια πήγα στο Σύντνεϋ, όπου μίλησα με ναυτικούς και μέλη της ανακριτικής επιτροπής, αλλά πάλι δεν έβγαλα τίποτα. Στην Κυκλική Αποβάθρα του λιμανιού του Σύντνεϋ είδα και το *Αλέρτ*, που τώρα είχε πουληθεί και χρησιμοποιείτο σαν εμπορικό, αλλά το σιωπηλό σκαρί του δε με φώτισε διόλου. Το μουλωχτό καλαμαροκέφαλο είδωλο, με τα φολιδωτά φτερά και το δρακόφορο σώμα πάνω στη βάση με τα ιερογλυφικά, βρισκόταν στο Μουσείο του Χάυντ Παρκ. Το μελέτησα προσεκτικά και διεξοδικά. Ήταν ένα δείγμα εξαιρετικής αλλά και διαβολικής τέχνης. Το χαρακτήριζε το ίδιο ανείπωτο μυστήριο και η ίδια αίσθηση τρομερής αρχαιότητας, και ήταν φτιαγμένο από το ίδιο παράξενο εξωγήινο υλικό όπως και το μικρότερο δείγμα του Λεγκράς. Για τους γεωλόγους, μου είπε ο έφορος του μουσείου, είχε αποδειχτεί άλυτο αίνιγμα, γιατί ορκίζονταν ότι πουθενά στον κόσμο μας δεν υπήρχε τέτοια πέτρα. Ύστερα θυμήθηκα με ανατριχίλα τα όσα είχε πει ο γερο-Κάστρο στον Λεγκράς σχετικά με τους πανάρχαιους Μεγάλους Παλιούς: «Είχαν έρθει από τ' άστρα, φέρνοντας μαζί και τα ομοιώματά τους».

Συγκλονισμένος από μια αίσθηση ψυχικής απέχθειας που πρώτη φορά ένιωθα, πήρα την απόφαση να επισκεφθώ τον Γιόχανσεν στο Όσλο. Σαλπάρισα για το Λονδίνο και μόλις έφτασα ξεκίνησα αμέσως για τη νορβηγική πρωτεύουσα. Ήταν μια φθινοπωρινή μέρα όταν τελικά αποβιβάστηκα στις περιποιημένες προβλήτες κάτω από τη σκιά του όρους Έγκεμπεργκ.

Ανακάλυψα ότι ο Γιόχανσεν έμενε στην Παλιά Πό-

λη του βασιλιά Χάρλαντ Χάαρντράντα, τη συνοικία που είχε κρατήσει ζωντανό το όνομα του Όσλο στους αιώνες που η πόλη ήταν κρυμμένη κάτω από τ' όνομα «Χριστιανία». Έκανα τη σύντομη διαδρομή με ταξί, και με καρδιά που πετάριζε από αγωνία χτύπησα την πόρτα ενός καλοφροντισμένου, παλιού κτηρίου με σοβατισμένη πρόσοψη. Μου άνοιξε μια μελαγχολική γυναίκα ντυμένη στα μαύρα. Καταλαβαίνετε την απογοήτευσή μου όταν μου εξήγησε με τα σπασμένα αγγλικά της ότι ο Γκούσταφ Γιόχανσεν δεν υπήρχε πια.

Δεν είχε ζήσει πολύ μετά την επιστροφή τους, είπε η γυναίκα του, γιατί τα όσα είχε περάσει το 1925 στη θάλασσα τον είχαν τσακίσει σωματικά και ψυχικά. Και στην ίδια δεν είχε πει περισσότερα απ' όσα είχε αποκαλύψει στους άλλους, αλλά είχε αφήσει ένα χειρόγραφο με κάτι «τεχνικά θέματα», όπως της είχε πει. Ήταν γραμμένο στ' αγγλικά, προφανώς για να την προφυλάξει από τον κίνδυνο να διαβάσει το περιεχόμενό του. Στη διάρκεια ενός περιπάτου του και ενώ διέσχιζε ένα στενοσόκακο κοντά στην προβλήτα του Γκότενμπεργκ, ένα πακέτο μ' εφημερίδες είχε πέσει από ένα παράθυρο σοφίτας και τον είχε ρίξει καταγής. Δυο μελαμψοί ανατολίτες ναύτες είχαν τρέξει αμέσως να τον βοηθήσουν να σηκωθεί, αλλά πριν καν φτάσει το νοσοκομειακό ήταν ήδη νεκρός. Δεν είχε βρεθεί καμιά παθολογική αιτία και ο θάνατός του αποδόθηκε σε καρδιακή κρίση και οργανική εξάντληση.

Από τη στιγμή εκείνη άρχισε να μου ροκανίζει τα σωθικά ο σκοτεινός εκείνος τρόμος που ποτέ δε θα μ' εγκαταλείψει μέχρι να πεθάνω, από «ατύχημα» ή όπως αλλιώς. Κατάφερα να πείσω τη γυναίκα του ότι η σχέση μου με τον άντρα της ήταν τέτοια που μου έδινε το δικαίωμα να διαβάσω τα «τεχνικά θέματα», και πήρα το χειρόγραφο μαζί μου να το μελετήσω στο

πλοίο με το οποίο θα γύριζα στο Λονδίνο.

Ήταν ένα απλό, αδέξια γραμμένο κείμενο —η προσπάθεια ενός ναυτικού να καταγράψει μερικά γεγονότα καιρό μετά το ίδιο το συμβάν τους— κάτι σαν ημερολόγιο όπου προσπαθούσε να θυμηθεί μέρα τη μέρα τα όσα είχαν συμβεί σ' εκείνο το τελευταίο φοβερό ταξίδι. Δε θα επιχειρήσω να μεταφέρω λέξη προς λέξη όλες τις ασάφειες και τις περιττολογίες του, αλλά θα σας δώσω την ουσία του για να καταλάβετε γιατί το πάφλασμα των κυμάτων στα πλευρά του πλοίου έγινε τόσο ανυπόφορο που αναγκάστηκα να βουλώσω τ' αφτιά μου με μπαμπάκι.

Ο Γιόχανσεν, δόξα τω Θεώ, δεν ήξερε τα πάντα, έστω και αν είδε με τα μάτια του την πόλη και το Πλάσμα. Όσο για μένα, ποτέ δεν πρόκειται να ξαναβρώ τη χαμένη γαλήνη του ύπνου μου όσο θα σκέφτομαι εκείνες τις φρικαλεότητες που καραδοκούν αιώνια πίσω από τη ζωή στο χρόνο και το χώρο· εκείνες τις δαιμονικές, βέβηλες οντότητες από τα αρχέγονα άστρα που ονειρεύονται κάτω από τη θάλασσα. Και πώς να ξεχάσω εκείνη την εφιαλτική αδελφότητα που τις υπηρετεί και τις λατρεύει, έτοιμη και πρόθυμη να τις εξαπολύσει στον κόσμο όταν ένας άλλος σεισμός θα κάνει ν' αναδυθεί πάλι στον αέρα και τον ήλιο η τερατώδης πέτρινη πόλη τους στους βυθούς;

Το ταξίδι του Γιόχανσεν είχε αρχίσει ακριβώς όπως το είχε καταθέσει στο λιμεναρχείο. Το *Έμμα*, δίχως φορτίο, είχε αναχωρήσει από το Ώκλαντ στις 20 του Φλεβάρη και είχε δεχτεί όλη τη μανία των κυμάτων που είχε σηκώσει ο σεισμός, ο οποίος πρέπει να είχε κάνει ν' αναδυθούν από τα νερά εκείνες οι φρικαλεότητες που στοίχειωναν τα όνειρα των ανθρώπων. Μόλις μπόρεσαν ν' ανακτήσουν πάλι τον έλεγχο του σκάφους και να συνεχίσουν, είχαν συναντηθεί με το

Αλέρτ στις 22 του Μάρτη, και μπορούσα να νιώσω τη λύπη του ναυτικού όταν περιέγραφε τον κανονιοβολισμό και τη βύθιση του σκάφους του.

Τους μελαμψούς δαίμονες της αδελφότητας που επάνδρωναν το *Αλέρτ* ο Γιόχανσεν τους περιγράφει με αποκαλυπτική απέχθεια. Είχαν κάτι το ανείπωτα αποκρουστικό πάνω τους που έκανε την εξόντωσή τους να μοιάζει σχεδόν με καθήκον, και ο Γιόχανσεν φαίνεται ειλικρινά ν' απορεί για την υποψία της περιττής ωμότητας που φάνηκε να τους βαραίνει κατά τις ανακρίσεις.

Ύστερα, σπρωγμένοι από περιέργεια, συνέχισαν την πορεία τους με το αιχμαλωτισμένο γιοτ και με κυβερνήτη τον Γιόχανσεν. Σύντομα αγνάντεψαν πέρα μια πελώρια πέτρινη κολόνα που εξείχε από τη θάλασσα και, σε Νότιο Πλάτος 47° 9΄ και Δυτικό Μήκος 126° 43΄, έφτασαν σε μια ακτή από λάσπη, γλίτσα και κυκλώπεια κτίσματα σκεπασμένα από φύκια. Δεν μπορεί παρά να επρόκειτο για την πιο απτή απόδειξη του υπέρτατου τρόμου της γης; την εφιαλτική νεκρή πόλη της Ρ' λυέ που χτίστηκε αμέτρητους αιώνες πριν από την αυγή της ιστορίας, από πελώρια, αποκρουστικά πλάσματα που είχαν έρθει από τ' άστρα. Εκεί κοιμόταν ο Κθούλου και οι ορδές του, κρυμμένοι σε πράσινες, γλοιώδεις κρύπτες, στέλνοντας ξανά, ύστερα από αμέτρητους χρονικούς κύκλους, τις σκέψεις που γέμιζαν φόβο τα όνειρα των ευαίσθητων ανθρώπων, και καλώντας επιτακτικά τους πιστούς να έρθουν σ' ένα προσκύνημα απελευθέρωσης και παλινόρθωσης. Ο Γιόχανσεν δεν υποψιαζόταν τίποτε απ' όλα αυτά αλλά, μάρτυράς του ο Θεός, είδε σύντομα αρκετά!

Φαντάζομαι ότι μονάχα μια βουνοκορφή, η στεφανωμένη με τη μονολιθική στήλη φοβερή ακρόπολη όπου ήταν θαμμένος ο μεγάλος Κθούλου, είχε αναδυ-

θεί από τα νερά. Μου έρχεται σχεδόν να τινάξω τα μυαλά μου στον αέρα όταν αναλογίζομαι την *έκταση* όλων όσα μπορεί να κρύβονται εκεί κάτω. Ο Γιόχανσεν και οι άντρες του ένιωσαν δέος μπροστά στο κοσμικό μεγαλείο αυτής της υγρής Βαβυλώνας των παράρχαιων δαιμόνων, και πρέπει να είχαν μαντέψει, δίχως να χρειάζεται να τους το πουν, ότι αντίκριζαν μια πόλη που δεν ανήκε ούτε σ' αυτόν ούτε σε κανέναν άλλο λογικό κόσμο. Θα ένιωσαν δέος από το απίστευτο μέγεθος των ογκόλιθων της πρασινωπής πέτρας, από το ιλιγγιώδες ύψος του τιτάνιου σκαλιστού μονόλιθου και από τη συγκλονιστική ομοιότητα των κολοσσιαίων αγαλμάτων και γλυπτών με το αλλόκοτο είδωλο που είχε βρεθεί στο εικονοστάσι του *Αλέρτ*. Αυτό διαφαίνεται στην κάθε γραμμή της γεμάτης τρόμο περιγραφής του ναυτικού.

Δίχως να ξέρει την έννοια της λέξης «φουτουρισμός», ο Γιόχανσεν κατάφερε να την πλησιάσει πολύ όταν περιέγραφε την πόλη. Αντί να περιγράψει οποιοδήποτε συγκεκριμένο οίκημα ή κτίσμα, περιορίζεται μονάχα στη γενική εντύπωση από τεράστιες γωνίες και πέτρινες επιφάνειες — επιφάνειες πολύ πελώριες για ν' ανήκουν σε οτιδήποτε σωστό ή συνετό κατασκεύασμα τούτης της γης — βεβηλωμένες από φρικαλέα ανάγλυφα και ιερογλυφικά. Υπογραμμίζω την αναφορά του σε *γωνίες* γιατί θυμίζει κάτι που μου είχε πει ο Ουίλκοξ σχετικά με τα φοβερά του όνειρα. Είχε πει ότι η *γεωμετρία* του ονειρικού κόσμου που έβλεπε ήταν αφύσικη, μη-ευκλείδεια, που υπαινισσόταν με αποκρουστικό τρόπο την ύπαρξη χώρων και διαστάσεων πέρα από τις δικές μας. Να που τώρα ένας αμόρφωτος ναυτικός είχε νιώσει το ίδιο αντικρίζοντας την τρομερή πραγματικότητα.

Ο Γιόχανσεν και οι άντρες του είχαν αποβιβαστεί

σε μια λοξή κλιμακωτή λασποπλαγιά εκείνης της τερατώδους ακρόπολης, και σκαρφάλωσαν με δυσκολία τους γλιστερούς τιτάνιους ογκόλιθους που δεν μπορεί να ήταν σκαλοπάτια προορισμένα για κοινούς θνητούς. Ο ίδιος ο ήλιος στον ουρανό φαινόταν παραμορφωμένος όταν τον κοίταζε κανείς μέσα από τους πολωτικούς μιασματικούς υδρατμούς που άχνιζαν από κείνο το θαλασσομουλιασμένο έκτρωμα. Κάτι διεστραμμένα απειλητικό και άγρυπνο φαινόταν να καραδοκεί λοξοκοιτάζοντάς τους ύπουλα από κείνες τις τρελές γωνίες των σκαλισμένων βράχων, που με τη δεύτερη ματιά τους έβλεπε κοίλους, ενώ η πρώτη τους είχε δείξει κυρτούς.

Κάτι σαν ακαθόριστος τρόμος είχε αρχίσει να σφίγγει την ψυχή όλων των εξερευνητών πριν καν δουν τίποτα περισσότερο από βράχια, λάσπες και φύκια. Ο καθένας τους πρόθυμα θα το έβαζε στα πόδια αν δε φοβόταν την κοροϊδία των άλλων. Άρχισαν το ψάξιμο με μισή καρδιά και με την ελπίδα —μάταιη όπως αποδείχτηκε— να βρουν κανένα αξιόλογο σουβενίρ να πάρουν μαζί τους.

Ήταν ο Ροντρίγκες ο Πορτογάλος εκείνος που σκαρφάλωσε στη βάση του μονόλιθου και φώναξε στους άλλους την ανακάλυψή του. Οι υπόλοιποι τον ακολούθησαν και στάθηκαν να κοιτάξουν εμβρόντητοι την πελώρια σκαλιστή πόρτα με τη γνωστή πια ανάγλυφη μορφή του καλαμαροκέφαλου δράκοντα. Έμοιαζε, εξήγησε ο Γιόχανσεν, σαν μια μεγάλη πύλη, και όλοι τη θεώρησαν πόρτα εξαιτίας του σκαλιστού υπέρθυρου και των παραστάδων, αν και δεν μπορούσαν ν' αποφασίσουν αν ήταν οριζόντια σαν πόρτα καταπακτής ή λοξή σαν εξωτερική πόρτα κελαριού. Όπως είχε παρατηρήσει και ο Ουίλκοξ, η γεωμετρία του τόπου ήταν εντελώς ανώμαλη. Κανένας δεν μπορού-

σε να πει με σιγουριά κατά πόσο η θάλασσα και το έδαφος ήταν οριζόντια και, σαν αποτέλεσμα, ο σχετικός προσανατολισμός στο καθετί φαινόταν φασματικά απροσδιόριστος.

Ο Μπράιντεν έσπρωξε την πέτρα σε διάφορα σημεία δίχως αποτέλεσμα. Ύστερα ο Ντόνοβαν ψαχούλεψε προσεκτικά πίσω από την άκρη, πιέζοντας συστηματικά σημείο με σημείο καθώς έψαχνε. Μετά άρχισε να σφαρφαλώνει ατέλειωτα κατά μήκος του παράξενου πέτρινου περιζώματος —αν δηλαδή η πόρτα ήταν οριζόντια για να το πει κανείς σκαρφάλωμα— και οι άντρες αναρωτήθηκαν πώς οποιαδήποτε πόρτα στο σύμπαν θα μπορούσε να είναι τόσο τεράστια. Κάποια στιγμή, πολύ μαλακά και αργά, τα στρέμματα της πόρτας άρχισαν ν' ανοίγουν προς τα μέσα από το πάνω μέρος· και είδαν ότι ήταν ισορροπημένη σαν κρεμαστή γέφυρα.

Ο Ντόνοβαν γλίστρησε, ή κάπως τελοσπάντων σύρθηκε κάτω ή μπροστά στο περίζωμα, και ξαναγύρισε στους συντρόφους του. Μετά όλοι μαζί στάθηκαν να παρακολουθήσουν το επιβλητικό άνοιγμα της τιτάνιας σκαλισμένης πόρτας. Σ' εκείνο το βασίλειο της πρισματικής παραμόρφωσης η κίνησή της ήταν ανώμαλη, ανοίγοντας κατά κάποιο διαγώνιο τρόπο, έτσι που φαίνονταν ν' ανατρέπονται όλοι οι κανόνες που διέπουν την ύλη και την προοπτική.

Το άνοιγμα ήταν σκοτεινό με μια μαυρίλα σχεδόν χειροπιαστή. Αυτό το έρεβος ήταν πραγματικά μια *θετική ποιότητα*, γιατί έκρυβε τμήματα των εσωτερικών τοίχων που κανονικά έπρεπε να φωτίζονται. Η μαυρίλα χύθηκε κυριολεκτικά έξω σαν καπνός από κάποια προαιώνια φυλακή, σκοτεινιάζοντας σαφώς τον ήλιο καθώς βούλιαζε στο συστραμμένο και καμπυλωμένο ουρανό με μεμβρανώδεις φτερούγες. Η μπόχα που ξε-

πήδησε από τα φεσκοανοιγμένα βάθη ήταν ανυπόφορη, ενώ κάποια στιγμή στα ευαίσθητα αφτιά του Χώκινς φάνηκε να φτάνει από τα σκοτεινά έγκατα ένας ανατριχιαστικός, πλαδαρός ήχος. Όλοι τέντωσαν τ' αφτιά και αφουγκράζονταν ακόμη όταν Εκείνο ξεπρόβαλε στάζοντας ακατανόμαστα, γλοιώδη υγρά. Ζουλώντας ψαχουλευτά την πελώρια ζελατινώδη μάζα του μέσα από το άνοιγμα της μαύρης πύλης, βγήκε στο μιασματικό εξωτερικό αέρα εκείνης της εφιαλτικής πόλης της τρέλας.

Το γράψιμο του Γιόχανσεν γίνεται σχεδόν αδιάβαστο στο σημείο εκείνο της περιγραφής. Κατά τη γνώμη του, από τους έξι άντρες που ποτέ δεν ξαναγύρισαν στο πλοίο, οι δύο πέθαναν από σκέτο τρόμο την αποτρόπαιη εκείνη στιγμή. Το ίδιο το Πλάσμα ήταν αδύνατο να περιγραφεί —δεν υπάρχει γλώσσα για τέτοια αβυσσαλέα φρίκη και πανάρχαιη παραφροσύνη· για τέτοιες δαιμονικές αντιφάσεις σε κάθε έννοια ύλης, ενέργειας και κοσμικής τάξης. Ένα βουνό περπατούσε ή σερνόταν εκεί μπροστά τους. Ω, Παντοδύναμε! Πώς ν' απορεί κανείς που στην άλλη άκρη της Γης ένας αρχιτέκτονας τρελάθηκε, ενώ ο δύστυχος Ουίλκοξ άρχισε να παραληρεί από πυρετό την ίδια εκείνη τηλεπαθητική στιγμή;

Το Πλάσμα που απεικόνιζαν τα είδωλα, το πράσινο, γλοιώδες γέννημα των άστρων, είχε ξυπνήσει για να διεκδικήσει πάλι την εξουσία του. Τα άστρα βρίσκονταν πάλι στη σωστή τους θέση, κι αυτό που μια πανάρχαιη αδελφότητα δεν είχε καταφέρει να κάνει σκόπιμα το είχε πετύχει τυχαία μια ομάδα από αθώους ναυτικούς. Ύστερα από αμέτρητα εκατομμύρια χρόνια ο μεγάλος Κθούλου ήταν ξανά λεύτερος και ξέφρενα άπληστος για ό,τι είχε στερηθεί.

Τρεις άντρες αρπάχτηκαν από τις πλαδαρές δαγ-

κανες πριν κανένας προλάει ν' αντιδράσει· αυτοί οι τρεις ήταν ο Ντόνοβαν, ο Γκερρέρα και ο Άνγκστρομ. Ο Θεός ας αναπαύσει τις ψυχές τους, αν υπάρχει ανάπαυση σε τούτο το σύμπαν. Οι άλλοι τρεις άρχισαν να τρέχουν σαν τρελοί, διασχίζοντας ατέλειωτες εκτάσεις από πράσινη, σκεπασμένη με όστρακα πέτρα. Εκεί που έτρεχαν πασχίζοντας να φτάσουν στη βάρκα, ο Πάρκερ γλίστρησε ξαφνικά και χάθηκε. Ο Γιόχανσεν ορκίζεται ότι το σύντροφό του τον κατάπιε μια γωνία οικοδομήματος που φυσιολογικά δε θα 'πρεπε να υπάρχει· μια γωνία που ήταν οξεία αλλά συμπεριφερόταν σαν αμβλεία. Έτσι, τελικά, μονάχα αυτός και ο Μπράιντεν έφτασαν στη βάρκα και άρχισαν να κωπηλατούν απεγνωσμένα για να πλησιάσουν στο *Αλέρτ*. Πίσω τους το πελώριο τερατώδες Πλάσμα τους ακολουθούσε γλιστρώντας βαριά στις γλοιώδεις πέτρες, αλλά κοντοστάθηκε στην άκρη του νερού, τσαλαβουτώντας διστακτικά στα ρηχά.

Ευτυχώς, αν και όλο το πλήρωμα είχε βγει στην ακτή, δεν είχαν αφήσει την πίεση να πέσει ολότελα στη μηχανή. Έτσι δε χρειάστηκαν παρά λίγα λεπτά πυρετικής προετοιμασίας για να θέσουν σε κίνηση το *Αλέρτ*. Ανάμεσα στις θολές εφιαλτικές εικόνες εκείνης της απερίγραπτης στιγμής, το σκάφος άρχισε να στρίβει αργά στα γεμάτα θάνατο νερά. Πίσω τους στα απόκοσμα κτίσματα εκείνης της φοβερής ακτής, το τιτάνιο πλάσμα από τ' άστρα λυσσομανούσε κι αφριζε σαν τον Πολύφημο που βλαστημούσε το πλοίο του φυγάδα Οδυσσέα. Ύστερα, πιο θαρραλέος από το μυθικό Κύκλωπα, ο μεγάλος Κθούλου γλίστρησε το λιπαρό κορμί του στο νερό και άρχισε να καταδιώκει το σκάφος σηκώνοντας πελώρια κύματα πίσω του. Ο Μπράιντεν, που κοιτούσε πίσω, δεν άντεξε και τρελάθηκε. Κάθε λίγο και λιγάκι ξεσπούσε σε γέλια, μέχρι

που μια νύχτα, και ενώ ο Γιόχανσεν τριγύριζε εδώ κι εκεί παραληρώντας, τον βρήκε ο θάνατος στην καμπίνα.

Αλλά ο Γιόχανσεν δεν είχε εγκαταλείψει τόσο εύκολα τον αγώνα. Καταλαβαίνοντας ότι το πλάσμα θα έφτανε σίγουρα το *Αλέρτ*, που δεν προλάβαινε ν' ανεβάσει έγκαιρα την πίεση του ατμού, αποφάσισε να τα παίξει όλα για όλα. Ρυθμίζοντας τη μηχανή στο φουλ της ταχύτητας, όρμησε σαν αστραπή στο κατάστρωμα και γύρισε αντίστροφα το τιμόνι. Με τα μολυσμένα νερά να παφλάζουν και ν' αφρίζουν, και ενώ η πίεση του ατμού ανέβαινε ολοένα, ο θαρραλέος Νορβηγός γύρισε το σκάφος του ίσια πάνω στη γλοιώδη μάζα που τον ακολουθούσε από κοντά σαν δαιμονική γαλέρα. Το φοβερό καλαμαρίσιο κεφάλι με τ' αεικίνητα πλοκάμια έφτανε σχεδόν στο ύψος του μπομπρέσου της πλώρης του γεροφτιαγμένου γιοτ, αλλά ο Γιόχανσεν συνέχισε να ζυγώνει αδυσώπητα.

Κάτι έσκασε ξαφνικά σαν πρησμένη φούσκα, μ' εκείνη τη γλοιώδη, σιχαμερή αίσθηση μιας κομματιασμένης μέδουσας. Αμέσως ο αέρας γέμισε με μια μπόχα σαν να 'χαν ανοίξει χίλιοι τάφοι, και ακούστηκε ένας ήχος που ο ναυτικός δε θέλησε να περιγράψει στο χαρτί. Για μια στιγμή το πλοίο τυλίχτηκε με ένα μιασματικό πράσινο σύννεφο που έτσουζε και σου στράβωνε τα μάτια, πριν ξεφύγει αφήνοντας στ' απόνερά του μια θάλασσα που κόχλαζε μανιασμένα. Ο Γιόχανσεν κοίταξε προς πίσω και — Θεέ και Κύριε! — το σκόρπιο, χυμένο πλαστικό υλικό εκείνου του ακατανόμαστου πλάσματος από τον ουρανό *επανασυνδεόταν* αργά στην αποκρουστική αρχική του μορφή. Αλλά ήδη, με την κάθε στιγμή που περνούσε, οι στροφές της μηχανής αυξάνονταν και το *Αλέρτ* κέρδιζε σταθερά απόσταση.

Αυτό ήταν όλο. Στις μέρες που ακολούθησαν ο Γιόχανσεν απλώς ατένιζε σκυθρωπά το είδωλο στην καμπίνα και κατά καιρούς φρόντιζε να φτιάξει λίγο φαγητό για τον ίδιο, καθώς και για τον τρελό που χαχάνιζε συνέχεια δίπλα του. Ύστερα από κείνη την πρώτη γενναία κίνηση δεν έκανε καμιά προσπάθεια να κουμαντάρει το σκάφος· η όλη προσπάθεια κάτι είχε πάρει από την ψυχή του. Μετά τους χτύπησε η καταιγίδα της 2ας του Απρίλη, και σύννεφα άρχισαν να σκοτεινιάζουν τη συνείδησή του. Θυμόταν αόριστα μια αίσθηση σαν να στροβιλιζόταν φασματικά σε υγρές αβύσσους του απείρου και σαν να διέσχιζε με ιλιγγιώδη ταχύτητα απίστευτα σύμπαντα καβάλα στην ουρά ενός κομήτη. Ένιωθε σαν να έκανε υστερικές βουτιές από τα έγκατα της γης ώς το φεγγάρι και από το φεγγάρι πάλι πίσω στα έγκατα. Και όλα αυτά ενώ αδιάκοπα αντιλαλούσαν γύρω του τα γέλια και οι καγχασμοί από διεστραμμένους, ιλαρούς αρχέγονους θεούς και πράσινους, νυχτεριδόφτερους περιπαιχτικούς δαίμονες από τα Τάρταρα.

Και μέσα σ' αυτά τα οράματα τον βρήκε η σωτηρία — το *Βίτζιλαντ*, η ανακριτική επιτροπή του λιμεναρχείου, οι δρόμοι του Ντανέντιν και το μακρύ ταξίδι της επιστροφής στο παλιό του σπίτι στα ριζοβούνια του Έγκεμπεργκ. Δεν μπορούσε να τους αποκαλύψει την αλήθεια· σίγουρα θα τον θεωρούσαν τρελό. Αποφάσισε να γράψει πριν πεθάνει τα όσα ήξερε, αλλά δεν ήθελε να τα διαβάσει η γυναίκα του. Ο θάνατος θα ήταν καλοδεχούμενος φτάνει να τον απάλλασσε από τις αναμνήσεις του.

Αυτό ήταν το χειρόγραφο ντοκουμέντο που διάβασα και που τώρα βρίσκεται φυλαγμένο στην κασετίνα μαζί με το ανάγλυφο και τα χαρτιά του καθηγητή Έιντζελ. Μαζί τους θα φυλαχτεί και τούτη, η δική μου κα-

ταγραφή —αυτό το τεστ της δικής μου λογικής— όπου συνδέονται όλα όσα ελπίζω κι εύχομαι να μη ξανασυνδεθούν ποτέ. Τα μάτια μου έχουν δει όλη τη φρίκη που κρύβεται σε τούτο το σύμπαν. Ύστερα απ' όλα αυτά ακόμη και οι ανοιξιάτικοι ουρανοί και τα λουλούδια του καλοκαιριού θα μου φαίνονται αποκρουστικά για όσο θα ζω. Αλλά δε νομίζω ότι μου απομένει ακόμη πολλή ζωή. Όπως έφυγαν ο θείος μου και ο δύστυχος ο Γιόχανσεν, έτσι θα φύγω κι εγώ. Ξέρω πάρα πολλά, και η αδελφότητα εξακολουθεί να υπάρχει.

Φαντάζομαι ότι και ο Κθούλου εξακολουθεί να ζει, σ' εκείνη την πέτρινη κρύπτη που τον προστάτευε από εποχές που ο ήλιος ήταν ακόμη νέος. Η καταραμένη πόλη του βούλιαξε για μια ακόμη φορά· γιατί μετά την καταιγίδα του Απρίλη το *Βίτζιλαντ* πέρασε πάνω από το σημείο που βρισκόταν δίχως ν' απαντήσει το παραμικρό. Αλλά οι πιστοί του σε τούτη τη Γη συνεχίζουν ν' αλαλάζουν, να χοροπηδούν και να σκοτώνουν γύρω από τα είδωλά του στις κορφές μονόλιθων που υψώνονται σ' ερημικούς τόπους. Ο ίδιος ο Κθούλου πρέπει να παγιδεύτηκε από τη βύθιση της πόλης έχοντας γυρίσει πάλι στη σκοτεινή του κρύπτη, αλλιώς η ανθρωπότητα θα ούρλιαζε τώρα από τρόμο και φρίκη.

Ποιος ξέρει το τέλος; Ό,τι αναδύθηκε μπορεί να βουλιάξει και πάλι, και ό,τι βούλιαξε μπορεί ξανά μια μέρα ν' αναδυθεί. Κάτι το αποκρουστικό περιμένει και ονειρεύεται εκεί στ' ανήλιαγα βάθη, και η σαπίλα απλώνεται στις ετοιμόρροπες πόλεις των ανθρώπων. Θα έρθει η εποχή που — αλλ' αυτό είναι κάτι που δεν μπορώ και δεν πρέπει να το συλλογίζομαι! Ας ευχηθούμε ότι, αν αυτό το χειρόγραφο δε χαθεί μαζί μου, οι κληρονόμοι μου θα δείξουν περισσότερη φρονιμάδα από τόλμη και θα φροντίσουν να μην το αντικρίσει ποτέ άλλο μάτι.

ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΟΥ ΣΚΟΤΕΙΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

του Φριτς Λάιμπερ

Ο Φριτς Λάιμπερ είναι ένας όχι μονάχα από τους πιο γνωστούς συγγραφείς επιστημονικής φαντασίας, αλλά και ο πιο πολυβραβευμένος απ' όλους. Έχει κερδίσει συνολικά έξι Χιούγκο, τρία Νέμπιουλα και τέσσερα άλλα διαφόρων κατηγοριών της φανταστικής λογοτεχνίας!

Ο Λάιμπερ γεννήθηκε το 1910 στο Σικάγο και σπούδασε ψυχολογία, φυσιολογία, θεολογία και θέατρο...

Και τώρα ετοιμαστείτε για μια από τις πιο παράξενες και αλλόκοτες ιστορίες που διαβάσατε ποτέ. Είναι ένα από τα δυο διηγήματα τούτης της συλλογής που βασίζεται σε αληθινά περιστατικά δοσμένα, βέβαια, σε κάποιο μυθιστορηματικό πλαίσιο. Προσέξτε ότι το όνομα του βασικού ήρωα είναι !Kinzman, λέξη που διαφέρει μονάχα κατά ένα γράμμα από το kinsman, που σημαίνει «συγγενής». Μετά, το μικρό του όνομα είναι το γερμανικό «Φραντς», που λίγο απέχει από το αληθινό «Φριτς». Το ίδιο ταιριάζουν η περιγραφή και η ηλικία του ήρωα μ' εκείνη του συγγραφέα την εποχή που έγραψε το διήγημα. Τέλος, είναι και ο Κίνζμαν «συγγραφέας επιστημονικής φαντασίας και ψυχολόγος», όπως ακριβώς και ο Φριτς Λάιμπερ...

Είναι χαρακτηριστικό ότι κι ένα μεγαλύτερο μυθιστόρημα του Λάιμπερ, με έντονα αυτοβιογραφικά στοιχεία, έχει τίτλο «Η Κυρά του Σκοταδιού». Θυμηθείτε αυτό το όνομα διαβάζοντας τούτο το διήγημα. Είναι το κλειδί...

Διαβάζοντας το «Κάλεσμα του Κθούλου» του Χ.Φ. Λάβκραφτ, ας έχετε υπόψη ότι περιγράφει μια άλλη, γενικότερη, όψη της ίδιας ιστορίας.

Γ.Μ.

1

«Έγινε ένα ράγισμα στο κεφάλι του κι ένα μικρό κομμάτι του
Σκοτεινού Κόσμου τρύπωσε από κει και τον οδήγησε στο θάνατο».
Από «Το Αμαξάκι Φάντασμα» του Ράντυαρντ Κίπλινγκ

Το παμπάλαιο κουτσομούρικο Φοκσβάγκεν με άλλους δυο επιβάτες εκτός από τον οδηγό του και μένα αγκομαχούσε να βγάλει την ανηφοριά του ορεινού δρόμου που σκαρφάλωνε στα βουνά της Σάντα Μόνικα. Δεξιά κι αριστερά μας ορθώνονταν οι τετράγωνοι όγκοι τους, πνιγμένοι στους θάμνους, με τις παράξενες σουβλερές κορφές τους που θύμιζαν προϊστορικούς μονόλιθους ή τερατώδεις πέτρινους ρασοφόρους.

Ταξιδεύαμε αρκετά αργά με ανεβασμένη την πάνινη κουκούλα, και το μάτι μας προλάβαινε να πιάνει πότε πότε κάποια σβέλτη ασπριδερή σαύρα ή κάποια ακρίδα που σάλταρε βιαστικά από μπροστά μας στον γκρίζο χαλικόστρωτο δρόμο. Κάποια στιγμή μια μαλλιαρή γκρίζα γάτα — που η Βίκι, σφίγγοντας το χέρι μου τάχα φοβισμένα, ισχυρίστηκε ότι ήταν αγριόγατα — διέσχισε το στενό δρόμο μπροστά μας για να χωθεί

και ξερούς, ευωδιαστούς θάμνους. Η όλη περιοχή ήταν παράδεισος για κάθε υποψήφιο εμπρηστή, και δε χρειαζόταν να μας θυμίσει κανείς ότι δεν έπρεπε ν' ανάψουμε τσιγάρο.

Ήταν μια ηλιόλουστη, ξάστερη μέρα με μικρά μπαμπακένια συννεφάκια που υπογράμμιζαν την ιλιγγιώδη αίσθηση βάθους του ουράνιου θόλου. Ανάμεσά τους ο ήλιος έλαμπε εκτυφλωτικός. Κάμποσες φορές καθώς ο δρόμος μας έφερνε αντίκρυ του, οι αχτίδες του με χτυπούσαν κατευθείαν στα μάτια, έτσι που έβλεπα μαύρες κηλίδες γι' αρκετές στιγμές μετά. Ήταν το οπτικό φαινόμενο που το λένε μετείκασμα. Σίγουρα την άλλη φορά κανένας μας δε θα ξεχνούσε να πάρει γυαλιά ηλίου μαζί του.

Είχαμε συναντήσει μονάχα άλλα δύο αμάξια στο δρόμο και δεν είχαμε δει πάνω από πέντε ή έξι σπίτια και καλύβες σε όλη τη διαδρομή από τη στιγμή που αφήσαμε τον αυτοκινητόδρομο της ακτής του Ειρηνικού. Ήταν μια περίεργα ερημική περιοχή, αν λάβει κανείς υπόψη ότι το Λος Άντζελες δεν απείχε ούτε μια ώρα πίσω μας. Ήταν αυτή η μοναξιά, με τους σιωπηλούς υπαινιγμούς της για μυστήρια και αποκαλύψεις, που είχε κάνει τη Βίκι κι εμένα να καθόμαστε μακριά ο ένας από τον άλλο, αλλά η απειλή τους δεν ήταν ακόμη αρκετή για να μας φέρει πάλι κοντά.

Ο Φραντς Κίνζμαν καθόταν μπροστά, δίπλα στον οδηγό, ένα γείτονά του που είχε προσφερθεί ν' αναλάβει το τιμόνι για τούτο το κομμάτι της διαδρομής. Ο τελευταίος λεγόταν Μόρτον ή Μόργκαν ή Μόρτενσον, δε θυμόμουν ακριβώς. Κανένας από τους δυο δε φαινόταν να επηρεάζεται ιδιαίτερα από το περιβάλλον, ίσως γιατί το ήξεραν καλύτερα από τη Βίκι κι εμένα. Όπως και να 'χε, ήταν δύσκολο να ψυχολογήσω τις αντιδράσεις τους από κει που καθόμουν. Έβλεπα

μονάχα το πίσω μέρους του κοντοκουρεμένου, ψαρομάλλικου κεφαλιού του Φραντς και το ξεθωριασμένο κυνηγετικό καπέλο του κυρίου Μ., που το 'χε χαμηλωμένο για να σκιάζει τα μάτια του.

Μόλις είχαμε περάσει από εκείνο το σημείο στο Φαράγγι της Μικρής Συκομουριάς όπου όλα τα νησιά της Σαντ Μπάρμπαρα — η Ανακάπα, η Σάντα Κρουζ, η Σάντα Ρόζα, ακόμη και το μακρινό Σαν Μιγκέλ — ήταν ορατά σαν αχνά γκριζογάλαζα καραβάκια στον ορίζοντα του γαλάζιου Ειρηνικού. Τότε, δίχως κι εγώ να ξέρω ακριβώς γιατί, παρατήρησα, «Υποθέτω ότι δεν είναι πια δυνατό σήμερα να γράψει κανείς μια αληθινά συνταρακτική ιστορία υπερφυσικής φρίκης ή — για τον ίδιο λόγο — να ζήσει μια βαθιά, συνταρακτική εμπειρία υπερφυσικού τρόμου».

Α, η παρατήρηση δεν ήταν βέβαια εντελώς ξεκάρφωτη. Η Βίκι κι εγώ είχαμε δουλέψει σε δυο φτηνές ταινίες τρόμου, ο Φραντς Κίνζμαν ήταν ένας διάσημος συγγραφέας επιστημονικής φαντασίας καθώς και ερευνητής ψυχολόγος, και οι τρεις μαζί είχαμε κουβεντιάσει πολλές φορές σχετικά με το παράξενο τόσο στη ζωή όσο και την τέχνη. Εξάλλου υπήρχε κάποια υπόνοια μυστηρίου στην πρόσκληση του Φραντς, που είχε καλέσει τη Βίκι κι εμένα να περάσουμε μαζί ένα Σαββατοκύριακο στο Σπίτι του Γκρεμού ύστερα από ένα μήνα στο Λος Άντζελες. Τελικά, η απότομη αλλαγή από μια πολύβουη μεγαλούπολη στην απειλητική ερημιά της φύσης μας είχε επηρεάσει παράξενα. Ο Φραντς απάντησε αμέσως δίχως να γυρίσει το κεφάλι του.

«Θα σου πω ποια είναι η βασική προϋπόθεση για μια τέτοια εμπειρία», είπε καθώς το Φοκσβάγκεν έμπαινε σε μια δροσερή έκταση σκιάς. «Πρέπει να ξεφύγεις πρώτα από το Μελίσσι».

«Το Μελίσσι;» ρώτησε η Βίκι. Ήμουνα σίγουρος ότι ήξερε τι εννοούσε ο Φραντς με τη λέξη, αλλά ήθελε να τον ακούσει να μιλάει και να τον κάνει να γυρίσει το κεφάλι του.

Ο Φραντς της έκανε τη χάρη. Ήταν εντυπωσιακά ωραίος άντρας, με στοχαστικό, αριστοκρατικό πρόσωπο, που σχεδόν ανήκε σε άλλη εποχή. Ωστόσο έδειχνε καθαρά τα πενήντα χρόνια του, και τα μάτια του είχαν σκοτεινούς κύκλους ολόγυρα από τότε που η γυναίκα και οι δυο γιοι του είχαν σκοτωθεί σε αεροπορικό δυστύχημα, πριν από ένα χρόνο.

«Εννοώ την Πόλη», διευκρίνισε ο Φραντς καθώς βγαίναμε πάλι στον ήλιο. «Από το ανθρώπινο παχνί, όπου έχουμε αστυφύλακες να μας φυλάνε, ψυχιάτρους να επιβλέπουν τη σκέψη μας και γείτονες να φλυαρούν ακατάπαυστα και όπου τ' αυτιά μας είναι τόσο μπουκωμένα από τα μαζικά μέσα ενημέρωσης. Εκεί είναι ουσιαστικά αδύνατο πια να σκεφτεί κανείς σωστά ή να νιώσει κάτι σε βάθος, οτιδήποτε πέρα από το ανθρώπινο. Σήμερα η Πολή, με τη μεταφορική έννοια της λέξης, σκεπάζει ολόκληρο τον κόσμο· στεριές και θάλασσες, και σύντομα θα σκεπάζει και το διάστημα. Νομίζω ότι αυτό που θέλεις να πεις, Γκλεν, είναι ότι δύσκολα μπορεί κανείς να ξεφύγει από την Πόλη, ακόμη κι όταν βγει στην ερημιά».

Ο κύριος Μ. κορνάρισε δυο φορές καθώς έπαιρνε μια κλειστή στροφή. «Δεν ξέρω κατά πόσο έχετε δίκιο σ' αυτό»,παρατήρησε, σκυμμένος αποφασιστικά πάνω από το τιμόνι. «Εγώ νομίζω ότι μπορείτε να βρείτε όλη τη φρίκη και τον τρόμο που γυρεύετε, κύριε Σήμπερυ, δίχως ν' απομακρυνθείτε πολύ από τον κόσμο, αν και η εμπειρία δε θα γινόταν εύκολα ψυχαγωγική ταινία. Εννοώ τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης, την πλύση εγκεφάλου, τα σεξουαλικά εγκλήματα

σαν της Μαύρης Ντάλιας, τις ρατσιστικές ταραχές και άλλα τέτοια, για να μην αναφέρουμε και τη Χιροσίμα».

«Έχετε δίκιο σ' αυτό», του απάντησα, «αλλά εγώ μιλούσα για την υπερφυσική φρίκη που είναι σχεδόν η αντίθεση ακόμη και της χειρότερης ανθρώπινης βίας ή ωμότητας. Τα στοιχειώματα, η αναστολή των νόμων της επιστήμης, η διείσδυση στον κόσμο μας κάτι απόλυτα ξένου προς τον άνθρωπο, η εντύπωση ότι κάτι έχει στήσει αυτί και μας ακούει πέρα από το χείλος του σύμπαντος ή γρατζουνάει αχνά τις αόρατες πύλες από την άλλη μεριά του απείρου πασχίζοντας να μπει».

Ενώ τα 'λεγα αυτά, ο Φραντς γύρισε απότομα και με κοίταξε με μια έκφραση ξαφνικής ταραχής και φόβου· έτσι τουλάχιστον μου φάνηκε. Αλλά την άλλη στιγμή ο ήλιος με θάμπωσε πάλι, και άκουσα τη Βίκι να λέει, «Η επιστημονική φαντασία δε σ' τα προσφέρει όλα αυτά, Γκλεν; Θέλω να πω, δε σου αρκούν τα φρικαλέα όντα από άλλους πλανήτες, τα εξωγήινα τέρατα και τα σχετικά;»

«Όχι», τη διαβεβαίωσα, ανοιγοκλείνοντας τα μάτια στη θολή μαύρη σφαίρα που κινιόταν αργά στα βουνά, αρνητικό απομεινάρι του ήλιου στον αμφιβληστροειδή μου. «Δε μου αρκεί, γιατί το τέρας από τον Άρη ή απ' οπουδήποτε αλλού είναι πολύ συγκεκριμένο. Διαθέτει — τουλάχιστον έτσι το φαντάζεται ο συγγραφέας — τόσα παραπανίσια πόδια, τόσα πλοκάμια και τόσα κόκκινα μάτια· κοντολογίς, είναι τόσο πραγματικό όσο κι ο τροχονόμος στη διασταύρωση. Ακόμη κι αν είναι φτιαγμένο από αέριο, θα είναι κάποιο αέριο που περιγράφεται. Γενικά, είναι εκείνο ακριβώς το πλάσμα που μπορεί να συναντήσουν οι άνθρωποι όταν αρχίσουν να επισκέπτονται άλλους πλανήτες.

Εγώ έχω κατά νου κάτι... να, πώς να το πούμε;... φασματικό, ασύλληπτα παράξενο».

«Και αυτό που λες, Γκλεν», με ρώτησε ο Φραντς με μια παράξενα συγκρατημένη ταραχή στη φωνή του, «το φασματικό και ασύλληπτα παράξενο, πιστεύεις ότι δεν μπορεί πια ν'αποδοθεί με γραπτό τρόπο ή να γίνει εμπειρία;» Με κοίταξε διαπεραστικά, αν και το αμαξάκι χοροπηδούσε σ' ένα ανώμαλο κομμάτι του δρόμου. «Γιατί;»

«Εσύ ο ίδιος είχες αρχίσει να εξηγείς το γιατί μια στιγμή πριν», αποκρίθηκα. Ο ήλιος με είχε στραβώσει πάλι και η τελευταία μαύρη κηλίδα μπροστά στα μάτια μου γλιστρούσε προς το πλάι τώρα, αρχίζοντας να πάλλεται και να σβήνει. «Γίναμε πολύ έξυπνοι, πολύ πονηροί και πολύ μπλαζέ για να μας τρομάζουν οι φαντασίες. Πόσο μάλλον όταν έχουμε μια στρατιά από ειδικούς και εμπειρογνώμονες να μας εξηγούν αμέσως το υπερφυσικό πριν καλά καλά αρχίσει να συμβαίνει. Οι φίλοι μας οι φυσικοί έχουν περάσει την ύλη και την ενέργεια από ψιλή κρισάρα και δεν άφησαν πια χώρο για μυστηριώδεις ακτίνες και δυνάμεις εκτός από εκείνες που ήδη έχουν καταγράψει και ταξινομήσει. Οι αστρονόμοι, από τη μεριά τους, παρακολουθούν άγρυπνα με τα γιγάντια τηλεσκόπιά τους το καθετί που συμβαίνει στο χείλος του σύμπαντος. Η Γη έχει σχεδόν ολότελα εξερευνηθεί, τουλάχιστον αρκετά για ν' αποδειχτεί ότι δεν υπάρχουν χαμένοι κόσμοι στη σκοτεινή Αφρική ή στα Βουνά της Τρέλας στο Νότιο Πόλο».

«Και η θρησκεία;» ρώτησε η Βίκι. «Τι έχεις να πεις γι' αυτή;»

«Οι περισσότερες θρησκείες σήμερα», αποκρίθηκα, «απομακρύνονται από το υπερφυσικό... τουλάχιστον οι θρησκείες που θα τραβούσαν ένα διανοούμενο. Συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον τους σε θέματα αδελφότητας, κοινωνικής πρόνοιας, ηθικής ηγεσίας — ή δικτατορίας! — καθώς και σε παρατραβηγμένα έντεχνους συμβιβασμούς με τα γεγονότα της επιστήμης. Δεν ενδιαφέρονται στ' αλήθεια για θαύματα και διαβόλους».

«Τότε ο αποκρυφισμός ίσως», επέμεινε η Βίκι. «Η Ψιονική ή παραψυχολογία;»

«Ούτε κι εκεί υπάρχουν πολλά περιθώρια», τη διαβεβαίωσα. «Αν αποφασίσεις να καταπιαστείς σοβαρά με την τηλεπάθεια, την εξωαισθητήρια αντίληψη, τα στοιχειώματα — το υπερφυσικό γενικά — θ' ανακαλύψεις ότι ο χώρος είναι ήδη οριοθετημένος από τον Δρ Ράιν με τις αιώνιες κάρτες Ζένερ του και ένα τσούρμο άλλων παραψυχολόγων. Όλοι τους σε διαβεβαιώνουν ότι ελέγχουν απόλυτα τον αγαθό κόσμο των πνευμάτων και, όπως και οι φυσικοί, δεν προλαβαίνουν να τον ταξινομούν και να τον περνούν σε καρτέλες».

«Αλλά το χειρότερο απ' όλα», συνέχισα, καθώς ο κύριος Μ. έκοβε ταχύτητα για να βγάλει μια ανηφοριά γεμάτη λακούβες, «είναι ότι έχουμε χίλιων λογιών διαφορετικές ράτσες διπλωματούχων ψυχιάτρων και ψυχολόγων (συγγνώμη, Φραντς!) που όλοι τους έχουν βαλθεί να εξηγήσουν και τον παραμικρό περίεργο φόβο μας ή συναίσθημα μυστηρίου. Όλα τους τ' αποδίδουν σε λειτουργίες του ασυνείδητου και θεωρούν ότι πηγάζουν από τις καθημερινές ανθρώπινες σχέσεις και τις συναισθηματικές εμπειρίες του παρελθόντος».

Η Βίκι σιγογέλασε και παρατήρησε, «Ο υπερφυσικός τρόμος δεν είναι έτσι τίποτα περισσότερο από κατάλοιπα παρανοήσεων και φόβων για το σεξ που είχαμε στην παιδική ηλικία. Η μαμά είναι η μάγισσα με τα μυστηριώδη στήθη της και το μυστικό χώρο παραγω-

γής μωρών, ενώ ο σκοτεινός φλογερός και τριχωτός δαίμονας δεν είναι άλλος από τον αγαπητό μας μπαμπάκα». Τη στιγμή εκείνη, το Φοκσβάγκεν, αποφεύγοντας μια έκταση με μαύρο σκόρπιο χαλίκι, γύρισε πάλι σχεδόν κόντρα στον ήλιο. Εγώ κατάφερα να τον αποφύγω κάπως, αλλά η Βίκι τον δέχτηκε ίσια στο πρόσωπο. Αυτό το κατάλαβα από τον περίεργο τρόπο που ανοιγόκλεινε τα μάτια της γυρισμένα πλάι προς τους πυργωτούς λόφους.

«Ακριβώς», αποκρίθηκα. «Το θέμα, Φραντς, είναι ότι — δίχως αστεία — όλοι αυτοί οι ειδικοί είναι στ' αλήθεια ειδικοί και έχουν μοιραστεί μεταξύ τους τον εξωτερικό και τον εσωτερικό κόσμο μας. Και έτσι κι αρχίσουμε να παρατηρούμε κάτι το παράξενο απευθυνόμαστε σ' αυτούς κυριολεκτικά ή νοερά — και μας έχουν έτοιμη κάποια λογική, ρεαλιστική και προσγειωμένη εξήγηση. Και επειδή ο κάθε ειδικός ξέρει το χώρο του πολύ καλύτερα από μας, είμαστε υποχρεωμένοι να δεχτούμε τις εξηγήσεις του. Η άλλη λύση είναι να συνεχίσουμε ανέμελα το δρόμο μας, ξέροντας κατά βάθος ότι συμπεριφερόμαστε σαν πεισματάρηδες, ρομαντικοί έφηβοι ή σαν τελείως θεοπάλαβοι».

«Το αποτέλεσμα είναι», κατέληξα καθώς το αυτοκίνητό μας έβγαινε από την περιοχή με τις λακούβες, «ότι δεν απόμεινε χώρος στον κόσμο για το μυστηριακά τρομαχτικό. Βέβαια υπάρχουν πολλές χοντροκομμένες, περιφρονητικές, ειρωνικές και κοροϊδευτικές απομιμήσεις όπως φαίνεται από την πληθώρα των φτηνών ταινιών ''φρίκης'' και τις στοίβες από περιοδικά με τέρατα, εξωγήινους και τα παρόμοια. Μ' ένα κοινό που υποδέχεται αυτά τα ''τέρατα'' με γιουχαΐσματα, σφυρίγματα και γέλια».

«Γελούν για να ξεχάσουν το σκοτάδι», είπε αδιάφορα ο Φραντς, κοιτάζοντας πίσω προς τον κουρνιαχτό

που σήκωνε το αυτοκίνητο. Η λεπτή σκόνη του δρόμου κατακάθιζε πάλι αργά στα πνιγμένα μ' αγκάθια σκοτεινά φαράγγια στο πλάι.

«Δηλαδή;» ρώτησε η Βίκι.

«Οι άνθρωποι εξακολουθούν να φοβούνται», εξήγησε εκείνος απλά, «και μάλιστα τα ίδια πράγματα όπως πάντα. Απλώς τώρα διαθέτουν περισσότερα αμυντικά συστήματα για τους φόβους τους. Έχουν μάθει να μιλούν πιο δυνατά, πιο γρήγορα, πιο έξυπνα και πιο αστεία — και με παπαγαλίστικο τρόπο επαναλαμβάνουν αυτά που ακούνε από τους ειδικούς — για να κρατήσουν μακριά τους φόβους τους. Και θα μπορούσα ακόμη να σας πω —» Σταμάτησε απότομα. Ειλικρινά φαινόταν να τον διακατέχει τώρα μια έντονη έξαψη κάτω από το ήρεμο, φιλοσοφικό προσωπείο του. «Θα το κάνω σαφές με μια αναλογία», δήλωσε.

«Σε ακούμε», τον παρότρυνε η Βίκυ.

Μισογυρίζοντας στο κάθισμά του ο Φραντς κοίταξε καλά και τους δυο μας. Λίγες εκατοντάδες μέτρα μπροστά ο δρόμος, που είχε αρχίσει πάλι ν' ανηφορίζει, έμπαινε σε μια μεγάλη σκιά σύννεφου. Θα ήταν μια ανακούφιση από το φως, γιατί ήδη αιωρούνταν μπροστά στα μάτια μου τρεις από κείνες τις θολές μαύρες σφαίρες και λαχταρούσα να ξεφύγω λίγο από την αντηλιά. Από τον τρόπο που η Βίκι μισόκλεινε τα μάτια της καταλάβαινα ότι είχε το ίδιο πρόβλημα. Ο κύριος Μ., με το κατεβασμένο καπέλο του, και ο Φραντς που ήταν γυρισμένος προς τα πίσω, φαίνονταν να ενοχλούνται λιγότερο από τον ήλιο.

«Φανταστείτε», άρχισε ο Φραντς, «ότι ολόκληρη η ανθρωπότητα είναι ένας άνθρωπος που ζει με τη φαμίλια του σ' ένα σπίτι στο ξέφωτο ενός σκοτεινού κι επικίνδυνου δάσους, άγνωστου κι ανεξερεύνητου κατά το μεγαλύτερο μέρος του. Ο άνθρωπος αυτός εργάζε-

ται, αναπαύεται, κάνει έρωτα με τη γυναίκα του ή παίζει με τα παιδιά του, αλλά πάντοτε είναι με το ένα μάτι καρφωμένο στο δάσος.

»Κάποτε ο άνθρωπος αυτός προκόβει αρκετά για να προσλάβει έμπειρους φρουρούς που αναλαμβάνουν να προσέχουν το δάσος για λογιαριασμό του — αυτοί είναι οι ειδικοί που έλεγες, Γκλεν. Ο άνθρωπός μας συνηθίζει με τον καιρό να στηρίζεται σ' αυτούς για την ασφάλειά του, να βασίζεται στην κρίση τους, πρόθυμος να παραδεχτεί ότι ο καθένας τους γνωρίζει κάτι παραπάνω απ' αυτόν για ένα μικρό γειτονικό κομμάτι του δάσους.

»Τι γίνεται όμως αν όλοι αυτοί οι φρουροί έρθουν μια μέρα και του πούνε, 'Δες, αφεντικό, στην πραγματικότητα δεν υπάρχει κανένα δάσος, μονάχα μερικά χωράφια που τα καλλιεργούμε ώς τα πέρατα του σύμπαντος. Εδώ που τα λέμε, αφεντικό, ποτέ δεν υπήρχε δάσος· μονάχος σου φαντάστηκες όλα εκείνα τα μαύρα δέντρα και τις σκοτεινές λόχμες, επειδή σε φόβισε κάποιος μάγος!''

»Θα τους πίστευε ο άνθρωπός μας; Θα είχε έστω και τον ελάχιστο λόγο να τους πιστέψει; Ή μήπως απλώς θα συμπέραινε ότι οι φρουροί, ματαιόδοξοι και με μεγάλη ιδέα για τις ασήμαντες γνώσεις τους, είχαν αναπτύξει ψευδαισθήσεις παντογνωσίας;»

Η συννεφοσκιά ήταν ήδη αρκετά κοντά μας, ακριβώς στην κορφή της μικρής ανηφοριάς που κοντεύαμε να βγάλουμε. Ο Φραντς Κίνζμαν έγειρε πιο κοντά μας στη ράχη του καθίσματος και είπε με σιγανή φωνή, «Το σκοτεινό, επικίνδυνο δάσος δεν έπαψε ποτέ να υπάρχει, φίλοι μου. Πέρα από το διάστημα των αστροναυτών και των αστρονόμων μας, πέρα από τις θολές και μπλεγμένες ψυχολογικές περιοχές του Φρόυντ και του Γιουγκ, πέρα από τους αμφίβολους

παραψυχολογικούς κόσμους του Δρ Ράιν, πέρα από τα εδάφη που αστυνομεύουν οι κομισάριοι, οι παπάδες και οι κοινωνιολόγοι, πέρα, πολύ πέρα από το τρελό, ξέφρενο, μισο-υστερικό γέλιο... το απόλυτα άγνωστο *εξακολουθεί να βασιλεύει*, και το φοβερό και το φασματικό να καραδοκούν, τυλιγμένα στο ίδιο μυστήριο όπως πάντα».

Μια ευπρόσδεκτη δροσιά και μια σκοτεινιά τύλιξαν το Φοκσβάγκεν μόλις πέρασε τα σαφή, κοφτά όρια της συννεφοσκιάς. Γυρίζοντας πάλι την πλάτη του ο Φραντς άρχισε με ζήλο, ανυπομονησία και βιάση να σαρώνει με το βλέμμα του την περιοχή μπροστά. Με το κρύψιμο του εκτυφλωτικού ήλιου το τοπίο είχε φανεί ξαφνικά να πλαταίνει, ν' αποκτά άλλο βάθος και μια έντονη σαφήνεια και καθαρότητα.

Σχεδόν αμέσως το βλέμμα του καρφώθηκε σε μια γκρίζα, μυτερή, πέτρινη κορφή που μόλις είχε φανεί στο αντικρινό χείλος της απόκρημνης κοιλάδας στο πλάι μας. Χτυπώντας τον κύριο Μ. στον ώμο, έδειξε με το άλλο χέρι ένα χώρο στάθμευσης σ' ένα χωματόστρωτο πλάτωμα του λόφου που διασχίζαμε.

Ο κύριος Μ. έστριψε προς το σημείο που του έδειχνε ο Φραντς και σταμάτησε το αμάξι στο χείλος του γκρεμού. Ύστερα ο Φραντς σηκώθηκε στο κάθισμά του, κοιτάζοντας πάνω από το παρ-μπριζ, και έδειξε προστακτικά προς τη μυτερή γκρίζα κορφή. Το άλλο χέρι του μισοσηκώθηκε με τα δάχτυλα απλωμένα προς το μέρος μας σε μια χειρονομία σιωπής.

Κοίταξα στην κορφή που μας έδειχνε. Στην αρχή δεν έβλεπα τίποτα εκτός από πέντε έξι ενωμένους φυσικούς πυργίσκους των γκρίζων βράχων που ξεπετάγονταν από το γεμάτο θάμνους φρύδι του λόφου. Ύστερα μου φάνηκε σαν το τελευταίο ενοχλητικό μετείκασμα του ήλιου να είχε βρει καταφύγιο εκεί. Έμοιαζε

με μια σκοτεινή χνουδωτή σφαίρα που παλλόταν γοργά.

Ανοιγόκλεισα τα μάτια μου και γύρισα λίγο το κεφάλι για να την κάνω να χαθεί ή να μετακινηθεί από κει. Στο κάτω κάτω δεν ήταν τίποτε περισσότερο από ένα κατάλοιπο οπτικού φαινομένου στον αμφιβληστροειδή μου που, εντελώς τυχαία, είχε συμπέσει στο φόντο εκείνης της κορφής.

Η μαύρη σφαίρα δεν εννοούσε να το κουνήσει από κει. Έμενε προσκολλημένη στην κορφή, μια μαύρη, ημιδιάφανη και παλλόμενη μορφή, σαν να την κρατούσε εκεί κάποια απίθανη μαγνητική έλξη.

Ανατρίχιασα. Ένιωσα ξαφνικά όλο μου το κορμί ν' αναρριγεί και να σφίγγεται ελαφρά στη θέα αυτού του φαινομένου. Ήταν σαν ένας αφύσικος κρίκος που συνέδεε το χώρο μέσα στο κεφάλι μου με το χώρο απέξω. Ήταν ένας παράξενος δεσμός, κάτι ανάμεσα στις μορφές που βλέπει κανείς στον πραγματικό κόσμο και σ' εκείνες που αιωρούνται μπροστά του όταν κλείσει τα μάτια στο σκοτάδι.

Ανοιγόκλεισα πιο ζωηρά τα μάτια μου, κουνώντας το κεφάλι πέρα δώθε.

Δεν κατάφερα τίποτα. Η χνουδάτη σκοτεινή μορφή με τις παράξενες γραμμές που ξεπετάγονταν ακτινωτά ολόγυρά της παρέμενε γαντζωμένη στην κορφή σαν κάποιο γιγάντιο αγκαθωτό και μουλωχτό τέρας.

Και αντί να σβήσει, άρχιζε τώρα να σκουραίνει κι άλλο και οι αχνές γραμμές του πήραν ένα μαύρο λαμπύρισμα. Το όλο πράγμα άρχισε με φρικτό τρόπο να παίρνει πιο συγκεκριμένα μορφή και έκφραση, όπως τα ακαθόριστα σχήματα που βλέπουμε στο σκοτάδι αρχίζουν με τη φαντασία μας να μοιάζουν με πρόσωπα, μάσκες ή μουσούδια. Το σημαντικό ήταν ότι τώρα ένιωθα πως η φαντασία μου δεν έπαιζε κανένα ρόλο

στις αλλαγές της μορφής εκείνου του πράγματος στην κορφή.

Τα δάχτυλά της Βίκι σφίχτηκαν στο μπράτσο μου τόσο που με πόνεσαν. Δίχως να το 'χουμε καταλάβει, είχαμε σηκωθεί και οι δυο στο πίσω κάθισμα και σκύβαμε μπροστά, πιο κοντά στον Φραντς. Τα δικά μου χέρια έσφιγγαν σπασμωδικά τη ράχη του μπροστινού καθίσματος. Μονάχα ο κύριος Μ. δεν είχε ανασηκωθεί στη θέση του, αν και κοίταζε κι εκείνος προς την κορφή.

«Μα, αυτό μοιάζει με —» άρχισε να ψελλίζει η Βίκι με βραχνή, σφιγμένη φωνή.

Με μια κοφτή χειρονομία του χεριού του ο Φραντς την έκανε να σωπάσει απότομα. Ύστερα, δίχως να ξεκολλήσει το βλέμμα του από τα βράχια, έχωσε το χέρι στην τσέπη του σακκακιού του, έβγαλε κάτι και το άπλωσε προς το μέρος μας.

Δίχως να κοιτάξω προς τα κει, κατάλαβα ότι μας πρόσφερε άσπρες κάρτες και μολύβια. Η Βίκι κι εγώ τα πήραμε — το ίδιο έκανε και ο κύριος Μ.

«Μην πείτε τι βλέπετε», ψιθύρισε ο Φραντς βραχνά. «Γράψτε το. Ό,τι εντύπωση σας δίνει. Γρήγορα μόνο. Το πράγμα δε θα κρατήσει πολύ... νομίζω».

Στα υπόλοιπα λίγα δευτερόλεπτα οι τέσσερίς μας κοιτάζαμε, γράφαμε κι ανατριχιάζαμε — εγώ τουλάχιστον ανατρίχιαζα, αν και ούτε μια στιγμή δεν ξεκόλλησα το βλέμμα μου από κει πέρα.

Ύστερα, για τα μάτια μου τουλάχιστον, η κορφή φάνηκε ξαφνικά άδεια. Κατάλαβα ότι το ίδιο πρέπει να έγινε και για τους άλλους γιατί, σχεδόν ταυτόχρονα, η στάση τους χαλάρωσε ενώ ένας μικρός αναστεναγμός ξέφυγε από τα χείλη της Βίκι.

Δεν είπαμε λέξη αλλ' απλώς μείναμε σιωπηλοί ανασαίνοντας βαριά για λίγες στιγμές. Ύστερα ανταλλά-

ξαμε τις κάρτες μας και διαβάσαμε τι είχε γράψει ο καθένας. Οι περιγραφές ήταν μ' εκείνα τα χαρακτηριστικά ορνιθοσκαλίσματα που κάνει κανείς όταν γράφει δίχως να κοιτάζει στο χαρτί. Πέρα απ' αυτό όμως ήταν σαφές κι ένα τρέμουλο του χεριού, ιδίως στο γραφτό της Βίκι και το δικό μου.

Η Βίκι Κουίν είχε γραψει:

Μαύρη τίγρη που φεγγοβολά. Εκτυφλωτικό τρίχωμα... ή κληματσίδες. Κάτι κολλώδες.

Ο Φραντς Κίνζμαν είχε γράψει

Μαύρη Αυτοκράτειρα, Λαμπερός μανδύας από νήματα. Οπτική κόλλα.

Εγώ (ο Γκλεν Σήμπερυ) είχα γράψει:

Γιγάντια αράχνη. Μαύρος Φάρος. Το δίχτυ. Η έλξη που ασκεί στα μάτια.

Ο κύριος Μ., με το πιο σταθερό χέρι απ' όλους, είχε γράψει:

Δε βλέπω τίποτα. Μονάχα τρεις ανθρώπους να κοιτάζουν ένα γυμνό γκρίζο βράχο σαν να ήταν η πύλη της Κόλασης.

Και ήταν ο κύριος Μ. που σήκωσε πρώτος τα μάτια του. Τα βλέμματά μας διασταυρώθηκαν. Και στα χείλη του άρχισε να ζωγραφίζεται ένα διστακτικό ειρωνικό χαμόγελο, ταυτόχρονα στυφό και ανήσυχο.

«Λοιπόν», είπε στον Φραντς μετά από μερικές στιγμές, «σίγουρα κατάφερες να υπνωτίσεις καλά τους νεαρούς φίλους μας, φίλε Κίνζμαν».

«Αυτή είναι η ερμηνεία σου, Εντ;» ρώτησε ήρεμα ο Φραντς.«Θεωρείς υπνωτισμό ή υποβολή τα όσα συνέβησαν, τα όσα νομίσαμε ότι είδαμε;»

Ο άλλος ανασήκωσε αδιάφορα τους ώμους του. «Τι άλλο;» έκανε κάπως πιο εύθυμα. «Εσύ έχεις καμιά καλύτερη εξήγηση, Φραντς; Κάτι που θα εξηγούσε γιατί δεν επηρέασε κι εμένα;»

Ο Φραντς δίστασε. Περίμενα με αγωνία την απάντησή του, σχεδόν αβάσταχτα ανυπόμονος να μάθω αν ήταν κάτι που το περίμενε, όπως είχε αφήσει να εννοηθεί. Ήθελα να μάθω πώς το ήξερε και κατά πόσο είχε και στο παρελθόν παρόμοιες εμπειρίες.Η ερμηνεία του υπνωτισμού, αν κι έξυπνη ιδέα, στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν βέβαια σκέτη ανοησία.

Τελικά ο Φραντς κούνησε το κεφάλι του και δήλωσε ήρεμα, «Όχι».

Ο κύριος Μ. ανασήκωσε πάλι τους ώμους του και δίχως να πει λέξη έβαλε πάλι μπροστά το Φοκσβάγκεν.

Κανένας μας δεν είχε μετά διάθεση για κουβέντα. Ήμαστε ακόμη επηρεασμένοι από την εμπειρία και βαθιά συγκλονισμένοι μέσα μας. Εξάλλου η μαρτυρία των καρτών ήταν τόσο πλήρης, με τον τρόπο της, οι παραλληλισμοί τόσο ακριβείς, και η βεβαιότητα ότι είχαμε μοιραστεί την ίδια εμπειρία τόσο σίγουρη που δε νιώθαμε καμία άμεση ανάγκη να συγκρίνουμε σημειώσεις.

Κάποια στιγμή η Βίκι με ρώτησε αυθόρμητα σαν κάποιος που ελέγχει μια λεπτομέρεια για την οποία δεν έχει ουσιαστικά αμφιβολίες, «Μαύρος Φάρος, έγραψες, Γκλεν... Θες να πεις ότι το φως ήταν μαύρο; Αχτίδες σκοταδιού;»

«Ακριβώς αυτό θέλω να πω», τη διαβεβαίωσα, και μετά ρώτησα με τον ίδιο τόνο, «Οι ''κληματίδες'' σου, Βίκυ, και τα δικά σου ''νήματα'' Φραντς... σας θύμιζαν κάπως εκείνα τα κατασκευάσματα από λεπτό σύρμα στα μουσεία επιστημών που αναπαριστούν καμπύλα επίπεδα και χώρους; Κάτι που συνδέει ένα κέντρο με το άπειρο;»

Έγνεψαν και οι δυο καταφατικά. «Κάτι παρόμοιο

ιε το δικό μου ‘‘δίχτυ’’», μουρμούρισα, και για κάμποτη ώρα δεν ανταλλάξαμε άλλη κουβέντα.

Μηχανικά έβγαλα ένα τσιγάρο, αλλά μετά θυμήθηκα τον κίνδυνο της πυρκαγιάς και το έχωσα στο τσεπάκι του πουκαμίσου μου.

«Οι περιγραφές μας», παρατήρησε τότε η Βίκι, «θυμίζουν αόριστα εκείνες της τράπουλας του Ταρό... αν και όχι των αληθινών εικόνων του Ταρό...» Τα λόγια της έσβησαν αργά, δίχως καμία απάντηση.

Ο κύριος Μ. σταμάτησε τελικά στην κορφή ενός στενού ιδιωτικού χωματόδρομου που κατηφόριζε προς ένα εξοχικό σπίτι. Μονάχα η επίπεδη στέγη του φαινόταν στο βάθος της κατηφοριάς από γκρίζο τραχύ χαλίκι.

«Ευχαριστώ για τη μεταφορά, Φραντς», είπε πηδώντας από το αυτοκίνητο. «Μη διστάσεις να με πάρεις — το τηλέφωνό μου λειτουργεί πάλι — αν χρειαστείτε να σας πετάξω εγώ κάπου με τ’ αμάξι μου... ή για οτιδήποτε άλλο». Το βλέμμα του πέρασε γοργά από τους δυο μας στο πίσω κάθισμα και χαμογέλασε νευρικά. «Δεσποινίς Κουίν... κύριε Γκλεν, σας χαιρετώ. Και ξεχάστε —» Σταμάτησε απότομα και μετά πρόσθεσε απλά, «΄Αντε, γεια σας», και άρχισε να κατηφορίζει με γοργό βήμα το δρομάκι.

Μαντέψαμε βέβαια τι ήθελε να πει. «Και ξεχάστε τις μαύρες τίγρεις με τα οχτώ ποδάρια και τα δέκα κέρατα», ή κάτι ανάλογο τελοσπάντων.

Ο Φραντς πέρασε στη θέση του οδηγού. Μόλις το Φοκσβάγκεν ξεκίνησε πάλι, κατάλαβα γιατί ο πρακτικός και πεζός κύριος Μ. επέμενε να αναλάβει αυτός την οδήγηση στις ορεινές κορδέλες. Δεν μπορώ να πω ότι το παλιό αυτοκινητάκι έγινε σπορ αμάξι κούρσας στα χέρια του Φραντς, αλλά σίγουρα κάπως έτσι το οδηγούσε.

«Πάντως εμένα ένα πράγμα με προβληματίζει», α-ναρωτήθηκε ο φίλος μου μεγαλόφωνα. «Γιατί δεν το είδε και ο Εντ Μόρτενσον... αν η λέξη ‘‘είδε’’ ταιριάζει για την περίπτωση».

Επιτέλους ανακάλυπτα ποιο ήταν το όνομα του κυρίου Μ., κι αυτό ήταν ένας μικρός θρίαμβος!

«Μπορώ να φανταστώ μια εξήγηση σ’ αυτό, κύριε Κίνζμαν», αποκρίθηκε η Βίκι. «Δεν πάει εκεί που πάμε εμείς».

2

«Φανταστείτε μια από κείνες τις φοβερές αράχνες της Νότιας Αμερικής που τρώνε πουλιά ν’ αποκτά ανθρώπινη μορφή και κάποια νοημοσύνη που μόλις υπολείπεται του ανθρώπου. Μονάχα τότε θα πάρετε κάποια αμυδρή εικόνα του τρόμου που γεννούσε μέσα σου αυτό το αποκρουστικό είδωλο».

Από το «Ημερολόγιο του Εφημέριου ΄Αλμπερικ» του Μ. Ρ. Τζέιμς

Το Σπίτι του Γκρεμού απείχε κάπου τρία χιλιόμετρα από εκείνο του κυρίου Μόρτενσον και ήταν επί σης στην κατηφορική — πες καλύτερα απόκρημνη! — πλευρά του δρόμου. ΄Εφτανε κανείς ώς αυτό από ένα ιδιωτικό δρομάκι που μόλις και χωρούσε ένα αυτοκίνητο. Από την έξω πλευρά αυτού του χωματόδρομου που ήταν μαρκαρισμένη με ασβεστωμένες πέτρες, το έδαφος έπεφτε σχεδόν κάθετα σ’ ένα βάραθρο καμιά τριανταριά μέτρων. Από τη μέσα μεριά, το έδαφος α

νηφόριζε σαν συνέχεια μιας βραχώδους πλαγιάς με κλίση σαράντα πέντε μοιρών πνιγμένης στους θάμνους. Η ανηφοριά έφτανε ώς τον κυρίως δρόμο, που σ' εκείνο το σημείο ήταν επίσης πολύ ανηφορικός.

Ύστερα από καμιά εκατοστή μέτρα το δρομάκι άνοιγε για να καταλήξει σ' ένα στενό πλάτωμα πάνω από τον γκρεμό. Εκεί, και πιάνοντας σχεδόν όλο το διαθέσιμο χώρο, ήταν χτισμένο το Σπίτι του Γκρεμού. Ο Φραντς, που είχε οδηγήσει το πρώτο κομμάτι του δρόμου σαν να 'κανε ειδική διαδρομή σε ράλι, μόλις φάνηκε το σπίτι άρχισε να πηγαίνει σαν χελώνα, για να μπορέσουμε να παρατηρήσουμε το όλο περιβάλλον από ψηλότερα.

Το σπίτι ήταν χτισμένο στο χείλος του γκρεμού, που εδώ έπεφτε ακόμη πιο βαθιά κι απότομα απ' ό,τι στο δρομάκι. Από την ανηφορική πλευρά του σπιτιού, μόλις μισό μέτρο πιο πέρα, άρχιζε μια ιλιγγιώδης ανηφοριά γυμνής γης δίχως σχεδόν ένα φύλλο χλόης. Η ανηφοριά αυτή είχε μια τέτοια γεωμετρική ομαλότητα που την έκανε να μοιάζει με την πλευρά ενός τεράστιου καστανόχρωμου κώνου. Ψηλά, κατά μήκος της κορφής της, υπήρχε μια σειρά από άσπρους κοντούς στήλους, τόσο μακρινούς που δεν μπορούσα να διακρίνω τα σύρματα που τους συνέδεαν, και σημάδευαν το δρόμο που είχαμε αφήσει.

Η πλαγιά φαινόταν να 'χει κλίση σαράντα πέντε μοιρών — αυτές οι ανηφοριές πάντοτε σου φαίνονται απίθανα απότομες — αλλά ο Φραντς είπε ότι ήταν μονάχα τριάντα. Είχε δημιουργηθεί από παλιά κατολίσθηση που τώρα ήταν εντελώς σταθεροποιημένη. Πριν από ένα χρόνο είχε απογυμνωθεί από μια πυρκαγιά που είχε κατακάψει τους θάμνους. Οι φλόγες είχαν σχεδόν καταστρέψει και το σπίτι ενώ, πιο πρόσφατα, είχαν σημειωθεί μερικές μικρές κατολισθή-

σεις εξαιτίας των επισκευών που είχαν γίνει στο δρόμο ψηλά. Όλα αυτά εξηγούσαν την όψη απογύμνωσης που παρουσίαζε η πλαγιά.

Το σπίτι ήταν μακρύ και μονόροφο, με τους τοίχους του ντυμένους με γκρίζες αμιαντοσανίδες. Η σχεδόν επίπεδη στέγη, ντυμένη με γκρίζα φύλλα αμιάντου, κατηφόριζε ελαφρά από τη μεριά του γκρεμού προς τα μέσα. Στα μισά του μήκους του το κτήριο έκανε στροφή για ν' ακολουθήσει τη φυσική καμπύλη του γκρεμού κι έτσι χωριζόταν σε δυο ίσα τμήματα ή πτέρυγες. Μια ξέσκεπη βεράντα με λεπτό προστατευτικό κιγκλίδωμα — που ο Φραντς την έλεγε «η εξέδρα» — υπήρχε στην κοντινότερη πτέρυγα του οικήματος. Η βεράντα αυτή έβλεπε προς το βορρά και εξείχε κάνα δυο μέτρα πάνω από τον γκρεμό, που στο σημείο εκείνο είχε βάθος γύρω στα εκατό μέτρα.

Μπροστά στο σπίτι και προς την πλευρά του δρόμου υπήρχε ένα πλακόστρωτο προαύλιο αρκετά μεγάλο για να μπορεί να στρίψει ένα αυτοκίνητο. Ακουμπιστά στον τοίχο υπήρχε ένα υπόστεγο με ελαφριά στέγη, που χρησίμευε σαν γκαράζ. Μπαίνοντας στο προαύλιο διασχίσαμε με κάποιο μεταλλικό κροτάλισμα τη βαριά μετάλλινη πλάκα που γεφύρωνε ένα τεχνητό χαντάκι στη βάση της γυμνής χωματένιας πλαγιάς. Ήταν για να μαζεύει τα νερά που έτρεχαν από την πλαγιά καθώς και από τη στέγη στη διάρκεια κάποιας σπάνιας για τη νότια Καλιφόρνια αλλά πιθανόν δυνατής χειμωνιάτικης νεροποντής.

Το παρκάρισμα στο σπίτι του Φραντς δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Χρειάστηκαν τέσσερις μανούβρες γι' αυτό: στροφή μπροστά στη γωνία του σπιτιού όπου άρχιζε η εξέδρα, πάλι όπισθεν με απότομη στροφή και με τους πίσω τροχούς να φτάνουν σχεδόν στο χαντάκι, ύστερα μπροστά με αντίθετο τιμόνι μέχρι που οι

μπροστινές ρόδες έφταναν στο χείλος του γκρεμού δίπλα στη σιδερένια γεφυρούλα και τέλος είσοδος με την όπισθεν στο υπόστεγο του γκαράζ. Τελικά το αυτοκίνητο σταμάτησε σχεδόν κολλητά σε μια πόρτα στο βάθος του υπόστεγου, που ο Φραντς μας εξήγησε ότι οδηγούσε στην κουζίνα.

Αφού κατεβήκαμε κι οι τρεις από το Φοκσβάγκεν, ο Φραντς μας οδήγησε στο κέντρο του πλακόστρωτου προαύλιου για να ρίξουμε άλλη μια ματιά στο χώρο πριν μπούμε στο σπίτι. Πρόσεξα ότι μερικές από τις γκρίζες πέτρες ήταν στην πραγματικότητα η επιφάνεια συμπαγούς βράχου κάτω από ένα λεπτό στρώμα χώματος. Απ' αυτό συμπέρανα ότι το πλάτωμα δεν ήταν τεχνητό, ανθρώπινο κατασκεύασμα, αλλά φυσική προεξοχή του βράχου της βουνοπλαγιάς. Η σκέψη μου έδωσε μια αίσθηση ασφάλειας, ιδιαίτερα ανακουφιστικής για την περίπτωση εφόσον το περιβάλλον μου προκαλούσε ήδη κι άλλες εντυπώσεις ή συναισθήματα κάθε άλλο παρά ευχάριστα.

Ήταν όλες τους μάλλον αχνές εντυπώσεις, που μόλις κι άγγιζαν το κατώφλι της συνείδησης. Κάτω από φυσιολογικές συνθήκες δε νομίζω πως θα παρατηρούσα τίποτα. Δε θεωρώ τον εαυτό μου ευαίσθητο άτομο αλλά, προφανώς, η παράξενη εμπειρία μ' εκείνο το πράγμα στη βουνοκορφή μου είχε οξύνει τις αισθήσεις. Κατά πρώτο, η υπόνοια μιας δυσάρεστης μυρωδιάς καμένου πανιού πλανιόταν στον αέρα και μαζί της μια περίεργη, πικρή, μεταλλική γεύση. Δε νομίζω ότι ήταν της φαντασίας μου, γιατί πρόσεξα και τον Φραντς να σουφρώνει τα ρουθούνια του και να γλείφει τα δόντια του με τα χείλη. Μετά υπήρχε μια αόριστη εντύπωση σαν αν σε χάιδευαν κλωστές, ιστοί αράχνης ή λεπτές άκρες από κληματσίδες, αν και βρισκόμαστε σε ανοιχτό χώρο και το πιο κοντινό αντικείμενο

από πάνω μας ήταν ένα σύννεφο χίλια μέτρα πιο ψηλά. Την ίδια στιγμή που συνειδητοποιούσα αυτή την αίσθηση — και ήταν εξαιρετικά αχνή, υπόψη — πρόσεξα τη Βίκι να σκιρτά απορημένα και να χαϊδεύει τα μαλλιά της, με τη χαρακτηριστική εκείνη χειρονομία όταν νιώθει κανείς στο κεφάλι του ιστούς αράχνης.

Όλο αυτό το διάστημα αλλάζαμε που και που καμιά κουβέντα. Ανάμεσα στ' άλλα ο Φραντς μας εξήγησε πως είχε αγοράσει κοψοχρονιά πριν πέντε χρόνια το Σπίτι του Γκρεμού. Ο προηγούμενος ιδιοκτήτης του ήταν ένας πλούσιος σπόρτσμαν και λάτρης των αυτοκινήτων κούρσας, και είχε φύγει από το δρόμο σε μια κλειστή στροφή ενός γειτονικού φαραγγιού.

Τελικά υπήρχαν — έτσι μου φάνηκε — και παράξενοι ήχοι, κάτι σαν ανάσα στα όρια της ακοής στη νεκρική εκείνη σιωπή που μας τύλιξε απότομα μόλις έσβησε η μηχανή του Φοκσβάγκεν. Ξέρω ότι ο καθένας που πάει από την πόλη στην εξοχή ακούει διάφορους θορύβους, αλλά τούτοι εδώ ήταν ιδιαίτερα ασυνήθιστοι. Σποραδικά ακουγόταν ένα σφύριγμα — πολύ οξύ και σχεδόν πέρα από τις φυσιολογικές συχνότητες της ακοής — καθώς κι ένα υπόκωφο μπουμπουνητό στο αντίθετο ακουστικό άκρο. Αλλά μαζί με αυτές τις ίσως φανταστικές ηχητικές δονήσεις, τουλάχιστον τρεις φορές μου φάνηκε ότι άκουσα λεπτά χαλίκια να κατρακυλάνε. Την κάθε φορά κοιτούσα ψηλά στην πλαγιά αλλά ποτέ δε διέκρινα την παραμικρή κίνηση από χαλίκια ή χώματα. Βέβαια, από την άλλη μεριά, η έκταση ήταν μεγάλη και ίσως να μην πρόφτασα να δω τα χώματα να γλιστράνε.

Την τρίτη φορά που κοίταξα στην πλαγιά, μερικά από τα σύννεφα είχαν μετακινηθεί λίγο, έτσι που η πάνω άκρη του ήλιου έλαμψε ίσια στα μάτια μου. «Σαν ένας χρυσαφένιος κυνηγός που σημαδεύει το θήραμά

του», ήταν η αλλόκοτη έκφραση που ξεπήδησε αίφνης στο μυαλό μου. Τράβηξα βιαστικά το βλέμμα μου από κει. Δεν ήθελα ν' αρχίσω να βλέπω πάλι εκείνες τις μαύρες βούλες. Μια στιγμή αργότερα αφήσαμε την εξέδρα και ο Φραντς μας οδήγησε στο σπίτι από την μπροστινή είσοδο που έβλεπε στον γκρεμό.

Φοβόμουν ότι οι δυσάρεστες εντυπώσεις — ιδίως η μυρωδιά του καμένου πανιού και των ιστών αράχνης — θα δυναμώναν μπαίνοντας στο σπίτι. Σαν αποτέλεσμα καταχάρηκα όταν, αντίθετα απ' ό,τι περίμενα, τις ένιωσα όλες να χάνονται στη στιγμή. Ήταν σαν να μην άντεχαν την έντονη ατμόσφαιρα της ανοιχτόκαρδης, φιλικής, πνευματικής και πολιτισμένης προσωπικότητας του Φραντς που απόπνεε το σαλόνι του.

Το καθιστικό ήταν ένα μακρύ δωμάτιο — στενό στην αρχή εκεί που έκανε χώρο για την κουζίνα, μια αποθηκούλα και ένα μικρό λουτρό — αλλά μετά φάρδαινε για να πιάσει όλο το πλάτος του σπιτιού. Δεν υπήρχε καθόλου άδειος χώρος στους τοίχους· όλοι ήταν σκεπασμένοι με ράφια. Τα μισά ήταν γεμάτα βιβλία και τα υπόλοιπα με διάφορα αγαλματίδια, αρχαία μικροαντικείμενα, επιστημονικά όργανα, μαγνητόφωνο, στέρεο και τα παρόμοια. Κοντα στον εσωτερικό τοίχο, πέρα από το στενό τμήμα, υπήρχε ένα μεγάλο γραφείο, μερικές αρχειοθήκες κι ένα τραπεζάκι με το τηλέφωνο.

Δεν υπήρχαν παράθυρα που να βλέπουν έξω προς την εξέδρα. Αλλά μετά την εξέδρα, εκεί που το σπίτι έκανε στροφή, υπήρχε μια μεγάλη τζαμαρία με θέα προς το φαράγγι και τους βραχώδεις λόφους οι οποίοι έκρυβαν εντελώς τον Ειρηνικό ωκεανό. Αντίκρυ στην τζαμαρία αυτή και αρκετά κοντά της υπήρχε ένας χαμηλός σοφάς κι ένα μακρύ τραπέζι.

Στο τέρμα του σαλονιού ένας στενός διάδρομος οδηγούσε στη δεύτερη πτέρυγα του σπιτιού, καταλήγοντας σε μια πόρτα. Πέρα από την πόρτα αυτή έβγαινε κανείς στον πιο απομονωμένο υπαίθριο χώρο με χλόη που θα ήθελε για ηλιοθεραπεία ή χουζούρι. Ο χώρος αυτός ήταν αρκετά ευρύχωρος για λίγο τένις... φτάνει να είχες το κουράγιο να κυνηγάς το τοπάκι στο χείλος ενός γκρεμού.

Στο διάδρομο προς την πλευρά της πλαγιάς υπήρχε μια ευρύχωρη κρεβατοκάμαρα — του Φραντς — κι ένα μεγάλο λουτρό που άνοιγε στο χολ στο άλλο άκρο του σπιτιού. Στην αντικρινή πλευρά προς τον γκρεμό υπήρχαν δύο κάπως μικρότερες κρεβατοκάμαρες με μεγάλα παράθυρα που μπορούσαν να σκεπαστούν με βαριές σκούρες κουρτίνες. Τα δωμάτια αυτά ήταν των παιδιών του, εξήγησε ουδέτερα, αλλά πρόσεξα με ανακούφιση ότι δεν υπήρχαν αναμνηστικά ή άλλα σημάδια νεανικής παρουσίας. Στην ντουλάπα μου, μάλιστα, υπήρχαν μερικά γυναικεία φουστάνια κρεμασμένα στο βάθος. Αυτά τα δυο υπνοδωμάτια, όπου θα μέναμε η Βίκι κι εγώ, είχαν μεσόπορτα με σύρτη κι από τις δυο μεριές. Τώρα ήταν κλειστή αλλά με ανοιχτούς τους σύρτες, άλλη μια μικρή ένδειξη του λεπτού τακτ που χαρακτήριζε τον Φρανκ. Δεν ήξερε, ή τουλάχιστον υποτίθεται ότι δεν ήξερε, για τη σχέση μου με τη Βίκι. Έτσι μας άφηνε να βολευτούμε όπως εμείς κρίναμε καλύτερα, δίχως να χρειαστεί να μας το πει και στα ίσια.

Επίσης, η κάθε πόρτα προς το διάδρομο ήταν εφοδιασμένη με γερό σύρτη — ήταν φανερό ότι ο Φραντς πίστευε στην ιδιωτική ζωή των καλεσμένων του — και σε κάθε δωμάτιο υπήρχε ένα μικρό μπολ με ασημένια νομίσματα. Δεν ήταν νομίσματα συλλογής αλλά σύγχρονα. Όταν ρωτήσαμε σχετικά τον Φραντς μας εξήγησε ντροπαλά, χαμογελώντας με τον ίδιο του το ρο-

μαντισμό, ότι είχε αντιγράψει το έθιμο της παλιάς ισπανικής Καλιφόρνιας ν' αφήνει ο οικοδεσπότης κάποια χρήματα για τις μικροανάγκες των καλεσμένων του.

Αφού γνωρίσαμε έτσι το σπίτι, ξεφορτώσαμε από το Φοκσβάγκεν τις λίγες βαλίτσες μας και τα τρόφιμα που ο Φραντς είχε προμηθευτεί από το Λος Άντζελες. Αναστέναξε αχνά όταν είδε το λεπτό στρώμα σκόνης που είχε μαζευτεί παντού στη διάρκεια του ενός μήνα που απουσίαζε, και η Βίκι επέμεινε να τον βοηθήσουμε στην καθαριότητα. Ο Φραντς δέχτηκε χωρίς πολλά πολλά. Πιστεύω ότι όλοι μας επιδιώκαμε να ξεχάσουμε με τη δουλειά το σοκ της απογευματινής μας εμπειρίας. Θέλαμε να ξαναγυρίσουμε στην καθημερινή πραγματικότητα πριν κουβεντιάσουμε για το φαινόμενο... τουλάχιστον, εγώ έτσι ένιωθα.

Ο Φραντς αποδείχτηκε πολύ βολικός στα θέματα νοικοκυριού· φρόντιζε το σπίτι του αλλά δεν ήταν καθόλου σχολαστικός ή ιδιότροπος. Με τη σκούπα ή τη σφουγγαρίστρα η Βίκι έδειχνε πολύ όμορφη, ντυμένη με την μπλούζα, το εφαρμοστό παντελόνι και τα σαντάλια της με τα ψηλά κορδόνια. Φορά τη «στολή» της σύγχρονης κοπέλας με στυλ και σοβαρή θηλυκότητα μάλλον παρά με το συνηθισμένο κακόγουστο εγκεφαλικό τρόπο.

Όταν τελειώσαμε καθίσαμε στην κουζίνα με κούπες σκέτου καφέ μπροστά μας, ενώ ακούγαμε το φαγητό στην κατσαρόλα του Φρανκ να σιγοβράζει. Κατά παράξενο τρόπο, κανένας μας δεν είχε διάθεση για οινοπνευματώδη.

«Θα θέλετε να μάθετε», άρχισε ο Φραντς δίχως προλόγους, «αν είχα κι άλλοτε καμιά αλλόκοτη εμπειρία εδώ πάνω, αν ήξερα κάτι όταν σας κάλεσα να έρθετε για το Σαββατοκύριακο. Θ' αναρωτιέστε κατά πόσο

σοβαροφανής λέξη, έτσι; — έ-
τα φαινόμενα — πολύ σοβαροφανής λέξη, έτσι; — έχουν καμιά σχέση με το παρελθόν της περιοχής ή του σπιτιού ή το δικό μου ή ακόμη και με τωρινές δραστηριότητες, όπως τις στρατιωτικοεπιστημονικές εγκαταστάσεις κατευθυνομένων βλημάτων. Και τέλος θ' αναρωτιέστε αν έχω καμιά γενική άποψη που να εξηγεί τα συμβάντα, όπως για παράδειγμα η θεωρία περί υπνωτισμού του Εντ».

Η Βίκι έγνεψε καταφατικά. Ο Φραντς είχε συνοψίσει τέλεια τις σκέψεις μας.

«Σχετικά με το τελευταίο, Φραντς», παρατήρησα απότομα, «όταν ο κύριος Μόρτενσον έκανε για πρώτη φορά εκείνη την υπόθεση, μου φάνηκε εντελώς απίθανη. Αλλά τώρα δεν είμαι διόλου βέβαιος. Δε θέλω να πω ότι μας υπνώτισες σκόπιμα, αλλά δεν υπάρχουν είδη αυτοϋπνωσης ή υποβολής που μπορεί να μεταδοθούν και σε άλλους; Όπως και να 'χει, οι συνθήκες ήταν ευνοϊκές για να υποβληθούμε. Τη στιγμή εκείνη κουβεντιάζαμε για το υπερφυσικό και τα μάτια μας έκαναν πουλάκια με τα λεγόμενα μετεικάσματα του ήλιου. Ύστερα ήταν εκείνη η ξαφνική μετάβαση από το φως στη σκιά και, τελικά, μας έδειξες με τόση έμφαση προς την κορφή σαν να ήταν δεδομένο ότι θα βλέπαμε εκεί κάτι».

«Δεν πιστεύω ούτε στιγμή αυτή σου την εκδοχή, Γκλεν», είπε η Βίκι με σιγουριά.

«Ειλικρινά ούτε κι εγώ την πιστεύω», τη διαβεβαίωσα. «Στο κάτω κάτω, οι κάρτες δείχνουν ότι πιάσαμε εντυπωσιακά παρόμοιες εικόνες — οι διαφορές στις περιγραφές μας τις κάνουν ακόμη πιο πειστικές — και δε βλέπω πώς ο Φραντς θα μπορούσε να μας τις έχει υποβάλει στη διάρκεια του ταξιδιού μας ή νωρίτερα. Μήπως όμως θα μπορούσαμε να το αποδώσουμε σε κάποιο ανάμεικτο είδος ύπνωσης από τη μονοτονί

του δρόμου και τη λάμψη του ήλιου; Φραντς, ποιες ήταν οι προηγούμενες σχετικές εμπειρίες σου; Υποθέτω ότι είχες προηγούμενες εμπειρίες, έτσι;»

Ο Φραντς έγνεψε καταφατικά, μας κοίταξε για μια στιγμή σκεφτικά και μετά είπε, «Ναι, αλλά πάντως νομίζω ότι δε θα πρέπει να σας δώσω καμία λεπτομερή περιγραφή τους. Όχι γιατί φοβάμαι ότι δε θα με πιστέψετε ή τίποτα τέτοιο, αλλά απλώς για να μη σας προϊδεάσω. Αν σας τις περιγράψω και μετά σας συμβεί κάτι παρόμοιο, μπορεί να το αποδώσετε — και δίκαια — στη δύναμη της υποβολής».

«Ωστόσο, πρέπει ν' απαντήσω στις ερωτήσεις σας», συνέχισε. «Λοιπόν, ιδού πώς έχει το πράγμα με λίγα λόγια και πολύ γενικά. Ναι, είχα κι άλλες εμπειρίες ενώ ήμουν εδώ μόνος τον προτελευταίο μήνα. Μερικές ήταν παρόμοιες με την απογευματινή, ενώ άλλες ήταν διαφορετικές. Δε φαίνονταν να συνδέονται ιδιαίτερα με κανένα λαϊκό μύθο, αποκρυφιστική θεωρία ή οτιδήποτε σχετικό. Ωστόσο με τρόμαξαν τόσο που κατέβηκα στο Λος Άντζελες για να μου κοιτάξει τα μάτια ένας καλός οφθαλμίατρος και να με εξετάσουν δύο ψυχολόγοι κι ένας ψυχίατρος, όλοι άνθρωποι της εμπιστοσύνης μου. Με βρήκαν απόλυτα ισορροπημένο και πνευματικά υγιή... όσο εντάξει ήταν κι η όρασή μου. Ύστερα από κάνα μήνα είχα πείσει τον εαυτό μου ότι όλα ήταν παραισθήσεις, μια κρίση των νεύρων από την υπερβολική μοναξιά. Ένας από τους λόγους που σας κάλεσα να μείνετε για λίγο εδώ είναι για να μην ξαναπέσω στον ίδιο κύκλο».

«Όμως δε φαίνεται να πίστεψες απόλυτα αυτή τη φυσιολογική εξήγηση», παρατήρησε η Βίκι. «Απόδειξη ότι είχες έτοιμες στην τσέπη σου τις κάρτες και τα μολύβια».

Ο Φραντς χαμογέλασε στην εύστοχη παρατήρηση.

«Έχεις δίκιο», παραδέχτηκε. «Είχα αφήσει κάποια περιθώρια και γι' αυτό ήμουν προετοιμασμένος. Και μετά, όταν φτάσαμε στους λόφους, η τροπή των ιδεών μου άλλαξε. Πράγματα που μου φαίνονταν εντελώς ασύλληπτα και απίθανα στο Λος Άντζελες, έγιναν και πάλι πιθανά. Πολύ παράξενο. Ελάτε, ας βγούμε για λίγο στην εξέδρα. Θα έχει δροσίσει στο μεταξύ».

Πήραμε και τους καφέδες μας μαζί. Πραγματικά, είχε δροσίσει κάπως. Το μεγαλύτερο μέρος της απόκρημνης κοιλάδας ήταν εδώ και δυο ώρες στη σκιά και μια ελαφριά αύρα φυσούσε γύρω από τα πόδια μας. Μόλις συνήθισα στη σκέψη ότι στεκόμαστε στο χείλος ενός φοβερού γκρεμού, άρχισα να το βρίσκω συναρπαστικό. Το ίδιο πρέπει να ένιωθε και η Βίκι, γιατί έσκυψε να κοιτάξει πάνω από το χείλος σε μια προκλητική επίδειξη τόλμης.

Το έδαφος του φαραγγιού ήταν πνιγμένο στα σκοτεινά δέντρα και τα χαμόκλαδα, που αραίωναν καθώς σκαρφάλωναν την αντικρινή πλαγιά. Ακριβώς απέναντί μας υπήρχε μια μεγαλόπρεπη ανοδική πτύχωση του καστανού βράχου, έτσι που το όλο τοίχωμα του φαραγγιού ήταν μια κάθετη διατομή του εδάφους σαν γεωλογικό βιβλίο. Πάνω από αυτή τη γεωλογική πτυχή υπήρχαν κι άλλα χαμόδεντρα και μετά μια σειρά από καφετιούς και γκρίζους βράχους γεμάτους σκοτεινές ρεματιές και σπηλιές. Το έδαφος συνέχιζε ν' ανεβαίνει έτσι κλιμακωτά ίσαμε μια ψηλή, τραχιά κορφή από γκρίζα κατσάβραχα.

Η πλαγιά πίσω από το σπίτι έκρυβε, βέβαια, εντελώς τον ήλιο, αλλά οι κίτρινες αχτίδες του χτυπούσαν ακόμη στον απέναντι τοίχο ανηφορίζοντας αργά καθώς ο ήλιος έγερνε προς τη δύση. Τα σύννεφα είχαν παρασυρθεί προς τ' ανατολικά, όπου κάνα δυο ήταν

ακόμη ορατά, αλλά δε είχαν έρθει άλλα από τη δύση να τ' αντικαταστήσουν.

Αν και ήμουν σε πολύ πιο ευχάριστη, «φυσιολογική» διάθεση, βγαίνοντας στην εξέδρα είχα προετοιμαστεί για εκείνες τις αλλόκοτες, αόριστες εντυπώσεις αλλά δεν ένιωθα το παραμικρό. Κατά παράξενο τρόπο αυτό δεν το βρήκα και τόσο ενθαρρυντικό, όπως θα περίμενε κανείς. Προσπάθησα να μην το σκέφτομαι και άρχισα να θαυμάζω τα ποικιλόχρωμα σχήματα του αντικρινού βραχώδους γκρεμού.

«Απίθανη θέα ν' αντικρίζει κανείς μόλις ξυπνά κάθε πρωί!», είπε μ' ενθουσιασμό η Βίκι. «Σχεδόν νιώθεις το σχήμα του αέρα και το βάθος του ουρανού».

«Ναι, είναι εντυπωσιακή η θέα», συμφώνησε ο Φραντς.

Και τότε ένιωσα πάλι εκείνες οι εντυπώσεις, απόμακρες και αμυδρές όπως και πριν. Αχνοπερπατούσαν στο κατώφλι των αισθήσεων — η οσμή του καμένου πανιού, η πικρή μεταλλική γεύση, το άγγιγμα ιστών αράχνης που κρέμονταν από τον ουρανό, οι δονήσεις στα όρια της ακοής, το αχνό κροτάλισμα σαν από φασματικά χαλίκια που κατρακυλούσαν... Οι αχνές εντυπώσεις, όπως τις είχα βαφτίσει...

Κατάλαβα ότι τις ένιωθαν και ο Φραντς και η Βίκι, γιατί έπαψαν ξαφνικά να μιλάνε και στέκονταν εντελώς ακίνητοι.

Και τότε μια από τις τελευταίες αχτίδες του ήλιου θα πρέπει να χτύπησε σε κάποια γυαλιστερή επιφάνεια στα κατσάβραχα της κορφής, ίσως πάνω σε κάποιο πέτρωμα με χαλαζία, και άστραψε ίσια στα μάτια μου σαν χρυσαφένιο στιλέτο αναγκάζοντάς με να τ' ανοιγοκλείσω θαμπωμένος. Για μια στιγμή η αχτίδα ήταν λαμπερά μαύρη και μου φάνηκε ότι είδα — αν

και όχι τόσο καθαρά όσο εκείνο το πολύποδο αραχνοειδές στην κορφή καθώς ερχόμαστε — μια μαύρη μορφή... Είχε μια παράξενη μαυρίλα σαν ν' ανάβραζε, τέτοια που βλέπεις μονάχα όταν κλείνεις τα μάτια. Η μορφή κύλησε γοργά από την κορφή κάτω στα βράχια, τις ρεματιές και τις σπηλιές, για να χαθεί τελικά στα χαμόδεντρα πάνω από τον πτυχωμένο βράχο.

Στη διάρκεια αυτής της διαδρομής η Βίκι με είχε αρπάξει σπασμωδικά από τον αγκώνα. Ο Φραντς είχε γυρίσει απότομα να μας κοιτάξει και μετά είχε στρέψει πάλι το βλέμμα του προς τα βράχια.

Ήταν παράξενο. Ένιωθα τρόμο και ταυτόχρονα μια συναρπαστική προσμονή, σαν να ήμουν στο κατώφλι θαυμάτων και μυστηρίων έτοιμων να μου αποκαλυφθούν. Και υπήρχε κάτι απόλυτα ελεγχόμενο και ψύχραιμο στη συμπεριφορά όλων μας. Μια πολύ ασήμαντη λεπτομέρεια: από κανένα μας δεν είχε χυθεί ούτε σταγόνα από τον καφέ που κρατούσαμε.

Μείναμε εκεί κοιτάζοντας προσεκτικά τον τοίχο του φαραγγιού πάνω από την πτυχή της μάζας του βράχου για κάπου δύο λεπτά.

Ύστερα ο Φραντς, σχεδόν κεφάτα, ανακοίνωσε, «Ώρα για το δείπνο. Το συζητάμε αργότερα».

Ένιωσα ευγνωμοσύνη για την άμεση τονωτική, προστατευτική, αντι-υστερική και, ναι, ανακουφιστική επίδραση του σπιτιού πάνω μας μόλις γυρίσαμε μέσα. Διαισθάνθηκα ότι το σπίτι ήταν ένας σύμμαχός μας.

3

«Όταν ο άτεγκτος ρασιοναλιστής ήρθε να με συμβουλευτεί για
πρώτη φορά, ήταν σε τέτοια κατάσταση πανικού που
όχι μονάχα

αυτός αλλ' ακόμη κι εγώ νιώσαμε τον άνεμο που φυσούσε από τη
μεριά ενός ασύλου ψυχοπαθών!»

Από το «Ψυχή και Σύμβολο» του Καρλ Γκούσταφ Γιουνγκ

Συνοδέψαμε το κοκκινιστό του Φραντς με φέτες από μαύρο σικαλόψωμο, άσπρο χωριάτικο τυρί και τελειώσαμε με φρούτα και καφέ. Ύστερα γεμίσαμε πάλι τα φλιτζάνια μας καφέ, και πήγαμε να καθίσουμε στο μακρύ σοφά αντίκρυ στο μεγάλο παράθυρο τα σαλονιού. Μια φασματικη κίτρινη λάμψη ήταν διάχυτη στον ουρανό αλλά έσβησε σιγά σιγά, ενώ καθόμαστε. Σύντομα το πρώτο άστρο φάνηκε αχνά στον ουρανό του βορρά.

«Γιατί το μαύρο είναι τρομακτικό χρώμα;» έθεσε ξαφνικά το πρόβλημα η Βίκι.

«Αντιπροσωπεύει τη νύχτα», απάντησε ο Φρανκ. «Αν και είναι συζητήσιμο κατά πόσο είναι χρώμα, απουσία χρώματος ή απλώς ένα βασικό αισθητήριο πεδίο. Όμως είναι στ' αλήθεια από μόνο του τρομακτικό;»

Η Βίκι έγνεψε καταφατικά με σουφρωμένα χείλη.

«Κατά κάποιο τρόπο», αποκρίθηκα, «η έκφραση ''το μαύρο χάος ανάμεσα στ' άστρα'' περιέγραψε πάντοτε για μένα τον έσχατο τρόμο. Μπορώ να κοιτάξω τ' άστρα δίχως να το σκέφτομαι, αλλά η ίδια η φράση με κάνει και παγώνω».

«Η δική μου αντίληψη για την έσχατη φρίκη», είπε η Βίκι, «είναι το ν' αρχίσουν να εμφανίζονται μαύρες χαραματιές στα πράγματα. Πρώτα στα πεζοδρόμια και στους τοίχους των σπιτιών, μετά στα έπιπλα, τα πατώματα και τ' αυτοκίνητα και τελικά στις σελίδες

των βιβλίων, τα πρόσωπα των ανθρώπων και στο γαλάζιο του ουρανού. Χαραματιές από *κατάμαυρο* σκοτάδι... που τίποτα δε διακρίνεται μέσα του».

«Σαν το σύμπαν ολόκληρο να ήταν ένα γιγάντιο παζλ», της παρατήρησα.

«Κάτι τέτοιο. Ή σαν ένα βυζαντινό μωσαϊκό. Αστραφτερό χρυσαφί και αστραφτερό *μαύρο*».

«Η εικόνα που περιγράφεις, Βίκι», είπε ο Φραντς, «υποδηλώνει εκείνη την τάση διάσπασης που διαισθανόμαστε ότι υπάρχει στο σύγχρονο κόσμο. Οικογένειες, έθνη, τάξεις, ομάδες κάθε μορφής, διασπώνται και καταρρέουν. Τα πράγματα αλλάζουν πριν καλά καλά προλάβεις να τα γνωρίσεις. Θάνατος με δόσεις... ή διαδικασία φθοράς με άλματα. Στιγμιαία γέννηση. Το κάτι που προκύπτει από το τίποτα. Η πραγματικότητα αντικαθιστά την επιστημονικη φαντασία τόσο γοργά που δεν ξεχωρίζεις πια αυτά τα δύο. Υπάρχει διάχυτη μια συνεχής αίσθηση ότι τα 'χεις ξαναζήσει όλα αυτά... αλλά πότε, πώς; Μετά είναι και η πιθανότητα ότι δεν υπάρχει αληθινή συνέχεια ανάμεσα στα γεγονότα, αλλά ανεξήγητα χάσματα. Και βέβαια το κάθε χάσμα — η κάθε χαραματιά — σημαίνει ένα νέο πρόσφορο έδαφος για να φυτρώσει η φρίκη».

«Ταυτόχρονα σημαίνει και τον κατατεμαχισμό της γνώσης, όπως τον περιέγραψε κάποιος», παρατήρησα. «Έχουμε να κάνουμε μ' έναν κόσμο πολύ απέραντο και πολύπλοκο έτσι ώστε μονάχα μικρά κομμάτια του μπορεί κανείς να συλλάβει· έναν κόσμο μεγάλο για έναν άνθρωπο. Απαιτούνται ομάδες ειδικών και ομάδες ομάδων για να γίνει κατανοητός. Ο κάθε ειδικός έχει τον τομέα του, το δικό του τμήμα, ένα μικρό κομμάτι του όλου παζλ. Αλλά, ανάμεσα στα κομμάτια αυτά, ο χώρος δεν ανήκει στον άνθρωπο».

«Σωστά το είπες, Γκλεν», είπε ο Φραντς με τραχιά

φωνή. «Και νομίζω ότι σήμερα εμείς οι τρεις κάναμε μια βουτιά σ' έναν από τους μεγαλύτερους ενδιάμεσους χώρους που δεν ανήκουν στον άνθρωπο». Εκεί δίστασε και μετά συνέχισε με παράξενη ατολμία, σχεδόν αμηχανία, «Ξέρετε, πρέπει κάποτε ν' αρχίσουμε να μιλάμε για εκείνα που είδαμε... Δεν μπορούμε ν' αφήσουμε να μας σταματά ο φόβος μήπως ό,τι πούμε επηρεάσει αυτό που βλέπουν οι άλλοι και μειώσει έτσι την αξία της μαρτυρίας τους. Λοιπόν, σχετικά με τη μαυρίλα εκείνου του πράγματος, της μορφής, της εκδήλωσης ή ό,τι τελοσπάντων ήταν... Εγώ το αποκάλεσα ''μαύρη Αυτοκράτειρα'', αλλά ίσως ''Σφίγγα'' θα του ταίριαζε καλύτερα. Όπως και να 'χε, μου έδωσε την εντύπωση ενός μακρόστενου τιγρίσιου ή φιδίσιου σώματος στο κέντρο μιας ακτινωτής μαυρίλας κάπως σαν αχινός. Σχετικά μ' εκείνη τη μαυρίλα τώρα, ήταν κάτι που, περισσότερο από καθετί, έμοιαζε με το λαμπερό σκοτάδι που βλέπουν τα μάτια όταν λείπει εντελώς το φως».

«Ακριβώς», συμφώνησα.

«Ναι, βέβαια», είπε και η Βίκι.

«Υπήρχε η εντύπωση», συνέχισε ο Φραντς, «ότι το πράγμα εκείνο ήταν μέσα στο μάτι μου, στο μυαλό μου, αλλά συνάμα και πέρα εκεί στον ορίζοντα, δηλαδή στη μακρινή βουνοκορφή. Θέλω να πω ήταν ταυτόχρονα και υποκειμενικό και αντικειμενικό· υπήρχε τόσο στη συνείδησή μου όσο και στον υλικό κόσμο. Ή...» Ο Φραντς δίστασε και μετά συνέχισε με πιο σιγανή φωνή. «Ή υπήρχε σε κάποιο είδος χώρου πιο βασικού, πιο αρχέγονου και λιγότερου οργανωμένου από τους άλλους δυο που προανέφερα.

«Γιατί να μην υπάρχουν και άλλα είδη χώρου από εκείνα που ξέρουμε;» συνέχισε με κάπως απολογητικό τόνο φωνή. «Άλλοι θάλαμοι στο μεγάλο σπήλαιο

που λέγεται σύμπαν; Ο άνθρωπος προσπάθησε να φανταστεί τέσσερις, πέντε ή και περισσότερες διαστάσεις χώρου. Ποια είναι η *υφή* του χώρου μέσα στο άτομο ή στον πυρήνα του; Του χώρου ανάμεσα στους γαλαξίες ή εκείνου πέρα απ' αυτούς; Ναι, ξέρω ότι τις ερωτήσεις αυτές οι περισσότεροι επιστήμονες θα τις έβρισκαν ανόητες. Θα έλεγαν ότι δεν έχουν κανένα νόημα από λειτουργικής ή αναφορικής πλευράς. Αλλά, οι ίδιοι αυτοί επιστήμονες δεν μπορούν να μας δώσουν ούτε κατ' ιδέα απάντηση στο ερώτημα πού και πώς υπάρχει ο χώρος της συνείδησης. Δεν μπορούν να μας εξηγήσουν πώς μια μάζα νευρικών κυττάρων συντηρεί τους πελώριους φλογερούς κόσμους της εσωτερικής μας πραγματικότητας. Μας παραπλανούν με τη δικαιολογία — σωστή ώς ένα σημείο — ότι η επιστήμη καταπιάνεται μονάχα με πράγματα που μπορεί ο άνθρωπος να τα μετρήσει και να τα δείξει ή που τα ίδια μπορούν να μετρήσουν και να δείξουν τις σκέψεις του. Αλλά η συνείδηση *υπάρχει*· αυτή είναι η βάση όλης μας της ύπαρξης και από κει ξεκινάμε. Από κει ξεκινά και η ίδια η επιστήμη, άσχετα κατά πόσο η επιστήμη μπορεί ή όχι να προσεγγίσει το αίνιγμα της συνείδησης. Αυτό μου δίνει το δικαίωμα να υποθέσω ότι ίσως υπάρχει ένα αρχέγονο είδος χώρου που γεφυρώνει τη συνείδηση με την ύλη... και ν' αναρωτηθώ κατά πόσο το πράγμα που είδαμε θα μπορούσε να υπάρχει σ' έναν τέτοιο χώρο».

«Μπορεί και να υπάρχουν ειδικοί ερευνητές γι' αυτά τα πράγματα», παρατήρησε σοβαρά η Βίκι, «που απλώς δεν τους ξέρουμε. «Όχι επιστήμονες, αλλά μυστικιστές και αποκρυφιστές. Εννοώ, βέβαια, τους ελάχιστους γνήσιους μέσα σ' ένα πλήθος απατεώνων. Έχεις μερικά από τα βιβλία τους στα ράφια σου. Αναγνώρισα τους τίτλους».

Ο Φραντς ανασήκωσε τους ώμους του.

«Ποτέ δε βρήκα τίποτα στην απόκρυφη βιβλιογραφία που να έχει κάποια σχέση με αυτό που μας απασχολεί εδώ. Το απόκρυφο, ξέρετε — σαν τα διηγήματα υπερφυσικού τρόμου — είναι ένα είδος παιχνιδιού. Το ίδιο και οι περισσότερες θρησκείες. Αν πιστέψεις στο παιχνίδι και αποδεχτείς τους κανόνες του — ή τα πλαίσια του διηγήματος — μπορείς να έχεις όλες τις ευχάριστες ανατριχίλες σου ή ό,τι άλλο τυχόν επιδιώκεις. Αν αποδεχτείς την ύπαρξη ενός κόσμου πνευμάτων θα μπορείς να βλέπεις φαντάσματα και να κουβεντιάζεις με τους προσφιλείς νεκρούς. Αν δεχτείς την ύπαρξη του Παραδείσου θα σε τονώνει η ελπίδα της αιώνιας ζωής και η παρηγοριά ότι ένας παντοδύναμος θεός δουλεύει στο πλευρό σου. Αν δεχτείς την κόλαση θα βρεις τους διαβόλους και τους δαίμονες, αν αυτό ήταν που ήθελες. Αν αποδεχτείς — έστω για χάρη του διηγήματος — τη μαγγανεία, το δρυιδισμό, το σαμανισμό, τη μαγεία ή κάτι σύγχρονο ανάλογο, θα μπορείς να έχεις λυκάνθρωπους, βρικόλακες και στοιχειακές οντότητες. Ή πίστεψε στην επιρροή του τάφου, ενός παλιού σπιτιού, ενός μνημείου, μιας ξεχασμένης θρησκείας ή μιας αρχαίας πέτρας με κάποια επιγραφή και θα έχεις εσωτερικές εμπειρίες της αντίστοιχης κατηγορίας».

Ο Φραντς κοντοστάθηκε να πάρει μια ανάσα και συνέχισε.

«Όμως εμένα με απασχολεί εκείνο το είδος της φρίκης — ίσως μαζί με την τυχόν γοητεία που ασκεί πάνω μας — που βρίσκεται πέρα και πάνω από κάθε παιχνίδι. Το είδος της φρίκης που δε δεσμεύεται από κανόνες, δεν υποτάσσεται σε καμιά φτιαχτή θεολογία, δεν ελέγχεται με ξόρκια ή προστατευτικές τελετουργίες· που βαδίζει στον κόσμο αόρατη και χτυπάει

απροειδοποίητα σαν τον κεραυνό, την πανούκλα ή την ατομική βόμβα του εχθρού, αν και δεν έχει την παραμικρή σχέση μ' αυτά. Με απασχολεί το είδος της φρίκης που εξαιτίας της διαμορφώθηκε έτσι ολόκληρο το οικοδόμημα του πολιτισμού μας, για να μας προστατέψει από αυτή και να μας βοηθήσει να την ξεχάσουμε. Τη φρίκη εκείνη για την οποία καμία ανθρώπινη γνώση δεν έχει να μας πει τίποτα».

Στάθηκα στα πόδια μου και πλησίασα στο παράθυρο. Φαίνονταν να έχουν βγει αρκετά άστρα τώρα. Προσπάθησα να διακρίνω τη μεγάλη πτυχή του βράχου στην αντικρινή πλευρά, αλλά μ' εμπόδιζαν οι αντανακλάσεις στο τζάμι.

«Μπορεί να 'ναι κι έτσι», παρατήρησε η Βίκι, «αλλά υπάρχουν δύο από κείνα τα βιβλία που θα ήθελα να τους ρίξω άλλη μια ματιά. Νομίζω ότι είναι πέρα στο γραφείο σου».

«Ποιοι είναι οι τίτλοι τους;» ρώτησε ο Φραντς. «Θα σε βοηθήσω να τα βρεις».

«Στο μεταξύ εγώ θα βγω πάλι λίγο στην εξέδρα», είπα με όσο πιο αδιάφορη φωνή μπορούσα, αρχίζοντας να βαδίζω προς την άλλη πλευρά του σαλονιού. Δε μου είπαν τίποτα, αλλά είχε την εντύπωση ότι με κοιτούσαν έντονα σ' όλη τη διαδρομή.

Χρειάστηκε να ζορίσω τον εαυτό μου για να περάσει από την πόρτα, και μια δεύτερη προσπάθεια για να τη σπρώξω πίσω μου δίχως να την κλείσω εντελώς. Βγαίνοντας συνειδητοποίησα αμέσως δύο πράγματα. Πρώτο, ότι το σκοτάδι ήταν πολύ πιο πυκνό απ' όσο περίμενα — γιατί το μεγάλο παράθυρο ήταν λοξά από την εξέδρα και δεν υπήρχε άλλο φως από εκείνο των άστρων — και δεύτερο ότι το σκοτάδι ήταν απρόσμενα ενθαρρυντικό.

Ο λόγος για το τελευταίο μου φάνηκε απλός: είχα

συνδυάσει τη φρίκη που είχα δει νωρίτερα με τον ήλιο, με τις εκτυφλωτικές αχτίδες του. Τώρα ήμουνα ασφαλής απ' αυτές... αλλά έτσι και κάποιος άναβε τώρα ένα σπίρτο μπροστά στο πρόσωπό μου, το αποτέλεσμα θα ήταν μην το συζητάτε.

Έκανα μερικά μικρά βήματα μπροστά, με τα χέρια απλωμένα ψηλαφητά στο ύψος του κιγκλιδώματος.

Ήξερα γιατί είχα βγει εδώ, συλλογίστηκα. Ήθελα να ελέγξω το θάρρος μου ενάντια σ' εκείνο το πράγμα, ό,τι κι αν ήταν, φανταστικό ή πραγματικό, υποκειμενικό ή αντικειμενικό ή — όπως είχε υποθέσει ο Φραντς — κάτι που μπορούσε να κινηθεί και στους δύο αυτούς χώρους. Αλλά πέρα απ' αυτό — το συνειδητοποιούσα τώρα — ήταν και η έλξη κάποιας γοητείας.

Τα δάχτυλά μου άγγιξαν το κιγκλίδωμα. Έστρεψα το βλέμμα μου προς το μαύρο τοίχο απέναντι, κοιτάζοντας λίγο λοξά και μετά πάλι πίσω, όπως κάνει κάποιος όταν θέλει να δει πιο καθαρά ένα αμυδρό αστέρι ή άλλο αχνό αντικείμενο στο σκοτάδι. Ύστερα από λίγο μπόρεσα να διακρίνω τη μεγάλη ανοιχτόχρωμη πτυχή και μερικά από τα βράχια από πάνω. Αλλά, αφού παρακολουθούσα έτσι για κάνα δυο λεπτά, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι με τον τρόπο αυτό θα μπορούσα να βλέπω ατέλειωτες κι ανύπαρκτες σκοτεινές μορφές να κινούνται εκεί.

Σήκωσα τα μάτια στον ουρανό. Ο γαλαξίας δεν είχε φανεί ακόμη αλλά θα φαινόταν σύντομα, ενώ τ' άστρα φεγγοβολούσαν πυκνά σε τούτη την ερημιά, μακριά από την αιθαλομίχλη του Λος Άντζελες. Διέκρινα τον Πολικό ακριβώς πάνω από τη σκοτεινή μορφή της αντικρινής λοφοπλαγιάς, και πιο πέρα την Κασσιόπη και τη Μεγάλη Άρκτο. Αισθάνθηκα την απεραντοσύνη του ουρανού καθώς και κάτι από την ασύλληπτη απόσταση

που με χώριζε από τ' άστρα. Ύστερα — λες και η όρασή μου μπορούσε να στραφεί λεύτερα προς όλες τις κατευθύνσεις διατρυπώντας το σκοτάδι — ένιωσα μια έντονη, ζωηρή και εντελώς μεθυστική αίσθηση του σύμπαντος που με περιέβαλλε.

Πίσω μου εκτεινόταν ένα ομαλό κύρτωμα της γης, ένας τέλεια καμπυλωμένος τομέας του πλανήτη μας πάχους καμιά εκατονπενηνταριά χιλιομέτρων που έκρυβε από τη θέα μου τον ήλιο. Η Αφρική ήταν κάτω από δεξί πόδι μου στην διαμετρικά αντίθετη πλευρά της Γης και η Αυστραλία κάτω από το αριστερό. Ήταν παράξενο να σκέφτομαι όλο εκείνο το συμπιεσμένο διάπυρο υλικό που υπήρχε κάτω από το δροσερό φλοιό του πλανήτη — εκτυφλωτικά λευκοπυρωμένα λυωμένα μέταλλα και ορυκτά — σ' έναν κόσμο που δεν υπήρχαν μάτια να δουν και ούτε ένα λεύτερο χιλιοστό χώρου για να ταξιδέψει όλο εκείνο το φυλακισμένο φως. Ένιωσα το βασανισμένο πάγο των πόλων, το συμπιεσμένο νερό των θαλάσσιων αβύσσων, το ξεχείλισμα των ποταμών της λάβας, και την τραχιά γη να μυρμηγκιάζει και ν' αναδεύεται από τις αμέτρητες ρίζες και τα σκουλήκια που έσκαβαν στα βάθη της.

Ύστερα, για κάμποσες στιγμές, ένιωσα σαν να κοιτούσα πέρα και πίσω από δισεκατομμύρια ανθρώπινα μάτια, με τη συνείδησή μου να τρέχει αστραπιαία από μυαλό σε μυαλό σαν φλόγα αναμμένου φιτιλιού. Για μερικές στιγμές ακόμη μοιράστηκα αχνά τα συναισθήματα, τις τυφλές πιέσεις και έλξεις των τρισεκατομμυρίων κόκκων της μικροσκοπικής ζωής στον αέρα, στη γη και στο αίμα του ανθρώπου.

Ύστερα η συνείδησή μου φάνηκε να κινείται γοργά μακριά από τη Γη και να ξανοίγεται προς όλες τις κατευθύνσεις, σαν ένα εκτεινόμενο σύννεφο σκέψης. Πέρασα από τον ξερό κόκκο σκόνης που ήταν ο Άρης,

είδα φευγαλέα το γαλακτερό Κρόνο με τα πελώρια λεπτά δαχτυλίδια του από κομμάτια πάγου και άφησα πίσω μου τον παγωμένο Πλούτο με τα φοβερά χιόνια του από στερεοποιημένο άζωτο. Από το νου μου πέρασε η σκέψη πως οι άνθρωποι είναι σαν φυτά — μοναχικά μικρά οχυρά του νου με τεράστιες μαύρες αβύσσους να τους κρατούν μακριά τον έναν από τον άλλο.

Ύστερα η ταχύτητα επέκτασης της συνείδησής μου έγινε άπειρη και ο νους μου απλώθηκε απέραντος στους ήλιους του γαλαξία μας και στ' άλλα αχνά σύννεφα των άστρων πιο πέρα... πάνω... κάτω... προς όλες τις κατευθύνσεις, τόσο στα άστρα του ζενίθ όσο και σ' εκείνα του ναδίρ. Και πάνω στα τρισεκατομμύρια τρισεκατομμυρίων από τους πλανήτες τους ένιωσα την παρουσία μιας άπειρης ποικιλίας από μορφές συνειδητής ζωής. Πλάσματα γυμνά, ντυμένα, τριχωτά, φολιδωτά, ή με ανεξάρτητα και ασύνδετα κύτταρα. Πλάσματα με δαγκάνες, με χέρια, με πλοκάμια ή με νημάτια, που τα χάιδευε ο άνεμος ή τα μαγνητικά ρεύματα. Πλάσματα που αγαπούσαν, μισούσαν, αγωνίζονταν, μοχθούσαν, απελπίζονταν, έκαναν όνειρα.

Για μια στιγμή μου φάνηκε σαν όλα αυτά τα πλάσματα να ήταν ενωμένα σ' έναν παράφορα χαρούμενο χορό, συγκλονιστικά αισθησιακό, τρυφερά ευαίσθητο.

Ύστερα η διάθεσή μου σκοτείνιασε και όλα αυτά τα πλάσματα σκόρπισαν σε τρισεκατομμύρια τρισεκατομμυρίων μοναχικούς κόκκους ζωής, καταδικασμένα να μένουν για πάντα μακριά το ένα από τα άλλα, νιώθοντας μονάχα μια καταθλιπτική απουσία κάθε νοήματος στο σύμπαν ολόγυρα, με τα βλέμματά τους ν' ατενίζουν στο μέλλον και να βλέπουν εκεί μονάχα το γενικό θάνατο.

Ταυτόχρονα η κάθε σημειακή κουκκίδα άστρου φάνηκε να γίνεται ο γιγάντιος ήλιος που αληθινά ήταν, λούζοντας με το πυρακτωμένο φως τους τη φυσική έξέδρα όπου στεκόμουν, το κορμί μου, το σπίτι πίσω μου και τα πλάσματα μέσα σ' αυτό, γερνώντας τα πάντα με μια άγρια λάμψη δισεκατομμυρίων φεγγαριών, κάνοντας το καθετί στάχτη σε μια εκτυφλωτικά σπινθηροβόλα στιγμή.

Χέρια με άρπαξαν μαλακά από τους ώμους και ταυτόχρονα άκουσα στη φωνή του Φραντς, «Σύνελθε, Γκλεν».

Έμεινα ασάλευτος, αν και μια στιγμή το κάθε νεύρο του κορμιού μου φαινόταν έτοιμο να σπάσει. Ύστερα άφησα την ανάσα μου να βγει ακανόνιστα, πλαισιωμένη με κάτι σαν γέλιο και μετά είπα με φωνή που μου φάνηκε εντελώς άτονη, σχεδόν ναρκωμένη. «Χάθηκα στη φαντασία μου, Φραντς. Για μια στιγμή μου φάνηκε σαν να έβλεπα τα πάντα στο άπειρο. Αλήθεια, πού είναι η Βίκι;»

«Μέσα· ξεφυλλίζει τους *Συμβολισμούς του Ταρό* και μερικά άλλα βιβλία για μαντικές τράπουλες, και γκρινιάζει επειδή δεν έχουν ευρετήριο στο τέλος. Αλλά τι εννοούσες μ' εκείνο το ''έβλεπα τα πάντα στο άπειρο'', Γκλεν;»

Κουτσά στραβά προσπάθησα να του περιγράψω το «όραμά» μου, δίχως να καταφέρω ν' αποδώσω ούτε το ένα εκατοστό από αυτό. Ώσπου να τελειώσω μόλις και μπορούσα να διακρίνω αρκετά την άσπρη θολούρα του προσώπου του στο φόντο του μαύρου τοίχου για να καταλάβω ότι έγνεφε καταφατικά.

«Το σύμπαν που πρώτα χαϊδεύει και ύστερα καταβροχθίζει τα παιδιά του», ήρθε η σκυθρωπή απάντησή του από το σκοτάδι. «Φαντάζομαι να συνάντησες στις μελέτες σου, Γκλεν, τη φαινομενικά στείρα θεωρία ότι ολόκληρο το σύμπαν είναι κατά κάποιο τρόπο ζωντα-

νό ή τουλάχιστον ότι διαθέτει συνείδηση. Υπάρχουν πολλοί όροι γι' αυτό στη γλώσσα της μεταφυσικής: αλκοσμοθεϊσμός, πανψυχισμός, πανπνευματισμός... αλλά γενικά ο πανθεϊσμός είναι ο πιο κοινός. Η ιδέα ότι το σύμπαν είναι θεός, αν και για μένα η λέξη ''θεός'' δεν είναι ο σωστός όρος γιατί έχει χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει ένα σωρό διαφορετικά πράγματα. Αν προτιμάς τη θρησκευτική ορολογία, ίσως αυτό που προσεγγίζει περισσότερο στη σωστή εικόνα είναι η ελληνική αντίληψη για το Μεγάλο Θεό Πάνα, τη μυστηριώδη οντότητα της φύσης, μισή άνθρωπος μισή ζώο, που έσπειρε τον πανικό στους ερημικούς τόπους. Παρεμπιπτόντως, ο πανπνευματισμός είναι για μένα η πιο ενδιαφέρουσα από τις δυσνόητες αυτές ιδέες. Εννοώ την άποψη του Καρλ φον Χάρτμαν, ότι ο ασυνείδητος νους είναι η βασική πραγματικότητα. Νομίζω ότι προσεγγίζει αρκετά στα όσα λέγαμε πιο πριν μέσα για την πιθανότητα ενός πιο στοιχειώδους είδους χώρου που συνδέει τον εσωτερικό με τον εξωτερικό κόσμο και ίσως προσφέρει μια γέφυρα μεταξύ του οπουδήποτε και του οπουδήποτε αλλού».

Καθώς κοντοστεκόταν για μια στιγμή άκουσα πάλι ένα αχνό κροτάλισμα από χαλίκια που κατρακυλούσαν, ύστερα ένα δεύτερο, αν και δε συνοδεύονταν από καμία από τις άλλες εντυπώσεις.

«Αλλά όπως και να τ' ονομάσουμε», συνέχισε ο Φραντς, «υπάρχει κάτι, το διαισθάνομαι... κάτι που είναι λιγότερο από θεός αλλά περισσότερο από το συλλογικό νου του ανθρώπου. Ας πούμε, κάτι σαν δύναμη, σαν επιρροή, σαν διάθεση των πραγμάτων, κάτι παραπάνω από τα υποατομικά σωματίδια, που όμως διαθέτει συνείδηση, μεγαλώνει παράλληλα με το σύμπαν και βοηθάει στη διαμόρφωσή του».

Ο Φραντς είχε μετακινηθεί μπροστά, έτσι που τώρα

έβλεπα τη σιλουέτα του κεφαλιού του στο φόντο των αμέτρητων άστρων, και για μια στιγμή είχα την αλλόκοτη ψευδαίσθηση ότι δεν ήταν το στόμα του αλλά τα άστρα που μιλούσαν.

«Νομίζω ότι υπάρχουν τέτοιες δυνάμεις, Γκλεν. Τα ατομικά σωματίδια από μόνα τους δεν επαρκούν για να εξηγήσουν τους φλογερούς εσωτερικούς κόσμους της συνείδησης. Πρέπει να υπάρχει και μια έλξη από το μέλλον, όπως και μια ώθηση από το παρελθόν, για να διατηρείται η κίνησή μας μέσα στο χρόνο. Πρέπει να υπάρχει μια οροφή νου πάνω από τη ζωή όπως και ένα δάπεδο ύλης από κάτω».

Και πάλι, καθώς η φωνή του έσβηνε για μια στιγμή, άκουσα το ανάλαφρο σούρσιμο από χαλίκια που κατρακυλούσαν, δυο φορές κοντά κοντά και μετά άλλες δύο. Η σκέψη μου πέταξε ανήσυχα στην απότομη πλαγιά που ορθωνόταν πίσω από το σπίτι.

«Και αν υπάρχουν αυτές οι δυνάμεις», συνέχισε ο Φραντς, «πιστεύω ότι ο άνθρωπος ωρίμασε αρκετά στην εποχή μας για να μπορεί να έρθει σ' επαφή μαζί τους δίχως ιεροτελεστίες ή τυπικά πίστης. Φτάνει, βέβαια, οι δυνάμεις αυτές να τύχει να κινηθούν ή να κοιτάξουν προς το μέρος μας. Τις φαντάζομαι κάπως σαν κοιμισμένες τίγρεις, Γκλεν. Το περισσότερο διάστημα γουργουρίζουν, ονειρεύονται και μας κοιτάζουν κοιμισμένα πίσω από μισόκλειστα μάτια. Αλλά κατά καιρούς — ίσως όταν κάποιος συνειδητοποιήσει την ύπαρξή τους — ανοίγουν εντελώς τα μάτια και αρχίζουν να σιγοπερπατούν προς το μέρος του. Όταν ένας άνθρωπος ωριμάσει όσο τον θέλουν... όταν κλείσει τ' αυτιά του στην προστατευτική, ηλεκτρονικά ενισχυμένη οχλαγωγία της ανθρωπότητας, τότε του κάνουν γνωστή την παρουσία τους»

Τα κατρακυλίσματα των χαλικιών, αχνά σαν ψευ-

δαισθήσεις, ακούγονταν τώρα ολοένα και πιο ρυθμικά σαν —μόλις εκείνη τη στιγμή το σκέφτηκα— μαλακές πατημασιές, με την καθεμιά να παρασύρει και λίγα χώματα από την πλαγιά. Ταυτόχρονα πρόσεξα μια διάχυτη, φευγαλέα ανταύγεια ψηλά.

Ξαφνικά η σιωπή σκίστηκε από ένα διαπεραστικό ουρλιαχτό τρόμου που ήρθε από το πλακόστρωτο προαύλιο και το ιδιωτικό δρομάκι. Για μια στιγμή το κορμί μου πάγωσε και σφίχτηκε, ενώ κάτι σαν αποπνικτικό βάρος μου πλάκωσε το στήθος. Ύστερα όρμησα προς την άκρη της εξέδρας που έβγαζε στο προαύλιο.

Ο Φραντς χίμηξε προς το σπίτι.

Πήδησα από την εξέδρα, σχεδόν έπεσα, ξαναβρήκα την ισορροπία μου... και σταμάτησα απότομα, μην μπορώντας ν' αποφασίσω την επόμενη κίνησή μου.

Εκεί που βρισκόμουν δε διάκρινα τίποτα στη φοβερή μαυρίλα. Σκοντάφτοντας είχα χάσει κάθε αίσθηση προσανατολισμού. Για μια στιγμή δεν μπορούσα να πω ούτε προς τα πού έπεφτε η πλαγιά, ούτε το σπίτι, ούτε καν το χείλος του γκρεμού.

Άκουσα τη Βίκι — συμπέρανα ότι αυτή έπρεπε να είναι — ν' ανασαίνει σπασμωδικά με κάτι σαν πνιχτούς λυγμούς. Αλλά ήταν αδύνατο να καταλάβω από πού ερχόταν ο θόρυβος, μονάχα ότι ήταν μάλλον μπροστά παρά πίσω μου.

Ύστερα είδα να ορθώνονται μπροστά μου πέντε έξι λεπτές βέργες σαν κοτσάνια, κοντά το ένα στο άλλο. Θα μπορούσα να τα περιγράψω μονάχα σαν κάτι από πιο λαμπερό σκοτάδι· διακρίνονταν από το υπόλοιπο φόντο όπως το μαύρο βελούδο θα ξεχώριζε πάνω σε μαύρη τσόχα. Μόλις και μπορούσα να τα διακρίνω, αλλά ωστόσο ήταν εντελώς αληθινά. Τα ακολούθησα με το βλέμμα μου καθώς υψώνονταν στο φόντο

των άστρων. Ήταν σχεδόν αόρατα, σαν μαύρα σύρματα, ώς το σημείο που τέλειωναν — πολύ ψηλά — σε μια μαύρη σφαιρική μάζα στο μέγεθος του φεγγαριού που έκρυβε τ' άστρα πίσω της.

Η μαύρη μάζα σάλευε πέρα δώθε και παρατήρησα ένα ανάλογο γοργό κυμάτισμα στα μαύρα κοτσάνια — αν και, στην περίπτωση που δεν ήταν ενωμένα στο χώμα, θα 'πρεπε μάλλον να τα λέω πόδια.

Μια πόρτα άνοιξε απότομα πέντε έξι μέτρα πιο πέρα και μια δέσμη άσπρου φωτός τινάχτηκε πέρα στο προαύλιο, φωτίζοντας μια πλάκα και ένα τμήμα του ιδιωτικού δρόμου.

Ο Φραντς είχε βγει από την πόρτα της κουζίνας κρατώντας έναν ισχυρό φακό. Στο φως του το περιβάλλον ολόγυρα απόκτησε ξαφνικά τη φυσιολογική του μορφή.

Η φωτεινή δέσμη σάρωσε την πλαγιά δίχως να δείξει τίποτα και μετά κινήθηκε προς το χείλος του γκρεμού. Όταν έφτασε στο σημείο όπου είχα δει τα νηματοειδή μαύρα πόδια, σταμάτησε.

Πουθενά δε φαίνονταν κοτσάνια, πόδια, νήματα ή ό,τι άλλο ήταν, αλλά η Βίκι παραπατούσε εκεί και πάλευε με κάτι αόρατο. Τα μαύρα μαλλιά της έπεφταν στο πρόσωπό της μισοκρύβοντας την αγωνιώδη της έκφραση, οι αγκώνες της ήταν κολλημένοι στα πλευρά και τα χέρια της στο ύψος των ώμων με τα δάχτυλα λυγισμένα προς τα έξω... ακριβώς σαν να έσφιγγε και πάσχιζε να λευτερωθεί από τα κάθετα κάγκελα ενός στενού κλουβιού.

Την άλλη στιγμή το κορμί της φάνηκε να χαλαρώνει, σαν να είχε χαθεί ό,τι ήταν αυτό ενάντια στο οποίο πάλευε. Τρίκλισε και άρχισε να κάνει τυφλά, μεθυσμένα βήματα προς το χείλος του γκρεμού.

Αυτό μ' έκανε να συνέλθω απότομα από την παγω-

μάρα που με είχε ακινητοποιήσει. Όρμησα προς το μέρος της και την άρπαξα από τον καρπό ακριβώς της στιγμή που έφτανε στο χείλος. Την τράβηξα βίαια πίσω, κάνοντάς τη να έρθει βόλτα. Δεν αντιστάθηκε. Τα βήματά της προς τον γκρεμό ήταν τυχαία, όχι ότι είχε σκοπό ν' αυτοκτονήσει.

Με κοίταξε, με τη μια πλευρά του πανιασμένου προσώπου της να συσπάται σπασμωδιά και μουρμούρισε, «Γκλεν...». Η καρδιά μου χτυπούσε τρελά.

«Ελάτε μέσα!» ακούστηκε τότε γεμάτη αγωνία η φωνή του Φραντς από την πόρτα της κουζίνας.

4

«Αλλά η τρίτη Αδελφή, που είναι και η νεότερη--! Σιγανά! Μα ψιθυρίζετε όταν μιλάμε γι' *αυτήν!* Το βασίλειό της δεν είναι μεγάλο, αλλιώς τίποτα δεν θα μπορούσε τώρα να ζει. Αλλά μεσα σ' εκείνο το βασίλειο όλη η δύναμη της ανήκει. Το κεφάλι της, με πυργωτό στέμμα σαν της Κυβέλης, ορθώνεται σχεδόν πέρα από κει που φτάνει το μάτι. Δε σκύβει καθόλου · και τα μάτια της όντας τόσο ψηλά, θα *μπορούσαν* να κρύβονται από την απόσταση. Αλλά, επειδή είναι αυτά που είναι, δε γίνεται να κρυφτούν... Τούτη η νεότερη αδελφή κινείται με απρόβλεπτο τρόπο, σαλτάροντας με άλματα τίγρης. Δεν κρατά κανένα κλειδί· γιατί, αν και σπάνια έρχεται στον κόσμο των ανθρώπων, περνά με το έτσι θέλω απ' όλες τις πόρτες που της επιτρέπεται να μπει. Και τ' όνομά της είναι *Μάτερ Τενεμπράρουμ*, η Κυρά του Σκοταδιού.

Από το «Σουσπίρα ντε Προφούντις» του Τόμας ντε Κουίνσυ.

Μόλις η Βίκι βρέθηκε μέσα συνήλθε γρήγορα από το σοκ της και επέμενε αμέσως να μας διηγηθεί την εμπειρία της. Ο τρόπος της έδειχνε απρόσμενη αυτοπεποίηση και ενδιαφέρον, σχεδόν κέφι. Ήταν σαν ήδη να είχε κλείσει μια προστατευτική πόρτα του μυαλού της, αφήνοντας απέξω την απόλυτη πραγματικότητα των όσων είχαν συμβεί.

Σε κάποια στιγμή μάλιστα παρατήρησε, «Και πάλι τίποτα δεν αποκλείει να ήταν όλα τυχαίοι μικροθόρυβοι και οφθαλμαπάτες, ξέρετε, και σε συνδυασμό με την υποβολή να είχαν αυτό το αποτέλεσμα... Όπως τότε μια νύχτα που είδα ένα διαρρήκτη να στέκεται στον τοίχο αντίκρυ στο κρεβάτι μου. Τον έβλεπα τόσο καθαρά στο σκοτάδι, που θα μπορούσα να περιγράψω μέχρι και την κοψιά του μουστακιού του, και τα χαμηλωμένα του βλέφαρα. Και με το φως της αυγής ανακάλυψα ότι δεν ήταν παρά τα μαύρο παλτό της συγκατοίκου μου με μια μπεζ εσάρπα ριγμένη γύρω από την κρεμάστρα».

Μας εξήγησε ότι ενώ διάβαζε είχε ακούσει εκείνα τα φασματικά κατρακυλίσματα των χαλικιών, μερικά από τα οποία της φάνηκαν σαν να χτυπούσαν στο πίσω μέρος του σπιτιού. Περίεργη να δει τι ήταν είχε βγει αμέσως από την πόρτα της κουζίνας να το ερευνήσει.

Πηγαίνοντας σχεδόν ψαχουλευτά στο σκοτάδι, λίγα βήματα μετά το Φοκσβάγκαν και προς το κέντρο του προαύλιου, είχε σηκώσει το βλέμμα προς την πλαγιά. Εκεί είχα δει να κινείται μια απίστευτη, ψηλή και αχνή μορφή που την περιέγραψε σαν «ένα γιγάντιο φαλάγγι, όσο δέκα δέντρα σε ύψος». Θα ξέρετε τα φαλάγγια, εκείνες τις εντελώς άκακες και λεπτεπίλεπτες αράχνες που δεν είναι παρά ένα καφετί μπαλάκι

με οχτώ πολύ μακριά πόδια σαν καφετιές κλωστίτσες.

Παρά το σκοτάδι το είχε δει ολοκάθαρα γιατί, όπως εξήγησε, ήταν «μαύρο με μαύρο λαμπύρισμα». Κάποια στιγμή εξαφανίστηκε εντελώς, όταν ένα περαστικό αμάξι πήρε τη στροφή του δρόμου ψηλά και τα φανάρια του φώτισαν για λίγο αχνά τον αέρα πάνω από την πλαγιά. (Αυτή θα ήταν η φευγαλέα ανταύγεια που είχε δει). Αλλά όταν τα φώτα απομακρύνθηκαν, το γιγάντιο μαύρο λαμπερό φαλάγγι είχε ξανακάνει αμέσως την εμφάνισή του.

Η Βίκι δεν τρόμαξε αρχικά — μάλλον ένιωσε μεγάλη έκπληξη και μια φοβερή περιέργεια — μέχρι που είδε τη μορφή να έρχεται γοργά προς το μέρος της. Τα λαμπερά μαύρα πόδια της ζύγωσαν ολοένα και πιο κοντά, ώσπου κατάλαβε ότι είχαν γίνει κάτι σαν μαύρο κλουβί γύρω της.

Τότε η Βίκι ανακάλυψε ότι τα πόδια δεν ήταν και τόσο λεπτά και άυλα όσο τα είχε φανταστεί. Νιώθοντας το πουπουλένιο, σχεδόν χνουδάτο άγγιγμά τους στη ράχη, το πρόσωπο και τα πλευρά της, είχε σπάσει ξαφνικά και είχε βγάλει εκείνη το φοβερή στριγκλιά, πριν αρχίσει να παλεύει ξέφρενα. «Οι αράχνες μου προκαλούν σχεδόν υστερία», τέλειωσε με ανέμελο ύφος, «και είχε την εντύπωση ότι θα ρουφιόμουν ψηλά σ' εκείνο το κλουβί προς το μαύρο εγκέφαλο ανάμεσα στ' άστρα... Δεν ξέρω γιατί, αλλά έτσι το σκέφτηκα τότε, σαν μαύρο εγκέφαλο».

Ο Φραντς δεν είπε τίποτα για μερικές στιγμές. Ύστερα άρχισε με μάλλον υπόκωφη, διστακτική φωνή. «Ξέρετε, δε νομίζω να έδειξα μεγάλη προνοητικότητα ή φρονιμάδα όταν κάλεσα τους δυο σας να έρθετε εδώ. Θα 'λεγα το αντίθετο, μάλιστα, έστω και αν δεν πίστευα τότε ότι... Τέλος πάντως, νομίζω ότι έκανα λάθος. Λοιπόν, μπορείτε να πάρετε το Φοκσβάγκεν και

τούτη τη στιγμή αν θέλετε... ή να σας οδηγήσω εγώ πίσω... Και —»

«Νομίζω ότι καταλαβαίνω πού το πάτε, κύριε Κίνζμαν, και γιατί», τον έκοψε η Βίκι μ' ένα γελάκι και στάθηκε στα πόδια της. «Αλλά νομίζω ότι αρκετές συναρπαστικές εμπειρίες είχα γι' απόψε. Δε θα 'θελα να περάσω άλλες δυο ώρες κοιτάζοντας όλο αγωνία μπας και μας πεταχτεί κανένα φάντασμα μπροστά στους προβολείς του αυτοκινήτου». Χασμουρήθηκε. «Φραντς, Γκλεν, σαν καληνυχτίζω». Δίχως δεύτερη κουβέντα, διέσχισε το διάδρομο και μπήκε στο δωμάτιό της — το ακριανό — κλείνοντας πίσω της την πόρτα.

Ο Φραντς με κοίταξε και είπε με σιγανή φωνή, «Νομίζω να κατάλαβες ότι μιλούσα σοβαρά, Γκλέν. Ίσως εξακολουθεί να είναι η καλύτερη λύση».

«Η Βίκι έχει ήδη αναπτύξει κάποιο εσωτερικό είδος άμυνας», παρατήρησα. «Δεν πρόκειται να την πείσουμε να εγκαταλείψει το Σπίτι του Γκρεμού αν δεν κάμψουμε πρώτα αυτή της την άμυνα. Και κάτι τέτοιο θα χρειαζόταν σκληρά μέτρα».

«Καλύτερα σκληρά μέτρα», αποκρίθηκε ο Φραντς, «παρά να ρισκάρουμε αυτά που ριψοκινδυνέψαμε, μην ξέροντας τι μπορεί να συμβεί απόψε».

«Μέχρι στιγμής το Σπίτι του Γκρεμού αποδείχτηκε επαρκής προστασία» απάντησα. «Κράτησε το καθετί απέξω».

«Δεν κράτησε απέξω τα βήματα που άκουσε η Βίκι», μου θύμισε.

Θυμήθηκα τότε το όραμά μου για το σύμπαν και παρατήρησα, «Μα, Φραντς, αν εδώ έχουμε να κάνουμε με το είδος της οντότητας που πιστεύουμε, τότε μου φαίνεται πολύ γελοίο να φανταζόμαστε ότι μερικά χιλιόμετρα απόστασης ή λίγα δυνατά φώτα θα επηρέα-

ζαν τη δύναμή της περισσότερο από τους τοίχους ε-νός σπιτιού».

Ανασήκωσε μοιρολατρικά τους ώμους του. «Δεν ξέρουμε», παραδέχτηκε. «Εσύ το είδες, Γκλεν; Εγώ που κρατούσα το φως δεν είδα τίποτα».

«Ήταν ακριβώς όπως το περιέγραψε η Βίκι», τον διαβεβαίωσα και άρχισα να του διηγούμαι τη δική μου εμπειρία. «Αν όλα οφείλονται σε υποβολή», παρατήρησα, «πρέπει να είναι πολύ περίεργο είδος υποβολής». Έκλεισα τα μάτια μου και χασμουρήθηκα. Ένιωσα ξαφνικά πολύ κουρασμένος, από αντίδραση μάλλον, και συμπλήρωσα, «Ενώ συνέβαιναν όλα αυτά, αλλά και αργότερα όταν ακούγαμε τη διήγηση της Βίκι, υπήρξαν σίγουρα στιγμές που παρακαλούσα να ήμαστε πίσω στον παλιό γνώριμο κόσμο μας, με τις γνώριμες, παλιές καλές υδρογονοβόμβες του πάνω από το κεφάλι μας και όλα τα σχετικά».

«Αλλά ταυτόχρονα ένιωσες και κάτι να σε γοητεύει, έτσι;» ρώτησε ο Φραντς. «Δε λαχταρούσες σαν τρελός να μάθεις περισσότερο; Δε σε μάγευε η σκέψη ότι έβλεπες κάτι απίθανα παράξενο και ότι μπροστά σου ξανοιγόταν μια πιθανότητα να κατανοήσεις το σύμπαν ή τουλάχιστον να συναντήσεις τους άγνωστους αφέντες του;»

«Δεν ξέρω», αποκρίθηκα κουρασμένα. «Κατά κάποιο τρόπο, ναι, μάλλον έτσι ήταν».

«Πώς σου φάνηκε εκείνο το πράγμα, Γκλεν;», ρώτησε ο Φραντς. «Τι είδους οντότητα ήταν... αν του ταιριάζει αυτή η λέξη;»

«Δεν είμαι σίγουρος αν του ταιριάζει», απάντησα. Ανακάλυψα ότι μου ήταν δύσκολο να βρω μέσα μου τη δύναμη που χρειαζόταν για ν' απαντήσω στις ερωτήσεις του. «Πάντως δεν ήταν ζώο. Ούτε καν κάτι με νοημοσύνη όπως εμείς την καταλαβαίνουμε. Πλησιάζε περισσότερο σ' εκείνα τα πράγματα που είδαμε στην κορφή και τα κατσάβραχα». Προσπάθησα να συγκεντρώσω τις κουρασμένες σκέψεις μου. «Ήταν κάτι ανάμεσα σ' ένα σύμβολο και την πραγματικότητα», πρόσθεσα. «Αν αυτό που λέω έχει κανένα νόημα».

«Όμως ένιωσες κάτι να σε γοητεύει;» επέμεινε ο Φραντς.

«Δεν ξέρω», αποκρίθηκα, στέκοντας με δυσκολία στα πόδια μου. «Κοίτα, Φραντς, είμαι πολύ κουρασμένος για να μπορώ να σκέφτομαι καθαρά τώρα. Μου είναι φοβερά δύσκολο να κουβεντιάζω γι' αυτά τα πράγματα. Άντε, καληνύχτα».

«Καληνύχτα, Γκλεν», είπε καθώς τραβούσα για την κρεβατοκάμαρά μου. Τίποτε άλλο.

Ενώ ξεντυνόμουν μου πέρασε από το νου ότι αυτή η ληθαργική υπνηλία ήταν ίσως ο δικός μου τρόπος άμυνας προκειμένου να μην αντιμετωπίσω το άγνωστο, αλλά ακόμη και αυτή η σκέψη δε στάθηκε ικανή να με ξυπνήσει.

Φόρεσα τις πιτζάμες μου και έσβησα το φως. Την άλλη στιγμή η μεσόπορτα με το δωμάτιο της Βίκι άνοιξε και την είδα να στέκεται εκεί φορώντας μια ελαφριά ρόμπα.

Μου είχε περάσει από το νου να ρίξω μια ματιά στο δωμάτιό της, αλλά μετά σκέφτηκα ότι, αν κοιμόταν, ο ύπνος θα ήταν το καλύτερο γι' αυτή και πως η επίσκεψή μου μπορεί να έκαμπτε την εσωτερική της άμυνα.

Αλλά τώρα, από την έκφρασή της, μπορούσα να καταλάβω ότι η άμυνά της ήδη είχε καταρρεύσει.

Την ίδια στιγμή και η δική μου εσωτερική άμυνα — η ψεύτικη υπνηλία — κατέρρευσε.

Η Βίκι έκλεισε την πόρτα πίσω της και με πλησίασε.

Ύστερα τυλίξαμε τα μπράτσα μας ο ένας γύρω από τους ώμους του άλλου και μείναμε έτσι εκεί. Ύστερα από λίγο ξαπλώσαμε πλάι πλάι στο κρεβάτι κάτω από το παράθυρο, ενώ απέξω λαμπύριζαν τ' άστρα.

Η Βίκι κι εγώ ήμαστε εραστές, αλλά τώρα δεν υπήρχε ούτε υποψία πόθου στο αγκάλιασμά μας. Ήμαστε απλώς δυο άνθρωποι που τους είχε κατακυριέψει όχι τόσο ο φόβος όσο το δέος, και αναζητούσαμε παρηγοριά και κουράγιο ο ένας στην παρουσία του άλλου.

Όχι ότι ελπίζαμε να βρούμε κάποια ασφάλεια ή προστασία αν βρισκόμαστε ο ένας κοντά στον άλλο. Εκείνο το πράγμα που ορθωνόταν από πάνω μας ήταν πολύ δυνατό για να ελπίζουμε κάτι τέτοιο. Ωστόσο ήταν μια κάποια παρηγοριά η αίσθηση ότι δεν ήμαστε μόνοι, ότι θα μοιραζόμαστε οτιδήποτε έμελε να συμβεί.

Δεν υπήρχε η παραμικρή διάθεση ν' αποζητήσουμε προσωρινή φυγή στο ερωτικό παιχνίδι, όπως μπορεί να κάναμε αν αντιμετωπίζαμε κάποια υλική απειλή· εκείνο το πράγμα ήταν πολύ απόκοσμο για κάτι τέτοιο. Για πρώτη φορά το κορμί της Βίκι μου φαινόταν όμορφο μ' έναν εντελώς ψυχρό και αφηρημένο τρόπο που δεν είχε καμία σχέση με τον πόθο. Είχε την ουδέτερη ομορφιά ενός φτερού πεταλούδας, ή του φλοιού ενός δέντρου ή του παιχνιδίσματος του ήλιου πάνω στο χιόνι. Ωστόσο μέσα σ' αυτό το παράξενα πρωτόγονο κορμί ήξερα ότι υπήρχε ένας φίλος.

Δεν ανταλλάξαμε κουβέντα οι δυο μας. Δεν υπήρχαν εύκολες λέξεις για ν' αποδώσουν τις περισσότερες σκέψεις μας, και για ορισμένες δεν υπήρχαν καν λέξεις. Εξάλλου, μας τρόμαζε η σκέψη να κάνουμε και τον παραμικρό θόρυβο, όπως θα ένιωθαν δυο ποντίκια του αγρού που έβλεπαν τη γάτα να περνά μπροστά από το θάμνο όπου ήταν κρυμμένα.

Γιατί η αίσθηση μιας παρουσίας που αγκάλιαζε και πλάκωνε ολόκληρο το Σπίτι του Γκρεμού ήταν διάχυτη και φοβερά έντονη. Τώρα έσταζε και *μέσα* στο σπίτι, γιατί όλες εκείνες οι αχνές εντυπώσεις κατακάθιζαν αργά ολόγυρά μας σαν σχεδόν άυλες χιονονιφάδες: η μυρωδιά του καμένου πανιού και η πικρή γεύση, τ' αραχνένια νήματα, τα νυχτεριδίσια τριλίσματα και οι κραδασμοί και, ξανά, τα θροΐσματα από χαλίκια που κατρακυλούσαν.

Και πίσω και πάνω απ' όλα δέσποζε η αίσθηση μιας πελώριας μαύρης παρουσίας συνδεμένης με ολόκληρο το σύμπαν με λεπτεπίλεπτα μαύρα νήματα που ωστόσο δεν εμπόδιζαν καθόλου τις κινήσεις της...

Δε σκέφτηκα τον Φραντς· σχεδόν δε σκεφτόμουνα καν τα όσα είχαν συμβεί εκείνη τη μέρα, αν και πότε πότε κάτι με κέντριζε στις παρυφές της μνήμης...

Απλώς μέναμε ξαπλωμένοι κι ασάλευτοι εκεί, κοιτάζοντας έξω τ' άστρα. Το ένα λεπτό κυλούσε μετά το άλλο. Το ίδιο και οι ώρες.

Κατά καιρούς πρέπει να μας έπαιρνε ο ύπνος, τουλάχιστον εμένα, αν και η «σκοτοδίνη» είναι μάλλον η πιο σωστή λέξη. Δεν υπήρχε ανάπαυση σ' αυτή, και το ξύπνημα ήταν μια εφιαλτική διαδικασία αργής ανάκτησης της συνείδησης, με σκοτεινούς πόνους και ρίγη να διατρέχουν το κορμί.

Ύστερα από κάποιο διάστημα πρόσεξα ότι μπορούσα να διακρίνω το ρολόι στην άλλη άκρη του δωματίου... γιατί το καντράν του ήταν φωσφορικό, σκέφτηκα. Οι δείκτες του έδειχναν τρεις το πρωί. Γύρισα μαλακά το πρόσωπο της Βίκι προς τα κει και μου έγνεψε καταφατικά ότι μπορούσε να το δει κι αυτή.

Τα άστρα ήταν το μόνο που μας βοηθούσε να διατηρήσουμε τα λογικά μας, συλλογίστηκα, σ' έναν κόσμο που μπορεί να διαλυόταν σε σκόνη από την πιο αχνή

ανάσα της κοντινότερης από εκείνες τις παρουσίες.

Ήταν λίγο μετά αφού παρατήρησα το ρολόι, που τ' άστρα εκεί έξω άρχισαν ν' αλλάζουν χρώμα όλα μαζί. Πρώτα πήραν μια βιολετιά απόχρωση που έγινε βαθμιαία μπλε και μετά πράσινη.

Σε κάποια ασήμαντη γωνιά του μυαλού μου αναρωτήθηκα τι είδους λεπτή καταχνιά ή σκόνη πλανιόταν στον αέρα για να προκαλεί αυτή την αλλαγή.

Τα άστρα πήραν ένα μουντό κίτρινο χρώμα, που άλλαξε σε πορτοκαλί, ύστερα σε βαθυκόκκινο του καμινιού και μετά — σαν τις τελευταίες σπίθες που τινάζονται από μια μαυρισμένη καμινάδα πάνω από τη σχεδόν πεθαμένη ανθρακιά — έσβησαν και χάθηκαν.

Από το νου μου πέρασε μια τρελή εικόνα των άστρων ν' απομακρύνονται όλα από τη Γη, ταξιδεύοντας με τόσο φανταστική γρηγοράδα που το φως τους μετατοπιζόταν πέρα από το ερυθρό, στο αόρατο φάσμα.

Κανονικά θα 'πρεπε να μας τυλίξει το σκοτάδι τότε, αλλά αντί γι' αυτό αρχίσαμε να βλέπουμε ο ένας τον άλλο, καθώς και τα γύρω αντικείμενα, να διαγράφονται μ' ένα αχνό λαμπύρισμα. Σκέφτηκα ότι θα ήταν το πρώτο φως της αυγής και νομίζω ότι το ίδιο φαντάστηκε και η Βίκι. Και οι δυο μαζί κοιτάξαμε το ρολόι. Η ώρα μόλις ήταν τέσσερις και μισή. Σταθήκαμε για λίγο κοιτάζοντας το λεπτοδείκτη να κινείται αργά. Ύστερα το βλέμμα μας στράφηκε πάλι πίσω στο παράθυρο. Δεν είχε εκείνη την αχνή ανταύγεια που θα σήμαινε τον ερχομό της αυγής αλλά — και από τον τρόπο που μου έσφιξε το χέρι η Βίκι κατάλαβα ότι το έβλεπε κι αυτή — φάνταζε σαν ένα κατάμαυρο σαν πίσσα τετράγωνο πλαισιωμένο από ένα ασπριδερό λαμπύρισμα.

Μου ήταν αδύνατο να εξηγήσω αυτό το λαμπύρι-

σμα. Έμοιαζε κάπως με μια πιο λευκή, πιο χλομή παραλλαγή του φωσφορικού καντράν του ρολογιού. Αλλά ακόμη περισσότερο έμοιαζε με τις εικόνες που φαντάζεται κανείς στο απόλυτο σκοτάδι, όταν προσπαθεί να συνθέσει και να δώσει συγκεκριμένη μορφή στις άσπρες λάμψεις που παίζουν στον αμφιβληστροειδή του. Ήταν σαν αυτό το φωτεινό σκοτάδι του αμφιβληστροειδούς να χυνόταν έξω από τα μάτια στο δωμάτιο και το περιβάλλον, και να βλέπαμε όχι με το φως αλλά με τη δύναμη της φαντασίας. Ήταν αληθινά παράξενο που αυτή η λαμπερή σκηνή δε διαλυόταν μέσα σε μια στιγμή σε ανάκατο χάος.

Παρακολουθούσαμε το δείκτη του ρολογιού να γέρνει αργά προς το πέντε. Η σκέψη ότι απέξω έπρεπε να χαράζει η αυγή και ότι κάτι μας εμπόδιζε να δούμε το φως της με ανάγκασε να σαλέψω και να μιλήσω, αν και η αίσθηση εκείνης της εξωανθρώπινης και μη ζωντανής παρουσίας ήταν ισχυρή όσο ποτέ.

«Πρέπει να προσπαθήσουμε να φύγουμε από δω», ψιθύρισα.

Διασχίζοντας το δωμάτιο σαν φωσφορικό φάντασμα η Βίκι άνοιξε τη μεσόπορτα. Θυμήθηκα ότι είχε αφήσει αναμμένο το φως στην κρεβατοκάμαρά της.

Ούτε μια αχτίδα φωτός δεν πέρασε από το άνοιγμα. Το δωμάτιό της ήταν βουτηγμένο σε αδιαπέραστο σκοτάδι.

Θα το διορθώσω αυτό, σκέφτηκα, και άναψα το πορτατίφ δίπλα στο κρεβάτι. Αμέσως και στο δικό μου δωμάτιο έγινε πίσσα σκοτάδι. Δεν μπορούσα να διακρίνω πια ούτε καν το καντράν του ρολογιού. *Το φως έγινε τώρα σκοτάδι*, συλλογίστηκα., *Το άσπρο έγινε μαύρο.*

Έσβησα το φως και το λαμπύρισμα εμφανίστηκε πάλι. Πλησίασα τη Βίκι, που στεκόταν δίπλα στην πόρ-

τα, και της ψιθύρισα να σβήσει το φως και στο δωμάτιό της. Ύστερα άρχισα να ντύνομαι, βρίσκοντας κυρίως ψαχουλευτά τα ρούχα μου. Δεν μπορούσα να εμπιστευτώ εκείνο το φασματικό φως· η εικόνα που έπλαθε στο μυαλό μου τρεμούλιαζε σαν να 'ταν στα πρόθυρα της διάλυσης.

Η Βίκι γύρισε πάλι, κρατώντας μάλιστα το μικρό σάκκο με τα πράγματά της. Από μέσα μου θαύμασα το κουράγιο που μαρτυρούσε η πράξη της. Από τη μεριά μου δεν έκανα καμία κίνηση να μαζέψω τα δικά μου πράγματα. «Το δωμάτιό μου είναι πολύ κρύο», μουρμούρισε η Βίκι.

Βγήκαμε στο διάδρομο. Εκεί άκουσα ένα γνώριμο ήχο: το γουργούρισμα ενός τηλεφωνικού κανтράν που γύριζε. Κοίταξα και είδα μια ψηλή ασημόχρωμη μορφή στο σαλόνι. Μια στιγμή αργότερα κατάλαβα ότι ήταν ο Φραντς όπως φαινόταν σ' εκείνο το φασματικό φως. Τον άκουσα να λέει, «Εμπρός! Κέντρο, παρακαλώ. Εμπρός!» Πλησιάσαμε προς το μέρος του.

Μας κοίταξε, με το ακουστικό κολλημένο στο αυτί του. Ύστερα το κατέβασε και μας είπε, «Γκλεν, Βίκι, προσπαθώ να πάρω τον Εντ Μόρτενσον, να εξακριβώσω κατά πόσο τ' άστρα άλλαξαν κι εκεί ή αν παρατήρησε οτιδήποτε άλλο. Αλλά δε φαίνεται να τα καταφέρνω να πιάσω γραμμή. Για δοκίμασε κι εσύ, Γκλεν, μπας και καταφέρεις να συνδεθείς με το κέντρο».

Δοκίμασε άλλη μια φορά και μετά μου έδωσε το ακουστικό. Δεν άκουσα ούτε κουδούνισμα ούτε βουητό, μονάχα ένα θρόισμα σαν σιγανό, θρηνητικό φύσημα του αγέρα. «Εμπρός, κέντρο!» φώναξα. Αλλά δεν υπήρξε καμία απάντηση ούτε αλλαγή σ' εκείνο το θρηνητικό φύσημα.

«Περίμενε λίγο ακόμη», είπε ο Φραντς σιγανά.

Πρέπει να είχαν περάσει τουλάχιστον πέντε δευτε-

ρόλεπτα, όταν άκουσα την ίδια μου τη φωνή να βγαίνει από το τηλέφωνο, αχνή και μισοπνιγμένη στο μελαγχολικό ήχο του ανέμου, σαν ηχώ από την άλλη άκρη του σύμπαντος, «Εμπρός, κέντρο».

Το χέρι μου έτρεμε καθώς κατέβαζα το ακουστικό. «Το ραδιόφωνο;» τον ρώτησα.

«Ο ίδιος ήχος του ανέμου», απάντησε. «Όπου κι αν γυρίσεις τη βελόνα».

«Ό,τι και να συμβαίνει, πρέπει να φύγουμε από δω», δήλωσα.

«Μάλλον έχεις δίκιο», είπε μ' ένα διφορούμενο ξαναστεναγμό. «Εγώ είμαι έτοιμος. Ελάτε».

Βγαίνοντας στην εξέδρα, πίσω από τον Φραντς και τη Βίκι, ένιωσα ακόμη πιο έντονη την αίσθηση μιας παρουσίας. Εκείνες οι αχνές εντυπώσεις είχαν ξαναγυρίσει, αλλά πολύ πιο δυνατές τώρα. Η μπόχα του καμένου πανιού μου έφερε σχεδόν έμετο, και ήθελα να καθαρίσω τα μαλλιά και το πρόσωπό μου από κείνους τους ιστούς της αράχνης. Ο ανύπαρκτος άνεμος βογκούσε και σφύριζε δυνατά και τα φασματικά χαλίκια κροτάλιζαν και πάφλαζαν σαν αφρισμένος χείμαρρος γύρω από βράχια. Και όλα συνέβαιναν σε σχεδόν απόλυτο σκοτάδι.

Ήθελα να τρέξω μακριά από κει, αλλά ο Φραντς πλησίασε το κιγκλίδωμα, που θαμπόφεγγε αχνά. Εγώ κρατήθηκα πίσω.

Ένα εξαιρετικά αχνό λαμπύρισμα έδειχνε λίγες από τις γραμμές του αντικρινού βράχου. Από τον ουρανό ψηλά χυνόταν μια ανείπωτη μαυρίλα — *πιο μαύρη κι από το μαύρο,* σκέφτηκα — που κατάτρωγε παντού το λαμπύρισμα, σκοτεινιάζοντάς το με την κάθε στιγμή που περνούσε. Και μαζί με την απίστευτη μαυρίλα έπεσε και μια παγωνιά που με περόνιασε ώς το κόκαλο.

«Κοιτάξτε!» είπε ο Φραντς. «Είναι η ανατολή του ήλιου».

«Φραντς, πρέπει να πηγαίνουμε», του θύμισα.

«Μια στιγμούλα ακόμη», αποκρίθηκε σιγανά απλώνοντας πίσω το χέρι του. «Εσείς προχωρήστε. Βάλτε μπροστά το αμάξι και βγείτε στο κέντρο του προαύλιου. Θα έρθω να σας βρω εκεί».

Η Βίκι του πήρε τα κλεδιά της μηχανής. Είχε και άλλοτε οδηγήσει Φοκσβάγκεν. Υπήρχε αρκετό από το λαμπύρισμα ακόμη για να βλέπουμε, αν και το εμπιστευόμουνα λιγότερο από ποτέ. Η Βίκι έβαλε μπροστά τη μηχανή και άναψε τους προβολείς. Αμέσως δυο δέσμες μαυρίλας από τα φανάρια μας σκοτείνιασαν την αυλή και το ιδιωτικό δρομάκι. Η Βίκι βιάστηκε να τα σβήσει και έβγαλε το αμάξι στο κέντρο της αυλής.

Κοίταξα πίσω μας. Αν και ο αέρας ήταν κατάμαυρος από το παγερό φως του ήλιου, μπορούσα ακόμη να διακρίνω καθαρά τον Φραντς στο φασματικό φως. Στεκόταν εκεί που τον είχαμε αφήσει, μονάχα που τώρα έσκυβε μπροστά σαν να κοίταζε κάτι με αχόρταγη περιέργεια.

«Φραντς!» του φώναξα δυνατά για ν' ακουστώ πάνω από το αλλόκοτα θρηνητικό ουρλιαχτό του ανέμου και το συνεχώς αυξανόμενο μουγκρητό από κατολισθήσεις χαλικιών. «Φραντς!».

Και τότε ορθώθηκε από το φαράγγι, αντίκρυ στο Φραντς, πανύψηλη και γέρνοντας από πάνω του, μια μορφή λαμπερής βελούδινης μαυρίλας με λεπτά νημάτια να κρέμονται σαν πόδια από κάτω της. Δεν ήταν φτιαγμένη από το φασματικό φως, αλλά από το ίδιο το αναλυτό σκοτάδι. Έμοιαζε σα μια γιγάντια κόμπρα, ή σαν μια μαντιλοσκέπαστη μαντόνα ή σαν μια πελώρια σαρανταποδαρούσα ή σαν μια γιγάντια κουκουλωμένη μορφή της γατοκέφαλης θεάς Μπαστ... ή σαν τίποτε απ' όλα αυτά.

Είδα το ασημόφεγγο κορμί του Φραντς ν' αρχίζει να διαλύεται μέσα σ' ένα στροβίλισμα. Την άλλη στιγμή η σκοτεινή μορφή έσκυψε και τον αγκάλιασε σαν τα δάχτυλα ενός τιτάνιου χεριού με μαύρο μεταξωτό γάντι ή σαν τα πέταλα ενος τεράστιου μαύρου λουλουδιού που έκλειναν ολόγυρά του.

Νιώθοντας σαν κάποιος που έριχνε την πρώτη φτυαριά χώματος στο φέρετρο ενός φίλου, πρόσταξα βραχνά τη Βίκι να ξεκινήσει.

Δεν είχε απομείνει πια σχεδόν κανένα λαμπύρισμα.. τίποτα αρκετό για να μας δείχνει το ιδιωτικό δρομάκι, σκέφτηκα, καθώς η Βίκι ξεκινούσε.

Η Βίκι οδηγούσε γοργά.

Ο ήχος από χαλίκια που κατρακυλούσαν στην πλαγιά γινόταν ολοένα και πιο βροντερός, πνίγοντας το ουρλιαχτό του ανύπαρκτου ανέμου και το μουγκρητό της μηχανής μας. Δυνάμωσε στην ένταση βροντής, σ' ένα συνεχές μπουμπουνητό. Κάτω από τους τροχούς μας, και μέσα από αυτούς, ένιωθα ολόκληρο το έδαφος να τραντάζεται.

Ένα λαμπερό πηγάδι ανοιγόταν μπροστά μας στην πλευρά του φαραγγιού. Για μια στιγμή ήταν σαν να διασχίζαμε πέπλα πυκνού καπνού. Ύστερα, ξαφνικά η Βίκι φρενάριζε και βγήκαμε στο δρόμο σχεδόν τυφλωμένοι από το ηλιόφωτο του πρωινού.

Αλλά η Βίκι δε σταμάτησε, συμπλήρωσε μια σχεδόν πλήρη στροφή και μετά συνεχίσαμε να τρέχουμε στο δρόμο του Φαραγγιού της Μικρής Συκομουριάς.

Πουθενά γύρω μας δεν υπήρχε ίχνος σκοταδιού. Το βροντερό μπουμπουνητό που είχε συγκλονίσει το έδαφος έσβηνε ήδη γοργά.

Η Βίκι έστρεψε το αμαξι προς το κράσπεδο εκεί

που ο δρόμος έστριβε κοντά στο χείλος της χαράδρας και σταμάτησε στην κορφή της ανηφοριάς.

Ολόγυρά μας υψώνονταν οι πυργωτοί λόφοι. Ο ήλιος δεν είχε ακόμη ξεπροβάλει πάνω από τις κορυφογραμμές τους, αλλά ο ουρανός ήταν κιόλας λαμπρός.

Κοιτάζαμε κάτω στην πλαγιά. Είχε βαθουλώσει από το χώμα που είχε κατολισθήσει. Κανένα σύννεφο σκόνης δεν έκρυβε τίποτα από τα μάτια μας, αν και ήδη ένας κουρνιαχτός είχε αρχίσει να σηκώνεται από τον πάτο της χαράδρας.

Η βουλιαγμένη πλαγιά κατηφόριζε ίσια κάτω από τα πόδια μας ώς το χείλος του γκρεμού δίχως να διακόπτεται πουθενά. Κανένας λοφίσκος και κανένα αντικείμενο δεν εξείχε σπάζοντας την ομοιόμορφη κατηφοριά της. Η κατολίσθηση είχε παρασύρει το *καθετί* στο βάραθρο.

Αυτό ήταν και το τέλος για το Σπίτι του Γκρεμού και τον Φραντς Κίνζμαν.

ΤΑ ΚΤΗΝΗ ΤΟΥ ΑΡΗ

της Λη Μπράκετ

Ο τρόμος μπορεί να πάρει πολλές μορφές, και όταν συνυπάρχει με το μίσος μπορεί να φτιάξει ένα πολύ εκρηκτικό μείγμα.

Τούτο δεν είναι ένα διήγημα για να σας τρομάξει, αν και αφορά πλάσματα ίσως πολύ πιο γνήσια τρομακτικά από τα συνηθισμένα τέρατα. Είναι ένα διήγημα συγκλονιστικό και βίαιο, σ' έναν κόσμο όπου δεν έχουν απομείνει παρά μονάχα τα πικρά κατακάθια ενός αρχαίου πολιτισμού. Ένας γέρικος λαός στο δρόμο του προς το ναδίρ της παρακμής συναντιέται μ' ένα νεαρό λαό στο δρόμο του προς το ζενίθ της δόξας...

Και όταν κάποιος δεν μπορεί να καταφύγει ούτε καν στην ειλικρινή βία της ωμής δύναμης, τότε καταφεύγει σε μορφές εκφυλισμένης βίας και εκδίκησης που κανένα ζώο εκτός από τον άνθρωπο δεν θα μπορούσε να καταλάβει.

Είναι μια ιστορία για τη συνάντηση ανάμεσα στον πρωτόγονο πολιτισμό της Γης και τον πολιτισμένο πρωτογονισμό του Άρη. Αλλά, όπως συνήθως γίνεται με την Επιστημονική Φαντασία, υπάρχουν μονάχα άνθρωποι, άσχετα ποια είναι η μορφή ή ο πλανήτης της καταγωγής τους.

Τη Λη Μπράκετ (1915-1978), σύζυγο του επίσης συγγραφέα Ε.Φ. Εντμοντ Χάμιλτον, την έχουμε γνωρίσει και σε προηγούμενη ανθολογία τούτης της σειράς. Αλλά το έργο της μπορεί να μιλήσει καλύτερα για την ίδια...

Γ.Μ.

1

Ο Μπερκ Γουίντερς παρέμεινε στο θάλαμο των επιβατών για όση ώρα χρειάστηκε το *Σταρφλάιτ* να προσεδαφιστεί στο διαστημοδρόμιο της Καχόρα. Θα του ήταν αβάσταχτο να βλέπει άλλον άνθρωπο, ούτε καν κάποιον που συμπαθούσε τόσο όσο τον Τζώνυ Νάιλς, να κάθεται στα πηδάλια του σκάφους που χρόνια τώρα το κυβερνούσε εκείνος.

Δεν ήθελε ούτε αντίο να πει στον Τζώνυ, αλλ' αυτό δεν υπήρχε τρόπος να το αποφύγει. Ο νεαρός αξιωματικός τον περίμενε όταν ο Γουίντερς κατέβηκε τη ράμπα του σκάφους, και η βαθιά ανησυχία που ένιωθε για το φίλο του δεν κρυβόταν καθόλου από το συνηθισμένο εγκάρδιο χαμόγελό του.

Ο Τζώνυ του άπλωσε το χέρι. «Άντε γεια, Μπερκ. Την άξιζες τούτη την άδεια. Γλέντησέ την όσο μπορείς».

Το βλέμμα του Μπερκ Γουίντερς περιπλανήθηκε πέρα στο απέραντο διαστημοδρόμιο που απλωνόταν για χιλιόμετρα ολόγυρα στην κιτρινοκόκκινη έρημο. Ήταν μια εικόνα ανακατωσούρας, πολύβουης αλλά μεθοδικής, με φορτηγά αμάξια, οχήματα φορτοεκφόρτωσης και άντρες να κινούνται εδώ κι εκεί ανάμεσα στα διαστημόπλοια. Μπορούσες να δεις όλων των

λογιών τα σκάφη: μεταφοράς μεταλλευμάτων, κοντέινερ, φορτηγά και κομψά επιβατικά γραμμής σαν το *Σταρφλάιτ*. Έφεραν τις σημαίες τριών πλανητών και μιας ντουζίνας αποικιών, αλλά παντού κυριαρχούσαν αγέρωχα τα χρώματα της Γης.

Ο Τζώνυ, ακολουθώντας το βλέμμα του φίλου του, παρατήρησε σιγανά, «Είναι πάντοτε συναρπαστική εικόνα, έτσι;»

Ο Γουίντερς δεν αποκρίθηκε. Χιλιόμετρα μακριά, ασφαλής από το βροντερό ωστικό κύμα των ρουκετών, ο διάφανος θόλος από υαλίτη της Καχόρα, της Εμπορικής Πόλης του Άρη, ξεφύτρωνε σαν λαμπερό πετράδι από την κόκκινη άμμο. Ο μικρός ήλιος κοίταζε την πόλη κουρασμένα από ψηλά, οι αρχαίοι λόφοι την περιεργάζονταν στοχαστικά και ο παλιός, πανάρχαιος διαβατάρικος άνεμος τη χάιδευε στο πέρασμά του. Και θα 'λεγε κανείς ότι ο πλανήτης απλώς ανεχόταν την Καχόρα και το διαστημοδρόμιό της, σαν να 'ταν μια μικρή, μολυσμένη φουσκάλα που σύντομα θα θεραπευόταν και θα χανόταν από κει.

Ο Γουίντερς είχε ξεχάσει τον Τζώνυ Νάιλς. Είχε ξεχάσει το καθετί εκτός από τις δικές του σκοτεινές σκέψεις. Ο νεαρός αξιωματικός τον κοίταζε με συγκαλυμμένο οίκτο, και ο Γουίντερς ούτε που το είχε πάρει είδηση.

Ο Μπερκ Γουίντερς ήταν μεγαλόσωμος και σκληροτράχηλος άντρας, ψημένος από μακρόχρονη υπηρεσία στο διάστημα. Η ίδια δυνατή λάμψη του γυμνού ήλιου που είχε κάνει μπρούντζινο το δέρμα του είχε ξασπρίσει τα μαλλιά του μέχρι που τώρα ήταν σχεδόν λευκά. Εξάλλου, στους λίγους τελευταίους μήνες τα γκρίζα μάτια του φαίνονταν να έχουν αρπάξει και κρατήσει μια σπίθα από την ίδια εκείνη ανελέητη λάμψη. Η ανέμελη, καλόκαρδη διάθεση που είχε χαθεί από

κει, και οι ρυτίδες του γέλιου στις άκρες των χειλιών του είχαν βαθύνει σε πικρόχολες αυλακιές.

Μεγαλόσωμος και σκληροτράχηλος άντρας, αλλά και άνθρωπος που δεν έλεγχε πια τον εαυτό του. Σε όλη τη διαδρομή από τη Γη κάπνιζε το ένα πάνω στ' άλλο τα μικρά αφροδισιανά τσιγάρα που είχαν ηρεμιστική επίδραση. Κάπνιζε και τώρα ένα, αλλά ακόμη κι αυτό δεν εμπόδιζε το τρέμουλο των χεριών του ούτε χαλάρωνε το αιώνιο νευρικό τικ στο δεξί του μάγουλο.

«Μπερκ...» Η φωνή του Τζώνυ έφτασε στ' αφτιά του σαν να 'ρχόταν από τεράστια απόσταση. «Μπερκ, δεν είναι βέβαια κάτι που με αφορά, αλλά...» Ο Τζώνυ δίστασε και μετά συνέχισε βιαστικά, «Νομίζεις ότι ο Άρης είναι ο κατάλληλος τόπος για σένα τώρα;»

Εντελώς απότομα ο Γουίντερς είπε, «Πρόσεχε το *Σταρφλάιτ*, Τζώνυ... Αντίο».

Κατηφόρισε τη ράμπα και απομακρύνθηκε. Ο πιλότος τον κοίταζε που έφευγε.

Ο δεύτερος αξιωματικός πλησίασε τον Τζώνυ. «Ο δύστυχος έχει γίνει ερείπιο», μουρμούρισε.

Ο Τζώνυ έγνεψε καταφατικά. Ένιωθε θυμωμένος, γιατί από τον Γουίντερς είχε μάθει την τέχνη και τον αγαπούσε.

«Τον ανόητο...» ψιθύρισε. «Δεν έπρεπε να γυρίσει εδώ». Το βλέμμα του πέταξε πέρα στην αφιλόξενη απεραντοσύνη του Άρη και πρόσθεσε, «Κάπου εκεί έξω χάθηκε η κοπέλα του. Δε βρέθηκε ποτέ το κουφάρι της».

Ένα ταξί μετέφερε τον Μπερκ Γουίντερς στην Καχόρα, και εκεί άφησε τον Άρη απέξω. Βρισκόταν πάλι στον κόσμο των Εμπορικών Πόλεων που ανήκαν σε όλους τους πλανήτες, και σε κανένα.

Η Ν'Υόρκ στη Γη, η Βχία στην Αφροδίτη, η Σαν Σίτυ στη Ζώνη του Λυκόφωτος του Ερμή, τα καταφύγια από υαλίτη στους εξωτερικούς πλανήτες... όλες ήταν παρόμοιες. Ήταν πόλεις αφιερωμένες στο κανάκεμα του πλούτου και της πλεονεξίας, μικροί παράδεισοι όπου εκατομμύρια κερδίζονταν και χάνονταν μέσα στη χλιδή και όπου άντρες και γυναίκες απ' ολόκληρο το Ηλιακό Σύστημα μπορούσαν να διοχετεύσουν την πληθωρική τους ενεργητικότητα στις διάφορες δραστηριότητες δίχως να προβληματίζονται με τις καιρικές συνθήκες ή τη βαρύτητα.

Αλλά στις Εμπορικές Πόλεις οι άνθρωποι ασχολούνταν και με άλλα πράγματα εκτός από το να κάνουν λεφτά. Τα όμορφα πλαστικά κτήρια, τα πάρκα και οι κήποι, καθώς και το φωτεινό δίχτυο των κινητών πεζόδρομων που ένωναν το καθετί, πρόσφεραν κάθε απόλαυση και πολιτισμένο βίτσιο που υπήρχε στους γνωστούς κόσμους.

Ο Γουίντερς μισούσε τις Εμπορικές Πόλεις. Ήταν συνηθισμένος στην ειλικρινή γνησιότητα του διαστήματος. Εδώ οι κουβέντες, το ντύσιμο, ακόμη κι ο αέρας που ανάσαινε κανείς, ήταν ψεύτικα και τεχνητά.

Αλλά είχε κι ένα βαθύτερο λόγο για να τις μισεί.

Κι ωστόσο είχε αναχωρήσει με φοβερή βιασύνη από τη Ν'Υόρκ για να έρθει στην Καχόρα, και τώρα που βρισκόταν εδώ έβρισκε ανυπόφορη ακόμη και την αναγκαία καθυστέρηση προκειμένου να διασχίσει την πόλη. Καθόταν αλύγιστος στην άκρη του καθίσματος του ταξί και το νευρικό του τικ χειροτέρευε με την κάθε στιγμή που περνούσε.

Οταν τελικά έφτασε στον προορισμό του δεν ήταν σε θέση ούτε να πληρώσει τον ταξιτζή. Τα πλαστικά κέρματα του έπεσαν από το χέρι και άφησε τον οδηγό να τα μαζέψει μόνος του.

Στάθηκε μονάχα για μια στιγμή κοιτάζοντας τη φιλντισένια πρόσοψη του κτηρίου μπροστά του. Ήταν εντελώς λιτή, το επιστέγασμα της απλότητας του πλούτου. Πάνω από την πόρτα, με μικρά γράμματα από πρασινωπό ασήμι, υπήρχε μία και μόνο αρειανή λέξη: *Σάνγκα.*

«Η επιστροφή», μετέφρασε. «Ο γυρισμός». Ένα παράξενο και μάλλον τρομακτικό χαμόγελο έπαιξε φευγαλέα στο πρόσωπό του. Ύστερα έσπρωξε την πόρτα και μπήκε μέσα.

Χαμηλός φωτισμός, αναπαυτικές πολυθρόνες, απαλή μουσική, η τέλεια αίθουσα αναμονής. Υπήρχαν έξι επισκέπτες εκεί, άντρες και γυναίκες, όλοι Γήινοι. Φορούσαν τους απλούς λευκούς χιτώνες που ήταν της μόδας στις Εμπορικές Πόλεις και που τόνιζαν το απίθανο αστραποβόλημα των κοσμημάτων τους και το εξωτικό στυλ της κόμμωσής τους.

Τα πρόσωπά τους ήταν χλωμά και θλιμμένα, τσακισμένα από τα σημάδια μιας ζωής στη συνεχή υπερένταση και το στρες της υπερσύγχρονης εποχής.

Μια Αρειανή καθόταν σε μια εσοχή πίσω από ένα γραφείο από υαλίτη. Ήταν μια μελαχρινή, εξεζητημένη καλλονή. Φορούσε μια καλόγουστα εκσυγχρονισμένη κοντή αισθητά του αρχαίου Άρη, δίχως κανένα κόσμημα. Τα λοξά στο χρώμα του τοπαζιού μάτια της περιεργάστηκαν τον Μπερκ Γουίντερς με επαγγελματική ευγένεια, αλλά βαθιά μέσα τους μπορούσε να διαβάσει την περιφρόνηση για τους Γήινους και την υπερηφάνεια της φυλής της, μιας ράτσας τόσο παλιάς που σε σύγκριση η γήινη φινέτσα των Εμπορικών Πόλεων ήταν απλή παιδιάστικη κακογουστιά.

«Κάπταιν Γουίντερς», τον χαιρέτισε. «Χαίρομαι που σας ξαναβλέπω».

Ο Μπερκ δεν είχε διάθεση για τυπικές ευγένειες.

«Θέλω να δω τον Κορ Χαλ»; δήλωσε κοφτά. «Τώρα».

«Φοβάμαι ότι...» άρχισε να λέει εκείνη. Ύστερα πρόσεξε την έκφραση στο πρόσωπο του Γουίντερς και γύρισε να πει κάτι στη συσκευή ενδοσυνεννόησης. «Μπορείτε να περάσετε», του είπε τελικά.

Ο Γουίντερς άνοιξε την πόρτα που οδηγούσε στο εσωτερικό του κτηρίου, το οποίο ήταν σχεδόν ολόκληρο ένα μεγάλο λιακωτό. Από παντού γύρω το έκλειναν τοίχοι από υαλίτη. Στους τοίχους ολόγυρα υπήρχε πλήθος από μικρά κελιά που το καθένα τους είχε μονάχα έναν πάγκο με μαλακιά επένδυση. Η οροφή του κάθε κελιού ήταν από κρύσταλλο χαλαζία που λειτουργούσε σαν γιγάντιος συγκεντρωτικός φακός.

Κάνοντας το γύρο του λιακωτού για να φτάσει στο γραφείο του Κορ Χαλ, ένας περιφρονητικός μορφασμός ζωγραφίστηκε στα χείλη του Γουίντερς καθώς αντίκριζε το θέαμα πίσω από το διάφανο τοίχο.

Ένα εξωτικό δάσος φούντωνε εκεί. Δέντρα, φτέρες, υπέροχα λουλούδια, τρυφερή πράσινη χλόη και μυριάδες πουλιά. Και μέσα σ' αυτό το ψευτοπρωτόγονο λούνα παρκ τριγύριζαν οι άντρες και οι γυναίκες που ήταν οι πιστοί του Σάνγκα.

Πρώτα ξάπλωναν στους επενδυμένους πάγκους και άφηναν την ακτινοβολία να τους λούσει. Ο Γουίντερς ήξερε τη διαδικασία. Νευροψυχική θεραπεία, την έλεγαν οι γιατροί. Ήταν κληρονομιά της χαμένης σοφίας του Άρη. Ένα κι ένα για τα κλονισμένα νεύρα και την ψυχική εξάντληση του σύγχρονου ανθρώπου, που ζούσε υπερβολικά γοργά σε εξαιρετικά πολύπλοκο περιβάλλον.

Ξαπλώνεις εκεί και αφήνεις την ακτινοβολία να σου ποτίσει το κορμί. Η ορμονική ισορροπία σου ελαφρά αλλάζει. Το μυαλό σου αρχίζει να δουλεύει πιο αργά. Μέσα σου αρχίζουν να συμβαίνουν τα

πιο παράξενα κι ευχάριστα πράγματα, ενώ η ακτινοβολία παίζει σαν μαέστρος με τα νεύρα, τ' αντανακλαστικά, το μεταβολισμό... Και πριν περάσει πολλή ώρα ξαναγίνεσαι παιδί, με κάτι σαν αντίστροφη εξέλιξη.

Το λέγαν Σάνγκα, ο γυρισμός. Γυρισμός ψυχολογικός, αλλά και μια απειροελάχιστη ιδέα σωματικός. Επιστροφή πίσω στο πρωτόγονο, μέχρι που η επιρροή της ακτινοβολίας περνούσε και ξανάβρισκες τη φυσιολογική ισορροπία σου. Αλλά ακόμη και μετά, για ένα διάστημα, εξακολουθούσες να νιώθεις καλύτερα, πιο ευτυχισμένος, γιατί είχες επαρκή ανάπαυλα από κάθε σκοτούρα της ζωής.

Με τα καλομαθημένα ροδαλά κορμιά τους αταίριαστα ντυμένα με προβιές και χρωματιστά κουρέλια, οι Γήινοι της Καχόρα έπαιζαν και διαπληκτίζονταν εκεί, ανάμεσα στα δέντρα. Οι σκοτούρες και τα προβλήματά τους ήταν τώρα απλά πράγματα· τους απασχολούσαν μονάχα η τροφή, ο έρωτας και τα στολίδια από φανταχτερές χάντρες.

Αθέατοι, κρυμμένοι κάπου πιο πέρα, υπήρχαν φρουροί που παρακολουθούσαν άγρυπνα με παραλυτικά όπλα στο χέρι. Μερικές φορές κάποιοι πιστοί του Σάνγκα γύριζαν πολύ πίσω στο δρόμο της εξέλιξης. Ο Γουίντερς το ήξερε κι αυτό. Τον είχαν ρίξει και τον ίδιο αναίσθητο κατά την τελευταία επίσκεψή του εδώ. Θυμόταν ότι είχε προσπαθήσει να σκοτώσει κάποιον.

Ή μάλλον, του είχαν πει ότι είχε προσπαθήσει να σκοτώσει κάποιον. Σπάνια θυμόταν κανείς τίποτα από τα όσα του συνέβαιναν όσο βρισκόταν υπό την επιρροή του Σάνγκα. Αυτός ήταν και ένας από τους λόγους που άρεσε στους ανθρώπους. Ήταν απαλλαγμένοι από αναστολές.

Ήταν ένα βίτσιο της μόδας που γινόταν αξιοπρεπές κάτω από το μανδύα της επιστήμης. Ήταν ένα νέο είδος συναρπαστικής διασκέδασης, ένας καινούριος τρόπος για να ξεφεύγει κανείς από τις σαγηνευτικές πολυπλοκότητες της ζωής. Οι Γήινοι ήταν ξετρελαμένοι με το Σάνγκα.

Αλλά μονάχα οι Γήινοι. Οι βαρβαρικοί Αφροδισιανοί βρίσκονταν ακόμα πολύ κοντά στον πρωτογονισμό για να το χρειάζονται, και οι Αρειανοί ήταν ράτσα πολύ γέρικη και μυημένη στην αμαρτία για να το χρησιμοποιεί. *Εξάλλου,* συλλογίστηκε ο Γουίντερς, *αυτοί είχαν ανακαλύψει το Σάνγκα. Ήξεραν.*

Μια βαθιά ανατριχίλα του διαπέρασε το κορμί καθώς έμπαινε στο γραφείο του Κορ Χαλ, του διευθυντή.

Ο Κορ Χαλ ήταν λιγνός, μελαχρινός και ακαθόριστης ηλικίας. Η φυλετική καταγωγή του χανόταν κάτω από την ουδετερότητα του συμβατικού, λευκού του χιτώνα. Ήταν Αρειανός, και η ευγένειά του ήταν μονάχα ένα βελούδινο θηκάρι πάνω από ψυχρό ατσάλι. Αλλά πέρα απ' αυτό, ο Κορ Χαλ αποτελούσε άγνωστο έδαφος.

«Κάπταιν Γουίντερς»; τον χαιρέτησε. «Κάθισε παρακαλώ».

Ο Γουίντερς κάθισε.

Ο Κορ Χαλ τον κοίταξε εξεταστικά. «Είσαι νευρικός, κάπταιν Γουίντερς. Όμως διστάζω να σε κουράρω ξανά με μια δόση Σάνγκα. Ο πρωτόγονος άνθρωπος μέσα σου παραμονεύει πολύ κοντά στο πετσί σου». Ανασήκωσε τους ώμους του. «Θα θυμάσαι τι έγινε την τελευταία φορά...»

Ο Γουίντερς έγνεψε καταφατικά. «Το ίδιο που συνέβη και στη Ν'Υόρκ». Ύστερα έγειρε μπροστά.

«Δε θέλω από σένα άλλη κούρα. Αυτό που προσφέρεις εδώ δε μου αρκεί τώρα. Έτσι τουλάχιστον μου είπε ο Σαρ Κρη, πίσω στη Ν'Υόρκ. Με συμβούλεψε να έρθω στον Άρη».

«Ναι, επικοινώνησε μαζί μου», παραδέχτηκε σιγανά ο Κορ Χαλ.

«Τότε δέχεσαι να...» Η φωνή του Γουίντερς έσβησε, γιατί δεν υπήρχαν λόγια να τελειώσει τη φράση.

Ο Κορ Χαλ δεν αποκρίθηκε αμέσως. Έγειρε αναπαυτικά στα μαξιλάρια της πολυθρόνα του, ωραίος κι αδιάφορος. Μονάχα στα μάτια του, πράσινα και θανατερά, τρεμόπαιξε μια βαθιά σπίθα διασκέδασης. Ήταν η σαδιστική διασκέδαση μιας γάτας που κρατά ένα λαβωμένο ποντίκι στα νύχια της.

«Είσαι σίγουρος», ρώτησε τελικά τον άλλο, «πως ξέρεις τι κάνεις;»

«Ναι».

«Οι άνθρωποι διαφέρουν, κάπταιν Γουίντερς. Εκείνα τ' ανθρωπάρια εκεί έξω», έδειξε προς το λιακωτό, «δεν έχουν ούτε αίμα, ούτε καρδιά. Είναι τεχνητά προϊόντα ενός τεχνητού περιβάλλοντος. Αλλά οι άνθρωποι σαν κι εσένα, Γουίντερς, παίζουν με τη φωτιά όταν παίζουν με το Σάνγκα».

«Άκουσε», είπε ο Γουίντερς. «Η κοπέλα που θα παντρευόμουν πήρε το αεροχημά της και πέταξε μια μέρα πάνω από την έρημο, για να μην ξαναγυρίσει ποτέ. Ένας θεός μονάχα ξέρει τι της συνέβη. Ξέρεις καλύτερα από μένα τι μπορεί να πάθουν εκείνοι που αποτολμούν τους βυθούς των νεκρών θαλασσών. Την αναζήτησα. Βρήκα το σκάφος της εκεί που είχε συντριβεί. Ποτέ δε βρήκα την ίδια.

Ύστερα απ' αυτό τίποτα δεν είχε πια σημασία για μένα. Τίποτα, εκτός από τη λησμονιά».

Ο Κορ Χαλ έγειρε λοξά το στενόμακρο, μελαχρινό κεφάλι του. «Θυμάμαι», είπε. «Ήταν μια τραγική περίπτωση, κάπταιν Γουίντερς. Η δεσποινίδα Λέλαντ ήταν μια όμορφη κοπέλα. Τη γνώριζα. Ερχόταν πότε πότε εδώ».

«Το ξέρω», είπε ο Γουίντερς. «Δεν ήταν στην ουσία κορίτσι των Εμπορικών Πόλεων, αλλά είχε πολλά λεφτά και πολύ χρόνο στη διάθεσή της. Όπως και να 'χει, δε φοβάμαι να παίξω με τη φωτιά σου, Κορ Χαλ. Ήδη έχω καεί βαθιά από δαύτη. Όπως είπες κι εσύ, οι άνθρωποι διαφέρουν. Εκείνα τα βουτυρόπαιδα στην παιδική ζούγκλα τους δεν έχουν καμία διάθεση να πάνε πιο πίσω. Δεν έχουν ούτε το κουράγιο ούτε το πάθος για κάτι τέτοιο. Όμως τα έχω εγώ».

Ο Κορ Χαλ τον κοίταξε δίχως να μιλά.

Τα μάτια του Γουίντερς έλαμπαν μ' ένα παράξενο, ζωώδες φως. «Θέλω να πάω πίσω, Κορ Χαλ. Όσο πιο πίσω μπορεί να με στείλει το Σάνγκα».

«Μερικές φορές», παρατήρησε ο Αρειανός, «αυτό σημαίνει πάρα πολύ πίσω».

«Δε με νοιάζει»

Ο Κορ Χαλ τον κοίταξε για μια στιγμή διαπεραστικά. «Για μερικούς», είπε, «είναι δρόμος χωρίς γυρισμό».

«Δεν έχω τίποτα που να με περιμένει να γυρίσω».

«Δεν είναι εύκολο, Γουίντερς. Το Σάνγκα — το αληθινό Σάνγκα του οποίου αυτά τα λιακωτά με τους φακούς από χαλαζία είναι ισχνά αντίγραφα — απαγορεύτηκε εδώ και αιώνες από τις Πόλεις-Κράτη του Άρη. Υπάρχουν κίνδυνοι και ταλαιπωρίες, κι αυτό μεταφράζεται σε πολύ χρήμα».

«Έχω λεφτά». Ο Γουίντερς πήδησε ξαφνικά πάνω

χάνοντας κάθε αυτοέλεγχο. «Στο διάβολο αυτοί οι διασταγμοί σου! Έτσι κι αλλιώς δεν είναι παρά υποκρισία. Ξέρεις πολύ καλά ποιος μπορεί και ποιος δεν μπορεί να σηκώσει το Σάνγκα. Τους αφήνεις να έρχονται εδώ μέχρι να τους γίνει η πρέζα τους και να εκλιπαρούν μετά μισότρελοι για το γνήσιο πράγμα. Και ξέρεις το ίδιο καλά ότι θα τους δώσεις αυτό που γυρεύουν έτσι και σου γεμίσουν τη βρόμικη χούφτα σου με ασήμι».

Πέταξε ένα μπλοκ επιταγών στο γραφείο του Κορ Χαλ. Το πάνω πάνω φύλλο ήταν ασυμπλήρωτο, αλλά υπογραμμένο.

«Ορίστε», γρύλισε. «Οποιοδήποτε ποσό μέχρι εκατό χιλιάδες».

«Θα προτιμούσα να εξαργυρώσεις ο ίδιος το τσεκ σου», είπε ο Κορ Χαλ δίνοντας πίσω το βιβλιάριο. «Κι όλα τα λεφτά μπροστά».

Ο Μπερκ Γουίντερς είπε μία μονάχα λέξη. «Πότε;»

«Κι απόψε αν θέλεις. Πού μένεις;»

«Στο *Τρι-Πλάνετ*».

«Δείπνησε κανονικά εκεί, όπως συνήθως. Ύστερα περίμενε στο μπαρ. Κάποια ώρα το βράδυ θα έρθει να σε βρει ο οδηγός σου».

«Θα περιμένω», αποκρίθηκε ο Γουίντερς, και έφυγε.

Ο Κορ Χαλ χαμογέλασε. Τα δόντια του ήταν πολύ άσπρα και πολύ μυτερά. Έμοιαζαν με δόντια πεινασμένου θηρίου.

2

Μόλις ανέτειλε ο Φόβος, στο φως του ο Μπερκ Γουίντερς κατάφερε να προσανατολιστεί τελικά και να μαντέψει προς τα πού πήγαιναν.

Είχαν ξεγλιστρήσει αθόρυβα από την Καχόρα, αυτός και ο λεπτόκορμος νεαρός Αρειανός που τον είχε πλησιάσει διακριτικά στο μπαρ του *Τρι-Πλάνετ*. Ο Κορ Χαλ τους περίμενε μ' ένα μικρό αεροχημα σ' ένα ιδιωτικό αεροδρόμιο. Επιβιβάστηκαν σ' αυτό, μαζί μ' έναν τέταρτο άντρα που έδειχνε να είναι ένας από τους μεγαλόσωμους βαρβάρους από τους βόρειους λόφους του Κες. Απογειώθηκαν, με τον Κορ Χαλ στο πηδάλιο.

Ο Γουίντερς ένιωθε σίγουρος τώρα ότι προορισμός τους ήταν τα Χαμηλά Κανάλια, οι αρχαίοι υδάτινοι δρόμοι και οι αρχαίες αμαρτωλές πόλεις — η Τζεκάρα, η Βαλκίς, η Μπαρρακές — που βρίσκονταν έξω από τους νόμους των αραιοσκορπισμένων Πόλεων-Κρατών. Λημέρια κλεφτών, σκλαβοπάζαρα και αγορές για όλα τα βίτσια που είχε να προσφέρει ένας κόσμος. Στους Γήινους δίνονταν οδηγίες να μη ζυγώνουν ποτέ σ' αυτές.

Χιλιόμετρα και χιλιόμετρα περνούσαν πίσω τους. Η φοβερή ερημιά του τοπίου κάτω από τα πόδια τους είχε αρχίσει να επηρεάζει άσχημα τον Γουίντερς. Η σιωπή στο σκάφος ήταν ανυπόφορη. Υπήρχε κάτι το απειλητικό σ' αυτή. Ο Κορ Χαλ, ο μεγαλόσωμος Κεσίτης και ο λεπτός νεαρός φαίνονταν και οι τρεις βυθισμένοι σε κάποια κρυφή σκέψη που τους έδινε μια περίεργα κακόβουλη ευχαρίστηση. Η σκιά της φαινόταν να πλανιέται στα πρόσωπά τους.

Ο Γουίντερς δεν άντεξε τελικά και έσπασε τη σιωπή. «Εδώ πέρα είναι το αρχηγείο σας;»

Καμία απάντηση.

«Δεν είναι ανάγκη να είστε τόσο μυστικοπαθείς», παρατήρησε ο Γουίντερς μάλλον θυμωμένα. «Στο κάτω κάτω, είμαι ένας του σιναφιού σας τώρα».

«Από πότε τα ζώα έγιναν ίσα με τους αφέντες τους;» έκανε τραχιά ο λεπτόκορμος νεαρός.

Ο Γουίντερς άρχισε να κινείται προς το μέρος του αγριεμένος, και ο βάρβαρος ακούμπησε το χέρι του στο κακομούτσουνο ροπαλάκι που είχε στη ζώνη του. Τότε ακούστηκε ήρεμη η φωνή του Κορ Χαλ.

«Ήθελες να δοκιμάσεις το Σάνγκα στην αληθινή του μορφή, κάπταιν Γουίντερς. Γι' αυτό πλήρωσες και αυτό θα έχεις. Όλα τ' άλλα είναι άσχετα».

Ο Γουίντερς το αποδέχτηκε σκυθρωπά με μια κίνηση των ώμων του. Έμεινε στη θέση του καπνίζοντας τα ηρεμιστικά τσιγάρα και δεν ξανάνοιξε το στόμα του.

Ύστερα από πολλή, πάρα πολλή ώρα η φαινομενικά ατέλειωτη έρημος άρχισε ν' αλλάζει. Χαμηλοί γυμνοί λόφοι άρχισαν να υψώνονται από την άμμο και να γίνονται μια οροσειρά από την οποία απέμενε μονάχα ο ξερός βράχος.

Πέρα από τα βουνά ξανοιγόταν ο ξερός βυθός μιας αρχαίας θάλασσας. Απλωνόταν απέραντος κάτω από το φεγγαρόφωτο, κατηφορίζοντας διαδοχικά, ώσπου φάνταζε σαν ένα αχανές πηγάδι γεμάτο σκοτάδι. Στρώματα από κιμωλία και κοράλια αχνοφέγγιζαν εδώ κι εκεί, ξεπροβάλλοντας από τις λειχήνες σαν κόκαλα που ξεπετάγονταν από το ξεραμένο δέρμα ενός παλιού κουφαριού.

Ύστερα ο Γουίντερς είδε ότι υπήρχε μια πόλη εκεί, ανάμεσα στα ριζοβούνια και τη νεκρή θάλασσα.

Η πόλη είχε ακολουθήσει την υποχώρηση της στάθμης των νερών στις πλαγιές των παλιών ακτών. Από το ύψος που πετούσαν, ο Γουίντερς μπορούσε να διακρίνει το περίγραμμα πέντε αλλεπάλληλων λιμανιών, με τις μεγάλες πέτρινες αποβάθρες τους ν' αντέχουν ακόμη στο χρόνο. Είχαν εγκαταλειφθεί ένα ένα καθώς η θάλασσα αποτραβιόταν ολοένα και πιο βαθιά. Σπίτια είχαν φτιαχτεί για να γεμίσουν το ενδιά-

μεσο κενό, αλλά μετά είχαν κι αυτά εγκαταλειφθεί με τη σειρά τους για ένα πιο χαμηλό επίπεδο.

Τώρα η σκορπιοχτισμένη πόλη είχε συμπτυχθεί κατά μήκος της όχθης του καναλιού το οποίο μετέφερε το λιγοστό νερό που είχε απομείνει και ξεπηδούσε από τις υπόγειες πηγές της κοίτης του. Υπήρχε κάτι ανείπωτα μελαγχολικό σ' εκείνη τη σκούρα υγρή κορδέλα, το τελευταίο απομεινάρι ενός κάποτε γαλάζιου κι απέραντου ωκεανού.

Το σκάφος έκανε κύκλο και προσεδαφίστηκε. Ο Κεσίτης είπε κάτι γοργά στη διάλεκτό του, αλλά από τα λόγια του ο Γουίντερς έπιασε μονάχα μια λέξη: *Βαλκίς*. Ο Κορ Χαλ του αποκρίθηκε και μετά γύρισε προς το Γήινο και είπε:

«Δεν έχουμε πολύ δρόμο ακόμη. Μην απομακρύνεσαι από δίπλα μου».

Οι τέσσερις άντρες άφησαν το σκάφος και ξεκίνησαν πεζοί. Ο Γουίντερς κατάλαβε ότι τον είχαν υπό φρούρηση και ένιωθε ότι δεν ήταν αποκλειστικά για την προστασία του.

Ο άνεμος φυσούσε αδύναμος και στεγνός. Ο κουρνιαχτός σηκωνόταν σύννεφο γύρω από τα πόδια τους. Η Βαλκίς απλωνόταν μπροστά τους, μια πέτρινη σκοτεινή πόλη που σκαρφάλωνε προς τους λόφους, παγερή κάτω από το αλλόκοτο φως των δυο φεγγαριών του Άρη. Ψηλά στο φρύδι της πλαγιάς ο Γουίντερς διέκρινε τους ερειπωμένους πύργους ενός παλατιού.

Περπατούσαν δίπλα από ασάλευτα μαύρα νερά, σε καλντερίμια φαγωμένα από τα σανταλοφορεμένα πόδια αμέτρητων γενιών. Ακόμη και αυτή την προχωρημένη ώρα η Βαλκίς δεν κοιμόταν. Πυρσοί έκαιγαν κιτρινωποί στο σκοτάδι της νύχτας. Κάπου μια διπλή άρπα έφτιαχνε παράξενη μουσική. Οι δρόμοι, τα σοκάκια, τα κατώφλια και οι επίπεδες ταράτσες των σπιτιών έβριθαν από ζωή.

Λυγεροί λεπτόκορμοι άντρες και γατίσιες γυναίκες παρακολουθούσαν τους ξένους με φλογερά μάτια, αλλά σιωπηλά. Και από παντού ολόγυρα ο Γουίντερς άκουγε το χαρακτηριστικό ήχο των πόλεων των Χαμηλών Καναλιών: το θρόισμα και τη λάγνα μουσική από τα αμέτρητα λιλιπούτεια καμπανάκια που φορούσαν οι γυναίκες, πλεγμένα στα μαύρα τους μαλλιά, κρεμασμένα από τ' αφτιά τους ή δεμένα γύρω από τους αστραγάλους τους.

Ήταν σάπια και διεφθαρμένη τούτη η πόλη· αρχαία και πολύ ακόλαστη, αλλά όχι κι εξαντλημένη. Ο Γουίντερς μπορούσε να νιώσει τον παλμό της ζωής που έσφυζε μέσα της, δυνατός και καυτός. Δίχως να το θέλει, ένιωσε φόβο. Το δικό του ξενικό ντύσιμο και οι άσπροι χιτώνες των συντρόφων του ξεχώριζαν σαν τη μύγα μες στο γάλα σε τούτη την πόλη με τις γυμνόστηθες γυναίκες, τις ζωηρόχρωμες φούστες και τις γεμάτες πετράδια ζώνες.

Κανένας δεν τους ενόχλησε. Ο Κορ Χαλ τους οδήγησε σ' ένα μεγάλο σπίτι, κι όταν πέρασαν μέσα έκλεισε πίσω τους τη μεγάλη πόρτα από σφυρήλατο μπρούντζο. Ο Γουίντερς ανάσανε με ανακούφιση και γύρισε προς τον Κορ Χαλ.

«Αργούμε πολύ;» ρώτησε ανυπόμονα, και προσπάθησε να κρύψει το τρεμούλιασμα των χεριών του.

«Τα πάντα είναι έτοιμα, Γουίντερς. Χαλκ, δείξε του το δρόμο».

Ο Κεσίτης έγνεψε καταφατικά και ξεκίνησε, με τον Γουίντερς στο κατόπι του.

Τούτο το μέρος ήταν πολύ διαφορετικό από την Αίθουσα του Σάνγκα της Καχόρα. Μέσα σ' αυτούς τους τοίχους από λαξευτή πέτρα άντρες και γυναίκες είχαν

ζήσει, αγαπήσει και πεθάνει με βίαιο τρόπο. Το αίμα και τα δάκρυα των αιώνων είχαν ξεραθεί στις χαραματιές ανάμεσα στους ογκόλιθους. Τα χαλιά, οι τάπητες των τοίχων και τα έπιπλα ήταν όλα αντίκες που άξιζαν μια περιουσία. Η ομορφιά τους έδειχνε σημεία φθοράς, αλλά διατηρούσαν ακόμη τη λαμπρότητά τους.

Στο βάθος του διαδρόμου υπήρχε μια μπρούντζινη πόρτα με μια στενή γρίλια.

Ο Χαλκ σταμάτησε μπροστά της και είπε στον Γουίντερς, «Γδύσου».

Ο Γουίντερς δίστασε. Είχε όπλο πάνω του, και δεν του άρεσε η ιδέα να το αφήσει πίσω. «Γιατί εδώ έξω;» ρώτησε. «Θα προτιμούσα να έχω μαζί μου τα ρούχα μου».

«Γδύσου εδώ. Είναι ο κανόνας», επέμεινε ο Χαλκ.

Ο Γουίντερς συμμορφώθηκε.

Μπήκε γυμνός στο στενό κελί. Δεν υπήρχε ο άνετος πάγκος εδώ, αλλά μόνο μερικές προβιές ριγμένες στο γυμνό πάτωμα. Μια καγκελόφραχτη πόρτα φαινόταν αμυδρά στο σκοτάδι του αντικρινού τοίχου.

Η μπρούντζινη πόρτα βρόντησε κλείνοντας πίσω του και αμέσως μετά άκουσε τη μεγάλη μπάρα να πέφτει. Επικρατούσε απόλυτο σκοτάδι τώρα, και άρχισε να φοβάται για τα καλά. Ένιωθε τρομερό φόβο. Αλλά ήταν πολύ αργά για να κάνει πίσω. Ήταν πολύ αργά εδώ και καιρό.

Από τη μέρα που χάθηκε η Τζιλ Λέλαντ.

Ξάπλωσε κάτω στις προβιές. Ψηλά στο θόλο της οροφής μπορούσε να διακρίνει ένα αχνό, αμυδρό λαμπύρισμα. Το λαμπύρισμα γινόταν πιο έντονο με την κάθε στιγμή που περνούσε. Τελικά μπόρεσε να δει ότι επρόκειτο για ένα πρίσμα ένθετο στην πέτρα. Ήταν αρκετά μεγάλο και κομμένο από κάποιο κρυσταλλικό υλικό στο χρώμα της φωτιάς.

Η φωνή του Κορ Χαλ έφτασε στ' αφτιά του από την άλλη μεριά της γρίλιας. «Γήινε!»

«Σ' ακούω».

«Αυτό το πρίσμα είναι ένα από τα Πετράδια του Σάνγκα. Το σκάλισαν οι σοφοί του Κάερ Ντου πριν μισό εκατομμύριο χρόνια. Μονάχα εκείνοι ήξεραν το μυστικό του υλικού του και του κοψίματος των εδρών του. Μονάχα τρία τέτοια πετράδια έχουν απομείνει».

Σπίθες που είχαν περισσότερη αόρατη ενέργεια από φως τρεμόπαιζαν στους πέτρινους τοίχους του κελιού. Χρυσαφένιες, πορτοκαλιές, γαλαζοπράσινες· μικρές φλόγες, η φωτιά του Σάνγκα, που έκαιγαν την καρδιά.

Επειδή φοβόταν ο Γουίντερς είπε, «Και η ακτινοβολία, η ακτίνα που περνά από το πρίσμα; Είναι η ίδια όπως εκείνη της Καχόρα;»

«Ναι. Το μυστικό των προβολέων χάθηκε κι αυτό μαζί με το Κάερ Ντου. Υποτίθεται ότι πρόκειται για κάποιου είδους κοσμικές ακτίνες. Εμείς αντικαταστήσαμε τα πρίσματα με συνηθισμένους κρυστάλλους χαλαζία και μπορέσαμε έτσι να κάνουμε την ακτινοβολία αρκετά αδύναμη και ανεκτή για χρήση στις Εμπορικές Πόλεις».

«Εσείς, είπες, Κορ Χαλ; Ποιοι εσείς, δηλαδή;»

Το γέλιο που ακούστηκε ήταν σιγανό και κακόβουλο. «Γήινε, εμείς... ο Άρης!»

Φωτιές χόρευαν, φουντώνοντας και λάμποντας στη σάρκα του, φλογίζοντας το αίμα και το μυαλό του. Αυτό εδώ δεν είχε καμία σχέση με τα λιακωτά της Καχόρα, με τα όμορφα δέντρα τους. Υπήρχε ηδονή κι εκεί, σκανδαλιστική, μεθυστική ηδονή. Ήταν συναρπαστική και παράξενη εμπειρία. Αλλά τούτη εδώ...

Το κορμί του άρχισε να κινείται, να συσπάται και να κουλουριάζεται με δυνατούς σπασμούς. Σκέφτηκε

ότι δε θα μπορούσε ν' αντέξει αυτό τον όμορφο, τόσο όμορφο πόνο.

Η φωνή του Κορ Χαλ αντήχησε υπόκωφα βροντερή σαν από κάποια φοβερά μακρινή απόσταση. «Οι σοφοί του Κάερ Ντου δεν ήταν και τόσο σοφοί τελικά. Ανακάλυψαν το μυστικό του Σάνγκα και γλίτωσαν από τους πολέμους και τις σκοτούρες τους δραπετεύοντας πίσω στο μονοπάτι της αντίστροφης εξέλιξης. Και ξέρεις τι τους συνέβη; Αφανίστηκαν, Γήινε! Μέσα σε μία και μόνο γενιά το Κάερ Ντου χάθηκε από το πρόσωπο του Άρη».

Ο Γουίντερς είχε αρχίσει να δυσκολεύεται να μιλήσει, να δυσκολεύεται να σκεφτεί. «Τι σημασία είχε;» είπε βραχνά. «Ήταν ευτυχισμένοι, όσο έζησαν».

«Εσύ είσαι ευτυχισμένος τώρα, Γήινε;»

«Ναι!» αποκρίθηκε πνιχτά. «Ναι!»

Η φωνή του ήταν σχεδόν άναρθρη τώρα. Με το κορμί του να στριφογυρίζει και να συσπάται πάνω στις προβιές, βυθισμένος στις πιο υπέροχες και ανίερες ηδονές που δεν είχε τολμήσει να ονειρευτεί ποτέ, ο Μπερκ Γουίντερς ήταν ευτυχισμένος. Η φωτιά του Σάνγκα τον έλουζε από ψηλά, λιώνοντας κι εξαφανίζοντάς τον ώσπου δεν απόμεινε τίποτα παρά ανόθευτη απόλαυση.

Το γέλιο του Κορ Χαλ αντήχησε ξανά.

Από κει και μετά ο Γουίντερς δεν ήταν σίγουρος για τίποτα. Το μυαλό του παράπαιε και υπήρχαν περίοδοι σκοταδιού. Κάθε φορά που ανακτούσε τις αισθήσεις του ένιωθε μονάχα ένα συναίσθημα ανέκφραστης *παραξενιάς*. Αλλά ποτέ δεν έπαψε να κουβαλά μια θύμηση μαζί του, τουλάχιστον ώς τα μισά εκείνου του απόκοσμου δρόμου που βάδιζε τώρα.

Στη διάρκεια μιας περιόδου διαύγειας, που κράτη-

σε μονάχα ένα δυο λεπτά, του φάνηκε ότι μια από τις πέτρες του τοίχου είχε τραβηχτεί στο πλάι για ν' αποκαλύψει μια οθόνη και ότι ένα πρόσωπο τον παρακολουθούσε από μέσα, εκεί που ήταν ξαπλωμένος και γυμνός αφήνοντας να τον λούζει η υπέροχη φλόγα.

Ήταν ένα γυναικείο πρόσωπο. Πρόσωπο Αρειανής, αριστοκρατικό, με δυνατή αλλά λεπτή κατατομή, αγέρωχα φρύδια και κόκκινα χείλη που θα ήταν σαν πικρόγλυκο φρούτο στο φιλί. Τα μάτια της ήταν χρυσαφένια σαν τη φωτιά, και το ίδιο καυτά, περήφανα και περιφρονητικά.

Θα πρέπει να υπήρχε μικρόφωνο στον τοίχο, γιατί η γυναίκα μίλησε κι αυτός άκουσε τη φωνή της, γεμάτη από γλυκιά, ανελέητη μαγεία. Τον φώναξε με το όνομά του. Ο Γουίντερς δεν μπορούσε να σηκωθεί, αλλά κατάφερε να συρθεί προς το μέρος της. Στο κλονισμένο μυαλό του η μορφή της ήταν κι αυτή μέρος της απόκοσμης δύναμης που έπαιζε μαζί του. Ολέθρια και σαγηνευτική, ακατανίκητη σαν το θάνατο.

Για τα ξένα μάτια του δεν ήταν όμορφη σαν την Τζιλ, αλλά είχε μια δύναμη μέσα της. Και το κόκκινο στόμα της τον σάρκαζε, και η καμπύλη των γυμνών ώμων της τον έκανε τρελό.

«Είσαι δυνατός», του είπε. «Θα ζήσεις ώς το τέλος. Κι αυτό είναι καλό, Μπερκ Γουίντερς».

Ο Γουίντερς προσπάθησε να μιλήσει, αλλά τα χείλη του δεν μπορούσαν πια ν' αρθρώσουν λέξη.

Η γυναίκα χαμογέλασε. «Με προκάλεσες, Γήινε· το ξέρω. Προκάλεσες το Σάνγκα. Είσαι παλικάρι και μ' αρέσουν οι γενναίοι άντρες. Είσαι και βλάκας, αλλά μ' αρέσουν κι οι βλάκες γιατί μου προσφέρουν διασκέδαση. Περιμένω ανυπόμονα, Γήινε, να έρθει η στιγμή που θα φτάσεις στο τέρμα της αναζήτησής σου!»

Ο Γουίντερς προσπάθησε πάλι να μιλήσει, αλλά

δεν τα κατάφερε και μετά τον τύλιξε πάλι η νύχτα και η σιωπή. Μαζί του στο σκοτάδι πήρε και τον απόηχο του κοροϊδευτικού γέλιου της.

Δε σκεφτόταν πια τον εαυτό του σαν κυβερνήτη Μπερκ Γουίντερς, αλλά μονάχα με το μικρό του όνομα, Μπερκ. Οι πέτρες πάνω στις οποίες ήταν ξαπλωμένος ήταν κρύες και σκληρές. Το σκοτάδι ήταν πίσσα, αλλά τα μάτια και τ' αφτιά του είχαν αποκτήσει εξαιρετική ευαισθησία. Μπορούσε να καταλάβει από τον ήχο της ανάσας του ότι βρισκόταν σε περιορισμένο χώρο, κι αυτό δεν του άρεσε.

Ένα σιγανό γρύλισμα βγήκε από το λαρύγγι του. Οι τρίχες στο σβέρκο του ανασηκώθηκαν αγριεμένα. Προσπάθησε να θυμηθεί πώς είχε βρεθεί εκεί. Κάτι είχε συμβεί, κάτι που είχε σχέση με φωτιά, αλλά δεν ήξερε τι και πώς.

Ήξερε μονάχα ένα πράγμα. Έψαχνε να βρει κάτι. Αυτό το κάτι είχε χαθεί και το ήθελε πίσω. Δεν μπορούσε να θυμηθεί τι ήταν ακριβώς αυτό που γύρευε, αλλά η ανάγκη του να το ξαναβρεί ήταν πιο δυνατή από το καθετί, εκτός ίσως από τον ίδιο το θάνατο.

Σηκώθηκε και άρχισε να εξερευνά τη φυλακή του. Σχεδόν αμέσως βρήκε ένα άνοιγμα. Μια επιφυλακτική έρευνα του έδειξε ότι υπήρχε ένας διάδρομος πιο πέρα. Δεν μπορούσε να διακρίνει τίποτα, αλλά ο αέρας που φυσούσε προς το μέρος του ήταν φορτωμένος με παράξενες μυρωδιές. Το ένστικτο τον προειδοποιούσε ότι ήταν παγίδα. Συσπειρώθηκε αποφασιστικά, με τα χέρια του ν' ανοιγοκλείνουν από τη λαχτάρα τους να σφίξουν ένα όπλο. Αλλά όπλο δεν υπήρχε πουθενά. Τελικά άρχισε να προχωρεί στο διάδρομο με εντελώς αθόρυβες κινήσεις.

Προχώρησε κάμποση απόσταση έτσι, με τους ώ-

μους του να αγγίζουν τις πέτρες των τοίχων δεξιά κι αριστερά. Ύστερα είδε ένα φως μπροστά, μια τρεμουλιαστή κόκκινη ανταύγεια, και στα ρουθούνια του έφτασε η μυρωδιά καπνού και ανθρώπων.

Αργά, πολύ αργά, το πλάσμα που λεγόταν Μπερκ προχώρησε με γατίσιο βήμα προς το φως.

Είχε φτάσει κοντά στο τέρμα του τούνελ, όταν μια καγκελόφραχτη πόρτα έπεσε με ξαφνικό πάταγο πίσω του. Τώρα ήταν υποχρεωμένος να κάνει μονάχα μπροστά.

Η δυνατή λάμψη από τους πυρσούς του θάμπωσε για μια στιγμή τα μάτια, ενώ στ' αφτιά του έφτασε η εκκωφαντική οχλοβοή από τα ουρλιαχτά μιας ξέφρενης αγέλης. Στεκόταν μόνος σε μια μεγάλη εξέδρα, την παλιά εξέδρα των σκλάβων της Βαλκίς, αλλά δεν το 'ξερε. Τα μάτια ενός πλήθους Αρειανών καρφώθηκαν πάνω του, σαρκάζοντας τον Γήινο που είχε δοκιμάσει το απαγορευμένο φρούτο το οποίο ακόμη και οι άψυχοι κάτοικοι των Χαμηλών Καναλιών δεν αποτολμούσαν ν' αγγίξουν.

Το πλάσμα που λεγόταν Μπερκ ήταν ακόμη άνθρωπος, αλλά άνθρωπος που βρισκόταν ήδη κάτω από τη σκιά του πιθήκου. Στη διάρκεια των ωρών που είχε αφεθεί να τον λούζει το φως του Σάνγκα, είχε αλλάξει και σωματικά. Κόκαλα και σάρκα είχαν αλλάξει αισθητά, υπακούοντας στις εντολές ενεργοποιημένων αδένων και την επιτάχυνση του μεταβολισμού.

Ήδη μεγαλόσωμος και γεροδεμένος άντρας, οι μυώνες του είχαν φουσκώσει και σκληρύνει αποκτώντας θηριώδεις διαστάσεις. Το σαγόνι και τα οσφυϊκά τόξα του είχαν πεταχτεί μπροστά. Πυκνό τρίχωμα σκέπαζε τα στήθη και τα μέλη του, και σχημάτιζε κάτι σαν μικρή χαίτη στο σβέρκο του. Τα βαθουλωτά μάτια του είχαν μια σκληρή λάμψη πανουργίας. Διέθεταν τη

νοημοσύνη ενός πρωτόγονου μυαλού που ήξερε να μιλάει, ν' ανάβει φωτιά και να φτιάχνει όπλα, αλλά τίποτα περισσότερο.

Στέκοντας σε μισόσκυφτη στάση, κοίταξε με άγριο βλέμμα το πλήθος. Δεν ήξερε ποιοι ήταν αυτοί οι άνθρωποι, αλλά τους μισούσε. Ανήκαν σε κάποια ξένη φυλή, και η ίδια η μυρωδιά τους του ήταν άγνωστη. Τον μισούσαν κι αυτοί. Η εχθρότητά τους πλανιόταν στην ατμόσφαιρα.

Το βλέμμα του έπεσε σ' έναν άντρα που βγήκε με ανάλαφρο και περήφανο βήμα στον άδειο χώρο. Δε θυμόταν ότι τ' όνομά του ήταν Κορ Χαλ. Δεν πρόσεξε ότι αυτός ο Κορ Χαλ είχε πετάξει από πάνω του τον άσπρο χιτώνα των Εμπορικών Πόλεων, για να φορέσει την κοντή φουστίτσα κιλτ και τη φαρδιά ζώνη των Χαμηλών Καναλιών. Ούτε του έκανε εντύπωση ότι ο άλλος είχε κρεμάσει στα τρυπημένα αφτιά του τα σκουλαρίκια του Μπαρρακές και έδειχνε τώρα το γνήσιο εαυτό του — ένα άρπαγα ληστή, γέννημα θρέμα μιας ράτσας ληστών με τόσο παλιό πολιτισμό που δεν είχαν δυσκολευτεί καν να τον ξεχάσουν.

Το μόνο που ήξερε ο Μπερκ ήταν ότι τούτος ο άνθρωπος ήταν ο προσωπικός εχθρός του.

«Ιδού ο κυβερνήτης Μπερκ Γουίντερς!» φώναξε ο Κορ Χαλ προς το πλήθος. «Ένας εκπρόσωπος της γήινης φυλής — των κυρίαρχων του διαστήματος, των κατασκευαστών των Εμπορικών Πόλεων, των ειδικών στην απληστία και τη διαρπαγή».

Η φωνή του αντιλάλησε σ' όλη τη γεμάτη κόσμο πλατεία, αν και δε φώναζε δυνατά. Ο Μπερκ τον παρακολουθούσε, με τα μάτια του σαν μικρές κόκκινες σπίθες στο φως των πυρσών. Το κορμί του λικνιζόταν ελαφρά στα πόδια του, με τα χέρια του κρεμασμένα χαλαρά λαχταρώντας να σφιχτούν σε κάτι. Δεν

καταλάβαινε τα λόγια του άλλου, αλλά ένιωθε ότι ήταν απειλητικά και προσβλητικά.

«Κοιτάξτε τον, ω πολίτες της Βαλκίς!» φώναξε πάλι ο Κορ Χαλ. «Αυτός είναι ο αφέντης μας τώρα. Η κυβέρνησή του εξουσιάζει τις πόλεις-κράτη του Άρη. Απογυμνωθήκαμε από κάθε περηφάνια, ο πλούτος μας χάθηκε. Τι μας απόμεινε, ω παιδιά ενός ετοιμοθάνατου κόσμου;»

Η απάντηση που αντιλάλησε από τους τοίχους της Βαλκίς ήταν σιγανή και δίχως λόγια, κάτι σαν την πρώτη συγχορδία ενός ύμνου γραμμένου στην κόλαση.

Κάποιος πέταξε μια πέτρα.

Μ' ένα αβίαστο σάλτο ο Μπερκ πήδησε από την εξέδρα των σκλάβων και άρχισε να τρέχει στην πλατεία, γραμμή για το λαιμό του Κορ Χαλ.

Ένα γέλιο σηκώθηκε από το πλήθος, μια ευθυμία που είχε κάτι από τη σκέτη θηριωδία ενός γατίσιου ουρλιαχτού. Σαν ένα λυγερό πλάσμα, το πλήθος κινήθηκε. Το φως των πυρσών έλαμψε σε λεπίδες μαχαιριών και σε κοσμήματα, σε μάτια σαν αστραφτερά σμαράγδια και τοπάζια, σε μικρές μελωδικές καμπανίτσες και σε αιχμές από φοβερές σιδερένιες γροθιές. Μακριές γλώσσες από μαστίγια τινάζονταν σφυρίζοντας φιδίσια και κάνοντας στράκες.

Ο Κορ Χαλ περίμενε τον Μπερκ να πλησιάσει. Ύστερα έσκυψε και στριφογύρισε το κορμί σε μια χαριτωμένη κίνηση του αρειανού *σαβάτ*. Το πόδι του πέτυχε τον Μπερκ κάτω από το σαγόνι και τον έστειλε να κυλιστεί πίσω.

Καθώς ο Μπερκ κουτρουβαλούσε μισοαναίσθητος από το χτύπημα, ο Κορ Χαλ άρπαξε ένα μαστίγιο από το χέρι κάποιου.

«Έτσι μπράβο, Γήινε!» φώναξε. «Άρχισε τώρα να

σέρνεσαι σαν σκουλήκι! Κάτω με την κοιλιά, και γλείψε τις πέτρες που βρίσκονταν εδώ πριν ακόμη μάθουν να περπατούν οι πίθηκοι της Γης!»

Το μακρύ μαστίγιο σφύριξε σαν φίδι και δάγκωσε, σημαδεύοντας το τριχωτό κορμί του με κόκκινες αυλακιές. *«Κεντρίστε τον!»* ούρλιαξε τραχιά ο όχλος. *«Κεντρίστε τον να συρθεί μπροστά μας το κτήνος του Σάνγκα, όπως οι παλιοί εισβολείς σέρνονταν αποκτηνωμένοι μπροστά στους προγόνους μας!»*

Και άρχισαν να τον κεντρίζουν και να τον οδηγούν, με μαστίγια και μαχαίρια και μυτερά ραβδιά, μέσα από τους δρόμους της Βαλκίς και κάτω από τα γοργόφτερα φεγγάρια του Άρη. Με χλευασμούς και κοροϊδίες, τον κέντριζαν σαν το ζώο να προχωρήσει.

Τους πολεμούσε. Τρελός από μανία, τους πολεμούσε, αλλά δεν μπορούσε να τους αγγίξει, να έρθει στα χέρια μαζί τους. Όταν έκανε να τους ριχτεί, εκείνοι χάνονταν από μπροστά του, και προς όποια μεριά κι αν γύριζε συναντούσε το μαστίγιο, τη λεπίδα ή την έντεχνη κλοτσιά του *σαβάτ*. Το αίμα έτρεχε, αλλά ήταν όλο δικό του, ενώ σ' όλο το δρόμο τον κυνηγούσε το διαπεραστικό, κοροϊδευτικό γέλιο των γυναικών.

Λαχταρούσε να σκοτώσει. Η μανία του φόνου κόχλαζε πιο κόκκινη και πιο καυτή κι από το αίμα στις φλέβες του. Αλλά κλονιζόταν από τον πόνο των χτυπημάτων που έπεφταν βροχή, και τα πάντα ήταν μια θολή εικόνα γύρω του. Κάθε φορά που τα δάχτυλά του γαντζώνονταν σε σάρκα να την κομματιάσει, ένιωθε άλλους να κομματιάζουν τη δική του, να τον σπρώχνουν πίσω και να τον σέρνουν στο χώμα με τα μαστίγια που τυλίγονταν γύρω από το λαιμό του.

Τελικά δεν απόμεινε μέσα του παρά μονάχα ο φόβος και η λαχτάρα να ξεφύγει από κει.

Τον άφησαν να τρέξει. Στους ερειπωμένους δρόμους της Βαλκίς, πάνω κάτω στα φιδογυριστά στενοσόκακα που βρομούσαν από την μπόχα αρχαίων εγκλημάτων, τον άφησαν να τρέξει. Αλλά όχι και να ξεφύγει. Του έκλειναν το δρόμο κάθε φορά που πήγαινε προς το κανάλι και την ελευθερία των ξεραμένων βυθών πιο πέρα. Ξανά και ξανά καθοδηγούσαν εκεί που ήθελαν το λαχανιασμένο, εξαντλημένο πλάσμα που κάποτε ήταν ο Μπερκ Γουίντερς, κυβερνήτης του *Σταρφλάιτ*, σπρώχνοντάς το ολοένα και πιο ψηλά στην πλαγιά.

Οι κινήσεις του Μπερκ ήταν αργές τώρα. Γρύλιζε δείχνοντας τα δόντια του, και το κεφάλι του γύριζε τυφλά δεξιά κι αριστερά σε μια αξιολύπητη προσπάθεια ν' αψηφίσει τους βασανιστές του. Το αίμα του έσταζε καυτό στις πέτρες. Και ούτε στιγμή τα αυθάδικα μαστίγια δεν έπαψαν να τον κεντρίζουν να προχωρήσει.

Ανέβαινε και ανέβαινε... Άφησε πίσω του τις μεγάλες επιβλητικές προβλήτες με τις δέστρες και τ' απομεινάρια από αγκυροβολημένα πλοία ακόμη πάνω τους. Η σκόνη της ίδιας τους της σαπίλας έγλειφε σε ξερά κυματάκια σκόνης τις βάσεις τους. Είχαν φτάσει κιόλας τέσσερα επίπεδα πάνω από το κανάλι. Τέσσερα λιμάνια, τέσσερις πόλεις, τέσσερις εποχές είχαν αφήσει εκεί τις μισοσβημένες υπογραφές τους στην πέτρα. Ακόμη κι ο πιθηκάνθρωπος Μπερκ ένιωσε δέος και τρόμο από την πνιγηρή αίσθηση της αρχαιότητάς τους.

Δεν υπήρχε ζωή εδώ. Η ζωή είχε χαθεί προ πολλού, ακόμη και από το χαμηλότερο επίπεδο. Ο άνεμος είχε καταφάει και γυαλίσει τα άδεια σπίτια, λειαίνοντας και δίνοντας μια στρογγυλάδα στις γωνιές, τρώγοντας πόρτες και παράθυρα, ώσπου κάθε ίχνος της παρουσίας του ανθρώπου είχε σχεδόν χαθεί. Μονάχα

παράξενες σιλουέτες είχαν απομείνει πια, που λες κι ο άνεμος τις είχε σκαλίσει μονάχος του σμιλεύοντας τις μικρές βουνοκορφές.

Οι κάτοικοι της Βαλκίς ήταν σιωπηλοί τώρα. Συνέχιζαν να οδηγούν το ανθρώπινο ζώο μπροστά, και το μίσος δεν είχε καταλαγιάσει στην ψυχή τους· απεναντίας, είχε πιότερο θεριέψει.

Περπατούσαν τώρα πάνω στα ίδια τα κόκαλα του κόσμου τους, ενώ η Γη ήταν ακόμη ένας πράσινος κόσμος, γεμάτος νιότη και πλούτη. Εδώ οι Αρειανοί περνούσαν από τη μαρμαρένια προκυμαία όπου κάποτε οι βασιλιάδες της Βαλκίς έδεναν τις γαλέρες τους, και τώρα αυτό το ίδιο το μάρμαρο ήταν θρυμματισμένο κάτω από τη φτέρνα του χρόνου.

Ψηλά από το κορφοβούνι που δέσποζε της αρχαιότερης πόλης, το παλάτι των βασιλιάδων κοίταζε κάτω στο μαστίγωμα του παρείσακτου. Και σ' ολάκερη τη Βαλκίς δεν ακούγονταν τώρα παρά μονάχα οι ψίθυροι από τα καμπανάκια, σαν στεναγμός ανέμου από κάποιον άλλο κόσμο, καθώς οι γυναίκες έτρεχαν ξυπόλητες στην παχιά σκόνη.

Ο Μπερκ σκαρφάλωνε πιθηκίσια στην ιστορία του Άρη. Η κοιλιά του ήταν παγωμένη από τον τρόμο αυτών των σκοτεινών τόπων που δε μύριζαν τίποτα πια, ούτε καν θάνατο.

Πέρασε από μια τοποθεσία όπου τα σπίτια είχαν κτιστεί μέσα στην καμπύλη ενός κοραλλιογενούς υφάλου. Τα πόδια του τον ανέβασαν στον ύφαλο και αντίκρισε να ορθώνεται από πάνω του μια απότομη βραχοπλαγιά όπου έχασκαν τρύπες φτιαγμένες από τη θάλασσα. Σκαρφάλωσε κι αυτό το βράχο, δίχως ούτε να ξέρει ούτε να νοιάζεται τι ήταν.

Στο πλάτωμα πιο ψηλά άφησε πίσω του τις ερειπωμένες προβλήτες που κάποτε πρόσφεραν ασφαλές

αγκυροβόλιο στον κόλπο, κι εκεί κοντοστάθηκε να κοιτάξει κάτω.

Εξακολουθούσαν να τον καταδιώκουν. Τα πνευμόνια του πάσχιζαν να ρουφήξουν αέρα και τα μάτια του πρόδιναν την απόγνωσή του. Συνέχισε την τρεχάλα του στ' ανηφορικά στενοσόκακα όπου το λιθόστρωτο ήταν σπασμένο και τα σπίτια ήταν άμορφοι σωροί από χαλάσματα. Τα χέρια και τα πόδια του άφηναν ματωμένα χνάρια κάθε φορά που άγγιζαν κάτι.

Κάποια στιγμή έφτασε επιτέλους στο φρύδι της πλαγιάς.

Ο πελώριος όγκος του παλατιού δέσποζε από πάνω του στο φόντο του ουρανού. Κάποιο πρωτόγονο ένστικτο τον προειδοποίησε ότι στο κτήριο παραμόνευε ο κίνδυνος. Άρχισε να τρέχει παράλληλα στον ψηλό μαρμαρένιο τοίχο που το περιέβαλλε, όταν τ' ανοιχτά ρουθούνια του έπιασαν ξαφνικά τη μυρωδιά του νερού.

Η γλώσσα του ήταν πρησμένη στο κατάξερο στόμα του, και το λαρύγγι του ήταν πνιγμένο στη σκόνη. Με το αρμυρό αίμα να τρέχει από τις πληγές του και το κορμί του να φλέγεται στον πυρετό, η δίψα του ήταν πια τόσο αβάσταχτη που ξέχασε τους εχθρούς του και την άγνωστη απειλή πίσω από τον περίβολο. Τάχυνε πάλι το κουρασμένο βήμα του και ακολούθησε το φρύδι του γκρεμού ώσπου έφτασε σε μια μεγάλη πύλη. Την πέρασε δίχως να κοντοσταθεί κι αμέσως ένιωσε χλόη κάτω από τα πόδια του, απαλή και δροσερή. Ολόγυρά του φύτρωναν θάμνοι και λουλούδια, χλωμά στο φεγγαρόφωτο, που πλημμύριζαν την ατμόσφαιρα μ' ένα βαρύ μεθυστικό άρωμα. Δέντρα ύψωναν τα σκοτεινά κλαριά τους στον ουρανό.

Η πύλη έκλεισε αθόρυβα πίσω του. Ο Μπερκ ούτε που το πρόσεξε. Έτρεξε κάτω σ' ένα χορταριασμένο

μονοπάτι, πλαισιωμένο από δέντρα κλαδεμένα σε απίστευτα σχήματα, οδηγημένος από τη μυρωδιά του νερού. Εδώ κι εκεί άστραφταν και λαμπύριζαν παράξενα αγάλματα σμιλεμένα από μάρμαρο και ημιπολύτιμες πέτρες. Το δέρμα του Μπερκ μυρμήγκιαζε με το προαίσθημα του κινδύνου, αλλά ήταν πολύ εξαντλημένος και ξετρελαμένος από τη δίψα για να νοιαστεί.

Το μονοπάτι τέλειωσε. Πιο πέρα απλωνόταν ένας ανοιχτός χώρος, και στο κέντρο του υπήρχε μια μεγαλούτσικη τεχνητή λιμνούλα, όλο ανάγλυφα και σκαλίσματα. Το νερό μέσα φάνταζε σαν λειασμένος μαύρος γαγάτης.

Τίποτα δε σάλευε στον ανοιχτό χώρο. Μια πτέρυγα του παλατιού ορθωνόταν σκοτεινή πέρα από τη λιμνούλα σαν μαύρος τοίχος. Δε φαινόταν να ζει τίποτα εκεί, αλλά τα τεντωμένα νεύρα του Μπερκ είχαν άλλη γνώμη. Στη σκιά των δέντρων κοντοστάθηκε για ν' αφουγκραστεί και να οσμιστεί τον αέρα.

Τίποτα. Μονάχα σκοτάδι και σιωπή. Ο Μπερκ κοίταξε στο λαχταριστό νερό. Του αιχμαλώτιζε όλες τις αισθήσεις. Άρχισε ξαφνικά να τρέχει προς τα κει.

Έπεσε μπρούμυτα στις πλάκες από τυρκουάζ που έντυναν το χείλος και έχωσε το κεφάλι του στο παγωμένο νερό για να πιει. Όταν έσβησε τη δίψα του έμεινε ξαπλωμένος εκεί, βαριανασαίνοντας και ολότελα εξαντλημένος.

Νεκρική σιγαλιά επικρατούσε ακόμη παντού.

Ύστερα, εντελώς ξαφνικά, ένα μακρόσυρτο ουρλιαχτό έσκισε τη νύχτα, φτάνοντας από κάπου πέρα από την πτέρυγα του παλατιού. Ο Μπερκ κοκάλωσε. Αμέσως σηκώθηκε στις παλάμες και τα γόνατα, με όλες τις τρίχες του κορμιού του ανορθωμένες από τρόμο.

Ένα παράξενο φιδίσιο, συριχτό στρίγκλισμα απάντησε στο ουρλιαχτό.

Τώρα που είχε σβήσει τη δίψα του, πρόσεξε ότι το νυχτερινό αεράκι έφερνε μαζί του κάμποσες μυρωδιές. Ήταν πάρα πολλές και ανάκατες για να τις ξεχωρίσει, με μόνη εξαίρεση μια έντονη μπόχα μόσχου που έκανε τη σάρκα του ν' ανατριχιάσει με μια ενστικτώδη απέχθεια. Δεν ήξερε τι σόι πλάσμα έβγαζε μια τέτοια μπόχα, αλλά η σκέψη του τον γέμιζε φρίκη, γιατί ήταν κάτι που *σχεδόν το ήξερε*... και δεν ήθελε να το ξέρει.

Το μόνο που ήθελε ήταν να ξεφύγει από τούτο το μέρος, έναν τόπο γεμάτο μυστική ζωή, κρυφές απειλές και σιωπή.

Άρχισε να κινείται προς τα δέντρα, ακολουθώντας αντίστροφα το δρόμο που τον είχε φέρει εδώ. Πήγαινε αργά, γιατί ήταν γεμάτος πληγές κι ένιωθε πολύ αδύναμος. Και τότε, εντελώς ξαφνικά, την είδε.

Είχε ξεπροβάλει αθόρυβα στο ξέφωτο, βγαίνοντας πίσω από κάτι πελώριους ανθισμένους θάμνους. Στάθηκε όχι πολύ μακριά του, στο αεικίνητο φως των μικρών γοργόφτερων φεγγαριών, κοιτάζοντάς τον σιωπηλή. Τα μαλλιά που χύνονταν στη ράχη της και η λάμψη που έντυνε το κορμί της είχαν το ασημένιο χρώμα του φεγγαρόφωτου.

Ο Μπερκ σταμάτησε. Ένα τρέμουλο διέτρεξε το κορμί του. Όλη εκείνη η αίσθηση της απώλειας και η απελπισμένη αναζήτηση ξύπνησαν πάλι μέσα του, και μαζί τους ξύπνησε και μια λαχτάρα να πλησιάσει εκείνη τη λεπτόκορμη θηλυκιά.

Ένα όνομα ξέφυγε από τα χείλη του, έχοντας ξεπηδήσει από κάποια ξεχασμένη γωνιά της ψυχής του. «Τζιλ;»

Η θηλυκιά σκίρτησε. Ο Μπερκ φοβήθηκε ότι ήταν έτοιμη να τρέξει να φύγει, και της φώναξε πάλι,

«Τζιλ!» Ύστερα, βήμα βήμα, διστακτικά, η θηλυκιά τον ζύγωσε, όμορφη σαν ελαφίνα στην πηγή.

Κάποιος ερωτηματικός ήχος βγήκε από τα χείλη της, κι εκείνος της απάντησε «Μπερκ». Η θηλυκιά στάθηκε ασάλευτη για μια στιγμή, επαναλαμβάνοντας τη λέξη. Ύστερα τραύλισε κάτι και άρχισε να τρέχει προς το μέρος του, κάτι που τον γέμισε χαρά. Γέλασε και φώναξε τ' όνομά της, ξανά και ξανά, ενώ δάκρυα φάνηκαν στα μάτια του. Τα χέρια του απλώθηκαν προς το μέρος της.

Ένα ακόντιο έλαμψε ξαφνικά στον αέρα και καρφώθηκε στο χώμα ανάμεσά τους.

Η θηλυκιά έβγαλε μια κραυγή προειδοποίησης και έτρεξε να χαθεί πάλι ανάμεσα στους θάμνους. Ο Μπερκ έκανε να την ακολουθήσει, αλλά τα γόνατά του λύγισαν. Γύρισε δείχνοντας τα δόντια του και γρυλίζοντας.

Ψηλοί Κεσίτες φρουροί με περίλαμπρες στολές είχαν ξεπροβάλει από τα δέντρα και ξανοίγονταν σε κύκλο πίσω του. Κρατούσαν κοντάρια και ένα δίχτυ από χοντρά σκοινιά. Μια στιγμή αργότερα τον είχαν περικυκλώσει. Οι αιχμές των κονταριών τον ανάγκασαν να κάνει πίσω μέχρι που το δίχτυ τον τύλιξε, και γκρεμίστηκε στο χώμα ανίκανος ν' αντιδράσει.

Καθώς τον κουβαλούσαν μακριά από κει, δυο ήχοι έφτασαν ώς τ' αφτιά του Μπερκ: η θρηνητική κραυγή της ασημένιας θηλυκιάς και, από κάπου κοντά, το κοροϊδευτικό γέλιο μιας γυναίκας.

Είχε ακούσει και άλλοτε το γέλιο αυτό. Δεν μπορούσε να θυμηθεί πού και πώς, αλλά το άκουσμά του τον γέμισε τόση μανία που κάποιος τελικά τον κοπάνισε στο κεφάλι με το ξύλο ενός κονταριού για να τον κάνει να ησυχάσει.

3

Όταν συνήλθε, ήταν πάλι ο κυβερνήτης Μπερκ Γουίντερς, ο παλιός του εαυτός. Βρισκόταν σ' ένα δωμάτιο της Βαλκίς σχεδόν όμοιο με το προηγούμενο, μονάχα που οι τοίχοι εδώ ήταν από σκουροπράσινο βράχο και δεν υπήρχε πρίσμα στην οροφή.

Ο Γουίντερς δε θυμόταν το παραμικρό απ' όσα είχαν συμβεί αφότου άφησε το άλλο δωμάτιο, αλλά καταλάβαινε ότι είχε περάσει από κάποιο ισχυρό ψυχικό σοκ. Το όνομα της Τζιλ ήταν πρώτο πρώτο στη συνείδησή του, και άρχισε να τρέμει με μια βαθιά αναταραχή.

Στάθηκε στα πόδια του και τότε κατάλαβε ότι ήταν αλυσοδεμένος. Οι αλυσίδες ξεκινούσαν από χαλκάδες στους καρπούς και τους αστραγάλους του και περνούσαν από τους κρίκους μια μετάλλινης ζώνης γύρω από τη μέση του. Αυτές ήταν και το μόνο ρούχο του. Πρόσεξε ακόμη ότι το κορμί του ήταν γεμάτο σημάδια από φρεσκοκλεισμένες πληγές.

Η βαριά πόρτα άνοιξε μπροστά του πάνω που ήταν έτοιμος ν' αρχίσει να τη χτυπάει με τις γροθιές του. Τέσσερις ψηλοί βάρβαροι ιθαγενείς φρουροί μ' έναν αξιωματικό επικεφαλής στέκονταν εκεί, ντυμένοι με μεγαλόπρεπες στολές όλο πετράδια και σφυρήλατο μέταλλο. Τον έβαλαν στη μέση και με τον αξιωματικό μπροστά, τον οδήγησαν έξω από το κελί. Δε μίλησαν καθόλου στον Γουίντερς, κι εκείνος κατάλαβε ότι θα ήταν μάταιη κάθε προσπάθεια να τους ρωτήσει το παραμικρό.

Δεν είχε ιδέα πού βρισκόταν, ούτε πώς είχε έρθει εδώ. Διατηρούσε μονάχα μια αχνή ανάμνηση πόνου και φυγής που έμοιαζε περισσότερο με όνειρο.

Και κάπου, στη διάρκεια αυτού του ονείρου, είχε

δει την Τζιλ και της είχε μιλήσει! Γι' αυτό ήταν τόσο σίγουρος όσο και για τις αλυσίδες που τον έζωναν τώρα.

Σκόνταψε, γιατί τα μάτια του είχαν θολώσει από δάκρυα. Ώς τη στιγμή εκείνη δεν ήταν σίγουρος για τίποτα. Είχε δει τα συντρίμμια του σκάφους της και, μολονότι δεν το πίστευε, η Τζιλ θα μπορούσε τελικά να είναι στ' αλήθεια νεκρή και χαμένη για πάντα.

Τώρα ήξερε! Ήταν ζωντανή, και αν ήταν μόνος του θα έκλαιγε σαν μωρό παιδί.

Συγκρατήθηκε και σήκωσε τα μάτια να περιεργαστεί το διάδρομο και τις μεγάλες αίθουσες που διέσχιζε με τους φρουρούς του. Από το μέγεθος και το μεγαλείο τους συμπέρανε ότι βρισκόταν σε παλάτι και υπέθεσε ότι θα ήταν εκείνο που είχε δει στον γκρεμό πάνω από τη Βαλκίς. Βεβαιώθηκε γι' αυτό όταν κάποια στιγμή διέκρινε φευγαλέα την πόλη κάτω καθώς περνούσαν μπροστά από ένα άνοιγμα πολεμίστρας.

Το παλάτι ήταν πιο παλιό από καθετί που είχε δει στον Άρη, εκτός ίσως από τα θαμμένα ερείπια της Λακ στις βορινές ερήμους. Αλλά τούτο δω δεν ήταν ερείπιο. Ο χρόνος του είχε χαρίσει μια υποβλητική ομορφιά. Τα σχέδια στα μωσαϊκά πατώματα ήταν μισοσβησμένα, και τα ένθετα πολύτιμα πετράδια φαγωμένα και λεπτά σαν πορσελάνη. Οι τάπητες, συντηρημένοι από τη θαυμαστή αρειανή μέθοδο που είχε ξεχαστεί εδώ και αιώνες, ήταν φθαρμένα και ξεφτισμένα, όπως καθετί στον Άρη. Τα κάποτε ζωηρά τους χρώματα είχαν ξεθωριάσει σε απαλές αποχρώσεις, αποκτώντας έτσι μια ανείπωτα μελαγχολική ομορφιά.

Εδώ κι εκεί στους τοίχους ή τους πανύψηλους θόλους της οροφής υπήρχαν τοιχογραφίες με μεγαλόπρεπες αναπαραστάσεις από σκηνές χαμένων μεγαλείων, ξεθωριασμένες σαν τις θύμησες ενός γέρου.

Οι θάλασσες που απεικονίζονταν εκεί ήταν βαθιές και γαλάζιες, τα καράβια ψηλά κι αγέρωχα, οι πανοπλίες των πολεμιστών άστραφταν από τα πετράδια, και οι αιχμαλωτισμένες βασίλισσες είχαν την ομορφιά των σκούρων μαργαριταριών.

Ήταν μια περήφανη αρχιτεκτονική, που ζευγάρωνε την ομορφιά με τη δύναμη, και υπογράμμιζε εκείνο το παράξενο κράμα κουλτούρας και βαρβαρισμού που χαρακτηρίζει τον Άρη. Ο Γουίντερς αναρωτήθηκε πριν πόσα χρόνια μπορεί τούτες οι πέτρες να είχαν λαξευτεί, και μετά αναλογίστηκε ότι την εποχή που χτίστηκε το παλάτι ο αρειανός πολιτισμός είχε κιόλας καταστραφεί ύστερα από μια σειρά ατομικών πολέμων. Την εποχή εκείνη, οι περήφανοι βασιλιάδες της Βαλκίς ήταν πια μονάχα αρχηγοί ληστρικών φυλών σ' έναν κόσμο που γλιστρούσε γοργά στον κατήφορο προς τη νύχτα.

Έφτασαν τελικά μπροστά σε μεγάλες πόρτες από σφυρήλατο χρυσάφι, διπλάσιες σε ύψος από το ένα κι ογδόντα πέντε του Μπερκ. Οι Κεσίτες φρουροί που τον συνόδευαν τις άνοιξαν διάπλατα, και ο Μπερκ αντίκρισε μπροστά του την αίθουσα του θρόνου.

Οι αχτίδες του ηλιοβασιλέματος έπεφταν λοξά από τα ψηλά, στενά παράθυρα λούζοντας τις κολόνες και το ψηφιδωτό δάπεδο. Το ωχρό φως αστραποβολούσε εδώ κι εκεί σε ασπίδες και όπλα πεθαμένων βασιλιάδων και ζέστανε τις παλιές σημαίες χαρίζοντάς τους μια φευγαλέα ζωή. Το καθετί άλλο στον απέραντο αυτό χώρο ήταν τυλιγμένο σε σκυθρωπό σκοτάδι, γεμάτο ψίθυρους και μικρούς ανεπαίσθητους αντίλαλους.

Μια χρυσαφένια ηλιαχτίδα έπεφτε κατευθείαν πάνω στο θρόνο στην άλλη άκρη της αίθουσας.

Ο ψηλός θρόνος ήταν σκαλισμένος από ένα μονο-

κόμματο όγκο μαύρου βασάλτη, και καθώς ο Γουίντερς τον πλησίαζε, με τις αλυσίδες του να κροταλίζουν δυνατά στη σιωπή, πρόσεξε ότι η πέτρα ήταν ήδη μισοσκαλισμένη από την ίδια τη θάλασσα. Ήταν πολύ φαγωμένη και λειασμένη από το υπομονετικό τρίψιμο των κυμάτων, και στα σημεία που ακουμπούσαν τα χέρια υπήρχαν βαθιά βαθουλώματα. Το ίδιο βαθουλωμένα ήταν και τα βασαλτικά σκαλοπάτια μπροστά.

Μια γριά ήταν καθισμένη στο θρόνο. Ήταν τυλιγμένη μ' ένα μαύρο μανδύα, και τα μαλλιά της, που έφτιαχναν κάτι σαν άσπρο στέμμα στο κεφάλι της, ήταν στολισμένα με κοσμήματα. Κοίταξε το Γήινο με μισότυφλα μάτια και ξαφνικά είπε κάτι στα μελωδικά Άνω Αρειανά, μια γλώσσα τόσο αρχαία για τον Άρη όσο και τα σανσκριτικά για τη Γη. Ο Γουίντερς δεν ήξερε ούτε λέξη, αλλά από τον τόνο και τις εκφράσεις της κατάλαβε ότι είχε να κάνει με τρελή.

Κάποιο άλλο πρόσωπο καθόταν στις πυκνές σκιές στα πόδια της, πέρα από την ηλιαχτίδα, ασαφής για τα μάτια του Γουίντερς. Το μόνο που διέκρινε ήταν μια αόριστη ασπρίλα φιλντισένιας σάρκας, και για κάποιο λόγο τα νεύρα του μυρμήγκιασαν από ένα κακό προαίσθημα.

Καθώς ο Μπερκ πλησίαζε τον ψηλό θρόνο, η γριά σηκώθηκε και τέντωσε το χέρι της προς το μέρος του, σαν μια ρυτιδιασμένη Κασσάνδρα που του έριχνε κατάρες. Οι άγριοι τόνοι της φωνής της σήκωσαν πλήθος από αντίλαλους κάτω από το θόλο, ενώ τα μάτια της άστραφταν από μίσος.

Οι φρουροί τον σκούντησαν στην πλάτη με το πίσω μέρος από τα δόρατα, αναγκάζοντάς τον να πέσει μπρούμυτα στα βασαλτικά σκαλοπάτια. Ένα σιγανό, μελωδικό, κοροϊδευτικό γέλιο ακούστηκε από τις σκιές, και ο Γουίντερς ένιωσε την πίεση ενός μικρού

σανταλοφορεμένου ποδιού στο λαιμό του.

Γνώρισε αμέσως τη φωνή που του είπε, «Σε χαιρετώ, κυβερνήτη Γουίντερς! Ο θρόνος της Βαλκίς σε καλωσορίζει».

Το πόδι σηκώθηκε από το λαιμό του. Ο Γουίντερς στάθηκε πάλι στα πόδια του. Η γριά είχε σωριαστεί πάλι στο θρόνο της. Τώρα έψελνε κάτι που έμοιαζε μ' εκκλησιαστική λιτανεία, και το ανασηκωμένο προς τα πάνω πρόσωπό της είχε μια εκστατική έκφραση.

«Η μητέρα μου επαναλαμβάνει τις τελετές στέψης», είπε από το μισοσκόταδο η γνώριμη φωνή. «Σε λίγο θ' απαιτήσει και το φόρο υποτέλειας από τα Εξωτερικά νησιά και τις παράκτιες φυλές. Ο χρόνος και η πραγματικότητα δεν την απασχολούν, και την ευχαριστεί να παίζει τη βασίλισσα. Έτσι, όπως βλέπεις, εγώ, η Φαντ, κυβερνώ τη Βαλκίς από τη σκιά του θρόνου».

«Κάποτε», παρατήρησε ο Γουίντερς, «θα χρειαστεί να βγεις και στο φως».

«Ασφαλώς».

Ακούστηκε ένα σιγανό, γρήγορο θρόισμα και ύστερα την είδε να στέκεται μπροστά του, εκεί στην ηλιαχτίδα. Τα μαλλιά της είχαν το χρώμα της νύχτας μετά το φεγγαροβασίλεμα, τυλιγμένα μ' έναν πολύπλοκο τρόπο. Ήταν ντυμένη με τον παλιό, αγέρωχο τρόπο των ληστρικών βασίλειων — η μακριά, πλούσια φούστα ήταν σκιστή ώς τη μέση στα πλάγια, έτσι που οι μηροί της αποκαλύπτονταν στην κάθε κίνηση. Στη μέση της είχε ζωσμένη μια πλατιά ζώνη με πετράδια, κι ένα χρυσό περιδέραιο κρεμόταν από το λαιμό της. Τα μικρά, σπητά στήθη της ήταν γυμνά και όμορφα, το κορμί της λυγερό και με γατίσια χάρη.

Το πρόσωπό της ήταν όπως το θυμόταν. Περήφανο και λεπτό, με χρυσαφένια μάτια, και στόμα σαν κόκκι-

νο φρούτο που έσταζε μέλι και φαρμάκι. Υπήρχε μια νωχελική, βελούδινη δύναμη πίσω από την ομορφιά, και την τύλιγε η γοητεία όλων εκείνων των πραγμάτων που είναι ταυτόχρονα όμορφα και θανατερά.

Κοίταξε τον Γουίντερς και χαμογέλασε. «Βλέπω ότι τελικά έφτασες στο τέρμα της αναζήτησής σου».

Εκείνος κοίταξε πικρόχολα τις αλυσίδες και τη γύμνια του. «Περίεργος τρόπος για να το φτάσει καν είς», παρατήρησε. «Και να σκεφτείς ότι ακριβοπλήρωσα τον Κορ Χαλ για τούτη την προνομιακή μεταχείριση». Κοντοστάθηκε και την κοίταξε διαπεραστική. «Η εξουσία σου αναφέρεται και στο Σάνγκα εκτός από τη Βαλκίς; Γιατί στην περίπτωση αυτή δεν είσαι πολύ ευγενική προς τους πελάτες».

«Απεναντίας, κάπταιν Γουίντερς, τους μεταχειρίζομαι πολύ καλά... όπως θα δεις κι ο ίδιος». Τα χρυσαφένια μάτια της τον κοιτούσαν κοροϊδευτικά. «Αλλά δεν ήρθες βέβαια εδώ για ν' απολαύσεις το Σάνγκα' έτσι δεν είναι, κάπταιν Γουίντερς;»

«Για ποιο άλλο λόγο θα είχα έρθει;»

«Για να βρεις την Τζιλ Λέλαντ».

Η απάντηση δεν τον ξάφνιασε ιδιαίτερα. Υποσυνείδητα ήξερε ότι η Αρειανή το γνώριζε. Αλλά κατάφερε να δώσει μια έκφραση έντονης έκπληξης στο πρόσωπό του.

«Μα η Τζιλ Λέλαντ είναι νεκρή».

«Ήταν νεκρή όταν την είδες και της μίλησες στον κήπο;» Η Φαντ γέλασε. «Για τόσο ηλίθιους μας θεωρείς; Όλοι όσοι έρχονται στην Αίθουσα του Σάνγκα στις Εμπορικές Πόλεις ελέγχονται εξονυχιστικά. Υπήρξαμε ιδιαίτερα προσεκτικοί μαζί σου, κάπταιν Γουίντερς, γιατί ψυχολογικά δεν ήσουν ο τύπος που θα τον τραβούσε το Σάνγκα. Οι άνθρωποι σαν κι εσένα

είναι πολύ δυνατοί για να χρειάζονται κάποια τεχνητή φυγή».

Η γυναίκα κοντοστάθηκε για μια στιγμή και συνέχισε:

«Ήξερες, βέβαια, ότι η μνηστή σου είχε αρχίσει το Σάνγκα. Δε σου άρεσε αυτό και προσπάθησες να την κάνεις να σταματήσει. Ο Κορ Χαλ είπε ότι σε μερικές περιπτώσεις είχε φανεί πολύ ταραγμένη με το όλο θέμα. Αλλά η Τζιλ είχε προχωρήσει πολύ για να μπορεί να σταματήσει. Εκλιπαρούσε να της επιτραπεί να δοκιμάσει την πλήρη εμπειρία, το αληθινό Σάνγκα. Η ίδια μας βοήθησε να σκηνοθετήσουμε τον υποτιθέμενο θάνατό της στο βυθό της ξερής θάλασσας. Θα το κάναμε έτσι κι αλλιώς, για τη δική μας προστασία, γιατί η κοπέλα είχε ισχυρούς φίλους και δε σήκωνε ν' αρχίσουν να την αναζητούν. Αλλά ήθελε να πιστέψεις ότι σκοτώθηκε, έτσι ώστε να την ξεχάσεις. Αισθανόταν ότι δεν είχε το δικαίωμα να σε παντρευτεί, ότι θα κατέστρεφε έτσι τη ζωή σου. Δεν το βρίσκεις συγκινητικό, κάπταιν Γουίντερς; Δε σου φέρνει δάκρυα στα μάτια;»

Έφερνε κάτι περισσότερο από δάκρυα στον Γουίντερς. Του έφερνε μια ακατανίκητη διάθεση ν' αρπάξει τούτη την όμορφη διαβόλισσα στα χέρια του, να τη σκίσει στα δυο και να τσαλαπατήσει τα κομμάτια της στο χώμα.

Οι αλυσίδες του έβγαλαν έναν τραχύ μεταλλικό ήχο, και στη στιγμή τα κοντάρια σηκώθηκαν και άγγιξαν τη σάρκα του σ' ένα τσουχτερό, κόκκινο φιλί. Έμεινε εντελώς ασάλευτος και είπε, «Γιατί το 'κανες αυτό; Για τα λεφτά ή από μίσος;»

«Και για τα δυο, Γήινε! Και για κάτι πιο σημαντικό από αυτά». Ένα φευγαλέο χαμόγελο έπαιξε στα χείλη της, «Εξάλλου, δεν έκανα τίποτα στους συμπατριώτες

σου. Έφτιαξα τις Αίθουσες του Σάνγκα, ναι. Αλλά οι άντρες και οι γυναίκες της Γης ξεφτελίζονται σ' αυτές με τη δική τους ελεύθερη βούληση. Πλησίασε εδώ».

Του έγνεψε να την ακολουθήσει ώς το παράθυρο. Καθώς διέσχιζαν την απέραντη αίθουσα, του είπε, «Έχεις δει ένα μέρος του παλατιού. Πρέπει να ξέρεις ότι χάρη στα χρήματα της Γης αναστηλώθηκε και επιδιορθώθηκε το παλάτι των πατέρων μου. Με τα λεφτά των πιθηκογέννητων που θέλουν να ξαναγυρίσουν στη φυσιολογική τους κατάσταση, γιατί ο πολιτισμός που έφτιαξαν είναι πολύ βαρύς για τις ράχες τους. Κοίτα εκεί κάτω. Με τα λεφτά της Γης έγιναν κι αυτά».

Ο Γουίντερς κοίταξε έξω και αντίκρισε ένα θέαμα που είχε σχεδόν χαθεί ολοκληρωτικά από το πρόσωπο του Άρη. Ήταν ένας κήπος, πλημμυρισμένος με ποικίλα και πολύχρωμα λουλούδια, αντάξιος ενός τέτοιου παλατιού. Πλατιές πελούζες με μπρουντζοπράσινη χλόη, καλοσχεδιασμένα παρτέρια, αγάλματα...

Για κάποιο ακαθόριστο λόγο, η θέα του κήπου έκανε μια παγερή ανατριχίλα να διατρέξει τη ραχοκοκαλιά του Μπερκ Γουίντερς.

Αλλά ο ίδιος ο κήπος ήταν μέρος μονάχα των όσων έβλεπε, και μάλιστα μικρό μέρος. Κάτω από το παράθυρο το έδαφος κατηφόριζε ομαλά για να σχηματίσει ένα απέραντο βαθούλωμα λίγες εκατοντάδες μέτρα πιο πέρα. Ήταν ένα αληθινό αμφιθέατρο. Αν και ερειπωμένο, διατηρούσε ακόμη τη μεγαλοπρέπειά του, με τις σειρές από καθίσματα που ανηφόριζαν σαν σκαλοπάτια σκαλισμένα στο βράχο του εσωτερικού τοιχώματος. Ο Μπερκ αναλογίστηκε πώς θα έδειχνε όταν γίνονταν εκεί οι αγώνες στις παλιές μέρες της δόξας του, με γεμάτες όλες εκείνες τις χιλιάδες θέσεις.

Τώρα, στο χώρο της αρένας, υπήρχε ένας ακόμη κήπος. Ήταν γεμάτος άγρια και οργιαστική βλάστη-

ση, κλεισμένος ολόγυρα από τον ψηλό τοίχο που προστάτευε παλιότερα τους ανθρώπους από τα θηρία της αρένας. Υπήρχαν δέντρα εκεί και ξέφωτα, και μπορούσε να διακρίνει παράξενες μορφές να κινούνται στις σκιές. Εξαιτίας της απόστασης και του λοξού φωτισμού του ηλιοβασιλέματος, δεν ήταν δυνατό να ξεχωρίσει τι είδους πλάσματα ήταν, αλλά πάλι ένιωσε να τον διαπερνά μια ανατριχίλα, σαν κρύα ανάσα ενός κακού προαισθήματος.

Στο κέντρο της αρένας υπήρχε μια λίμνη. Δεν ήταν μεγάλη, και μάλλον ούτε πολύ βαθιά, αλλά υπήρχαν πλάσματα που πλατσούριζαν εκεί μέσα. Στ' αφτιά του έφτασε ο απόμακρος αντίλαλος ενός φιδίσιου συριγματος, δυνατού σαν ουρλιαχτό. Ήταν ένας ήχος που είχε ακούσει κι άλλοτε...

Η Φαντ κοίταζε πέρα προς το αμφιθέατρο μ' ένα παράξενο, ανεπαίσθητο χαμόγελο. Ο Γουίντερς είδε ότι υπήρχαν κιόλας θεατές στις χαμηλότερες σειρές των καθισμάτων, και έφταναν συνεχώς κι άλλοι.

«Τι είναι αυτό», τη ρώτησε, «που έχει μεγαλύτερη σημασία από τα λεφτά ή ακόμη κι από το μίσος σου για τους Γήινους;»

Όλη η αρχαία περηφάνια της φυλής και της καταγωγής της άστραψε στα μάτια της καθώς του απαντούσε. Ο σεβασμός του για τη βαθιά της ειλικρίνεια έκανε τον Γουίντερς να ξεχάσει για μια στιγμή την απέχθεια που ένιωθε γι' αυτή.

Η απάντησή της ήταν εξαιρετικά λακωνική. «Ο Άρης».

Η γριά την άκουσε και έσκουξε κάτι από το θρόνο της. Ύστερα έριξε μια άκρη του μαύρου μανδύα της στο πρόσωπό της κι έμεινε πάλι σιωπηλή.

«Ο Άρης», επανέλαβε σιγανά η Φαντ. «Ο κόσμος που δεν εννοεί καν να πεθάνει με τιμή και αξιοπρέ-

πεια, επειδή ήρθαν τα όρνια από τον ουρανό να τσιμπολογήσουν τις σάρκες του και τ' άπληστα ποντίκια να ροκανίσουν ό,τι απόμεινε από τα κόκαλα και την υπερηφάνεια του».

«Δεν καταλαβαίνω», μουρμούρισε ο Γουίντερς. «Τι σχέση έχει ο Άρης με το Σάνγκα;»

«Θα δεις». Η Φαντ του γύρισε ξαφνικά την πλάτη. «Απεύθυνες μια πρόκληση στο Σάγκα, Γήινε, όπως ακριβώς οι συμπατριώτες σου προκάλεσαν τον Άρη. Σε λίγο θα δούμε ποιος είναι ο πιο δυνατός!»

Η γυναίκα έκανε ένα νεύμα στον αξιωματικό της φρουράς, που έκανε μεταβολή κι απομακρύνθηκε. Ύστερα στράφηκε πάλι προς τον Γουίντερς. «Ήθελες την κοπέλα σου πίσω. Ήσουν πρόθυμος να περάσεις ακόμη κι από τη φωτιά του Σάνγκα για χάρη της, όσο απέχθεια κι αν ένιωθες γι' αυτό. Δέχτηκες πρόθυμα να ρισκάρεις την ταυτότητά σου, αψηφώντας τις αλλαγές που μπορεί να σου επέφερε η ακτινοβολία... *αν και ύστερα από διάστημα οι αλλαγές αυτές είναι μόνιμες, Γήινε.* Και όλα αυτά για χάρη της Τζιλ Λέλαντ. Τη θέλεις ακόμη πίσω;»

«Ναι».

«Είσαι σίγουρος γι' αυτό;»

«Ναι».

«Πολύ καλά». Η Φαντ κοίταξε πίσω της και έγνεψε καταφατικά. «Ορίστε, να 'τη».

Για μια ατέλειωτη στιγμή ο Μπερκ Γουίντερς δε γύρισε το κεφάλι.

Η Φαντ στάθηκε λίγο πιο πέρα, παρακολουθώντας τη σκηνή με σκληρό, εύθυμο ενδιαφέρον. Η ράχη του Γουίντερς συσπάστηκε. Γύρισε...

Η Τζιλ στεκόταν εκεί στο λιόφωτο, σαστισμένη, έντρομη, ένα άγριο και υπέροχο πλάσμα από την αυγή

ενός κόσμου. Είχε μια τριχιά περασμένη στο λαιμό της. Οι φρουροί γελούσαν.

Δεν έχει αλλάξει πολύ, σκέφτηκε με απόγνωση ο Γουίντερς. *Γύρισε πίσω στον πρωτογονισμό, αλλά όχι ακόμη στον πίθηκο. Υπάρχει ακόμη ψυχή στα μάτια της, καθώς και μια λάμψη λογικής... Τζιλ, Τζιλ! Πώς μπόρεσες να κάνεις ένα τέτοιο πράγμα;*

Αλλά τώρα καταλάβαινε πώς είχε μπορέσει να το κάνει. Θυμόταν τι άγριους καβγάδες της είχε στήσει για το θέμα του Σάνγκα. Εκείνος το έβρισκε ανόητο και παιδιάστικο πάθος, κάτι που υποτιμούσε τη νοημοσύνη της και την εξεφτέλιζε όπως οποιοδήποτε ναρκωτικό. Αλλά τελικά δεν είχε καταλάβει τότε.

Καταλάβαινε όμως τώρα. Και ένας θανάσιμος φόβος τον πλημμύρισε ξαφνικά, ακριβώς γιατί καταλάβαινε τόσο καλά.

Γιατί κι ο ίδιος ήταν τώρα ένα από τα κτήνη του Σάνγκα. Και κάτω από τη φρίκη του, καθώς κοιτούσε το πλάσμα που ήταν η Τζιλ και ταυτόχρονα δεν ήταν εκείνη, καταλάβαινε ότι κατά κάποιο ανίερο τρόπο την έβρισκε πιο όμορφη και πιο ελκυστική από ποτέ άλλοτε. Γυμνό από τις υποκρισίες και τις προσεκτικά δοσολογημένες ελευθερίες που επιτρέπει η κοινωνία, απαλλαγμένο από κάθε συμβατικότητα, το κορμί της ήταν δυνατό και λυγερό σαν ελαφίνας που έσφυζε από ντελικάτη ζωή...

Χρειάζονται δυο για να κάνεις ζευγάρι. Γυναίκα της αυγής και άντρας της αυγής. Δυνατοί μυώνες και δυνατά πάθη. Το θάρρος που οι πόλεις κλέψαν από μας...

«Μπορεί ακόμη να σωθεί», είπε η Φαντ, «αν βρεις τον τρόπο να το κάνεις». Ύστερα πρόσθεσε διορατικά, «Εκτός κι αν πια *εσύ* χρειάζεσαι κάποιον να σε σώσει, κάπταιν Γουίντερς!»

Ένα ισχυρό κύμα απέχθειας τον συγκλόνισε, αλλά στα μάτια του εξακολούθησε να λάμπει ένα παράξενο φως.

Το ασημένιο κορίτσι ερχόταν προς το μέρος του. Το βλέμμα της ήταν καρφωμένο πάνω του. Ο Γουίντερς το 'βλεπε ότι κάτι την τραβούσε σ' αυτόν και ότι, ταυτόχρονα, για κάποιο λόγο, ένας κόμπος έκλεινε και το δικό του λαιμό, αναγκάζοντάς τον να μένει κι αυτός βουβός.

Ο φρουρός που κρατούσε το σκοινί της το λασκάρισε, αφήνοντάς τη να κινηθεί λεύτερα. Εκείνη πλησίασε τον Γουίντερς, δειλά, όπως θα έκανε ένα ζώο. Ύστερα κοντοστάθηκε και τον κοίταξε στο πρόσωπο. Δάκρυα άρχισαν να μαζεύονται στα μεγάλα, σκοτεινά μάτια της. Ύστερα άφησε ένα πολύ σιγανό λυγμό σαν κλαψούρισμα και έπεσε στα γόνατα μπροστά στα πόδια του.

Η γρια έβγαλε ξαφνικά ένα στριγκό κακάρισμα γέλιου. Τα μάτια της Φαντ λαμποκοπούσαν σαν δυο σταγόνες αναλυτό χρυσάφι.

Ο Γουίντερς έσκυψε και πήρε την Τζιλ στα χέρια του. Τη σήκωσε στα πόδια της και μετά στάθηκε σφίγγοντάς την πάνω του σ' ένα αυθόρμητο ξέσπασμα προστατευτικής, ζηλότυπης αγάπης.

«Έκανες το κέφι σου και είδες όλα όσα ήθελες να δεις», είπε σιγανά ο Γουίντερς στη Φαντ. «Μπορούμε να πηγαίνουμε τώρα;»

Η Φαντ έγνεψε καταφατικά. «Πάρτε τους στον κήπο του Σάνγκα», πρόσταξε, και πρόσθεσε, «Ήρθε σχεδόν η ώρα».

Οι φρουροί τους οδήγησαν, τον Μπερκ Γουίντερς και τη γυναίκα που είχε χάσει και ξαναβρεί, μέσα από τις μεγάλες, γεμάτες αντίλαλους αίθουσες του παλα-

τιού και κάτω στη μεγάλη χορταριασμένη πλαγιά προς το αμφιθέατρο.

Μια καγκελόφραχτη πόρτα από χοντρό μέταλλο έκλεινε το στόμιο ενός τούνελ. Οι φρουροί την ξεκλείδωσαν, έβγαλαν τις αλυσίδες του Γουίντερς και τον έσπρωξαν μαζί με την Τζιλ. Ύστερα κλείδωσαν την πόρτα πίσω τους.

Κρατώντας την Τζιλ σφιχτά από το χέρι, ο Γουίντερς κατηφόρησε το τούνελ μέχρι που βγήκαν τελικά στην αρένα — τον κήπο του Σάνγκα.

Εκεί κοντοστάθηκε ανοιγοκλείνοντας τα μάτια, θαμπωμένος από το ξαφνικό φως. Το χέρι της Τζιλ σφίχτηκε στο δικό του. Το κορμί της τρεμούλιασε με κάτι σαν προσμονή, και το κεφάλι της έγειρε σε μια στάση σαν ν' αφουγκραζόταν.

Δεν του δόθηκε πάνω από μια στιγμή να προσαρμοστεί πριν αντηχήσει το γκονγκ. Οι μελωδικές, ηχηρές νότες του ήταν σαν να καλούσαν κάποιους δαιμονικούς ιερείς στην τέλεση των σκοτεινών μυστηρίων τους. Μονάχα μια στιγμή για να προλάβει δει τα δέντρα και τις άγαρμπες ανθρωποειδείς μορφές που κινούνταν ανάμεσά τους, για να μυρίσει την ταγκή, ζωώδη μπόχα που πλανιόταν στον αέρα και για ν' ακούσει τα πλατσουρίσματα και τα σφυριχτά ουρλιαχτά από τη μεριά της αθέατης λιμνούλας.

Μονάχα μια στιγμή για να γεμίσει με φρίκη κι έναν αφόρητο τρόμο· μονάχα μια στιγμή για ν' αρνηθεί στον εαυτό του την πραγματικότητα τούτου του εφιαλτικού κήπου και να ευχηθεί να ήταν τυφλός και κουφός ή, ακόμη καλύτερα, νεκρός.

Στα καθίσματα πάνω και πίσω από τον προστατευτικό τοίχο, σειρές από πρόσωπα Αρειανών κοίταζαν κάτω. Ανήκαν σε άντρες και γυναίκες που είχαν έρθει να χαζέψουν με τα αστεία καμώματα των ζώων ενός

τσίρκου — αλλά ζώων επικίνδυνων, για τα οποία ένιωθαν προσωπικό μίσος.

Ύστερα το γκονγκ χτύπησε πάλι, και η Τζιλ βιάστηκε να προχωρήσει τραβώντας τον ανυπόμονα από το χέρι. Μια ηλεκτρισμένη σιωπή έπεσε για μια στιγμή σ' όλο τον κήπο και μετά ξέσπασε ένα φοβερό πανδαιμόνιο από μουγκρητά και ουρλιαχτά. Μια οχλοβοή από φωνές που ήταν φριχτά ανθρώπινες και, ακόμη πιο φριχτά, μη ανθρώπινες. Όλες επαναλάμβαναν πάλι και πάλι, «Σάνγκα! Σάνγκα!», και μαζί και η δική της φωνή.

Ο Γουίντερς συνειδητοποίησε απότομα τι εννοούσε η Φαντ μιλώντας γιά τον Άρη. Η Τζιλ τον τραβούσε ξέφρενα μέσα από τα δέντρα και τα χορταριασμένα ξέφωτα, και ο Γουίντερς κατάλαβε ότι τούτος ο κήπος του Σάνγκα ήταν στ' αλήθεια ένα τσίρκο, ένα ζωολογικός κήπος, όπου μπορούσαν οι Αρειανοί να δουν τα ζώα που ήταν οι οικονομικοί κατακτητές του πλανήτη τους. Μια καυτή και αφόρητη ντροπή τον πλημμύρισε. *Ένας πιθηκάνθρωπος, που χοροπηδούσε γυμνός μέσα στα δέντρα, σκλάβος της φωτιάς του Σάνγκα!*

Έβγαλε μια κραυγή στην Τζιλ να σταματήσει!

Εκείνη, αντίθετα, τάχυνε ακόμη περισσότερο το βήμα της, και ο Γουίντερς αναγκάστηκε να κοντράρει, χώνοντας τις φτέρνες του στο χώμα. Η Τζιλ γύρισε προς το μέρος του αγριεμένα και γρύλισε, «Σάνγκα!»

Ένας μεγάλος ανθρωποειδής αρσενικός φάνηκε να τρέχει προς το μέρος τους. Είχε οπισθοδρομήσει στο στάδιο πριν από το λόγο, αλλά εκστατικοί άναρθροι ήχοι έβγαιναν από το λαρύγγι του. Πίσω του έρχονταν κι άλλοι, άντρες, γυναίκες και παιδιά, όλοι στο ίδιο επίπεδο εξέλιξης. Ο Γουίντερς και η ασημένια θηλυκιά που λεγόταν Τζιλ παρασύρθηκαν θέλοντας και μη απ' αυτό το κύμα της αγέλης. Ο Γουίντερς πάλεψε

να ξεφύγει, αλλά στάθηκε αδύνατο. Τα άγρια τριχωτά κορμιά τον έκλειναν από παντού.

Καθώς πλησίαζαν στο κέντρο του κήπου ολοένα και περισσότεροι μαζεύονταν στην αγέλη τους, προφανώς απαντώντας στο κάλεσμα του γκονγκ. Κοιτάζοντάς τους, ο Γουίντερς ένιωσε ν' ανακατεύεται το στομάχι του. Τούτη ήταν μια συνάθροιση δαιμόνων, μια οργιαστική γιορτή τεράτων. Και ο ίδιος ήταν παγιδευμένος ανάμεσά τους, αναπόσπαστα δεμένος μαζί τους στο δρόμο προς τον όλεθρο.

Εκείνοι σαν την Τζιλ, που μονάχα λίγο είχαν οπισθοδρομήσει εξελικτικά, δεν ήταν και τόσο φριχτοί. Ήταν άνθρωποι ακόμη. Ο Γουίντερς ήξερε ότι και ο ίδιος είχε γίνει σαν κι αυτούς, και δεν του προκαλούσαν ιδιαίτερη απέχθεια. Αλλά υπήρχαν κι άλλοι... Άλλοι που είχαν ακολουθήσει αντίστροφα όλα τα στάδια εξέλιξης, πέρα από τον πρωτόγονο, πέρα από τον Νεάντερταλ, πέρα από τον πιθηκάνθρωπο, πέρα από τον ενδιάμεσο χαμένο κρίκο, και είχαν φτάσει πίσω στον κοινό πρόγονο.

Άμορφα, άχαρα, τριχωτά κτήνη με παραμορφωμένα κρανία, μικρά κόκκινα πανούργα μάτια και γυμνωμένα κίτρινα δόντια. Πλάσματα που ούτε καν οι ανθρωπολόγοι δεν είχαν δει ή φανταστεί. Πλάσματα που δεν ήταν ούτε άνθρωποι, ούτε πίθηκοι, ούτε καμιά μορφή ζωής που είχε ταξινομηθεί ποτέ.

Όλα τα σκοτεινά μυστικά της γήινης εξέλιξης ήταν απογυμνωμένα εδώ σε τούτο τον κήπο, για να τα βλέπουν οι Αρειανοί. Έκαναν ακόμη και τον Μπερκ Γουίντερς, τον Γήινο, ν' ανατριχιάζει στη σκέψη ότι πλάσματα σαν κι αυτά ήταν οι πρόγονοί του. Τι σεβασμό να δείξουν οι Αρειανοί για μια φυλή που ήταν ακόμη τόσο κοντά στις αρχές της;

Αλλά του έμελλε να δει περισσότερα, πολύ περισσότερα γι' αυτές τις αρχές...

Το γκονγκ χτύπησε ένα τελευταίο βροντερό κάλεσμα. Το κύμα των καμπουριαστών τριχωτών ώμων, των γερτών κρανίων και των αποτρόπαιων πλασμάτων που έτρεχαν με τα τέσσερα παρέσυρε τον Γουίντερς και την Τζιλ ώς το κεντρικό ξέφωτο. Εκεί ήταν η λίμνη που ο Γουίντερς είχε δει από το παράθυρο του παλατιού. Μια δυνατή μπόχα ζώων γέμιζε τον αέρα. Είχε την ίδια αποκρουστική μυρωδιά ενός κλουβιού φιδιών. Και ο Γουίντερς πρόσεξε ότι τα νερά της λίμνης ήταν αναστατωμένα από τα πλάσματα που ζούσαν σ' αυτή και που τώρα έρχονταν στο κάλεσμα του γκονγκ.

Πίσω στον κοινό πρόγονο και ακόμη πιο πίσω. Πέρα από το στάδιο των θηλαστικών και πίσω στα βράγχια και τα λέπια, στο αυγό που αφηνόταν στη ζεστή λάσπη, στη διχαλωτή γλώσσα και του σούρσιμο με την κοιλιά... πίσω στην ανείπωτα σιχαμερή πρώτη αρχή!

«Σάνγκα! Σάνγκα!» έκανε η Τζιλ βαριανασαίνοντας και κοιτάζοντας ψηλά. Και ο Γουίντερς ένιωσε ένα σκοτάδι να μουδιάζει το μυαλό του. Κάτι κρύο και γλοιώδες σερνόταν ανάμεσα στα πόδια του, και στο άγγιγμά του κλονίστηκε και του ήρθε να ξεράσει. Η επιφάνεια της λίμνης αναδευόταν, αλλ' αυτός δεν τολμούσε να κοιτάξει. Δεν τολμούσε...

Αρπάζοντας σφιχτά την Τζιλ, προσπάθησε ν' ανοίξει δρόμο μέσα από το πλήθος, αλλά ήταν μάταιο. Ήταν αιχμάλωτος, παγιδευμένος.

Κοιτάζοντας ψηλά είδε τα πρίσματα που ήταν τοποθετημένα από πάνω τους, σε μακριά μπράτσα. Τα είδε όταν άρχισαν να λάμπουν με τη φωτιά που θυμόταν τόσο καλά.

Είχε φτάσει στο τέλος πια. Στο τέλος της αναζήτησής του για την Τζιλ Λέλαντ, στο τέλος του καθετί. Η πρώτη θανάσιμα γλυκιά ανατριχίλα της ακτινοβολίας του άγγιξε τη σάρκα. Ένιωσε το ξύπνημα της παράξενης πείνας μέσα του, τη βαθιά λαγνεία, το ανασάλεμα από το ξύπνημα του κτήνους που παραμόνευε τόσο κοντά κάτω από το πετσί του. Σκέφτηκε τη λίμνη και αναρωτήθηκε πώς θα ήταν να λικνίζεται στην υγρή αγκαλιά της, ν' ανασαίνει με τα βράγχια που υπήρχαν κάποτε στο λαιμό του όταν ήταν έμβρυο στη μήτρα της μάνας του.

Γιατί εκεί θα βρεθώ, συλλογίστηκε, Στη λίμνη. Η Τζιλ κι εγώ. Και πέρα από τη λίμνη, τι μας περιμένει; το στάδιο της αμοιβάδας, και μετά... τι;

Το βλέμμα του έπεσε στο βασιλικό θεωρείο, απ' όπου οι βασιλιάδες της Βαλκίς παρακολουθούσαν τους μονομάχους και το αίμα που έτρεχε άφθονο. Τώρα η Φαντ καθόταν εκεί. Οι λεπτοί ώμοι της ήταν ακουμπισμένοι πίσω στην πέτρα και παρακολουθούσε το θέαμα. Παρά την απόσταση, του Γουίντερς του φάνηκε ότι μπορούσε να διακρίνει το χαμόγελο και την περιφρόνηση στα χρυσαφένια μάτια της. Δίπλα της καθόνταν ο Κορ Χαλ και η γριά, σαν μια μαύρη κουκουλωμένη μορφή.

Οι φωτιές του Σάνγκα φούντωναν και θέριευαν. Μια σιωπή επικρατούσε τώρα στο ξέφωτο. Οι μικροί ήχοι που ακούγονταν, οι σιγανοί λαρυγγισμοί και τα γρυλίσματα, δεν άγγιζαν αυτή τη σιωπή. Απλώς την έκαναν ακόμη πιο βαθιά. Ζεστές γυαλάδες τρεμόπαιζαν στ' ανασηκωμένα πρόσωπα και σπίθες λαμπύριζαν στα ορθάνοιχτα μάτια. Το κάθε φολιδωτό ή τριχωτό κορμί φάνταζε τυλιγμένο σ' ένα φωτοστέφανο ομορφιάς. Είδε την Τζιλ να στέκεται εκεί σαν μια λεπτή

ασημένια φλόγα, με τα χέρια απλωμένα προς τους δίδυμους ήλιους.

Η τρέλα ήταν κιόλας στο αίμα του. Νεύρα και μυώνες ξεχείλιζαν κιόλας απ' αυτή, τεντώνοντας και φουσκώνοντας. Το μυαλό θόλωνε με ένα φωτεινό, απαλό πέπλο λησμονιάς και χαλάρωσης. Η Τζιλ και ο Μπερκ, η γυναίκα και ο άντρας των χαμένων εποχών της αυγής, ευτυχισμένοι όσο ζούσαν, έχοντας απαλλαγεί από το καθετί εκτός από την αγάπη τους και την προσωπική τους ικανοποίηση. Γιατί όχι; Ήταν κι οι δυο στον ίδιο κόσμο τώρα, μαρκαρισμένοι και οι δυο με την ίδια σφραγίδα.

Ύστερα άκουσε τα γέλια και τις κοροϊδίες των Αρειανών που είχαν μαζευτεί εδώ για να παρακολουθήσουν το ξεφτίλισμα του κόσμου του. Ξεκόλλησε με το ζόρι το βλέμμα του από τη διαβολική ακτινοβολία και κοίταξε πάλι προς τη Φαντ της Βαλκίς, τον Κορ Χαλ και τα χιλιάδες άλλα πρόσωπα, και μια παγερή και τρομερή έκφραση φάνηκε στα μάτια του.

Η συνοχή της αγέλης είχε αρχίσει να σπάζει. Οι κτηνώδεις μορφές ξάπλωναν στο γρασίδι, σπαρταρώντας στην έκσταση του Σάνγκα. Η Τζιλ ήταν πεσμένη στα χέρια και τα γόνατα. Ο Γουίντερς ένιωσε τη δύναμη ν' αποστραγγίζεται από μέσα του. Εκείνος ο όμορφος πόνος, ο υπέροχος, άγριος, εκστατικός πόνος...

Άρπαξε την Τζιλ και άρχισε να την τραβάει πίσω, πίσω προς τα δέντρα, έξω από τον κύκλο της ακτινοβολίας.

Εκείνη δεν ήθελε να τον ακολουθήσει. Στρίγλιζε, γραντζούναγε το πρόσωπό του με τα νύχια της και τον κλοτσούσε. Αναγκάστηκε να τη χτυπήσει, και η Τζιλ έπεσε αναίσθητη στα χέρια του. Ο Μπερκ συνέχισε να τρέχει παραπατώντας και σκονταύτοντας ανάμεσα από κορμιά που σφάδαζαν. Έπεσε, αλλά συνέχισε να σέρνεται με τα χέρια και τα γόνατα. Μονάχα ένα πράγμα του έδινε δύναμη να προχωρήσει. Μονάχα ένα πράγμα τον έκανε ν' αντέχει στα μαρτύρια των κολασμένων και ν' αντιστέκεται στο Σάνγκα.

Κι αυτό το πράγμα ήταν η θύμηση από το περιφρονητικό χαμογελαστό πρόσωπο της Φαντ.

Το άγγιγμα της ακτίνας αδυνάτησε και χάθηκε. Ήταν ασφαλής τώρα, πέρα από τον κύκλο. Τράβηξε την κοπέλα πιο βαθιά μέσα στα χαμόκλαδα και γύρισε τη ράχη προς το ξέφωτο γιατί λαχταρούσε, πιότερο απ' όσο μπορεί να φανταστεί ένας ναρκομανής, να ξαναγυρίσει στο φως. Έτσι, δεν τολμούσε τώρα να το κοιτάξει.

Στάθηκε στα πόδια του και γύρισε προς τη μεριά του βασιλικού θεωρείου. Ήταν μονάχα η περηφάνια που τον κρατούσε όρθιο. Κοίταξε ίσια στ' απόμακρα μάτια της Φαντ, και η καθαρή, κρυστάλλινη φωνή της έφτασε ώς τ' αφτιά του.

«Θα ξαναγυρίσεις στη φωτιά του Σάνγκα, Γήινε. Αύριο ή, το πολύ μεθαύριο... αλλά θα ξαναγυρίσεις».

Υπήρχε απόλυτη σιγουριά στα λόγια της, όση πως κι ο ήλιος θ' ανέτελε το πρωί.

Ο Μπερκ Γουίντερς δεν αποκρίθηκε. Στάθηκε για μια στιγμή ακόμη, διασταυρώνοντας το βλέμμα του μ' εκείνο της Φαντ. Αλλά μετά ακόμη και η υπερηφάνεια δεν στάθηκε αρκετή. Τα γόνατά του λύγισαν και σωριάστηκε αναίσθητος στο χώμα.

Η τελευταία συνειδητή σκέψη του ήταν ότι η Φαντ και ο Άρης είχαν πετάξει το γάντι στη Γη, και πως το θέμα δεν ήταν πια μονάχα η σωτηρία ενός κοριτσιού από τον όλεθρο.

4

Ήταν νύχτα όταν ξαναβρήκε τις αισθήσεις του. Η Τζιλ καθόταν υπομονετικά δίπλα του. Του είχε φέρει φαγητό και, ενώ εκείνος το καταβρόχθιζε, απομακρύνθηκε για να του φέρει νερό σ' ένα γυριστό φύλλο.

Προσπάθησε να της μιλήσει, αλλά υπήρχε ένα χάος ανάμεσά τους, πολύ μεγάλο για να γεφυρωθεί. Φαινόταν γαληνεμένη τώρα και σκυθρωπή, και δεν ήθελε να έρθει κοντά του. Της είχε κλέψει τη φωτιά του Σάνγκα και δεν του το συγχωρούσε.

Ήταν φανερό πόσο μάταιο θα ήταν να προσπαθήσει να ξεφύγει μαζί της. Ύστερα από λίγο σηκώθηκε και απομακρύνθηκε, ενώ εκείνη δεν τον ακολούθησε.

Ο κήπος ήταν ακόμη λουσμένος από το φως των χαμηλών φεγγαριών. Προφανώς τα κτήνη του Σάνγκα είχαν πέσει για ύπνο, πιστά στην πιθηκίσια κληρονομιά τους. Περπατώντας με εξαιρετική προσοχή, ο Γουίντερς άρχισε να ψάχνει στην αρένα για κάποια διέξοδο από κει. Ένα σχέδιο είχε αρχίσει να διαμορφώνεται στο μυαλό του. Δεν ήταν κανένα σπουδαίο σχέδιο και ήξερε ότι πολύ πιθανόν να μην τον έβρισκε ζωντανό η αυγή, αλλά δεν είχε τίποτα να χάσει αν το δοκίμαζε. Ούτε και τον ένοιαζε ιδιαίτερα τι θα γινόταν μετά. Ήταν άντρας, Γήινος, και μέσα του κόχλαζε ένας θυμός βαθύτερος από κάθε φόβο.

Ο περίβολος της αρένας ήταν γλιστερός και ψηλός. Ακόμη κι ένας πίθηκος δε θα μπορούσε να τον σκαρφαλώσει. Όλα τα τούνελ που οδηγούσαν έξω ήταν χτισμένα, εκτός από κείνο απ' όπου είχαν μπει. Το πλησίασε και βεβαιώθηκε ότι η καγκελόφραχτη πόρτα δεν άνοιγε με τίποτα. Πιο πέρα πίσω της υπήρχε μια μικρή φωτιά και δυο φρουροί.

Ο Γουίντερς επέστρεψε στην αρένα.

Δεν είδε ίχνος φρουρών στις άδειες κερκίδες με τα καθίσματα. Προφανώς δε χρειάζονταν. Το αμφιθέατρο ήταν από μόνο του μια τέλεια φυλακή, και τα πλάσματα στον κήπο δεν είχαν καμία διάθεση να ξεφύγουν από τις αποκτηνωτικές ηδονές του Σάνγκα.

Νικημένος πριν καν αρχίσει, ο Γουίντερς στάθηκε κοιτάζοντας πικρόχολα τους τοίχους που τον κρατούσαν δέσμιο. Ύστερα το βλέμμα του έπεσε στα οριζόντια μπράτσα απ' όπου κρέμονταν τα πρίσματα του Σάνγκα.

Πλησιάζοντας στο κοντινότερο, στάθηκε να το περιεργαστεί. Ήταν απρόσιτα ψηλά, ένα μακρύ μετάλλινο κοντάρι που άρχιζε από το πλάι της αρένας περνώντας πάνω από τον τοίχο. Μαζί με το άλλο της αντικρινής μεριάς, εστίαζαν τις ακτίνες του Σάνγκα πάνω από το ξέφωτο.

Ήταν απρόσιτα ψηλά. Αλλ' αν είχε κανείς ένα σκοινί...

Ο Γουίντερς γύρισε και άρχισε να ψάχνει ανάμεσα στα δέντρα. Βρήκε κληματσίδες κι αναρρηχητικά, τα έκοψε και τα έδεσε μαζί. Ύστερα είδε ένα μικρό πεσμένο κούτσουρο, αρκετά βαρύ για να το δέσει στη μια άκρη και αρκετά ελαφρύ για να μπορεί να το πετάξει.

Στην τρίτη ριξιά το κούτσουρο πέρασε πάνω από το μπράτσο. Άφησε το κούτσουρο να πέσει πίσω, φτιάχνοντας έτσι ένα διπλό σκοινί. Παρακαλώντας από μέσα του να κρατήσει, άρχισε να σκαρφαλώνει αργά τις κληματσίδες.

Του φάνηκε ατέλειωτος ο δρόμος ώς την κορφή. Ένιωθε πολύ γυμνός κι εκτεθειμένος εκεί στο φεγγαρόφωτο.

Οι κληματσίδες κράτησαν και δεν ακούστηκε κανένας φρουρός να του φωνάζει. Τα χέρια του αγκάλια-

σαν το οριζόντιο μπράτσο και άρχισε να κινείται αργά κατά μήκος του, αφήνοντας πρώτα να πέσει στο έδαφος το προδοτικό χορτάρινο σκοινί. Τελικά, ύστερα από ένα διάστημα, κατάφερε να σταθεί ασφαλής ανάμεσα στις σειρές των καθισμάτων.

Αποφεύγοντας τους φρουρούς δίπλα στο τούνελ, βγήκε από το αμφιθέατρο και άρχισε να διασχίζει στην πλαγιά, περπατώντας κρυμμένος όπου υπήρχε πρόσφορη κάλυψη, ή έρποντας με την κοιλιά όπου δεν υπήρχε. Το παιχνίδισμα των σκιών του φεγγαρόφωτου τον βοηθούσε, γιατί εύκολα παραπλανούσε το μάτι. Το παλάτι δέσποζε από πάνω του, πελώριο και σκοτεινό, πλακωμένο από το βάρος του χρόνου.

Μονάχα δύο φώτα έφεγγαν εκεί. Το ένα ήταν στο ισόγειο, όπου μάντεψε ότι θα ήταν ο θάλαμος της φρουράς. το άλλο, στον τρίτο όροφο, ήταν αμυδρό σαν να προερχόταν από ένα μοναδικό πυρσό. Αυτό, έλπιζε, θα ήταν το δωμάτιο της Φαντ.

Έφτασε στην κορφή της πλαγιάς, χώθηκε στον κήπο του παλατιού και μετά τρύπωσε στο ίδιο το παλάτι. Το μεγάλο μισορειπωμένο κτίσμα δεν μπορούσε να φυλαχτεί, ακόμη κι αν υπήρχε λόγος γι' αυτό. Περπατώντας σαν γάτα με τα ξυπόλητα πόδια του, ο Γουίντερς διέσχιζε τις απέραντες σιωπηλές αίθουσες, προσπαθώντας να κρατήσει στη μνήμη του το σχέδιο του χώρου.

Τα μάτια του ήταν συνηθισμένα στο σκοτάδι, και από τα παράθυρα χυνόταν φεγγαρόφωτο αρκετό για να βλέπει το δρόμο του. Δωμάτια, αίθουσες και διάδρομοι που μύριζαν σκόνη και θάνατο, ονειρεύονταν πάνω από ξεθωριασμένες σημαίες και σπασμένα τρόπαια, αναπολώντας παλιές δόξες. Ο Γουίντερς ανατρίχιασε. Κάτι από την κρύα ανάσα της αιωνιότητας ζούσε σε τούτο τον τόπο.

Βρήκε μια ράμπα που ανηφόριζε προς τον πρώτο όροφο, μετά μια άλλη, και τέλος έφτασε στο τρίτο επίπεδο όπου είδε φως. Ήταν η αδύναμη λάμψη που χυνόταν από τη χαραματιά μιας πόρτας.

Δεν υπήρχε φρουρός. Ήταν τυχερός. Όχι μονάχα γιατί έτσι λυνόταν ένα πρόβλημα, αλλά και γιατί επιβεβαίωνε την εικασία του ότι η Φαντ δεν ήταν γυναίκα που θα ήθελε να ξέρουν άλλοι τα πήγαιν' έλα της. Από άποψη ασφάλειας, ένας φρουρός θα ήταν άχρηστο στολίδι σ' ένα τέτοιο κτίσμα. Η Φαντ βρισκόταν στο δικό της χώρο εδώ. Δεν υπήρχαν εχθροί.

Εκτός από έναν.

Ο Γουίντερς άνοιξε αθόρυβα την πόρτα. Μια υπηρέτρια κοιμόταν σ' ένα χαμηλό σοφά. Δε σάλεψε στο πέρασμά του. Πέρα από μια ανοιχτή καμάρα με βαριές κουρτίνες ανακάλυψε την αρχόντισσα Φαντ.

Κοιμόταν σ' ένα πελώριο κρεβάτι, το κρεβάτι των βασιλιάδων της Βαλκίς. Έμοιαζε με παιδούλα χαμένη στην απεραντοσύνη του. Ήταν πολύ όμορφη. Πολύ μοχθηρή και αναθεματισμένα όμορφη.

Ο Γουίντερς τη χτύπησε δίχως τον παραμικρό οίκτο. Ο ύπνος της άλλαξε αμέσως σε αναισθησία. Δεν πρόλαβε καν να φωνάξει. Την έδεσε, τη φίμωσε με κάτι μετάξια και ζώνες που βρήκε στο δωμάτιο και τη φορτώθηκε στον ώμο του. Ύστερα ακολούθησε τον ίδιο δρόμο που είχε έρθει, βγαίνοντας αθόρυβα από το παλάτι.

Ήταν εύκολη πολύ η δουλειά, ευκολότερη απ' όσο περίμενε. Τελικά, συμπέρανε, σπάνια οι άνθρωποι φυλάγονται από το απίθανο.

Ο Φόβος είχε δύσει στον ορίζοντα του Άρη, και ο Δείμος ήταν πολύ χαμηλά για να ρίχνει αρκετό φως. Πότε κουβαλώντας την αναίσθητη Φαντ και πότε σέρνοντάς τη στο χώμα, ο Γουίντερς γύρισε στο αμφιθέα-

τρο. Μπήκε, διέσχισε τις κερκίδες και έφτασε στον εσωτερικό περίβολο. Ήταν κάπου έξι μέτρα ψηλός, αλλά κατέβασε τη γυναίκα στην αρένα όσο πιο μαλακά γινόταν. Τη χρειαζόταν ζωντανή. Ύστερα, κρεμάστηκε για μια στιγμή από το κεφαλότοιχο και πήδησε κι αυτός κάτω στους μαλακούς θάμνους.

Όταν ξαναβρήκε την ανάσα του, κοίταξε και σιγουρεύτηκε ότι η Φαντ δεν είχε πάθει ζημιά. Μετά τη μετέφερε γοργά πίσω από τα φυλλώματα του αποτρόπαιου κήπου. Θυμήθηκε μια ιδιαίτερα πυκνή συστάδα θάμνων και τράβηξε για κει. Ανάσανε με ανακούφιση όταν χώθηκε εκεί μαζί με τη διάδοχο όλων των βασιλιάδων της Βαλκίς.

Ύστερα περίμενε.

Τα μάτια της τον κοιτούσαν στο αμυδρό φως, χρυσαφένια και γεμάτα μίσος πάνω από το κόκκινο μεταξωτό που της φίμωνε το στόμα.

«Ναι», της είπε, «είσαι εδώ, στον κήπο του Σάνγκα. Εγώ σε έφερα. Έχουμε κάτι να παζαρέψουμε οι δυο μας, Φαντ».

Της έβγαλε το φίμωτρο, αλλά δεν απομάκρυνε το χέρι του από το στόμα της, ώστε να της το κλείσει αμέσως έτσι κι έκανε να φωνάξει.

«Δεν έχουμε τίποτα να παζαρέψουμε οι δυο μας, Γήινε», αποκρίθηκε εκείνη.

«Τη ζωή σου, Φαντ. Τη ζωή σου με αντάλλαγμα τη δική, της Τζιλ και των άλλων, όσοι μπορούν ακόμη να σωθούν. Κατάστρεψε τα πρίσματα, σταμάτησε τούτη την παραφροσύνη αν θες να ζήσεις και να γίνεις κάποτε γρια και παλαβή σαν τη μάνα σου».

Δεν υπήρχε φόβος μέσα της. Μονάχα αλύγιστη υπερηφάνεια και μίσος, όχι φόβος. Η Φαντ γέλασε. Το χέρι του ακούμπησε στο λαιμό της και τα σιδερένια δάχτυλά του σφίχτηκαν μαλακά γύρω του. «Είναι λεπτός», παρατήρησε. «Λεπτός και μαλακός. Θα τσάκιζε εύκολα σαν κλαδάκι».

«Τσάκισέ τον, αν θες. Το Σάνγκα θα συνεχιστεί και δίχως εμένα. Κι εσύ, Μπερκ Γουίντερς... δε θα μπορέσεις ποτέ να ξεφύγεις». Τα δόντια της άστραψαν λευκά σ' ένα κοροϊδευτικό χαμόγελο. «Θα τρέχεις εδώ κι εκεί με τ' άλλα ζώα. Κανένας δεν μπορεί να ξεφύγει από το Σάνγκα».

Ο Γουίντερς έγνεψε καταφατικά. «Το ξέρω», αποκρίθηκε ήρεμα. «Γι' αυτό πρέπει να καταστρέψω το Σάνγκα πριν με καταστρέψει εκείνο».

Η Φαντ τον κοίταξε όπως στεκόταν από πάνω της, γυμνός και άοπλος μέσα στο θαμνοτόπι. Γέλασε ξανά.

Ο Γουίντερς ανασήκωσε αδιάφορα τους ώμους του. «Μπορεί και να 'ναι αδύνατο. Έτσι κι αλλιώς, αυτό θα το εξακριβώσω όταν θα 'ναι πια πολύ αργά. Ειλικρινά δε με απασχολεί ο εαυτός μου, Φαντ. Θα ήμουν απόλυτα ευτυχής να τρέχω με τα τέσσερα στον κήπο σου. Ίσως θα ήμουν το ίδιο ευτυχής ακόμη και αν σφύριζα φιδίσια και πλατσούριζα στη λίμνη. Μπορεί τώρα η ιδέα να μου φαίνεται αποκρουστική, αλλά μετά το χάδι του Σάνγκα θα ένιωθα περίφημα. Όχι, το πρόβλημα δεν είναι δικό μου, ούτε καν της Τζιλ».

«Τότε;»

«Έχει και η Γη υπερηφάνεια», της εξήγησε σοβαρά. «Μια πιο νεανική και πιο πρωτόγονη υπερηφάνεια από τη δική σας. Μπορεί κάποτε να γίνεται ανελέητη και αντιπαθητική, το παραδέχομαι. Αλλά στο σύνολό της η Γη είναι ένας καλός πλανήτης, και οι κάτοικοί της είναι ένας καλός λαός. Έκανε περισσότερα για την πρόοδο τούτου του Ηλιακού Συστήματος από όλους τους άλλους κόσμους μαζί. Είμαι Γήινος, και δε μ' αρέσει να βλέπω τον κόσμο μου να ντροπιάζεται».

Σήκωσε το βλέμμα του και κοίταξε ολόγυρα στο αμφιθέατρο. «Νομίζω», συνέχισε, «ότι η Γη και ο Άρης μπορούν να μάθουν πολλά ο ένας από τον άλλο, αρκεί να σταματήσουν να δημιουργούν προβλήματα οι φανατικοί και των δύο πλευρών». Την κοίταξε σκεφτικά. «Νομίζω ότι τώρα είσαι τόσο τρελή όσο και η μητέρα σου».

Η Φαντ δεν ξέσπασε στα λόγια του, κι αυτό τον έπεισε ότι δεν ήταν διόλου τρελή. Ήταν μονάχα διεστραμμένη από τον τρόπο που ζούσε κι από τα όσα είχε διδαχτεί.

«Και τι σκοπεύεις να κάνεις γι' αυτό;» τον ρώτησε.

«Να περιμένω. Μέχρι την αυγή ή και περισσότερο. Τουλάχιστον, όσο χρειάζεται για να το σκεφτείς. Τότε θα σου δώσω μια τελευταία ευκαιρία. Μετά θα σε σκοτώσω».

Η Φαντ χαμογελούσε όταν της έβαζε πάλι το φίμωτρο, και τα μάτια της δεν έδειχναν φόβο.

Οι ώρες κύλησαν. Το σκοτάδι έγινε αυγή και η αυγή μέρα. Ο Γουίντερς καθόταν ασάλευτος με το κεφάλι σκυφτό πάνω απ' τα γόνατά του. Τα βλέφαρα της Φαντ ήταν κλεισμένα κι έδειχνε να κοιμάται.

Ο κήπος ζωντάνεψε με το φως του ήλιου, και ολόγυρα από τους πυκνούς θάμνους ο Γουίντερς άκουγε τις μαλακές περπατησιές και τα γρυλίσματα των ζώων του Σάνγκα. Τα πλάσματα στη ρηχή λίμνη έσκουζαν και η διαπεραστική μπόχα τους βρόμιζε τον αέρα. Ο Γουίντερς αναρίγησε σαν άνθρωπος με πυρετό και τα σκυθρωπά μάτια του μαρτυρούσαν φρίκη.

Ύστερα από λίγο έφτασε και η Τζιλ. Σαν ζώο, εντόπισε την κρυψώνα του και, σαν ζώο, ζύγωσε αθόρυβα μέσ' από τους θάμνους. Θα έβγαζε φωνή στη θέα της Φαντ, αλλά ο Γουίντερς της έκλεισε το στόμα. Η Τζιλ κοντοκάθισε δίπλα του κοιτάζοντάς τον. Τον φοβόταν

κι ωστόσο δεν μπορούσε να μείνει μακριά του. Της χάιδεψε τον ώμο. Ήταν απαλός και δυνατός και τρεμούλιασε κάτω από το χέρι του. Τα μάτια της ήταν σαν ελαφίνας, μελαγχολικά και γεμάτα απορημένη τρυφερότητα.

Το πρόσωπο του Γουίντερς, έγινε παγερό και ανελέητο σαν τα γυμνά άστρα που παρακολουθούν από το μακρινό διάστημα.

Η ώρα πλησίαζε. Η Τζιλ άρχισε να σηκώνει με προσμονή το βλέμμα προς τα πρίσματα. Ο Γουίντερς ένιωσε την ανυπομονησία που δυνάμωνε μέσα της.

Έσκυψε και κούνησε τη Φαντ. Η γυναίκα άνοιξε τα μάτια της και τον κοίταξε, και ο Γουίντερς μάντεψε την απάντησή της πριν της κάνει την ερώτηση.

«Λοιπόν»;

Κούνησε αρνητικά το κεφάλι της.

Για πρώτη φορά ο Γουίντερς χαμογέλασε. «Αποφάσισα», είπε, «να μη σε σκοτώσω τελικά».

Αυτό που έκανε μετά το έκανε σβέλτα και αποτελεσματικά. Δεν υπήρχε άλλος να το δει εκτός από την Τζιλ και τη Φαντ. Η Τζιλ δεν κατάλαβε· αντίθετα, η διάδοχος της Βαλκίς κατάλαβε, και πολύ καλά μάλιστα.

Κόσμος άρχισε να μαζεύεται στο αμφιθέατρο. Οι Αρειανοί έρχονταν να δουν ένα θέαμα, έρχονταν να διδαχτούν την περιφρόνηση και την απέχθεια για τους ανθρώπους της Γης. Ο Γουίντερς στεκόταν και τους παρακολουθούσε. Δεν είχε σταματήσει να χαμογελά.

Ξαφνικά ρίχτηκε στην Τζιλ. Όταν σηκώθηκε από πάνω της λίγα λεπτά αργότερα, γρατζουνισμένος και λαχανιασμένος, η κοπέλα ήταν γερά δεμένη με λουρίδες από τα δεσμά της Φαντ. Τούτη τη φορά δε θα λουζόταν ανήμπορη από τη φωτιά του Σάνγκα.

Οι Αρειανοί είχαν πια συγκεντρωθεί. Ο Κορ Χαλ

μπήκε στο βασιλικό θεωρείο, έχοντας μαζί του τη γριά στηριγμένη στο μπράτσο του.

Το γκονγκ αντήχησε.

5

Για μια ακόμη φορά ο Γουίντερς είδε τη συγκέντρωση των ζώων του Σάνγκα. Κρυμμένος στα φυλλώματα πέρα από την περιοχή της ακτινοβολίας, είδε τα τριχωτά κορμιά να τρέχουν και να συνωστίζονται στο κεντρικό ξέφωτο. Άκουγε τα γρυλίσματα και τα βογκητά τους, ενώ σ' όλο τον κήπο αντηχούσε ο ψίθυρος, *«Σάνγκα! Σάνγκα!»*.

Η Τζιλ χτυπιόταν και σφάδαζε από το ανικανοποίητο πάθος της, με τις κραυγές της να πνίγονται από το μεταξωτό που της έκλεινε το στόμα. Ο Γουίντερς δεν άντεχε να την κοιτάξει. Ήξερε πόσο υπέφερε. Άλλωστε υπέφερε κι αυτός.

Είδε τον Κορ Χαλ να σκύβει πάνω από την άκρη του διαζώματος κοιτάζοντας ερευνητικά στον κήπο. Ήξερε τι έψαχνε ο Αρειανός να δει.

Και οι τελευταίες νότες του γκονγκ έσβησαν στον αέρα. Νεκρική σιγή έπεσε στο ξέφωτο. Τριχωτά και αδέξια ανθρωποειδή κτήνη που έτρεχαν με τα τέσσερα, ανώνυμα πλάσματα πέρα από τον πίθηκο, πλάσματα με σέρνονταν με υγρές και γυαλιστερές φολίδες — όλα σιωπηλά, όλα σε κατάσταση αναμονής.

Τα πρίσματα άρχισαν να λάμπουν. Η ηδονική, διαβολική φωτιά του Σάνγκα γέμισε τον αέρα. Ο Μπερκ Γουίντερς έχωσε τα χέρια του στο στόμα του και δάγκωσε σπασμωδικά μέχρι που το αίμα άρχισε να τρέχει.

Του φαινόταν σαν ν' άκουγε ένα μακρινό κι αδύναμο ουρλιαχτό να έρχεται από τη μεριά των ανθισμέ-

νων θάμνων στην όχθη της λίμνης. Από τους χαμηλούς θάμνους με τα σκληρά κλαδιά που βρίσκονταν κάτω ακριβώς από τις ακτίνες των πρισμάτων.

Σάνγκα! Σάνγκα!

Ένιωθε μια αφόρητη λαχτάρα να πλησιάσει στο ξέφωτο, να βρεθεί κάτω από το φλογερό φως. Ποθούσε να νιώσει ξανά εκείνο το καυτό άγγιγμα στη σάρκα του, την τρέλα και την ηδονή. Δε θα κατάφερνε να κρατηθεί μακριά.

Στην απόγνωσή του βούτηξε στο χώμα δίπλα στην Τζιλ και αρπάχτηκε πάνω της, τρέμοντας σύγκορμος από το μαρτύριο.

Άκουσε τη φωνή του Κορ Χαλ να καλεί τ' όνομά του.

Προσπάθησε να συγκρατήσει τον εαυτό του και σηκώθηκε, βγαίνοντας έξω, μπροστά στη θέα από το βασιλικό θεωρείο. Οι Αρειανοί που κάθονταν δεξιά κι αριστερά τον παρακολουθούσαν μ' ενδιαφέρον, τραβώντας για λίγο το βλέμμα τους από το όργιο των ζώων του Σάνγκα.

«Είμαι εδώ, Κορ Χαλ», φώναξε ο Γουίντερς.

Ο άντρας του Μπαρρακές τον κοίταξε και γέλασε. «Γιατί το πολεμάς, Γουίντερς; Δεν μπορείς να ξεφύγεις από το Σάνγκα».

«Πού είναι η αρχιέρειά σας;» τον ρώτησε ο Γουίντερς. «Μήπως βαρέθηκε τούτο το σπορ;».

Ο Κορ Χαλ ανασήκωσε αδιάφορα τους ώμους του. «Ποιος ξέρει πώς δουλεύει το μυαλό της λαΐδης Φαντ; Έρχεται και φεύγει όπως της κάνει κέφι». Έσκυψε μπροστά και συνέχισε. «Άντε, Γουίντερς! Η φωτιά του Σάνγκα σε περιμένει. Δείτε τον πώς ιδρωκοπά εκεί, πασχίζοντας να φανεί άνθρωπος! Άντε, σπέρμα του πιθήκου... πήγαινε να βρεις τους συντρόφους σου!»

Τα διαπεραστικά, κοροϊδευτικά γέλια των Αρειανών έπεσαν στον Γουίντερς σαν βροχή από μυτερά βέλη.

Στάθηκε εκεί, γυμνός στο λιόφωτο, με το κεφάλι, πεισματικά στητό, δίχως να σαλέψει από τη θέση του. Δεν μπορούσε να συγκρατήσει το τρεμούλιασμα του κορμιού του, ούτε να ελέγξει τις βαριές ανάσες του. Ο ιδρώτας έτρεχε στα μάτια του και τον στράβωνε, ενώ πιο πέρα η φωτιά του Σάνγκα χοροπηδούσε στα κτηνώδη κορμιά. Νόμιζε ότι θα τρελαινόταν από το μαρτύριο, αλλά συνέχισε να στέκει εκεί, δίχως να κάνει βήμα. Πίστεψε ότι θα πέθαινε, αλλά και πάλι δεν εννοούσε να κάνει βήμα.

Και οι Αρειανοί έκαναν χάζι.

«Αύριο τότε», φώναξε ο Κορ Χαλ. «Μπορεί και μεθαύριο — αλλά τελικά θα πας μαζί τους, Γήινε».

Ο Γουίντερς ήξερε ότι στ' αλήθεια αυτό θα συνέβαινε. Δε θα μπορούσε να αντέξει πάλι σ' αυτή τη δοκιμασία. Αν ζούσε ακόμη στον κήπο του Σάνγκα την επόμενη φορά που θ' αντηχούσε το γκονγκ, θα πήγαινε με τους αδελφούς του.

Η φωτιά του Σάνγκα έσβησε τελικά από τα πρίσματα, και τα πλάσματα που ήταν δημιουργήματά της έμειναν ξαπλωμένα κι ασάλευτα στο χώμα. Κάτι σαν αναστεναγμός ακούστηκε από τα πλήθη των Αρειανών. Ήταν το πρώτο σημάδι ότι άρχιζαν ν' αναχωρούν.

«Σταθείτε!» φώναξε ξαφνικά ο Γουίντερς.

Η φωνή του αντιλάλησε από τις άδειες πάνω κερκίδες κάνοντας τα μάτια όλων να στραφουν πάνω του. Η φωνή του πρόδινε απόγνωση αλλά και θρίαμβο, καθώς και το θυμό ενός ανθρώπου που τον έχουν σπρώξει πέρα από τα όρια της λογικής.

«Μη βιάζεστε, άνθρωποι του Άρη! Ήρθατε ν' απολαύσετε ένα θέαμα. Πολύ καλά, θα σας το προσφέρω. Εσύ, Κορ Χαλ! Κάτι μου είχες πει εκεί κάτω στη Βαλκίς. Μου έκανες λόγο για τους κατοίκους του Κάερ Ντου που πρώτοι έφτιαξαν το Σάνγκα, και πώς μέσα σε μία γενιά αφανίστηκαν από δαύτο. Σε μια γενιά!»

Βηιμάτισε μπροστά, βρίσκοντας ανακούφιση για τα βασανισμένα νεύρα του με τούτα τα λόγια.

«Εμείς της Γης είμαστε μια νεαρή ράτσα. Βρισκόμαστε ακόμη κοντά στις ρίζες μας, και γι' αυτό μας μισείτε και μας σαρκάζετε, αποκαλώντας μας πιθήκους. Πολύ καλά. Αλλά αυτή η νιότη μας δίνει δύναμη. Βαδίζουμε πολύ αργά στον κατήφορο του Σάνγκα.

«Εσείς όμως, του Άρη, είστε γερασμένη ράτσα. Διανύσατε τον κύκλο του χρόνου σχεδόν ώς την άλλη άκρη του, και το τέλος είναι πάντοτε κοντά στην αρχή. Σε μία μονάχα γενιά οι άνθρωποι του Κάερ Ντου εξαφανίστηκαν. Εμείς είμαστε φτιαγμένοι από σίδερο, αλλά εκείνοι ήταν φτιαγμένοι από σκέτο ψαθί.

«Να γιατί κανένας Αρειανός δε δοκιμάζει το Σάνγκα. Γι' αυτό απαγορεύτηκε από τις Πόλεις - Κράτη. Δεν τολμάτε να δοκιμάσετε επειδή σας στέλνει βολίδα και με το κεφάλι σ' εκείνο το δρόμο — προς το τέλος ή προς την αρχή σας, ποιος ξέρει; Όπως και να 'χει, δεν έχετε τη δύναμη να το δοκιμάσετε, και φοβάστε».

Ένα μουγκρητό αποδοκιμασίας και οργής ακούστηκε από το πλήθος.

«Ακούστε τον πίθηκο!» φώναξε ο Κορ Χαλ. «Ακούστε το ζώο που τ' οδηγήσαμε μέσ' από τους δρόμους της Βαλκίς!»

«Ναι, ακούστε το!» φώναξε και ο Γουίντερς. «Γιατί η λαίδη Φαντ χάθηκε και μονάχα ο πίθηκος ξέρει πού βρίσκεται».

Αυτό τους έκανε να σωπάσουν και στη σιγή ο Γουίντερς γέλασε.

«Ίσως δε με πιστεύετε. Θέλετε να σας πω πώς το 'κανα;»

Τους το εξήγησε, και όταν τελείωσε στάθηκε μέχρι να σωπάσουν οι φωνές τους που τον αποκαλούσαν ψεύτη. Ύστερα κοίταξε κοροϊδευτικά τον Κορ Χαλ.

«Περιμένετε», φώναξε. «Περιμένετε και θα σας τη φέρω».

Έκανε μεταβολή και τράβηξε προς το ξέφωτο. Περπατούσε γοργά, γιατί ήδη τα ζώα είχαν αρχίσει ν' ανασαλεύουν και να συνέρχονται από την προσωρινή τους αποχαύνωση. Θυμόταν από τη δική του εμπειρία μέ το Σάνγκα ότι πριν επανέλθουν οι αισθήσεις μεσολαβούσε ένα στάδιο παραληρήματος και, ακόμη και στα λιακωτά των Εμπορικών Πόλεων λαμβάνονταν μέτρα ασφαλείας για το διάστημα αυτό.

Ανοίγοντας δρόμο ανάμεσα από τα κτηνώδη πλάσματα, πότε πηδώντας από πάνω τους και πότε αποφεύγοντας το άγγιγμα κάποιου φολιδωτού δέρματος, έφτασε στη συστάδα με τους ανθισμένους θάμνους δίπλα στη λίμνη και χώθηκε μέσα.

Δεν ήξερε! Από τα λόγια του Κορ Χαλ είχε μαντέψει ότι η μεταμόρφωση ήταν γοργή, αλλά δεν ήξερε πόσο γοργή. Υπάρχουν μερικά πράγματα που ένας άνθρωπος δε θα μπορούσε καν να φανταστεί.

Άθελά του μια κραυγή ξέφυγε από τα χείλη του. Δεν ήθελε να κοιτάξει το πλάσμα που ήταν πεσμένο εκεί. Δεν ήθελε καν να ξέρει ότι υπήρξε κάποτε μια τέτοια μορφή ζωής ή έστω ότι θα μπορούσε να υπάρξει. Αλλά ήταν αναγκασμένος να κοιτάξει. Ήταν αναγκασμένος να πλησιάσει το πλάσμα για να λύσει τα μεταξωτά δεσμά που το κρατούσαν ανήμπορο να σαλέψει από τις ρίζες των θάμνων. Ήταν αναγκασμένος

να το αγγίξει. Ήταν αναγκασμένος ν' ακουμπήσει το μαλακό δέρμα, να σηκώσει το πλαδαρό βάρος και να κρατήσει το γλοιώδες πράγμα σφιχτά πάνω στο κορμί του.

Το πλάσμα είχε μάτια. Αυτό ήταν και το χειρότερο. Είχε μάτια και τον κοιτούσε.

Βγήκε από τους θάμνους κουβαλώντας το ζωντανό φορτίο του. Γύρισε στο ξέφωτο, όπου δυο μεγαλόσωμοι αρσενικοί μάλωναν κιόλας για μια θηλυκιά, και προχώρησε να σταθεί στον ανοιχτό χώρο μπροστά στο βασιλικό θεωρείο. Εκεί όλοι μπορούσαν να τον δουν καθαρά.

Σήκωσε το πλάσμα πάνω από το κεφάλι του και το κράτησε ψηλά στο φως του ήλιου.

«Ιδού!» φώναξε. «Δεν τη γνωρίζετε; Είναι η τελευταία διάδοχος του βασιλικού οίκου της Βαλκίς — η λαίδη Φαντ!»

Γύρω από ένα φιδογυριστό τμήμα της ανατομίας του πλάσματος, εκεί που πρώτα ήταν ο λαιμός, άστραφτε το μενταγιόν με τις χρυσές πλάκες.

Την κράτησε έτσι για μια στιγμή, ενώ τα πρόσωπα των Αρειανών κοιτούσαν παγωμένα σαν νεκρικά προσωπεία. Ο Κορ Χαλ τινάχτηκε πάνω σφίγγοντας σπασμωδικά τις άκρες της πέτρας. Ύστερα ο Γουίντερς άφησε καταγής το φορτίο του, που έμεινα σαλεύοντας με φρικαλέο τρόπο στη χλόη.

«Κοιτάξτε, Αρειανοί!» φώναξε. «Αυτές είναι οι δικές σας αρχές».

Στην απόλυτη, συγκλονιστική σιωπή που επικρατούσε, η γριά σηκώθηκε στο θεωρείο. Στάθηκε εκεί για μια στιγμή, κοιτάζοντας κάτω. Φαινόταν έτοιμη να μιλήσει ή να φωνάξει, αλλά κανένας ήχος δεν ακούστηκε. Ύστερα τα πόδια της λύγισαν και γκρεμίστηκε

από ψηλά κάτω στο χώμα της αρένας. Δεν ξανασάλεψε από κει.

Σαν να τους είχε δοθεί το παράδειγμα, οι Αρειανοί σηκώθηκαν μ' ένα φοβερό υπόκωφο μουγκρητό και την ακολούθησαν. Άρχισαν να πηδούν ομαδικά από τον τοίχο, όχι για να βρουν το θάνατο αλλά για να πάρουν εκδίκηση.

Ο Γουίντερς το έβαλε στα πόδια. Μέσα σε μια στιγμή έλυσε την Τζιλ και την τράβηξε βαθιά στα πιο πυκνά φυλλώματα. Το στόμιο του τούνελ δεν ήταν πολύ μακριά.

Οι Αρειανοί ξεχύθηκαν προς το ξέφωτο. και τότε τους είδαν τα κτήνη του Σάνγκα. Μουγκρίζοντας και γρυλίζοντας όρμησαν μπροστά να υποδεχτούν τον εχθρό.

Μαχαίρια, κοντοσπάθια και αγκαθωτές σιδερένιες γροθιές ενάντια στα δόντια, τα νύχια και τους δυνατούς μυώνες των κτηνανθρώπων. Τα φολιδωτά πλάσματα τινάζονταν εδώ κι εκεί, συρίζοντας και δαγκώνοντας με τα πολλά, βελονωτά δόντια τους. Πελώρια χέρια κομμάτιαζαν κι έσκιζαν, τσακίζοντας κόκαλα σαν σπιρτόξυλα και σπάζοντας κρανία. Και οι λεπτές λεπίδες άστραφταν στο λιόφωτο, σαν λαμπερές γλώσσες που τα λόγια τους σήμαιναν θάνατο.

Ναι, πάρθηκε εκδίκηση εκείνη τη μέρα στον κήπο του Σάνγκα. Η Γη πήρε εκδίκηση από τον Άρη, και οι άνθρωποι πήραν εκδίκηση για την ντροπή της προέλευσής τους.

Ο Γουίντερς είδε τον Κορ Χαλ να καρφώνει με το σπαθί του τη ζωντανή φρίκη που κάποτε ήταν η Φαντ. Και συνέχισε να καρφώνει ξανά και ξανά, μέχρι που το πλάσμα έπαψε εντελώς να σαλεύει. Ύστερα ο Αρειανός φώναξε το όνομα του Γουίντερς.

Ο Γουίντερς πήγε να τον συναντήσει.

Κανείς από τους δυο δε μίλησε. Δεν είχαν άλλα λόγια να πουν. Με γυμνά τα χέρια ο Γήινος ρίχτηκε ενάντια στο σπαθί του Αρειανού. Παρά το εφιαλτικό μακελειό που συνεχιζόταν άγρια ολόγυρα, οι δυο τους ήταν μόνοι. Είχαν ένα πολύ προσωπικό λογαριασμό να κανονίσουν.

Ο Γουίντερς δέχτηκε μια αρκετά βαθιά ξυστή σπαθιά, πάνω από την καρδιά, πριν αρπάξει το μπράτσο του Κορ Χαλ και το σπάσει. Ο Αρειανός ούτε που βόγκηξε καν. Με το αριστερό του χέρι έκανε να τραβήξει το μαχαίρι από τη ζώνη του, αλλά δεν πρόλαβε να το βγάλει από το θηκάρι. Ο Γουίντερς έριξε τον Κορ Χαλ ανάσκελα στο γόνατό του, του μάγκωσε την κοιλιά με τους μηρούς του και στήριξε τον αγκώνα του στο λαιμό του. Ύστερα του έσπασε τη ραχοκοκαλιά. Μια στιγμή αργότερα άφησε το τσακισμένο κουφάρι να σωριαστεί χάμω και απομακρύνθηκε παίρνοντας μαζί και το σπαθί του άλλου.

Οι φρουροί μπήκαν τρέχοντας στην αρένα από το άνοιγμα του τούνελ.

Η μάχη είχε αρχίσει να επεκτείνεται πέρα από τη λίμνη. Σφιχταγκαλιασμένοι σε ζωντανούς κόμπους που παραπατούσαν εδώ κι εκεί, τα ζώα του Σάνγκα σκότωναν τους Αρειανούς και σκοτώνονταν απ' αυτούς. Τα νερά της λίμνης είχαν βαφεί κόκκινα και το πτώμα ενός Αρειανού τραβιόταν αργά προς τα μέσα από τις λάσπες της όχθης. Υπήρχε κάτι κρυμμένο κάτω από την επιφάνεια, κάτι που δεν μπορούσε πια να πολεμήσει στον αέρα, αλλά καραδοκούσε μουλωχτά στο βυθό για σκοτώσει και να φάει.

Τώρα έρχονταν οι φρουροί με τα μακριά κοντάρια τους, και ο Γουίντερς ήξερε ότι στο τέλος κανένα από τα πλάσματα δε θα 'μενε ζωντανό στον κήπο. Κι αυτό ήταν καλό τελικά.

Άρπαξε την Τζιλ από το χέρι και την τράβηξε προς το τούνελ, τρέχοντας πίσω από τα δέντρα. Η μάχη είχε αποσπάσει την προσοχή όλων. Οι κτηνώδεις αρσενικοί δεν σκοτώνονταν εύκολα, και πολεμούσαν ακόμη και για τη χαρά της μάχης. Το τούνελ ήταν άδειο, η πύλη έχασκε ανοιχτή και οι φρουροί βρίσκονταν στην αρένα, πασχίζοντας να επιβληθούν. Ο Γουίντερς και η κοπέλα διέσχισαν γρήγορα το τούνελ και κρύφτηκαν αμέσως κάπου απέξω μια στιγμή πριν φανεί άλλη μια ομάδα φρουρών να έρχεται από το παλάτι.

Από κει, με πολλή σβελτάδα και προσοχή, κατηφόρισαν την απόκρημνη πλαγιά μέσα από τα νεκρά ερείπια της Βαλκίς και βγήκαν στην έρημο, αποφεύγοντας τη ζωντανή πόλη στις όχθες του καναλιού. Το αερόχημα του Κορ Χαλ ήταν ακόμη στο σημείο που το θυμόταν ο Γουίντερς.

Έσπρωξε την Τζιλ μέσα και την ακολούθησε βιαστικά, βλέποντας έναν οργισμένο όχλο να ξεχύνεται από τη Βαλκίς, όπου ήδη είχαν φτάσει τα μαντάτα του εγκλήματος και της φυγής του. Αλλά ήταν πια πολύ αργά να τον σταματήσουν.

Απογείωσε το σκάφος και ρύθμισε την πορεία του γραμμή για την Καχόρα. Τώρα που όλα είχαν τελειώσει, ένιωθε μια φοβερή εξάντληση και μια ακατανίκητη επιθυμία να ξεχάσει κι αυτό το ίδιο τ' όνομα του Σάνγκα.

Αλλά ήξερε ότι δε θα το ξεχνούσε ποτέ. Η χρυσαφένια φωτιά είχε αποτυπώσει βαθιά τη σφραγίδα της μέσα του. Ο Γουίντερς ήξερε ότι πάντοτε θα τον στοίχειωνε το όμορφο πρόσωπο της Φαντ όπως ήταν όταν την έδενε στο ξέφωτο, και η θύμηση εκείνου του διαπεραστικού ουρλιαχτού όταν η ακτινοβολία άρχισε να ξεχύνεται από τα πρίσματα. Ακόμη και οι ψυχοτεχνικοί δε θα κατάφερναν ποτέ να τον κάνουν να ξεχάσει.

Οι κυβερνήσεις της Γης και του Άρη θα φρόντιζαν τώρα να ξεριζώσουν για πάντα το Σάνγκα από τον πλανήτη. Χαιρόταν, βέβαια, και ένιωθε κάποια μικρή υπερηφάνεια, γιατί το κατόρθωμα ήταν δικό του. Αλλά ακόμη κι έτσι...

Κοίταξε δίπλα του την Τζιλ. Κάποια μέρα, προσευχήθηκε από μέσα του, θα ξανάβρισκε τον εαυτό της. Άραγε η μόλυνση του Σάνγκα θα έσβηνε κάποτε από μέσα της και θα γινόταν πάλι η Τζιλ Λέλαντ, που της είχε χαρίσει την καρδιά του;

Αλλά θα έσβηνε ποτέ ολότελα; Για μια στιγμή τού φάνηκε σαν ν' άκουγε την κοροϊδευτική φωνή της Φαντ να μιλά στην ψυχή του. *Θα σβήσει ποτέ ολότελα από μέσα σου, Μπερκ Γουίντερς; Μπορεί ποτέ κάποιος που έτρεξε μαζί με τα κτήνη του Σάνγκα να ξαναγίνει αυτός που ήταν κάποτε;*

Δεν ήξερε. Κοιτάζοντας πίσω είδε τα σύννεφα του καπνού που ανέβαιναν από τον εφιαλτικό κήπο — αλλά δεν ήξερε.

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

Γιατί να ζείτε σε διαμερίσματα-κλουβιά σαν *Τα Κτήνη του Άρη* ή σε ανήλιαγα υπόγεια σαν να 'σαστε *Ο Κάτοικος της Αβύσσου*; Σ' ένα συνηθισμένο διαμέρισμα *Ο Φόβος είναι Κάτι Κρύο και Μαύρο*, ιδίως αν δεν πληρώσετε τα κοινόχρηστα και τη ΔΕΗ. Για να ξενοιάσετε, νοικιάστε *Ένα σπίτι Κελεπούρι*, απ' όπου δεν κινδυνεύετε να σας εξώσουν ποτέ.

Και μη σας προβληματίζει το αν θα έχετε καλούς γείτονες. Θα τους γνωρίσετε σύντομα. Κάποιο βράδυ, αργά ή γρήγορα, θα δεχτείτε *Το Κάλεσμα του Κθούλου*, και στο πάρτυ του θα γνωρίσετε *Ένα Κομμάτι του Σκοτεινού Κόσμου*.

Και ύστερα θαγλεντήσετε όλοι μαζί ώσπου να 'ρθει η αυγή.

Αν έρθει.

